

TODISTUSKAPPALEITA
SUOMEN HISTORIAAN.

JULKAISSUT

SUOMEN HISTORIALLINEN SEURA.

V.

JAAKKO TEITIN VALITUSLUETTELO

SUOMEN AATELISTOA VASTAAN

v. 1555—1556.

JAAKKO TEITIN VALITUSLUETTELO

SUOMEN AATELISTOA VASTAAN

v. 1555—1556.

JAKOB TEITTS KLAGOMÅLSREGISTER

EMOT ADELN I FINLAND

år 1555—1556.

HELSINGISSÄ,
SUOMALAISEN KIRJALLISUUDEN SEURAN KIRJAPAINOSSA,
1894.

Johdanto.

Jaakko Teitin „Valitusluettelo Suomen aatelistoa vastaan 1556“ on epäilemättä merkillisimpiä asiakirjoja, jotka meille ovat säilyneet valaisemaan oloja isänmaassamme entisinä aikoina. Aatelistien, vapaamiesten tai kumminkin vapaasäädyn oikeuksia tavoitteliain, „villin aatelin“ niinkuin Jaakko Teitti sitä nimittää, joukkoon kuuluivat tähän aikaan milt'ei kaikki virkamiehet, joilla oli vähääkin tärkeämpi asema.* Valitusluettelo aatelistoa vastaan tulee tämän tähden koskemaan koko virkailaitosta ja hallintoa yleensä meidän maassa. Sitä paitse sisältää Jaakko Teitin valituskirja suorastaankin paljon semmoista, joka ei koske vapaamiehiä, knaapeja tai „villii aatelia“, vaan riitoja ja tapahtuneita väkivaltaisuuksia talonpoikienkin kesken. Tämä asiakirja antaa meille siis yleensä tilaisuutta oppia tuntemaan niitä väärinkäytöksiä ja epäkohtia, joita Kustavi Vaasan hallituksen aikana löytyi maamme oloissa ja hallinnossa.

Tunnettua on että Kustavi Vaasan hallitus Ruotsissa merkitsee aatelistavallan vähennystä. Mutta meidän maassamme näyttää olleen vähän toisin. Suomen aatelisto ei keskiajalla koskaan ollut saavuttanut sitä mahtavuutta ja sananvaltaa valtakunnan yleisissä asioissa, kuin Ruotsin — lukematta jotain Ruotsista tänne saapunutta mahtimiestä, niinkuin Kristiern Niilonpoika (Vase), Kaarlo Knuutinpoika (Bonde), Eerik Akselinpoika (Tott), Eerik Turenpoika (Bjelke). Sillä ei siis

---

* Käytän tässä sanoja vapaamies, vapaasääty (enka rälssimies, -sääty), jotka ovat oikeat suomalaiset nimitykset, niinkuin näkyy esim. herra Martin lain-suomennoksesta (v. 1548).

ollut niin paljon menetettävää sen ankaramman kurin kautta, jota Kustavi Vaasa pani toimeen virkamiesten ja lääninottajain suhteen. Tuo kuri ei myöskään Suomessa, syrjemmässä kuninkaan silmän alta, tullut niinkään tehokkaaksi kuin Pohjanlahden tuolla puolen. Sitä vastoin Kustavi Vaasan hallitus Suomessa antoi aatelistolle tilaisuutta hankkia itsellensä uusia etuja, osaksi kirkko- ja luostaritilojen reduktionissa, joka kuten kyllin esillä olevakin asiakirja todistaa tapahtui siten, että se, jolla jotain oli, otti vielä enemmän, johon hänellä ei oikeutta ollut, osaksi ruveten uuden kuningasvallan palvelukseen ja siinä käyttäen Suomen syrjäistä asemaa ja huonosti tunnettua tilaa omiin itsekäihin tarkoituksiinsa. Meillä on edessämme sitä omituista näköä, että saman hallitsian aikana, joka Ruotsissa mursi aatelisvallan ylpeyden, näyttää Suomessa aateliston mahtavuus pikemmin enenneen, kuin vähenneen. Tuskin milloinkaan lienee aateliston merkitys ja vaikutus maamme oloihin ollut niin suuri, kuin tällä ja likinnä seuraavalla ajalla, 1500-luvulla, johon vaikutti sekin seikka että Suomen korkeampikin aatelisto vielä enimmiten oleskeli ja asui omassa maassa. Tällä aikaa myöskin kohosivat merkitykseen nuo suomalaiset aatelisuvut, jotka saavuttivat aseman koko Ruotsin valtakunnan tärkeimpien sukujen joukossa: Flemingit, Hornit, Fincket, Kurjet, Stålarmit.

Jaakko Teitin luettelossa tapaamme melkein kaikki Suomen tunnetut aatelismiehet 1500-luvun alkupuoliskolta; niidenkin puolesta, jotka jo olivat haudaan vaipuneet, täytyy nyt jälkeläisten vastata isäin töistä. Ja tuskin yhtäkään on, joka ei olisi tehnyt itseänsä syypääksi johonkin väkivaltaan tai laitomaan anastukseen, josta hän nyt vedetään edesvastaukseen. Selvästi näkee yleisenä sääntönä että mitä mahtavampi joku on ollut, sitä enemmän on hän myöskin mahtiansa väärinkäyttänyt, ja sitä pitemmäksi käy valitusten luettelo häntä vastaan.*

---

* Milt'ei ainoa nimi, jota turhaan etsii luettelosta, on Kustavi Vaasan hallituksen lopulla niin suureen merkitykseen kohonnut Jaakko Henrikpoika (Hästesko), Sjundbyn herra; onko tätä seikkaa pidettävä todistuksena harvinaisesta rehellisyydestä, vai onko Jaakko Teitti toisista syistä ollut häntä syyttämättä? — Merkillinen seikka on myöskin että Klaus Kristerinpoikaa (Horn), jota vastaan konseptikappaleessa löytyy pari valitusta, ei mainita puhtaaksi-kirjoituksessa.

Luokaamme Teitin luettelon pohjalla lyhyt katsaus suomalaiseseen aatelistoon 1500-luvun keskivaikeilla.

Ensiksi kohtaa meitä silloin *Fleming*-suku. Koska se mahtavuudessa on Suomen ensimmäisenä, niin painaa myöskin sen hartioita raskain valitusten taakka. Veljekset, valtaneuvokset Iivar ja Eerik Jaakkimanpojat olivat olleet Suomen mahtavimmat miehet; molemmat olivat nyt kuolleet, toinen v. 1547, toinen 1548, mutta edellisen poika Lauri, Sundholman herra, ja jälkimäisen leski Hebla Siggentytär (Sparre) esiintyvät heidän oikeuksiensa omistajina. Myöskin mainittujen veli Jaakkima, kuollut jo ennen heitä, mainitaan useampien tilojen anastajana Naantalin luostarilta. Serkku oli Pietari Juhani-poika Fleming, Friskalan herra, jonka luonne näkyy olleen vielä rajumpi, koska hänestä sanotaan että hän on lyönyt 5 tai 6 miestä kuoliaaksi, „niinkuin kaikille Turussa hyvin tunnettu on“, vaikk’ei hän koskaan siitä ole suorittanut penniäkään sakkoo.* Toista suvun haaraa oli Herman Pietaripoika Fleming, Louhisaaren herra, Hämeenlinnan isäntä, jonka syyllisyys kuitenkin näyttää olleen vähempi. Flemingein sukuun liittyy vielä muutamia sukuja, jotka olivat sen kanssa sukulaisuudessa, ja jotka nähtävästi juuri siten olivat päässeet kohoamaan. Niitä olivat suvut *Lille* (myöhempi *Videman*), *Ram*, *Slang*, *Spore*, *Muurilan* ja *Soraisten* suvut. Arvid ja Tönne Olavinpojat olivat Olavi Lillen ja Anna Juhantytär Flemingin (Friskalasta) pojat. Torsten Salmoninpoika (Ram), Tuorlahden herra, joka äsken oli kuollut, oli naimisissa toisen sisaren Brita Juhantyttären kanssa. Eerik ja Bertil Hokoninpoikain (Slang) äiti oli Valborg Henrikintytär Fleming, Iivar ja Eerik Flemingin täti, ja ensinmainittujen sisar Brita oli naitu Olavi Hannunpojalle, Muurilan herralle. Vihdoin olivat sisarukset Cicilia ja Karin Hannuntyttäret Fleming olleet naituina „van-

---

* Turun tuomioprovasti Johannes Petri († 1547) on usein luettu Flemingiksi, johon epäilemättä on antanut aihetta hänen likeinen sukulaisuutensa Friskalan Pietari Juhani-poika Flemingin kanssa, joka myöskin näkyy esillä olevasta asiakirjasta. Hän oli näet tämän velipuoli (niinkuin näkyy esim. Suomi-kirjassa 1858 s. 155—7 painetusta asiakirjasta), mutta oletamaan, että Pietari Flemingin äiti myöskin toisessa naimisessaan olisi ollut naituna erälle Flemingille, ei minun tietääkseni ole mitään syytä. Johannes Petrin vaakuna (Ruotsin valtioarkistossa) ei myöskään ole Flemingin, vaan näyttää alaosassa kolme tähteä ja yläosassa lintua.

halle“ Jöns Sporelle ja Jaakko Henrikinpojalle, Soraisten herralle, niin että myöskin nämä suvut liittyivät Flemingein laajaan heimokuntaan.*

Jos Flemingeilä ja heidän joukkokunnastaan siirrymme Suomen muita ylimyssukuja katsomaan, niin kohtaa meitä ensinnä *Horn*-suku, jolla jo tähän aikaan Etelä-Suomen laamannissa Henrik Klaunpojassa ja hänen veljenpojassaan Viipurin linnanhaltiassa (v. 1556) Klaus Kristerinpojassa oli kaksi edustajaa, joita luettiin valtakunnan etevimpiin miehiin, vaikk'ei kumpikaan vielä ollut kohonnut valtaneuvoksen arvoon, jonka sittemmin saavuttivat. Äitinsä Ingeborg Siggentyttären (Sparren) kautta oli Klaus Kristerinpoika sukulaisuudessa Flemingein ja samoin Ruotsin mahtavimpain ylimyssukujen kanssa. Henrik Klaunpojan isä, Etelä-Suomen laamanni Klaus Henrikinpoika (Horn) oli taas ollut naimisissa Kristiina *Frillen* kanssa, joten Hornit olivat tulleet tämän vanhan tähän aikaan sammuvan suvun perillisiksi.** *Boije*-sukua edustavat veljekset Eerik, Tirmulan herra, Karjalan laamanni, ja Niilo Antinpojat Boije, Gennäsin herra, sotaeversti, joista jälkimäinen oli naimisissa Klaus Kristerinpojan sisaren Britan kanssa. Kuinka suuresti sukulaisuussuhteet tähän aikaan vaikuttivat ja kuinka

* Koska, samoin kuin Bomansson (Hertig Johan och hans tid s. 73), pidän Pentti Juhaniinpoikaa, Hartikkalan herraa, samana kuin sitä ennen mainittua Pentti Juhaniinpoikaa, Soraisten herraa, saadaan seuraava sukutaulu.

Soraisten suku (vaakuna: tammenoksa ja kolme lehteä).

Jaakko Henrikinp. Soraisissa.

V.: Karin Hannuntytär Fleming.

Juhani Soraisissa, main. 1555.

Pentti Juhaniinpoika, Soraisten ja Hartikkalan herra, Käkisalmen käskenbaltia, main. 1561—90. V.: Karin Björnintytär (Lejon).		Hannu Juhaniinpoika, Bon herra, main. 1596. V.:? Henrikintytär Vuolteesta.
Björn Pentinpoika, Tapilan herra, 1593—97.	Hannu Pentinpoika, Hartikkalan herra, † 1602 (?).	Anna Pentintytär, naitu Niilo Kijlille.
		Tytär, naitu Evert von Delvigille, joka 1618 on Soraisten herrana.

** Oliko Henrik Klaunpoika syntynyt isän naimisista Kristiina Frillen, taikka niinkuin tavallisesti ilmoitetaan, Elin Jaakontyttären kanssa, en tahdo tässä ratkaista, mutta huomattavaa on että useissa 1600-luvun polviluvuissa edellinen mainitaan hänen äidiksensä. Koska Suomessa yhteen aikaan niin mahtavana olleen Frille-suvun polveutuminen tähän saakka ei ole ollut selvillä (esim. sukutaulu Hist. Ark. VIII s. 44 on monin paikoin väärä), panen sen tähän semmoisena, joksi se saattavana olevien tietojen mukaan tulee.

vuokraa, „mutta“ sanotaan „sittenkuin hän sai rouva Heblan sisarentyttären vaimokseen, ei Niilo Boije ole maksanut fyrkkiäkään, vaan on julkeudella ja röyhkeydellä anastanut tilat“. Toinen tähän aikaan kohoava suku oli *Fincke*, vanha *Rankoisen* suku. Veljekset Kustavi, Savonlinnan haltia, ja Yrjö Fincke, Pohjois-Suomen laamanni, kohottivat tämän suvun arvoon ja mahtavuuteen. Äitinsä Margareeta Kustavintytär *Slatten* kautta olivat he perineet Slatte-suvun tilukset Suomessa. Valtaneuvos Björn Klaunpoika, Lepaan herra, † 1551, oli hankkinut *Lejon*-suvulle sijan Suomen mahtavimpien ja rikkaimpien kesken, ja hänen kuolemansa jälkeen hänen leskensä Katariina, syntyisin *Stjernsköld*, Lepaan rouva, piti tämän suvun valtiakaa. Ett'ei hän, vaikka nainen, ollut leppeämpi talonpojille, kuin muut aatelisvallat, siitä on todistuksena myöskin Jaakko Teitin valitusluettelo.* Tuon vanhan sotaurhon Niilo *Grabben* kautta oli tämänniminen suku muutamaksi aikaa noussut suureen vaikutusvaltaan, joka hänen kuollessaan 1549 ilman miesperillisittä meni perinnöksi hänen molemmille vävyilleen Martti Jönsinpojalle, Kurjalan herralle, ja Eerik Arvidinpojalle, Sydänmaan herralle. Jälkimäinen kuului Suomessa jo ennestään tunnettuun *Stålarm*-sukuun, johon paitsi Eerik Arvidinpoikaa kuuluivat hänen orpanansa, tähän aikaan usein mainitut veljekset Eerik Olavinpoika, Kiialan herra, Porvoon läänin tuomari, ja Juhani Olavinpoika, Dragsbyn herra, molemmat näh-

---

Samaa vaakunaa, kuin Frillet, käytti Kärkisten suku Sauvossa, sittemmin Lindelöf, ja, kuten Stiernman sanoo, siitä syystä että sanoivat olevansa samaa alkujuurta. Tämä ei myöskään näy olevan pelkkä luulo, sillä Maunu Frillen testamentissa v. 1508 sanoo hän antavansa Kaikkeinpyhäinkappelille tuomiokirkossa Katinsaaren Kärkisten talon vieressä, kuitenkin siten, että *tähimmillä perillisillä* olkoon oikeus lunastaa se 50 markalla, ja muitten lahjoitusten joukossa on myöskin yksi *Erlandin lapsille Sauvossa*, vaan tämä Erländ on epäilemättä juuri Lindelöf-suvun esi-isä. Hän oli nähtävästi Maunu Frillen tädin poika (vrt. Mustakirjaa s. 547).

* Ett'ei rouva Kaarina muutenkaan ollut moitteeton, osoittaa kertomus s. 287 Se Hannu Ertillin ja rouva Kaarinan lapsi, josta siinä on puhe, ei luullakseni ole kukaan muu kuin sittemmin Suomen historiassa niin tunnetuksi tullut Hannu Hannunpoika, Monikkalan herra, sillä 1592 saa Hannu Hannunpoika luvan käyttää *isoisänsä* Mathias Erthelin vaakunaa, miekalla lävistettyä häränpäätä, jonka tämä 1555 oli Puolan kuninkaalta Sigismundolta saanut. Sitä vastoin vanhempi Monikkalan suku, jonka Schlegel-Klingsporin Ättartafiorit asettavat yhteen Hannu Hannunpojan kanssa, nähtävästi on aivan erillä pidettävä, mutta luultavasti sama kuin Knut Skrifvaren suku, jonka vaakunana oli kolme sädettä.

tävästi pahoja talonpoikain sortajia. Lopuksi on vielä mainioimpien sukujen luvussa mainittava *Kurki*-suku, jonka nimi nyt naimisten kautta siirtyy eräälle alkuansa Smolannista koitoisin olevalle suvulle. Sitä edustavat 1500-luvun alkupuolisella valtaneuvos Knuuti Eerikinpoika ja hänen poikansa Jöns Knuutinpoika, Laukon herrat, jotka peräkkäin ovat Satakunnan ja Pohjanmaan laamaneina.

Ennen aikaan tunnettuja sukuja, jotka tähän aikaan jo olivat sammuneet ja joiden nimi ainoastaan enää haamoittaa, olivat, paitsi jo mainitut Frille ja Slatte, *Djekn*-suvut ja *Bidz*. Edellisen nimisiä sukuja oli löytnyt Suomessa keskiajalla kumminkin kolme: yhden vaakuna oli kotkanpäällä varustettu enkeli (valtaneuvos Henrik Klaunpoika), toisen oksa varsineen lehtineen (laamanni Matti Martinpoika) ja kolmanteen kuuluivat valitusluettelossa esiintyvät Viipurin linnanhaltia Björn Djekn ja hänen poikansa Erengisle Björnpoika, joiden perintö oli siirtynyt Flemingille ja Vildemaneille. Muinoin mahtava *Tavast*-suku oli tähän aikaan ilman mitään mainittavaa edustajaa. *Karpalaisia* edusti Taivassalon kirkkoherra Mikael Karpalainen, Turun luostarin entinen prior. *Stjernkorsin* eli *Särkilahden* suku oli runsaastikin edustettuna, vaikka ei yksikään kuulunut aateliston eturiviin. Niitä olivat nuo neljä veljestä, Turun pormestarin Kiukku-Nikun poikaa: Suomen ensimmäinen uskonpuhdistaja Pietari Särkilaks, Sääksmäen kirkkoherra herra Paavali, Kustavi Niilonpoika, Särkilahden herra, ja Maunu Niilonpoika, Ristiniemen herra. Nämät, esim. herra Paavali, joka poltti talonpoikain heinäladot, jouduttuansa riitaan heidän kansansa, eivät näy olleen vähemmin väkivaltaisista kansaa vastaan, kuin toiset aatelismiehet tähän aikaan. Yläneen vanhan *Ille*-suvun edustaja on Maunu Ille, Prestkullan herra, ja *Skytte*-suvun Matti Skytte, Brodnäsin ja Skäggbölen herra, piispa Martti Skytten veljenpoika.

Kun nyt tulemme aatelissukuihin, jotka eivät Suomen aikalehdissä ole saavuttaneet yhtä suurta mainetta, kuin edellä mainitut, kohtaa meitä ensiksi eräs Suomen tunnetuimmista miehistä siihen aikaan Maunu Niilonpoika, Viipurin linnanhaltia, *Ahtisten* sukua, jonka vaakunassa oli kolme liekkiä. Suvun

vaakuna on siis sama kuin jo keskiajalla esiintyvällä Bröd-
torpin suvulla, mutta polviluku ei ole selvillä; epäilemättä
Suomen historiantutkijat olisivat olleet Jaakko Teitille hyvin
kiitolliset, jos hän luettelonsa olisi siitä selvitystä pannut, eikä
ainoastaan ilmoittanut että, „hustru Elin på Actis vet besked
um slechtene“. Perin vanhaa sukua edustaa Krister Pietarin-
poika (*Jägerhorn*), Spurilan herra, ja tästä suvusta mainitaan
vielä luostaritilojen anastajina Jöns Paavalinpoika ja Olavi
Martinpoika Isossakylässä. Vanhaa *Skalmin* nimeä kantaa
vielä vouti Karjalassa Hannu Skalm. Uudenmaan aatelistossa
tapaamme Munkebyn ja Pepotin lukuisat suvut, jotka sittem-
min vaakunoistaan ovat saaneet nimet *Dufva* ja *Ollongren*.
Edellisen polviluku näkyy valitusluettelon siv. 227—8 olevista
sukutauluista, jossa myöskin muutama haara Pepotin suvusta
tulee esiin.* Edellistä edusti Kustavi Vaasan loppuaikoina

* Ollongren-suvun jäsenistä löytyvien tietojen sovitaminen on varsin vaikea
tehtävä. Anrepin *Ättartaflor*eissa löytyvä polviluku on epäilemättä muutamassa koh-
dassa väärä ja toiselta puolen epätäydellinen. Jos hyväksytään Anrepin tietoja, missä
eivät nähtävästi ole vääriä, ja sovitetaan niihin muualta saatavia, saadaan seuraavan-
lainen sukutaulu. (Muutamat seikat tekevät kuitenkin että tahtoisin pitää nuorempaa
Maunu Niilonpoikaa Niilo Pietarinpojan poikana).

Ollongrenin suku.

Olevi Pepotissa.

Niilo Ollinpoika. V.: Ragnild Pentintytär (Dufva).		Hindrik Ollinpoika. V.: Niilo Laurinpojan tytär Hindhärissa.	
Pietari Niilonpoika. V.: Cecilia Engelbrek- tintytär.	Maunu Niilon- poika.	Ögerd, n. Antti Tordinpojalle (joiden poika oli Andreas Andreæ, Perniön kirkkoherra).	
Niilo Pietarinpoika, vouti Porvoon läänissä, tuomittu hirteen 1556; luult. sama, joka sitten mainitaan Gam- melbackan herräksi ja jonka vaimo on Hebla Maununtytär.	Ture Pietarin- poika, Pepotin n. Hannu herra 1567. V.: Laurin- Brita Pietarint. pojalle Fleming. (Björnram). (Stålarm).	Anna, Ragnild, n. Juhani n. Olavin- pojalle (Stålarm).	Niilo Maununpoika. V.: Märta Maunun- tytär Ille.
? Pietari Niilonpoika. V.: Ebba, Maunu Laurinpojan tytär Haikossa.			Maunu Niilonpoika, Gammelbackan herra. Nainut v. 1595 Inge- borg Fincken.
Niilo Pietarinpoika, Haikon herra 1618, v. 1625 sisäankir- joitettu ritarihuoneeseen.	Juhani Maununpoika. V.: Hebla v. Birckholtz.	Helena Maununtytär. Naitu Hieronymus v. Birckholtzille.	

Aateloitu suku Ollongren käytti vaakunassaan kahta yhteenkääntynyttä ter-
honoksa, mutta vanhempina aikoina näkyy käytetyn vaakunaa, jossa oli kolme tam-

Pietari Niilonpoika, Munkebyn herra, jälkimmäistä Porvoon läänin vouti Niilo Pietarinpoika, v. 1556 petoksista veronkannossa tuomittu hirtettäväksi, vaikka tuomio ei näy tulleen täytetyksi. Nousevaan sukuun kuuluu Matti Knuutinpoika (*Creutz*), Sarvlahden herra. Sitä vastoin *Kräkö*n suku (vaakuna: ankkuri kahden tähden välissä), johon Matti Knuttinpojan vaimo Bengta Lydikintytär kuului, on tähän aikaan sammumaisillaan mieskannalta. Muista tämän ajan aateliston ja vapaasäädyn edustajista lueltakoon Lounas-Suomessa: Niilo Sveninpoika, *Hevonpään*, myöhempää Gyllenhjerta-sukua; Eerik Sonenpoika, Kahiluodon herra, vanhaa *Footangel*-sukua, jonka alkuperä oli yhteinen Tavastein ja Stälarmein kanssa; Henrik Erlandinpoika, *Kärkisten*, myöhempää Lindelöf-sukua; Henrik ja Knuuti Henrikinpojat (*Hästesko*);* Torsten Henrikinpoika, Autisten herra, äidin puolelta vanhaa *Villilän* sukua, jonka vaakunan, 16 ruutua, oli ottanut;** Jaakko ja Simon Tuomaanpojat, *Kappelstrandin* herrat (vaakuna: neljä päätyä); Henrik Simoninpoika, *Karunan* herra (vaakuna: kaksi tammenterhoa ja kaksi tähteä); Sten Henrikinpoika *Finne* (vaakuna: hirvenpää); ruotsalainen Olavi Trottenpoika, Turun linnan vouti, aviotonta *Eka*-sukua, Kustavi Vaasan enon, valtaneuvos Trotte Maununpojan poika. Uudenmaan ja Hämeen aatelistossa tavataan: Hannu Laurinpoika (*Björnräm*), Raaseporin vouti; Olavi Jaakonpoika, Bollstadissa

menterhoa; semmoinen oli esim. Niilo Maununpojan vaakuna Porvoon kirkossa (Afbildningar af vapensköldar i Finlands kyrkor n:o 281) ja Anna Pietarintyttären (?) vaakuna Myrskylän kirkossa (Hausen, Anteckningar u. en forskningsresa i Östra Nyland t. II k. 12). Samaa vaakunaa käytti aateloituna Ollon-suku, joka siis lienee ollut sukua edellisen kanssa ja jonka polviluku nähdään seuraavasta:

? Eerik Sveninpoika, Haikon herra, main. 1545—61.

V.: Bengta Hannuntytär, joka ennen oli naituna Lauri Maununpojalle Haikossa.

Jöns Eerikinpoika, aateloitu 1586.

Hannu Jönsinpoika.

Juhani Hannunpoika, sisäänkirj.
ritarihuoneeseen 1638.

* Että myöskin Henrik Henrikinpoika „skrifvare“, Dönsbyn herra, käytti Hästesko-vaakunaa ja siis luultavasti hänkin oli Kalmusnäsin herran Henrik Östeninpojan poikia, näkyy hänen sinetistään (Ruotsin ja Suomen valtiokirjoissa).

** Siihen että Torsten Henrikinpojan äidin sukuperä ja vaakuna oli keskiaikaisen Villilän suvun, viittaavat useat seikat; niin varmaankin tuo Turun tuomiokirkossa keskiajalla löytnyt Larens Jonssonin kilpi, 16 ruutua (ks. Gottlund, Otava, I

Ingåssa, *Stubbe*-suvun esi-isä; Klaus Henrikinpoika, Näsin herra, vanhaa *Risbit*-sukua; Klemet „skrifvare“, Savonlinnan haltia, keskiaikaista *Krok*-sukua Finbystä; Porvoon nimismies Pietari Jönsinpoika *Ruuth*, tanskalaista Suomeen siirtynyttä sukua; Lasse *Liffsländer*, Stensbölen herra (vaakuna: kolme J-tapaista merkkiä); Henrik Jönsinpoika *Finne*, Porvolan herra (vaakuna: kaksi tähteä); Henrik Jaakonpoika, Kokkolan herra (*Finckenberg?*, vaakuna: tähti ja kuu vierekkäin); Knut Skrifvare ja hänen poikansa Juhani Knuutinpoika, *Monikkalan* herrat (vaakuna: kolme sädettä). Viipurin seuduilla Etelä-Karjalassa asuivat „vanha“ Bertil Jönsinpoika, Kirvesniemen herra (vaakuna: ? tammenoksa ja neljä terhoa, ks. Ruuth, Suomen rälssimiesten sineteistä n:o 158), ja venäläistulkki Bertil Yrjönpoika, aate-loitto *Mjöhund*, Yläveden (Strömsnäsin) herra.

Viimeksi tulemme me niihin vapaamiehiin, joita tuskin lienee tunnustettu varsinaisiksi aatelismiehiksi, jotka olivat tuota Jaakko Teitin „villia aatelia“, jotka suuremmalla tai vähemmällä menestyksellä ja kyvyllä siihen pyrkivät ja vaativat

osa t. VII), on juuri Lauri Joninpojan, Villilän herran, ja niin tavataankin Villilä Torsten Henrikinpojan tilusten joukossa. Mutta kun, niinkun Jaakko Teitin valitusluettelo nimenomaan ilmoittaa, Torsten Björninpoika oli samaa alkuperää kuin Geetsuku, vieläpä mieskannalta, täytyy olettaa että 16 ruudun vaakuna oli jo hänelle äidin puolelta siirtynyt. Rohkenen näillä syillä esittää seuraavan sukutaulun.

Villilän suku (vaakuna: 16 ruutua).

Hannus van Arsten, main. 1405, ja vainajana 1447.

V.: Anna Torkilintytär, elää 1447, on vainajana 1450.

Jussi Hannunpoika, Villilän herra, Naantalin luostarin taloudenhoitaja, main. 1435—65. V. Margit Hermanintytär.	Tytär, naitu Jussi Jerlinpojalle, joiden poika oli asemies Jerl Jönsinpoika Niemenpäässä 1450—86.	Tytär, naitu eräälle Björnille Geetilässä. Poika otti äidin kilven, 16 ruutua.

Lauri Joninpoika, Villilän herra 1480-luvulla.

Torsten Björninpoika, Maskun tuomari (1471—72), routi Suomessa, main. 1471—94, ja vain. 1508. V.: Karin, elää 1508.

Lauri Torsteninpoika, Hämeenkyrön kirkkoherra 1500-luvun alulla.	Tytär, naitu eräälle Turun porvarille Henrikille.	Anna, kuolee maallikkosirena Naantalissa.

Jöns Laurentii Torsth, Vesilahden kirkkoherra 1554—66. V. Birgitta.

Torsten Henrikinpoika, Autisten ja Villilän herra, käyttää äitinsä vaakuna. V.: Barbro Olavintytär (Lille l. Vildeman).

päästäksensä veroista vapaiksi. Toiset voivat vedota vanhaan tapaan esi-isäin ajoista asti; toisten onnistui, itsensä tai ystävien ollessa vouteina, vapauttaa tilansa; toiset vihdoin saivat itse hallitsialta veronvapauden toistaiseksi tai elinajakseen, saivatpa jotkut vaakunankin. Mitään varmaa rajaa on mahdoton vetää, toiselta puolen heidän ja aatelismiesten, toiselta puolen heidän ja veronalaisten talonpoikain välillä. Mainittakoon tässä heistä muutamia, toisia voi kyllä valitusluettelosta löytää: Niilo Mikonpoika, *Liesniemen* sukua (vaakuna: lilja ja sarvi); naimisten kautta on Eerik Antinpoika (*Rääf*), Sjölahden herra, päässyt vapaasäätyn; Hans „skeppare“, *Bussilan* herra, myöhemmän Lax-suvun kanta-isä; Henrik *Tasainen*, nimismies (?) Jämsässä; Turun pormestarit Pietari *van Åken*, Henrik *Gröp* ja Knut *Kappa*; Eerik Antinpoika, vapaamies Porvoossa (vaakuna: kolme keihäänkärkeä ja kaksi tähteä); Klaus Lindvenpoika, Kour(ulan) herra Vihdissä; Matti Sigfredinpoika, *Baggenäs*in herra, Porvoon läänin vouti; * vapaamies Martti *Poitz* Poitsilassa Vehkalahdella; veljekset Niilo ja Sigfred (Knuutinpojat) *Posa* Lappvedellä (vaakuna: *käsi, pitävä nuolen lävistämää sydäntä), j. n. e.

Lopuksi tulee minun vielä puhua siitä miehestä, joka on esillä olevan valitusluettelon tehnyt ja joka hänkin kuuluu Suomen aatelistoon 1500-luvun keskipaikoilla, Jaakko Laurinpoika *Teitistä*. Hän kuului vanhaan suomalaiseen vapaasen sukuun, jonka eräs keskiajan lopulta oleva muistoonpano väittää saapuneen Suomeen Birger Jaarlin kanssa ja asettuneen Pernajaan, vaan alkunsa olleen Skotlannista kotoisin. Vaakunana oli syrjällä lepäävä risti, n. s. Andreas-risti. Suku oli siis kyllä vanha, mutta näyttää kuitenkin aina pysyneen noitten toisarvoisten vapaasukujen joukossa. Että Jaakko Laurinpoika Teitti (Teittis, Teijth y. m.) oli 1500-luvun keskivaiheilla Teettomissa mainitun vapaamiehen Lassi Matinpojan poika, ei mielestäni tarvitse epäillä. Jaakko Teitti oli niitä

* Matti Sigfredinpoika, joka v. 1556 linnanoikeudessa tuomittiin hengeltä, lie-
nee yhtä vähän kuin vouti Niilo Pietarinpoika (Ollongren) kärsinyt tuomittua rangaistus-
tusta, mutta sitä vastoin näyttää eräs yksityinen vihamies käyttäneen tilaisuuden
kostaaksensa hänelle, päättäen seuraavasta muistoonpanosta Porvoon kartanon tileissä
v. 1557: „skall Knuth Matzsson, Mattz Siffridsons baneman, svara till 57“ (valtio-
arkisto, n:o 3088 l. 63).

suomalaisia nuorukaisia, jotka piispa Skytten toimesta saivat tilaisuuden harjoittaa opintoja ulkomailla, ja sisäänkirjoitettiin 1547 Rostockin ja 1549 Wittenbergin yliopistoissa, mutta ei näy, kuten muut, antauneen teologisiin opintoihin, vaan hänen seuraavasta toiminnastaan päättäen lainoppiin. Kotimaahan palattuun nähdään häntä käytettynä hallinnollisiin toimiin, ja ensimmäisiä on se tutkimus Suomen aateliston väärinkäytöksistä, joka nyt julkaistaan painettuna. V. 1561 häntä mainitaan kuninkaalliseksi sihteeriksi ja v:sta 1563 hän on jäsenenä Eerik XIV:n peljätyssä „lautakunnassa“, m. m. Juhani herttuan palvelioita tuomitsemassa. Hän on siis epäilemättä hankkinut päällensä monen vihaa, ja hallitusmuutoksen jälkeen 1569 hän istuukin vankeudessa, josta kuitenkin näkyy pahemmitta seurauksitta päässeen. Kuitenkin pidetään häntä yhä silmällä, ja 1571 käsketään häntä pysymään joko Turussa, Raumalla tai Porissa. Sitten hän näyttääkin enimmäkseen oleskelleen Turussa, kaupunginkirjurina, ja mainitaan vielä viime kerran 1596.*

Jaakko Teitin tekemä „Klagemähls Register emot Adelen 1556 uthi Finland“ hankkii hänelle pysyvän paikan Suomen historian lehdillä. Olkoon että tässä aateliston „syntilutellossa“ voi olla jotain lisättykin vähemmän luotettavien kulkupuheitten mukaan, kaikissa tapauksissa se on tärkeimpiä lähteitä Suomen tilan tuntemiseen uuden ajan alulla. Minun nähdäkseni on se myöskin pääasiassa luotettava. Sillä liian vaarallista oli Teitille itselleen ottaa siihen perättömiä ja epäluotettavia juttuja; asianomaiset, Suomen senakuiset ylimykset, olivat kyllä tilaisuudessa saada äänensä kuuluville hallitsialle, ja heille oli tietysti sanomattomaksikin voitoksi, jos voivat näyttää Teitin muutamissa kohdissa seuranneen aivan perusteettomia huhuja, joten koko valituskirja tuli epäiltäväksi. Myöskin se seikka että Jaakko Teitti selviytyi siitä vaikeasta asemasta, johon hän joutui entisen Juhani herttuan noustessa valtaistuimelle, osoittaa ett'ei hänellä ollut perin törkeitä oikeuden loukkauksia omallatunnollaan. Tällä en suinkaan tahdo

* Tarkempia tietoja Jaakko Teitin elämästä ks. Yrjö Koskisen antamasta esityksestä Historiallisen Seuran-pöytäkirjoissa (Hist. Ark. VI s. 290—9).

esittää Jaakko Teittiä miksikään esikuvaksi avuista. Sitä tunnustusta hän ei myöskään itse etsinyt ja varsin kuvaava on tässä suhteessa hänen lausuntonsa eräässä kirjeessä Yrjö Pietarinpojalle 17 p. marrask. 1560, rukoillessaan vouti Lassi Fordelin puolesta: „Thet är sandt, thenne Lasse haffver varit oförståndig såsom jag och andre mins vederlike, och tenecht att han skulle ramme kronones beste, när han måtte få och klå penningar, godz och ägedeler“.* Luultavaa on siis että hän kyllä valitusluettelossa on maalannut aateliston menettelyn mustaksi, mutta että itse siinä mainitut faktat olisivat väärät, en katso luultavaksi.

Jaakko Teitissä on nähtävänä esimerkki noista alempaan aatelistoon kuuluvista henkilöistä, jotka kuningasvallan kasvaessa, jolloin ylimyssääty, voimatta perehtyä uuteen alamaisuussuhteeseen, vetäytyi pois palveluksesta, antautuivat sen innokkaiksi asianajajiksi ja täten koettivat nousta merkitykseen ja valtaan. Ett'ei häneltä suinkaan puuttunut kykyä, näkyä monesta seikasta, ja myöskin hänen „valitusluettelostaan“. Sen sisällyksen arvosta historiallisena lähteenä on jo ollut puhe. Mutta myöskin esitystapansa puolesta, joka on vilkas ja kuvaava, jopa paikoittain kohoaa melkein draamalliseen elävyyteen, on se merkillinen kirjallinen tuote tällä ajalla. Sen kautta on hän ansainnut itsellensä Suomen historiassa pysyvän sijan, ehkä paremman kuin hänelle tähän saakka on suotu.

* * *

Mitä „Valitusluetteloon“ tulee, on se säilynyt kahdessa erillisessä laitoksessa, jotka nykyään molemmat säilytetään Suomen valtioarkistossa, jonne ne v. 1864 tulivat Ruotsin kamariarkistosta. Edellinen, jolla on ollut päällyslehdessä nimenä „Klagemåhls Register emot Adelen 1556 uthi Finland“,

(RA 215 j, k)

* Mainitussa kirjeessään (Ruotsin valtioarkistossa) hän myöskin puhuu veljislään Pentti Teitistä, joka silloin on Ruotsissa, ja herra Antista Pernajassa. V. 1564 24 p. helmik. hän samalle kirjoittaa Gripsholmasta: „Jag haffver nu förstått att min fattige broder Bendt Teitth är visselige um halssen, Gud almectig giøde själene“.

on puhtaaksi kirjoitettu kappale ja käsittää (paitsi ensi numeroimaton lehteä jossa on „Tabula huius libri“) 284 myöhemmin numeroitua sivua, joista kuitenkin useat ovat tyhjiä. Kappale on jonkun puhtaaksikirjoittajan käsialaa, ainoastaan sivuilla 149—50 (painetussa siv. 61—2) on kohdat 2—5 Pietari Flemingistä, siv. 172 (68—9) kohdat 2—3 Eerik Hokoninpojasta, ja siv. 199 (73) sanoilla „Item sæde Goll Thomas“ alkava kappale lisätty eri käsialalla, ja epäilemättä Jaakko Teitin omalla. Toinen kappale, jonka päälylylehdessä on ollut paljastaan „Finland 1556“ on jonkunlainen konseptikappale ja käsittää 146 kirjoitettua lehteä, jotka on aivan uudella käsialalla numeroitu siten että välillä olevat tyhjät lehdet on jätetty lukematta. Luettelon toimittaja on silminnähävästi saanut muuttamat siihen liitetyt paperit ennestään kirjoitettuina eri henkilöiltä, niin esim. nuo alkuun pannut „Register på landbomantalet etc.“ (painetussa siv. 117—22) ja luettelon Naantalun luostarin ryöstetyistä tiloista (siv. 122—5); Jaakko Geetin kirje (siv. 183) on nähtävästi omakätisesti kirjoitettu, niinkuin alle painettu sinettikin osoittaa; kirjeet siv. 152—4, 204—6, 284—7 ovat nähtävästi jonkun puhtaaksikirjoittajan kopioitsemia. Mutta kuitenkin suurin osa käsikirjoitusta näkyy olevan yhdellä käsialalla kirjoitettu, joka luultavasti on Jaakko Teitin, vaikka se, kuten luonnollista, tässä on paljoo huolimattomampi kuin puhtaaksi kirjoitetussa kappaleessa.

Puhtaaksi kirjoitettu ja konsepti-kappale eroavat melkoisesti toisistaan, jopa niinkin että ovat pidettävät aivan eri laitoksina. Paitsi sitä että aineen järjestely on aivan toisella tavalla, tavataan kummassakin, ja erittäinkin konseptissa, paljon jota ei löydetä toisesta. On sentähden katsottu välttämättömäksi tähän painattaa ~~molemmat~~ kokonaisuudessaan.

Mitä painettuun tekstiin tulee, on se sanasta sanaan ja kirjaimesta kirjaimen käsikirjoituksen mukainen. Kuitenkin ovat seuraavat seikat huomioon otettavat. Suurten tai pienten kirjainten käyttäminen ja interpunktsioni on muutettu enemmän nykyaikaisen kirjoitustavan mukaiseksi. Kirjainten *i:n* ja *j:n*, *ij:n* ja *y:n*, *u:n*, *v:n* ja *w:n* välillä on tehty eroitusta (ei kuitenkaan oudommissa sanoissa ja nimissä), jom-

moista ei sen ajan kirjoituksessa ole.* Joku selvästi väärinkirjoitettu kirjain on oikaistu. Käsikirjoituksessa tavattavat lyhennykset ovat yleensä painetut täydennettyinä, kursivilla.

Kirjan loppuun on pantu kolme rekisteriä: henkilöluettelo, paikannimien luettelo ja luettelo oudommista ja tärkeämmistä sanoista ja asioista. Siihen lisätyistä selityksistä on allekirjoittanut vastuunalainen. Henkilöluettelossa olen koettanut yhdistää kaikki samaan sukuun kuuluvat henkilöt yhteen. Sulkumerkeissä on viitattu johonkin sivuun, jossa asianomaisen henkilön nimeä ei mainita, mutta jossa kuitenkin on hänestä puhetta.

Helsingissä 1 p. marrask. 1894.

Kustavi Grotenfelt.

---

* Tässä suhteessa on kuitenkin pyydettävä anteeksi epätasaisuutta ensi arkeissa.

Klagemåhls Register emot Adelen 1556 uthi Finland.

Tabula huius Libri.

Först

udj Wijborg	{	1. Prebenda Mariæ Magdalene.	23. Nils Pederson til Pepåt som war fougte i Borgo Län.
		2. Prebenda Catherine.	Peder Spåre.*
		3. Prebenda Annæ.	24. Simon Tomeson.
		4. Göstaff Fincke.	25. Henrich Simonsson.
		5. Her Erich Fleming.	26. Erich Håkonsson.
		6. Her Iffwer Fleming.	27. Pelle Pederson och hans scriffuere Henrich Wijborg.
		7. Jöns Knutsson til Laucku.	28. Härmen Flemming.
		8. Måns Nilsson.	29. Knut Scriffware.
		9. Fru Karin Biörn Claessons.	30. Oloff Trotteson.
10.		Nils Boije.	31. Nils Swensson.
11.		Bertil Jörenssoñ ridfogte.	32. Matz van Cleffwen.
12.		Gamble Bertill Jönsson.	33. Matz Matzson til Hola.
13.		Nils Posse.	34. Jacob Mickelson i Jäskis.
14.		Torsten Henricksson.	34. Torsten Salmundson.*
15.		Henrich Claesson.	35. Skattegårdar i Wiborgx län, som unden Cronen köpte äre.
16.		Iören Fincke.	36. Fougternes fördelinger så och häreder, sockner och konungsgårdar udj Findland.
17.		Gamble Peder Scriffwere.	37. Erich Aruidzsson.*
18.		Måns Hille.	
19.		S: Segfredz Godtz.	
20.		Erich Sporre.	
21.		Peder Fleming til Friskala.	
21.		Morten Jönson som och kalles Morten Wijborg.*	
22.		Erick Olson på Kijala.	

* Myöhemmin lisätty.

1.

Mariæ Magdalena prebende godtz udj Wijborg, som salue gamle Her Sten Stwre till Spettalen thersammestedtzt giffvit haffver.

Udi Wijborgx Sockn

	Först Uskila renter	
	Rog	3 spen
	Malt	2 spen
	Haffre	3 spen
	Salmi Antj utgör	
	Rog	1 span
	Korpela renter	
	Rog	5 spen
	Haffra	6 spen
Haffwe fiskie- watn i Salte- sion.	Rötköle renter	
	Rog	5 spen
	Annen gård thersammestedtzt renter	
	Rog	4 spen
	Haffre	2 spen
Thenne Ihola öö ligger wedh Trång- sund.	En gård på Ihola öö renter	
	Salt ströming	1/2 tunne
	Annen gård thersammestedtzt renter	
	Rog	2 spen
	En gård i Trångsund renter	
	Rog	3 spen
	Rawansar renter	
	Salt ströming	1/2 tunne.
	Nemilauta renter	
	Peninger	2 marker 2 öre
	Terwaiocki renter	
	Rog	10 spen
	Malt	2 spen
	Haffra	6 spen
	Kijskilä renter	
	Rog	4 spen
	Malt	2 spen

	<i>Rongo renter</i>	
	Rog	2 spen
	Haffre	2 spen
	<i>Metzola renter</i>	
	Rog	2 spen
	Malt	1 span
	Haffre	5 spän
	<i>Hetala renter</i>	
	Rog	2 spen
	Haffre	2 spen
	<i>Hertwala renter</i>	
	Rog	3 spen
	Malt	3 spen
	Haffre	3 spen
	<i>Loicka renter</i>	
	Rog	1 span
	<i>En gård i Rackeleby renter</i>	
	Rog	3 spen
	Haffre	3 spen
	<i>Rydzylæ renter</i>	
	Rog	8 spen
	Malt	1 span
	Haffre	8 spen
	<i>Nikoska renter</i>	
	Rog	12 spen
	Malt	1 span
	Haffre	3 pund
	<i>Kylliäle renter</i>	
	Rog	4 spen
	Haffre	4 spen
	<i>Manniekola renter</i>	
	Rog	8 spen
	Haffre	8 spen
	<i>Kurickala renter</i>	
	Rog	4 spen
	Haffre	4 spen

Tesse godz liggie opå Vlewesi öö.

Hugtala renter

Rog . . . . . 1 pund

Haffre . . . . . 1 pund

Limola renter

Rog . . . . . 4 spen

Haffre . . . . . 5 spen

Sawolain renter

Rog . . . . . 7 spen

Segniheicke renter

Tesse för:ne 4 gårdar liggie emellem Wijborgx Stad och Segnebro och haffwe genom Kon:ge Mitz wår alder nådigste herres nådige tillatelse udj någre åhr leget under Wijborgx Stad till mulebete, och haffwer Mons Nilsson i fiord wederkänt them under slottet til mulebete.

Udj Ieskis Sockn

En gård i Hattulaby renter

Rog . . . . . 2 spen

Udj Eurepä Sockn

En gård i Kwsaby renter

Rog	3 pund	} haffver fiskiewatn i Mola träsk.
Malt	3 spen	
Haffre	8 spen	

Annen gård thersammestedtzt renter

Rog	3 pund	} haffver fiskiewatn i Mola tresk.
Malt	3 spen	
Haffre	8 spen	

En gård i Nimisby renter

Rog	3 spen
Malt	3 spen
Haffre	3 1/2 spen

Annen gård thersammestedtzt renter

Rog	1 span
Malt	2 spän
Haffre	2 spän

En gård i Affwejerffwi renter

Rog	1 1/2 span
Malt	1 1/2 span
Haffre	3 spen

Annen gård thersammestedtzt renter

Rog	1 1/2 span
Malt	1 1/2 span
Haffre	3 spen

Tridie gård thersammestedtzt renter

Rog	1 span
Malt	1 span
Haffre	1 span

Vederlax Sockn

En gård i Koivonim renter

Pennger	4 1/2 ~~in~~	} fiskiewatn udj Salte- siön.
Smör	1 ~~in~~	

Udj Nyland

udj Pyttis Sockn *

En gård i Ahwijs renter

Sommer lax	1 tunne
Höst lax	1 tunne
Smör	1 ~~in~~

Annen gård thersammestedtzt renter

Sommer lax	1/2 tunne
Höst lax	1/2 tunne
Smör	1/2 ~~in~~

Tridie gård thersammestedtzt renter

Sommer lax	1/2 tunne
Höst lax	1/2 tunne
Smör	1/2 ~~in~~

* Poispyhityn sijassa: I Wecklax sockn.

Udj Pyttis Sockn

En gård i Ratula renter	
Peninger	1 $\frac{1}{2}$ 1 öre
Smör	1 $\mathcal{E}$
Annen gård thersammestedtzt renter	
Peninger	1 $\frac{1}{2}$ 1 öre
Smör	1 $\mathcal{E}$
Tridie gård thersammestedtzt renter	
Peninger	1 $\frac{1}{2}$ 1 öre
Smör	1 $\mathcal{E}$
En gård i Hendrickxby renter	
Peninger	1 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ 1 $\frac{1}{2}$ öre
Korn	3 spen
Smör	2 $\mathcal{E}$
Annen gård thersammestedtzt renter	
Peninger	1 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$
Korn	3 spen
Smör	2 $\mathcal{E}$
En gård i Beckby renter	
Peninger	1 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$
Korn	3 spen
Smör	2 $\mathcal{E}$
Annen gård thersammestedtzt renter	
Peninger	6 $\frac{1}{2}$ öre 1 fyrick
Korn	1 $\frac{1}{2}$ span
Smör	1 $\mathcal{E}$
Tridie gård thersammestedtzt renter	
Peninger	6 $\frac{1}{2}$ öre 1 fyrick
Korn	1 $\frac{1}{2}$ span
Smör	1 $\mathcal{E}$
En gård i Kullaby renter	
Peninger	2 $\frac{1}{2}$ 2 öre
Smör	1 $\mathcal{E}$

Summa opå Mariæ
Magdalene prebende godz

Löper

Landboor . . . . . 48.

Rente

Peninger	19 1/2 ~~sk~~ 1/2 öre
Rog	2 1/2 lester 3 spen
Malt	1/2 lest 1/2 pund
Haffre	1 1/2 lest 2 1/2 spän
Smör	1/2 tunne 13 æ
Lax	4 tunnor

2.

S. Catherinæ prebende godtz udi Wijborg, som her Ene-
wald predicant thersammestedtzt her till hafft hafter.

Udi Wijborgx Sockn

En gård i Senioby hafter

Inventarium

Koo	1 ste
Fåår	2 str

Renter

Smör	1 æ
Rog	12 spen
Korn	4 spen
Haffre	1 span
Wedh	1 fampn

Annen gård thersammestedtzt haffwer

Inventarium

Koo	1 st:e
Oxe 2 årss gammel	1 st:e
Fåår	3 str:

Renter

Smör	1 ₧
Rog	6 spen
Korn	1 span
Haffre	3 spen
Wedh	1 fampn

Tridie gård ther sammestedtzt haffwer

Inventarium

Koo	1 st:e
Fåår	2 str:
Oxer	2 str:

then ene 3 årss gammel, och then andre 2 åhrs gammel.

Renter

Smör	1 ₧
Rog	15 spen
Korn	6 spen
Haffre	1 span
Wedh	1 fampn

Item två hwssmän i för:ne by, then ene utgör

Rog	1 span
Haffre	1 span

Then andre föder en inventarij koo, utgör

Smör	1 ₧

En gård Hotacka i Rasalaxby haffwer

Inventarium

Koo	1 st:e
Fåår	2 str

Renter

Smör	1 ₧
Rog	6 spen
Korn	2 spen
Haffre	4 spen
Wedh	1 fampn

Annen gård thersammestedtzt haffwer

Inventarium

Koo.	1 st:e
Qwigekalffwer	1 st:e 2 åhrs gam- mel

Renter

Smör	1 ₧
Rog	6 spen
Korn	1 span
Haffre	6 spän
Wedh	1 fampn

Tridie gård thersammestedtzt renter

Rog	12 spen
Korn	1 span
Haffre	6 spän
Wedh	1 fampn

Fierde gård thersammestedtzt renter

Rog	6 spen
Korn	intet
Haffre	2 spen
Wedh	1 fampn
Smör	1 ₧

Haffwer inventarium med för:ne tridie gård

Koo	1 st:e
Qwige kalffuer	2str:2åhrsgamble
Fåår	1 st:e

Fempte gård thersammestedt: haffwer

Inventarium

Köör	2 str:
Oxekalffuer	2str:2åhrsgamble
Fåår	2 str:

Renter

Smör	2 ₧
Rog	12 spen
Korn	3 spen
Haffre	8 spen
Böner	1/2 span
Hwete	1/2 span
Wedh	1 fampn

Item hwsmänds ränte udj för:ne Raselax by löper

Peninger . . . . . 2 marker

En gård i Toicka haffwer

Inventarium

Koo	1 st:e
Fåår	2 str:

Renter

Smör	1 ₧
Rogh	8 spän
Korn	9 spen
Haffre	8 spen
Wedh	1 fampn

Annen gård thersammestedtzt renter

Rog	1 span
Haffre	2 spän

Udi Nyland i Rasborgx Län

Udi Ingo Sockn

En gård Ragnelsö renter

Pen~~ing~~er . . . . . 3 ~~mk~~ rigiske

Annen gård thersammestedtzt renter

Pen~~ing~~er . . . . . 1 1/2 ~~mk~~ rigiske

Tridie gård thersammestedtzt renter

Pen~~ing~~er . . . . . 3 ~~mk~~ rigiske

Fierde gård thersammestedtzt renter

Pen~~ing~~er . . . . . 1 1/2 ~~mk~~ rigiske

Fempte gård thersammestedtzt renter

Pen~~ing~~er . . . . . 3 ~~mk~~ rigiske

Udi Kyrckioslätt Sockn

En gård i Broböll renter

Pen~~ing~~er . . . . . 4 mark rigiske

Annen gård thersammestedtzt renter

Pen~~ing~~er . . . . . 4 mark rigiske

En gård i Strömsby renter

Pen~~ing~~er . . . . . 16 öre

Annen gård thersammestedtzt renter

Pen~~ing~~er . . . . . 16 öre

En gård i Edet renter

Pen~~ing~~er . . . . . 2 mark rigiske

En gård i Näset renter

Pen~~ing~~er . . . . . 1 1/2 ~~mk~~ rigiske

Summa opå S. Catherinæ prebende godtzlöper

Landboor 21

Rente

Peninger	29 $\frac{1}{2}$ mark
Smör	10 $\overline{\text{t}}$
Rog	10 $\frac{1}{2}$ pund 1 span
Korn	3 pund 3 spen
Haffre	5 pund 2 spen
Hwete	$\frac{1}{2}$ span
Böner	$\frac{1}{2}$ span
Wedh	9 lass

3.

S. Anne prebende godtz udi Wijborg, som Scholemesteren ther sammestedt her till haft haffwer.

Udi Wijborgx Sockn

En gård Sonnensar haffwer

Inventarium

Koo . . . . . 1 stre

Renter

Smör	1 $\overline{\text{t}}$
Rog	3 pund
Korn	3 spen
Haffre	2 pund
Hwete	1 span
Gingerdz malt	2 spän
Gingerdz rog	$\frac{1}{2}$ span
Skiffes fåår	6 str

Item ligger under samme öö fiskiewatn till 40 nöter.

Tulchisaröö renter

Peninger . . . . . 2 ~~16~~
 Ther under ligger fiskiewatn till 10 nöter.

En gård Weckasala renter

Rog . . . . . 11 spen
 Korn . . . . . 2 spen
 Haffre . . . . . 5 spen
 Smör . . . . . 1/2 ℥
 Skiffes fåår . . . . . 2 str

En gård i Wahiwanemi renter

Rog . . . . . 1 pund
 Korn . . . . . 4 spän
 Haffra . . . . . 2 spän
 Smör . . . . . 1/2 ℥
 Skiffes fåår . . . . . 2 str

Udi Jäskis Sockn

En gård Jäcka renter

Rog . . . . . 2 pund 2 spen
 Korn . . . . . 2 pund
 Haffre . . . . . 3 spen
 Smör . . . . . 1/2 ℥
 Skiffes fåår . . . . . 5 str

Udi Borgo Sockn

Två gårdar* Ekenäs renter

Peninger . . . . . 4 ~~16~~ 4 öre
 Smör . . . . . 2 ℥

---

* Alkuansa: En gård.

2 g:* Munckeby renter

Peninger . . . . . 4 ~~16~~ 4 öreSmör . . . . . 2 ~~16~~Item pläge för:ne landboor i Wijborgx Sockn före til
Scholemesteren fisk hwar fiskedagh.

Summa opå S: Annæ prebende godtz löper

Landboor . . . . . 9.

Rentede anno 55.

Sädh . . . . . 16 *pund*

Skifftes fåår . . . . . 15 str

Smör . . . . . 6 1/2 ~~16~~Peninger . . . . . 11 ~~16~~

4.

Göstaff Finckes godtz och gårdar

Udi Tawestehws Län

I Lamppis Sockn

Porckola sätegård, medt en qvern ther under

Parikala en gård

Sangula 2 gårdar

En gård i kyrckiebyen

Poikmässe en gård

Hwdiala en gård

Koiwikyle en gård

Södenmha en gård

Pohijäs en gård

* 2 g: on myöhemmin lisätty (vrt. edell. sivua).

Udi för:ne Pohijäs by äger han halffandre twlqwerner som gå åhr och dag.

Item i Kintekoski en twl qwern.

För:ne Porckola Sättegård ligger wed en insiö benembd Ormajerffwy, och boo alle för:ne landboor rundt kring om samme insiö.

Udi Iempsi Sockn

Meskomaki 2 gårdar	}	Tesse 6 gårdar haffwer Gøstaf Fincke
Åhensalo 2 gårdar		wunnet ifrå skatten, med hwad rett kan
Jwrwansalmi 2 gårdar		man icke wete, och liggie the wedh
Sarawese 3 landboor		Kielo forss.

Under för:ne 9 gårdar ligger gott fiskiewatn, både till lax och allehonde fielfisk.

Udi Nyland

I Siunde Sockn

Hoffgården, som haffwer i förtijden waridt sättegård, och nu boo 2 landboor opå.

Wadh en gård.

En gård wed Landzbroen

En gård Skinnereby

Kåpå 2 gårdar.

Udi Tenele Sockn

Åminnet haffwer i förtijden warit sättegård, och nu boo 3 landboor opå.

Estbööl en gård.

Benctby 2 gårdar.

Tesse för:ne Nylendzske gødtz liggie alle utt med siösjiden, och haffwe gott fiskiewatn.

Udi Kumegårdtz Län

I Wlffzby Sockn

Suniamäki eller Sundh-
näs wil K: Mit att an-
tecknes skal til rette,
ifrå G: F: for then oret
han haffwer giordt K:
M:tz bönder i Kälon-
koski.

Sundnäs, som i förtijden haffwer
warit sätegård, och nu boo 2 landboor
opå, ther under ligger en qvern.

Hariunpä en gård.

Thenne Store gård
haffwer i förtijden wa-
rit en konungz gård,
och salige gamble her
Sten Sture förlänte Jö-
ren Slatte, och seden
haffwer Slatte slectet
behollet för theres arff,
och är Göstaff Fincke
Anders Slattes syster
son.

Storegården i Wlffzby, som i för-
tiden haffwer warit sätegård, och nu
boor en landbo opå.

Hwisbofierding en gård, är en befluten öö, ther och boo
4 skattebönder opå.

Inderöö 2 gårdar, som och är en öö, och boo ther 2
skattebönder opå.

Twå gårdar i Wickala.

En gård wedh Lammas forss.

Udi Nykyrkie Sockn

Torela 2 gårdar.

Udi Birckala Sockn

Lukila 2 gårdar.

4.

Besväringer emot Göstaff Fincke.

Först att Göstaff Fincke, samt Jöns Knutsson och Erick Arffwedsson haffwe ägnet under sig två färsser benembd Skavistadz färsser, i Skawista bool, udi hwilcket bool boo 16 wäldige bönder, som i förtijden haffwe legat under S. Sigfred i Wäxiö. Udi then ene forssen liggie 11 qverner, udi then andre äre inge qverner uten gott tilfalle till att byggie wäl 9 eller 10 såge eller miöl qverner. Och tagx udi samme åå och färss sjuk, wimber och lax nog, men ther brukes inge laxekar. Her om skall ransakes. Relator Erich Est 4 Sep. Anno 55.

Item haffwer Göstaff Fincke tilegnet seg någre Cronones skatskyldige bönder, som byggie och boo wed en stoor insiö, heter Saraiwäsi. Item i Mäskomäki, Odensalo och flere andre byer. Tesliges tilegnet seg en laxefärss eller ström heter Kälonkäski thersammestetz.

När han förne bönder sig tilegnet hade, med syner och sine wänners handlinger, nembligen Erich Spärres, Erich Olssons till Kiala och Joan Olssons till Dragxby samt Henrich Tassainens, brukede han her Erich Flemingx prachticker, och lade then skatt som the utgöre plägede in på andre bönder, på thet att man icke märcke skulle Cronones rente ware förminskedt.

Aff then fisk årligen tagx wedh Kälänkäski kunne man wäll årligen bespijse Nyslott medt, eller andre Cronones slott och fäster. Thet Göstaff Fincke bruker allene sig til gode.

Hustru Karin Biörn Claessons hade ther om kring en torpare, som Biörn hade tijdt satt, när han war häredzhöfdinge; samme torpare bleff nu affsynter och Göstaff Fincke alt tilsagt wed forszen effter han ther nu heredzhöfdinge är.

Item haffwer Göstaff Fincke tilegnet seg en gård benembd Nipala, som tilförende under prestebolet udi Lamppis socken leget hade.

Item haffwer Göstaff Fincke tagit clåde och peninger opå en sin gårdzfougte, benembd Påvel Andersson, wed Ny-slott, hvilken Kon:ge M:t wår alder Nådigste herre aldrig någen tienist eller gagn giordt haffwer, uten hwad han haffwer kunnet föröke Göstaff Finckes jordegodtz, ther udi haffwer han ingen försumelse tagit.

Item när Göstaff Fincke drager ut i Landztinget, kan ingen bonde komme fram för rätte till att beclage sin nödh, uten han moste först skenckie honom udi hans sängecammer någon synnerlig skänck, och hender offtest, att Göstaffz gåffwer reese sig mere och högre, udi hwartt ting, än the sackörer Kon:ge M:t wår alder Nådigste herre tilkommer, hwilcket fogterne i länet beviser schole, att så bliffwer spelet och handlet. Orsaken är thenne, att efter han tilførende förlicht är med slotzfogten, och slotzfogten haffwer tagit ett wargskin, mårdskin, räffskin, järffskin eller biörnskin, ther huffvud saken icke löper till 3 mark, kan man her aff wäll märckie, hwad konungen seden skall bekomme när bonden haffwer intet utt att gifwe. Är och saken högre, dhå får slotzfogten flere skynn, eller någre pund gedder eller korn aff then som sackfält bliffwer.

När thetta alt så sker, see landzfogterne egenom fingeren, och gifwe Kon:ge M:t wår alder Nådigste herre her om intet tilkänne, uten heller, på thet att slotzfogten icke skall göre ut någre bönder, til att clage på them, gifwe the honum hest och harnisk til skenck. Seden handle the och för sig sielfwe, som them täckes.

Item then skiöld och hielm Göstaff Fincke förer haffwer han icke rett till, efter then är icke aff hans fädernes börd, uten hans faders morfader hade förtt förnembde wapn.

Item haffwer Göstaff Fincke anamet mutor och gåffwor utaff Kaukelammi bönder, nembligen en oxe och 30 alner lerefft.

Item clage tesse efter:ne bönder aff Nyslotz lään Oloff Pederson i Kallisladeby i Säminge sockn, Peder Jönson i Mäijtelaby i Säminge sockn, Anders Matzsson i Surniemby i Jukaine sockn, Olli Hwiskaijne i Kaijtaianeby, Lasse Askaiane i Rantasolaby och sockn, Lasse Leijnioijne i Remoierffwijby i Wesulade sockn, först att Göstaff Fincke, när han holler winterting, tager han utaff hwar sockn årligen korn — 4 pund, och när han holler sommerting, tager han aff hwar sockn — ett skepp:d gedder. Szå myckit tager och slotzscriffweren, redfogten och hans scriffwere. Um sommerting upbäre the hwardere aff hwar sockn ett skepp:d gedder, löper gedder — 4 skepp:d, och um winterting hwardere 4 p:d korn, löper — 16 p:d, som the årligen upbäre. Szå tage och fogterne udi Nyslotzlän aff hwar rök $\frac{1}{2}$ öre peninger. Och wethe för:ne bönder icke, um *thetta* alt komber Kon:ge Mit wår alder Nädigste herre tilgode eller icke.

Item lathe the och förstå, att then tijd Clemmet Scriffwere war slotzfogte på Nyslott, kom floden och tog slotzbroen bårtt. Szå begerede han aff then menige man, att the wilde hielpe hwar efter sin förmögenheet, någett jern till samme broes bygning. Szå hulpe the dhå utaff hwar sockn 12 z jern, um *thet* komber udi Kon:ge Mitz wår alder Nädigste herres rekenskap eller ey, kunne the icke wete.

Item clage the att seden Göstaff Fincke kom till Nyslott, pläger ridfogten tage utaff hwar rök 1 fyrick för eggepeninger, och tager han lichewel 6 ägg utaff hwar rök, som gammelt och foort är. Item tager och ridfogten utaff hwar rök en fyrick för fiedre och mädra (som the pläge färge tråd med) peninger årligen, um *thet* kommer i rekenskapen eller icke, är them ovetterligit.

Item clage the och, att när fougterne rijde i fodring, pläge the utgöre aff hwar fiärding 13 fåår, til theres behoff, men nu utgöre the 33 str.

Item pläge och fougten och scriffweren på Nyslott tage utaff hwar bonde i Wijborgx lään 1 rundst: e och giffwe them seden förloff att fiskie udi en siö benemd Purwess, som ligger opå hijnsijden um Nyslott.

Item clage och för:ne bönder, att när bönderne pläge framköre theres stocker eller bräder till slottet, som the aff ålder haffwe warit wane, nembligen 9 st: r aff hwar nötzlag, anamer underfogten intet samme stocker eller bräder aff bönderne, för än the motte giffwe honum 5 haraskin eller 5 fyriker utaff hwart nötzlag. Szå skeer och när the införe höö, bliffwer thet intet anamet för än the giffwe themm för hwart lass 1 fyrick eller ett hareskin; udi lijche motte för hwar fampn wedh 1 fyrick eller ett hareskin.

Item clage the och opå scriffweren, att när the framfördt haffwe wedh, höö eller hwad thet helst ware kan, scriffwer han them intet in udi slotzboken för än the giffwe honom 1 fyrick eller ett hareskin.

Upå tesse förtalde beswäring^{er} begäre för:ne bönder aff Kon:ge M:t wår alder nådigste herre, udi all underdånigheet, medel och förändring.

Fincke Slechtet.

Gödich Fincke på Wilias i Rymittelä sockn hade fyre döttr^{er}.

Aff then ene är Mons Nilsson på Wijborg med sin syster på mödern^{et}.

Aff then andre war Göstaff Finckes fader.

Aff then tridie war Sten Finne på sitt möderne.

Aff then fierde war Per Fleming Hermen Flemingx fader på Taffvestehus, och hon heet Elin och hade en syster heet Margreta som war Johan Monssons til Brödetorp i Poijo sockn farmoder.

Hermen Flemingx farmoder Elin med sin syster Margreta hade en broder heet M. Kort canick i Åbo, och finnes at han någre godz til Åbo domkyrckie giffvit haffwer.

The utaff Särckelax i Töffvesale sokn äre och aff Gödicke Finckes slechte, och haffve the aff Serckelax som war biscoop Magnus i Åbo och andre giffvit monge jordegodz til Åbo domkyrckie; haffwe theres slectinger kallet någre godz igen, böör och granneligen ransakes.

Hustru Elin på Actis, Mons Nilssons syster på Wijborg, wet besked um slechtene.

Mickel Mickelson aff Öffvisby i Siunde sockn, som ligger upå annen sijden åen, twertt emot Bläsileby, att Peter Bläsi och Knuti Kåpu, Göstaff Finckes landboor, göre honom öfverwold emot råår och röör, i så motte, att the icke wele late honom bliffwe wed gamble råår, som är åå diupet, uten falle utöffwer åen, in opå thenne Mickel Mickelssons ägor, hwilckit aldrig skedde, meden her Erich Fleming åtte Bläsiläby. Göstaff Finckes landbofogte Påvel Anderson är en stor orsack til, at bönderne skeer orett.* Och haffwer för:ne Peter Bläsi och Knut Kopu röffvet aff Mickel Mickelson ängier 6 lass höö, sammeledes svidjeland och all annen utmarck, hvilcket alt är emot her Erich Flemingx breff, som lyder ord frå ord, som her effter fölier på thet andre bladet.

Haffwer och Göstaff Fincke på sin hustrues wegnar udi Siundå Sockn 7 andre godz nembligen Skinnereby 1 godz, i Wadaby et godz, udj Sillanpäby et godz, och hoffgården 2 landboor.

Allestedz ther böndernes ägor grentze tilsammans med för:ne landbönders ägor, thå ältter Påuel Anderson them ifrå lagu til mälun, thet gudi och K: M:t wår alder nådigste herre wari claget.

---

* Tämä lause on myöhemmin lisätty.

Beswåringar emot frw Häble her Erich Flemingx efterleffwerske.

NB. desse godtz äro belågne uti Wijborgz lähn Eurepä häradh och Måhla sochn. *	}	Först haffwer her Erich Fleming köpt två schattegårdar i Retukyle i Hantula sockn, som nu görs ingen skatt utaff. Item haffwer han köpt 4 skatte- gardar i Lattalaby i Hantula sockn, och icke heller görs skatt utaff. Item haffwer frw Heble tässe eff- ter:ne gårdar liggiendes wed kyrckieträ- sket i Mola sockn nembligen.

Udi Södre Findland.

Haffwer her Erich Fleming bytt sig til en gård i Kas-
 kesår, som haffwer leget under Pargas kyrckio, och wederlagt
 kyrckien igen med en gård i Himeby i för:ne Pargas sockn.

Item haffwer her Erich Flemming tagit ett godz ifrå Par-
 gas kyrckie liggiendes i Modasby i samme Pargas sockn.

Item haffwer her Erich Fleming tagit en öö benembd
 Greenö undan clöstret i Åbo.

Item haffwer han och en holme wed Wapparen i Pargas
 sockn som och under samme clöster leget haffwer, hvilken holme
 han bytte med Nådendals clöster, för en annen holme i Töff-
 wesale benembd Waliumaa.

Item haffwer her Erich Flemming köpt en gård i Kesos
 i Wemo sockn utaff Henrich Scriffweres i Kesos slectinger,
 hwilken gård förbete Henrich Scriffwere hade giffvit till Nå-
 dendals clöster, hwilcket köp skedde Anno 23.

Annet godtset i samme Kesosby tog Jachim Fleming för
 sin gäld.

---

* Myöhemällä käsialalla.

Item Pölseböle i Pargas sockn hade M. Larentz Pölsse giffvit till clöstret. Ther före gaff her Erich Fleming conventet 20 ~~mk~~ peninger, en halff lest salt och ett skeppund humble; hwad rätt S. Walborg abbedissen hade till att uplate sin broder her Erich samme godz wett man icke.

Item Leppista godz i Wirmo sockn tog Jachim Fleming för en läst rog, han länte Nädendals clöster.

Item Huross godtz i Wemå sockn tog Jöns Huruss fren-der ifrå Nädendals clöster (effter han war knape) och sålde Jachim Fleming, uten någon retgång, och sade conventet ther um intit till.

Item rappade Jachim Fleming til sig ifrå clöstret Winc-killä eng, liggendes under Winckeläby i Wemo sockn, renter årligen — 30 lasz höö.

Item bytte her Erich Fleming sig til ifrå Nädendals clöster Kuttilla i Haliko sockn, och wederlade clöstret igen Käsos i Wemo sockn och ther til någre peninger.

Item haffver her Erich Fleming köpt 6 stenger skatte-jord i Peresby, stongen gälder 6 mark.

Item haffver han köpt en skattegård i Ingsettoeby i S. Mortens sockn, som ligger för 6 stänger jord, stongen gäl-der 6 ~~mk~~.

Item haffver han köpt ett bool i Turelebö och ett bool heeter Kynnileböle, som är angesland båden bolen, och är skattejord.

Rasborgs län.

Item haffwer han köpt 4 skatte gårder i Goskulla i Siunda sockn.

Item 3 skattegårdar i Qverneby i för:ne socken.

Item en gård i Skinnereby i för:ne sockn.

Item en skatte gård i Fiskerwijck.

Item Kulby äng, som tilförende under skatten leget haffwer.

Item haffwer her Erich Fleming köpt undan skatten en skön almennings holme hetendes Kalfföö, och är god angesland, liggendes i Siunde sockn, ther han nu haffwer bygt sig en frelses gård opå.

Item en öö benembd Stufföön.

Item Svinöö, som han haffwer sin små boskap opå.

Item är en öö i Ingo sockn heter Wörmbdö, som han och köpt haffwer.

Item haffwer han och köpt 8 eller 10 skatte godz i Wictierffwi i Wichtis sockn.

Item haffwer her Erich Fleming driffwet bönderne som boo wedh hans gård Swidie i Siunde sockn ifrå theres arff och eigitt, som förfäder för them hade giortt cronone skatt och skuld utaff, hvad tillatelse han ther till haft haffwer aff Kon:ge M:t wår alder Nädigste herre (ther frw Heble beropar sig upå) må hon bewise.

När nu samme bönder bortdriffne wåre, lade her Erich Fleming theres godtz, ängier, åker och all utmarck upunder sin sätegård Swidie, och när skatjenckningen gick, lade han (effter han dhå Siunde sockn udi förläning hade) then skatt, som aff samme godz årligen utgå plägede, in opå the andre byer ther omkring, på thet at man icke skulle wete cronones rentte ware förminskedt. Och thenne prachtiken finnes wäll annerstedz ther i landet, när ther um bliffwer förhört och sportt, bruket ware.

Item wedh Qwidie gård i Pargas sockn haffwer her Erich Flemming någre utöijer och ängier tilegnet sig ifrå bönderne ther um kring boo.

Ibland monge godtz, som her Erich Fleming aff cronones skatskyldige bönder och alliest aff then utarmede adel, som icke förmögenheet hade till att göre rijkit tienist för theres frijheet, haffwer han och sig udi monge fatige mäндz och faderlöse barns jordegodz intrengrdt, udi en partt med trozt, udi en part med behändigheet (som man fordom haffwer kallet argelister), udi en part med sådane wärdöre, att the aldrig skulle råd haffwe till att löse godzen igen, som then hade utsatt.

Ther her Erich Fleming sig intrengrt haffwer med trodz och behändigheet, är thetta ett, att en nunne udi Nädendals

clöster benembd syster Anna Jacobsdotter hade gifvit in med sig till Nådendals clöster ett godz udi Kuttilaby i Halicko sockn. Ändog för:ne nunna hade syskenne barn, the ther hade warit närmer, kunne the dog intet komme till godzet, effter Westerårs Recesses innehoud, uten her Erich Fleming handlede med nunnen, och gaff thet länge blå före, så att han wille ware nunnone och heele conventet mere til gode in för Kon:ge M:t wår alder nådigste herre, än thet godzet kunne ware wärdt, hwilcket han icke heller så storligen begäret hade, um thet icke hade leget honom så när för honden, och ther the icke wille effterlate honom godzet, skulle Kon:ge M:tz fongte kännas ther wedh, och seden kunne både nunnen och hele conventet tileffwentyrs niute thet föge till gode, ther the, när her Erich thet fått hade, myckit gott ther aff haffwe kunde. Effter sådane longe framsetninger handlede han med sin syster, som abbedisse war.

Item med then effter henne abbedisse bleff, så att han fick then dell udi Cuttilla godz i Haliko sockn, som syster Anna Jacopzdotter tilkom. När syster Annes slectinger her upå talet haffwe, äre the affwijste med hugg och slag, om the icke anners haffwe latijd sig åtnöije.

Item haffver och her Erich Fleming sig wijdere med trätz och behändigheet inträngt till en annen gård udi Cuttilaby i Haliko sockn, och är så tilgongit, att offte:de syster Anna hade en systerson benembd Jöns Jacopsson Knape, then ther nu är borgere i Åbo, han otte udi för:ne Kuttilla by en gård, item en mijle ther ifrå emot Pemar sockn ett torp heter Kummia, och ett annet torp i S. Mortens sockn heter Nurkila.

När för:ne Jöns Knape ärfde sin moder, löste han sine mederffwingar bröder och systrer ther ifrå, och effter han icke sielff så monge peninger hade, att han them utlöse kunde, satte han för:ne Kuttilla gård en prest benembd her Lars Savolajnen till pantte för 170 ~~mk~~ ortuger, och delte seden sine bröder sig ifrå. Någre åhr ther effter kallede her Erich Fleming presten för sig och sade: ja, ja, tu äst en goderman,

tu skalt komme wäll til måtte, och thine monge peninger skole tig wäll göres behoff. Tu äst så wäldig worden, att tu wilt trengie adelen ifrå theres arffwegodtz med thine monge peninger. När Kon:ge M:t wår alder nådigste herre thetta wethe får, twiffler mig intet att tu ju wisseligen föge och liten tack ther igenom förtiener. Aff sådane ord bleff presten förskrecht och dristede icke beholle godzet Jöns Knape tilhonde, uten motte thet uplate her Erich Fleming för så monge peninger thet honom pantsatt war. Hwad breff her Erichz erffwinger haffwe på samme godtz, måge the late see. Ingen större rett haffwer presten hafft til samme Cuttila, än nu sagt är.

Seden Jöns Knape thetta wete fick, taledede han her Erich Fleming till, men han fick intet annet höre, uten han war bonde son, ty kunne han icke arffwe frälses godtz, ther udi her Erich otilbörligen gjorde, förty att han bleff icke arfflös förthenskuld, att han war bonde son, uten han miste frelset, och skulle seden gøre skatt och skuld som bonde, effter lagen.

Ther effter tilegnede sig her Erich the tu torp for:ne Nurkila och Kummia, och ändog Jöns Knape ther opå talet haffwer, så är honum doch ingen rett wederfaren uten att her Erich Fleming hade en reese udi Pemar sockn budit Jöns Knape ett ste peninger til förlijkning. Men effter Jöns icke wille effterlate honum godzen, gaff her Erich honum så monge hugg han någon tijd bäre kunde. Att så skedt är, haffwer Jöns Knape aff them, som then tijd wijd tinget wore, breff och segell. Män frw Heble haffwer hafft sin tienere seden udi Pemar sockn, för 2 åhr seden, och kommet en hoop meenedhere till att withne, så att Jöns Knape fick aldrig hugg aff her Erich Fleming, ther the affwiste, och twingede endeles presten i Pemar her Mickel til att scriffwe samme witesbreff, hwilcket presten nu med sitt breff bekenner och beclager att the haffwe orätt witnet med frw Heble, och ille kommet honum til att scriffwe, effter han icke retteligen wiste, huru thet sig hade.

Och är thet almänneligit udi Findland, hwilcket Jacob Teitt bewise will för rette, att the giffwe utt falske witesbreff i Findland, item falske köpebreff och annet, så att the thet giordt haffwe, skule ingelunde kunne sig undledhe.

Item haffwer her Erich Fleming wed Nurckila oeh Kummia utmarcker tagit in någre ängier, hvilkit icke heller rätt är. Och ther bönderne hade mere angebool än the kunne sielffwe fijke och fare, motte så wäll Kon:ge Mit:z fougte bruke sådane ängier, som her Erichz Flemingx ärffwinger, eller någen annen aff adelen under sig rappe skulle. Icke haffwe heller bönderne wold, bolstade til meen, bortsälie cronones utmarcker, och ther egenom förarme sig sielffwe, så att the icke förmåge utdrage Cronones rättigheeter.

Nogre godz haffwer her Erich Flemming fått med sin förmyndereskap, ty ther her Erich wiste ware faderlöse barn aff adelen, tog han them till sig, hölt them ett åhr eller halfft-annet, och gifte them seden ut til sine tienere. När han them utgiffit hade, ibland sin scriffwere och annet partij, schomakere eller andre embetzmen han hade, begynte han seden läse Konungx balcken för them, och sade: när jungfru tager bondeson, må hon icke frelse niute, och begick thet så wijt, med sin behändigheet, att the motte tage peninger för theres godz. Thetta är bevisligit, wilde the, eller wilde the icke, så moste ther ahn. Her udi haffwer her Erich Fleming handlet för hårtt med them, han skulle ware förmyndere före, och fast udi liche motte, sedt egenom fingeren med monge andre schriffwere, hoffmen, lenzmän, och snarest sagt, staldrenger, skinnere och skomakere, som haffwe och så fått och bekommit adels gifftermål.

Item hafwer her Erich köpt ett skattegodz benembd Peteniemi i Loijo sockn.

Item Karmais i Loijo sockn.

[Tässä seuraa käsikirjoituksessa lehdillä 40 verso ja 41 recto Fleming-suvun sukutaulu, joka on vieressä olevaan eri lehteen painettu.]

Erich Fleming haffwer giordt et jordebyte med Peter Bläsi i Mylliköle udi Siuunde sockn, i så motte, att her Erich Fleming skulle få honum i Bläseleby 6 stenger jord, alnen för 3 fl , löper stongen 18 fl , och her Erich skulle få aff Peter Bläsi ther emot igen i Mylliköle, huru myckit wet man icke.

6.

Beswäringar emot her Iffwer Fleming, som Larens Fleming böör sware till.

Först haffwer her Iffwer Flemming bekommit mäste parten aff the godz, som Lasse Wijborg ätte, för någre mandzdråp han bedriffvit hade, then tijd han tiente her Iffwer.

Item haffwer Lasse Flemming köpt ett skattegodz i Landuby i Nykyrckie sockn.

Item haffwer han köpt 3 skatte gårdar i Lemmittileby i Nykyrckie sockn.

Item haffwer han köpt ett skatte godz i Wirmo sockn.

Item är en stoor eng under Tarinby bäär 200 lass höö, ther later Lasse Flemming slå halffparten aff ängen. Tesliges upbär Johan i Sorois årligen aff bönderne i lege 14 fl peninger aff samme äng. Item Henrich i Arlax upbär och så aff bönderne i lego 14 fl peninger aff samme äng.

Item en gård benembd Wckilax i Wemo sockn haffwer her Iffwer Fleming ifrå Nädendals Clöster för 1 lest malt, 1 skepp:d kött och 20 fl peninger.

7.

Beswäringar emot Jöns Knutson till Laucku.

Först haffwer han sampt Göstaff Fincke och Erich Arffwedsson ägnet under seg två forsser benembd Skawestadz forsser, som liggie emellem Charis och Poijo sockner, och äre udi samme Skavesta bool boendes 16 wäldige bönder, udi then

ene försen äre 11 qwerner, och i then andre äre inge, uten got tilfalle att byggie ther 9 eller 10 qwerner. Och tagx udi samme forsser och åå sijk, wimber, och lax nog, men ther brukes inge laxekar.

För:ne Skawesta bool haffwer i förtijden leget under S: Segfredh i Wexiö, huru för:ne knaper haffwe fått samme godz, schole the bewijse.

Item beclage sig Eskel Matzsson aff Lille Säckylä och Clemmet Joansson ibidem sampt *med* 12 andre bönder theres granner, att Jöns Knutson til Laucku haffwer latid sin landboo Knut Pedersson i Store Säckylä *med* 15 sine granner wälle them iffrå, öffwer råå och röör, en eng benembd Koijvistonsåå, (för huru myckit then engen eller annen theres jord ligger, wet man icke, effter the göre en *summa* schatt aff heele byen) ther til något fiskiewatn nembligen Pyhäjärffwe, liggendes strax under byen i Lille Säkyä. Och ändog tesse för:ne aff Lille Säckyle haffwe wunnet för:de eng och fiskewatn, effter 12 manne ransackning, ifrå them udi store Säkyä, så kan them doch ingen rett wederfares för Jöns Knutssons skuld, som lagmandz dom ther i Köyle sockn och hele Satakunde udi befallning haffwer, och wederpärt är udi saken.

Och när Jöns Knutssons tienere komme till Säkilä, att gäste hans landboor, slå och skämme the böndernes hustrur och piger, och när tässe ther utöffwer clage, bliffwe the affwijste och platt intet hörde. Szå giorde Hans Jute, Jöns Knutssons tienere i fiord, med Malin, Morten Jönssons hustru i Säkyä. Therutöfwer slog Hans Jute up Eskil Matzssons källere i Säkyä, och tog utt *med* wälle 1 t:ne öll 22 Augusti anno 55. Her opå fick för:ne Clemmet Joansson Kon:ge M:tz wår alder nådigste herres förscriff till Matz van Cleffuen.

Um Jöns Knutssons breff.

Walborg Mickelsdotter Henrich Henrichssons hustru aff Kankanpä i Köule sockn hade för Kon:ge M:t wår alder nådigste herre ett breff um någon lösöre, som Henrich Joensson hennes

mandz fader hade giffvit Henrich Henrichson, för thet han sytte honom, udi hans blindheet, til döderdag. Ther till swarede högberte Kon:ge M:t att the wore alle syskene, nembligen Henrich och hans broder son Henrich Tommesson aff samme Kan-kanpäby, så wäll plictige att föde theres farfader, som hans son Henrich Henrichson, och ty motte the alle ware lijche när löszören. Doch hwar Henrich Henrichsson något annat synnerligit på sin fader kostat hade för the andre, wore tilbörigit att han therföre finge wederlegning. Och seden skulle the så wäll dele löszören som jorden, om the älliest kunne ther upå bliffwe wäl besitne.

Her opå fick för:ne hustru Walborg förscrift til Jöns Knutsson.

Item haffwer Jöns Knutsson till Laucku aff en frelsesman benembd Erich Sluck, som förrätligen rymbde her aff landet, tu godz i pant, som liggie emellem Hwittis och Kumo, til hvilcke godz K. M:t wår alder Nädigste herre hafwer bettere rett än Jöns Knutson, effter [för:]ne Erich Sluck sine godz under Högberte Kon:ge M:t och Sweriges Crone förbrutit haffwer.

Relator
gamble Per
Scriffwere.

8.

Beswäringar emot Måns Nilsson, som war fougte på Wijborg.

Först haffwer Måns Nilsson köpt en skattegårdh i Kowandajerff i Jeskis sockn, som han nu haffwer giordt sig en sätegård utaff, och haffwer han wäldet sig til samme gård utaff Peder Monssons ärfwinger, som war ländzman i Jeskis sockn, och är ther god åker, äng, fiskewatn oc andre gode lägenheter til.

Item haffwer han och länt *peninger* upå en skattegård i Kyrckejerff i Eurepe sockn.

Item haffwer Mons Nilsson intet achtet eller latijd sig worde um Wijborgx slotz bygninger, dherføre äre och mäst alle huss och rum ther förfaldne, nederrötte och förderffwede, och är ther ingenstedz så tilpyntet, att man kan bruke ther någre skytt till wärn.

Item är och på Wijborgx slott en heel hoop spannemål, som udi mong år haffwer leget udi the nederrötte och förfaldne rum, som ingen haffwer achtet, och är nu mäste parten aff *samme* spannemål så platt förderfwdet, att han duger hwarcken till brygning, backning eller till något annat, *sammelunde* är ther och medt alt annet så oskickeligen lagett, att man haffwer aldrig sedt sådane oskickeligheet, som ther är opå färde.

Item ändoch Kon:ge M:t wår alder nådigste [herre] med sine scriffwelser til thet högste haffwer rådt och förmanedt både Måns Nilsson, tesliges alt frelset, *sammelunde* alle fogter och befallningsmen i Findland, att the skulle förskaffe all then fettalie till Wijborg, som the mäst kunne aff heele Findland åstädkomme, szå är ther doch intet tilgiordt.

Item haffwer och Mons Nilsson intet welet late upbäre then spannemål och annet, som udi *sommers* bleff skicket ifrå Swerige och til Wijborg, uten sagt att han hade her mere tilförende, än han wijste råd före, och ther med affwiste ifrå sig them, som både spannemåll och annet hijtt förde, och haffwe en partt leget ther i Wijborg 6 eller 8 wekur, för än the kunde bliffwe utaff medt the the hijtt förde.

Ther till haffwer och Måns Nilsson driffvit en swår handel med Rydzerne, seden han kom til Wijborg, och haffwe rydzerne bekommet aff honum hester för 3,000 *mark*, föruten alt annet, som han them sålt haffwer. Tesliges haffwer han hafft sine rydzske köpmän her opå slottet, och giordt them store gästebud, och then tijd the skulle drage ifrå Wijborg

så haffwe Kon:ge M:tz fattige undersåter och bönder bleffwet twingede till att göre samme rydze köpmän skiutzfärder. Och dhå Kon:ge M:t wår alder nådigste herre tilsporde för:ne Måns Nilsson, um han någon handel hade med rysser, swor och förwilckorede han sig til thet högste, att han icke till 4 penningar med rysserne någon handel hade, ther om Kon:ge M:t doch haffwer funnet ibland Måns Nilssons gömor ryssernes quittencier opå 700 ~~ri~~ och än mere som the honum skyldige äre.

Haffwer och för:de Måns Nilsson älliast udi monge saker, som longt wore till att förtälie, genom sin otroheet, groffheet och oförstond så handlet, thet han haffwer giordt Kon:ge M:t war alder nådigste herre sådane dråpelig skade, att han aldrig kan ware ther tilswars medt.

Item beclage Sunni Aguxenpoica Hätilähest aff Hiross fierdung udi Wijborg sockn, att them är ett hemen udi arff tilfallet udi Nykyrkie sockn i Pisp Matti fierdung udi Lampala by, och samme hemen ligger ifrå theres boolstad, ther the nu boo, 3 miler. Men effter thet the icke wäll kunne fijke och fare samme godz, trängde sig först presten upå samme hemenes vtmarck. Seden war en slotzliggiere til och begärede offtebenembde hemen, benembd Erich Benctson, och Måns Nilson halp honom ther till. Seden samme Erich bleff död (huru Måns Nilsons och hans handel warit haffwer, wett man icke) fick Måns Nilson samme godz, och giffver nu Måns Nilson så före, att han haffwer thet köpt för sine peninger; huru ther um är, wett man icke, doch begäre för:ne underånigst, att Kon:ge M:t wår alder nådigste herre werdiges late komme them til theres arff igen, och wele ther aff gerne göre cronones skatt.

Item beclage tässe effter:ne bönder aff Nykyrkie sockn i Eurepä, som är Henrich Ossekorwa, Matti Puttcoin, Heijcke Rottin, Peter Årewain, Magnu Lempiainn,

1. Petar Könkein och Pavel Neuwoin, att Måns Nilson på Wijborg haffwer them oförrättet, i så motte. Först um then räff, som hwar fierdungxman årligen motte skäncke

slotzfougten på Wijborg, så att Måns Nilson icke will aname räffwer, uten haffwer upå lagt, att hwar fierdungxman skall giffwe honum för samme räff 6 spen rog, och ther the samme winter icke förmåge betale säden, moste the annet året för samme räff utgöre 8 spän rog, *thett* är slotzfougten's årlige rântte. Item aff hwar fierdung 30 spen hwete till skänck.

2. Item haffwer Måns Nilson upburit sig

Kon:ge M:tz nå-tilgode aff hwar skatt utöffwer heele Eurepädige svar. När the och Jäskis för longe arbeteres lön 2 spän, göre arbete, så äre then ene malt och annen rog, och bönderne the frije för säden, haffwe lichevel mott arbete för long arbeternes schuld. Nembligen en wiku aff hwar skatt, frije för arbetet. och 9 dagxvercker aff hwar rök, fattig och rijk.

3. Item haffwer Måns Nilson latit tage årligen aff hwar rök fattig och rijk, Kon:ge M:t wår alder nådigste herre til hjelp, 3 skillinger, *thette* upbår landzfougten på Måns Nilsons vegna.
4. Item clage bönderne, att the årligen pläge utgöre aff hwar skatt en wepa til knecternes behoff, som liggie på gården Kivenåbben. Sådane utgårdz weper få bönderne aldrig igen, uten motte hwartt åhr på nytt utgöre sådane weper.
5. Item clage bönderne, att the fordom haffwe utgiort till höst-gestningen, som fougten them gäster, rog 6 spen, nu moste the utgöre 10 spän.
6. Item haffwer Måns Nilsson wället til sin köpzgård Si-manala, ifrå Anti Airikain i Nykyrckie sockn, 3 spen sädh och jorden *med*, som säden stod opå.
7. Item Olli Wilpa clager att Måns Nilssons landboo Petar Savolainen i Nykyrckie sockn haffwer wället honum ifrå

under Monses gård Simanala ett 3 spanneland jord, med sädh som thet stodh.

Item haffwer Måns Nilson mycket handlet med en rysk köpman benembd Wasil Guldsmed, så at han för 5 åhr seden sielf bekände in för Henrich Claesson, dhå han hoss honum stadd war i Yxepe, thet han hade fått utaff en ryss, nembligen för:ne Wasil Guldsmed, mere än 3,000 mark för hester.

Item haffwer Mons Nilsson köpt aff Anders Person som tiente på Wijborgx slott en skattegård i Charis sockn i Rasborgx lään.

Dekne slechtet och andre slecter i Findland.

Hwad Claes Dekenes slectinger äre för folck må Gud wete, men han war en tyran och skalck, ty han brände up sin egen hustru uten all foog och skääl, thet är sant.

Aff thetta slectet är Jöns Knutson och salig biskop Morten i Åbo med sine systrer, och bliffwer udi sanningen befunnet thet thetta slechte haffwer giffvit monge godz och gårdar til kyrckior och clöster. Med hwad rett en partt them igenkallet haffwe, må the bevisse.

Aff Dekne slectet finnes ingen mandzperson, som med rette må före then skiöld och hielm som han förde, ty att mandzpersonerne äre utdödde, och döttrene äre så wijdt blandede med bondesöner (som haffwe bekommet adelt gifftermåll) så att meste parten borde effter lagen gå under skatt och skuld igen under cronone.

Hwar lenzman, hwar scriffvere, hvar klockere snarest sagt, han må ware så ringe han wil, strax han får en knapehustru eller -dotter, thå wil han ware adel, ja holles och therföre, men hwad tjenist the göre Kon:ge M:t wår alder nådigste herre, må alzmectig Gud wethe. Meste parten äre frije, både för en tjenist och annen, och the som doch icke kunne drage sig platt undan cronones skatt, eller läggie (effter thet finske

sättet) skatten på andre fattige bönder, kring om them boo, the drage utt en huffvudskatt, och sittie seden frij, sware hvarcken prest, clockere, lenzman, fierdingxman eller någen; ther egenom bliffver tilbake all små skatt, som görs utt effter röketal, tiend, klockerewacke, lenzmandzrente, fogterente, skjutzresor och annet, och then menige man i landet bliffwe så betungede, att the haffwe hwarcken bijte eller supe.

Först leggie the skatten in på andre bönder, som them sielff utgöre borde, seden riffve the frå them både åker, äng, skog och fiskiewatn, så att the som schole hete cronones skat-skyldige bönder haffwe litet eller alz intet igen utaff cronones jordh. När thenne wille adelen haffwe så spålat med cronones skatt och skatte bönder, är thetta thet gagn och profijt, som menigheeten haffwer aff them, och seden K:ge M:t udi lengden. Först rijde och ränne tesse knaper med skjutzhester natt och dag, heele året igenom emellem köpstäderne och ther the boo. Item när the wele utrette någre theres egen wärff anten i Stockholm eller annerstedz, gifwe the före, at the skole med breff til K:ge M:t, och renne så egenom natt och dag menige skatböndernes häster ihiäll, hvilcket och störsten orsaken är, att åkren bliffver oplögder, och skatten bliffver tilbake.

När fridligit är (som Gudi skee priss i högdenne nu udi mong åhr egenom Gudz tilhielp och Kon:ge M:t z w. a. n. herres höge förseende och store bekostninger warit haffwer) wete för:ne knaper högber:te Kon:ge M:t ingen ärhe för theres frijheet, uten fast snarere stå emot lönligen och openbarligen thet som hans Kon:ge M:t nådeligen icke allenest som en retskyldig och naturlich öffverheet, uten som en fader och konung påbjuder och faderligen befaler, rikit til styrckie och wälfärdh. Såsom thet ibland annet skeer almeent så när öffwer hele Findland, at inge adelman, knaper eller ville adel göre tiend, icke heller theres landbönder, uten trotze och pucke på theres frijheeter, så att the heete frijborne män, och ty böör them ingen sware. Her om wore mere än nog at scriffwe.

Taweste slectet

var aff rijdereslecte; aff samme slechte äre kompne til kyrckior och clöster monge godz, men med hvad rett en part haffwer kallet någre aff samme godz igen, må the bevise. Mandzpersonerne äre alle utdödde aff *thetta* slectet.

Peder Karpelains slechte.

Aff *thetta* slechte är her Mickel i Töfvesal; finnes och att the haffwe giffvit någre jordegodz til Åbo domkyrckie, och annorstedz til kyrckior och clöster; hvem them haffwer igen kallet, må och komme til bevijs.

Arme slechtet

finnes och haffwe giffvit godz til kyrckier och clöster.

Horn slechten.

The före ett jägerehorn; med hvad rett the haffwe taget godz undan kyrckior och clöster, må the bevise.

Sammeledes um Eke-slecten och Spårre-slecten. Eke-slechten förer en qvistede eeck med utsprungne blad.

Aff Spårre-slecten äre mandzpersonerne utdödde.

9.

Beswåringar emot fru Karine Björn Claessons efterleffverske.

Först haffwer hon köpt $\frac{1}{4}$ dell skattejord i Lackolaby i Tulos sockn i Hällula häredt.

Item haffwer hon och köpt $\frac{1}{4}$ dell skattejord i Kathaloisby i Lamppis sockn i för:ne Hällula häredt.

Item haffwer hon köpt ett skattegodz i Meinpä i Hattula sockn i Hattula häredt.

Anno 33 tog Björn Claesson på her Knut Anderssons vegna ifrå Nädendals clöster en gård Pitkemäki i Wårfru sockn.

Item haffwer fru Karin Björn Claessons wället sig til ifrå Matz Seffredson aff Oijostenby och Påvel Henrickson ibidem samt någre andre bönder i Tårholaby femptije lass eng i Oijostenjoki, ther til hon ingen rett haffwer, uten intager theres ängier förthenskuld, att hon äger någon jord wijd Pellingeskoski (hvilcken landbo Björn Claesson haffwer satt upå sin egen utmarck) och skill åådiupet begges theres utäger ått. Szå haffwer och Eskel Hansson i Hetaby aff Meskele sockn eller Lamppis beclaget Björn Claesson inför Kon:ge M:t wår alder nådigste herre, att Björn och så honum beröffvet haffwer, och är ther til kommet, att Eskell haffwer fått beholle sin part i Teuronjoki äng, til 50 lass höö, och boo tesse för:ne båden på then ene sijden um åen, och fru Karin på then andre. Men fru Karin acter intet, uten faller utöffwer åådiupet in upå tesse effter:ne byer, som äre, Oijostenby ther boo 5 bönder, och är hele byen 10 stenger jord, 10 alner recknet udi hwar stong. *Item* Tårholanby ther boo 3 bönder, på 6 stenger jord. *Item* Poyanby ther boo 4 bönder på 6 stenger jord. *Item* Heta ther opå haffwe boot 2 bönder på $1\frac{1}{2}$ stong jord. Samme bönder i Heta, nembligen Eskil Hansson och hans broder, haffwer fru Karin platt förderffwet och affdriffvit, och satt ther sine landboor opå, som sittie och bruke för:de byers äger.

Item haffwer och fru Karin tagit ifrå en by benembd Ardenkorpioby i Lamppis sockn 14 lass äng, ther boo 4 bönder på 2 stenger jord, engen heter Pippurinjäki.

Item udi Tenele sockn i Kiukalaby, ther 10 bönder boo på 18 stenger jord, aff them haffwer fru Karin taget alle theres ängier.

Item aff Staffan Pederson Pätilest haffwer honn sig tilwället 20 lass äng, engen heter Reuhijäki.

Item aff Jöns Henricksson Kuckalast så när 20 lass äng.

Item aff Mons Pederson i Höffvenevolaby i Tenele hans partt udi för:ne 20 lass äng.

Item Nils Olsson, Tönnes Larsson och Hans Matzson i Kalckilaby udi Askala sockn clage, att then tijd Björn Claessons fader war häredzhöfdinge udi * sackfalte han en benembd Lasse Larson i Kalckilaby till 3 mark, och effter samme Lasse icke häde råd att betale honum samme 3 ~~mk~~, satte han honum ett st:e utjord i pant för samme peninger, tiltess han kunde löse samme jord igen. Bleff så han död, så och Björn Claessons fader. Seden haffwer Björn Claesson behollet och tilegnet sig för:ne utjord ifrå Kalkilabyers inbyggere, och ther til medt någre andre utäger ther sammesteds til 30 mark, utan lag och dom, och haffwer satt sin landboo theer opå. Szå haffwer och frw Karin Björn Claessons efterleffverska tagit ifrå för:ne Kalkila[b]yes inbyggere åhr frå åhr någre stycken jord, ther ett st:e eng, ther åker och utmarck, så ått för:de Kalckilaboer beclage sig icke utaff 10 röker någon rättigheet utgöre kunne, och Kalckila haffwer dog leget för en krock och en tridie del utaff en krock.

10.

Besväringer emot Nils Boije.

Först haffwer han bytt sig til ifrå Nådendalss clöster ett godz benembd Sandnäs i Charis sockn och gaff clöstret igen ett litet godz heter Tälkimäki i Wirmo sockn.

---

* Aukko nimelle on jätetty.

Item haffwer Nils Poije wället sig till undan S. Katharine prebenda i Wijborg 4 gårdar i Degernes liggendes i Poijo sockn, ther til han ingen annen rätt haffwer, uten att han bygger och boor udi Poijo sockn. Dog beroper han sig opå Konge M:t wår alder nådigste herre, att hans Konge M:t honum samme godz efterlatit haffwer, beroper sig och upå Westerårs recess. Så äre dog någre närmere bördemän til samme godz än han, och liggie samme godz kring om Genäs träsk, och gaff Nils Boije her Larss prebendat utöffwer S: Karine prebende årligen 60 ~~sk~~ aff för:ne 4 godz, och efter her Larses död behölt han them.

Karin-
kurffwe.

Item Karinkurffve godz i Sawu sockn war proventegodz ingiffvit med syster Margreta Pedersdotter aff Pemar sockn aff Häffvonpå utaff Cristiern Claeson, och efter samme syster Margreta hade warit Nils Boijes hustru skyld, löste Nils Boije för:ne Karinkurffwe godz til sig ifrå Nädendals clöster för 100 ~~sk~~.

Item haffwer Nils Boije köpt en skattegård i Lurisälcke. Lurisälckeby, som ligger för 2 skatter och $\frac{1}{3}$ del skatt mark jord, ther görs cronon ingen skatt utaff.

Item um Gullöö i Poijo sockn som Nils Boije haft haffwer.

Emot Nils Boije och Torsten i Hestöö udi Poijo sockn, 4 Septembris anno 55.

Beclager sig Per Olson borgere i Gäffle, nu warendes Konge M:tz landzknecht, thet han anno 53 um hösten, när hans dreng utseglet hade til Räfte, och skulle hem drage, kom udi skepzbrott, under Hestöö i Poijo sockn, och hade latt sit skep med salt, hamppe, rydzehuder, handskar och någre strclåde. När han fatig man så ille kommen war udi skepzbrott, gjorde hans dreng och hele skepzlaget en handel med Torsten i Hästöö, så att Torsten skulle bruke theres beste, och redde thet meste honum mögeligit ware kunne, hvilket Torsten them

loffvede och tilsade, haffwer och uptagit, som beviseligt är, en bult med clåde som war 40 alner engelst udi, och war sänninge godz ifrå Räfte aff Herman Burman til thenne Per Olson, och samme sänninge godz haffwer thenne Per ärligen betalet för än hans dreng tog clädet aff för:ne Hermens huss; sammeledes hade Torsten berget rysse stöffler 8 par, köijel 10 st:r, kaprynickel 1 dussin, än tu hele st:r gott clåde båden swartt. Tesse effter:ne godemen bestå at Torsten hafwer uptagit för:ne partzeler, och wele honum thet för rette öffvertyge, som är Torsten Matzson i Kuröö, then ther witner effter Dominici ord (Torstens sons i Hestö) at Dominicus bekent haffwer, thet godzet är upfunnet, och han wiste hoo thet hade. Est-Erich var ländzman samme tijd i Poijo, består thet och. Item Seffred est oc Mickel bryggere, som nu tjener på Helsingefärs gårdh, består att Torsten hafwer latit torcke samme clåde som förberört är, och han tjente samme tid Torsten i Hestöö för en dreng. Nils Olson borgere i Helsingefors, barnfödd i Poijo, witner thet samme som Mickel bryggere.

11.

Beswäringar emot Bärtill Jörenssohn rijdfougte udi Lappewess häredt.

Först clage tesse effter:ne bönder, som äre
 Lauri Heijnelajnen Höffveren mäeld,
 Olli Leijcainen Haickalast,
 Petar Pavalinpoica Armilast,
 Joan Merckelein Haikalast, Tomes Person ibidem,
 Tomas Kiukas Kiuckalast, Johan Seppin Wictasist,
 Petar Johiainen, Pecko Rickinen,
 Petar Mickelsson Niemisest, Pecko Ambuinen Niemiseld,
 ussi Laihiain Pickalast, Hannus Jahmal Lembilest,
 Olli Merckelein, Paval Merckelein Haickalast,
 Martti Saickain Niemisest, Matti Kattiluss,

Petar Somalainen,
 Bertil Rickinen,
 Lauri Ylkinen Niemiseld,
 Lauri Merckelein,

Antti Rickinen Ollinpojca,
 Matti Ambunne Niemisest,
 Martti Pelkoinen Rasankölest,
 Nils Pederson Merckelein.

Till *thet* förste, att fougten för:ne Bertil Jörensso gäster them först, och seden tager han *ther* effter annen gången *peninger* för gestningen, synnerligen i wåretingx gestning och höstetingx gestning. Med *sommerting* och *winterting* äre the wäll tilfridz. Till wåretinget göre the utt aff hwar fierding:

Först korn	2 p:d	Kött	3 ₰
Smör	3 ₰	Tärrgädder	3 ₰
Salt	3 ₰	Lamb	6 str
Humble	3 ₰	Harrer	6 str
Höns	3 str	Fogler allehonde	30 str
Saltfisk	1 t:ne	Liuss	300 str
Höö	30 parmas,	twå parmas göre ett som-	
Haffre	30 spen.	merlass.	

För weden gör hwar rök fattig och rijck en *gammel ortug*, och likewel moste the före fram så myckin wedh som the bränne och behöfw.

Färsk fisk wethe the ingen ände opå.

Halm effter hwar parmas höö . . . . . 6 kärffwer.

Sammelunde utgöre the aff hwar fierdung till höstfodringen lijke myckit udi alle partzeler, som förtaltdt är. *Therut* öffwer tager Bertil Jörensso aff hwar skatt fodringx *peninger* — 3 öre för hvart ting, och *thet* haffwer han udi 5 åhr upburid.

2. Item giffwe tesse för:ne och tilkenne att Bertill Jörensso drager icke sielff utt udi fodringen, uten sätter någre borgere her i Wijborg udi sin stad, som äre Anders schred-dere, Peder Nilsson och andre sådane drijnttegäster. The late theres tienere, som udi theres fölgelag äre, dricke och slömme, på *thet*, att the skole haffwe någon hörelse och lydno aff them, och när the haffwe mere förtärt aff för:ne partzeler, än som the tenckie kunne, udi Kon:ge M:tz wår alder nådigste herres renttecammer skal bliffwe be-

stått, thå lægger fougten upå them fatige ny gård, så att bönderne schole på nytt upfylla alt thet mere förtärdt är, än som udi cammeren beståes. Och kommer så ther til, att the wete icke sielffwe, hwad them utgöre böör, och när the samme gård på nytt församlet haffwe, som utöffwer bliffwe skulle udi fodringen, seden moste the före then gårdh hijt til Wijborgx slott, eller och till Bertil Jörenssons gårdh.

3. Item beclage och tässe för:ne, att the haffwe utgiort till longe arbeteskarlerne, til Wijborgx slott, aff hwar fierdung — 9 pund rog och korn, nembligen 5 pund rog och 4 p:d korn, hvilcken sädh the än nu utgöre, och ther til aff hwar rök 6 dagxwercker; och skole the än utgöre flere dagxwercker, ther äre the tilfrijdz med, så framt att Kon:ge M:t wår alder nådigste herre nådeligen tächtes benåde them med then spannemål, som är 9 p:d rog och korn aff hwar fierding.
4. Beclage the och, att the utgöre 9 öre udi marcken, och twiffle ther uppå, um thet kommer Kon:ge M:t wår alder nådigste herre til gode, både udi sacköre och skatt.
5. Item udj Lapwess äre 6 fierdunger, och udi Taipala 5 fierdinger, fougten tager aff hwar fierdung 1 pund rog eller korn. Udi hwar fierdung äre 3 nötlagxkarrer, af hwar nötlaxman tager fougten 2 spen rog
 Gedder . . . . . 1 Æ Lamb 1 ste,
                                                                                          löper aff hele fierdungen
 Rog . . . . . 3 p:d
 Gedder . . . . . 3 Æ
 Lamb . . . . . 3 str
 Fordom upbar fougten aff hwar fierdungxman 7 spen rog eller korn, item 20 hareskin och stundom mere eller mindre, men thet bleff afflagt nu udi 2 åhr.

6. Item clage bönderne aff Lappewess häredt alle samptligen, att Bertill Jörensens tienere Lasse Kälviainen, som tager her i Wijborg emot skatten, haffwer föröcht med sin stiffwe wijgt $\frac{1}{2}$ R lijn på hwar nötzlagxkarr, item $\frac{1}{2}$ R humble. Ther til bliffwer icke heller spannemålen, eller hwadt helst bönderne hijt til förne redswen före, upburit, med mindre the giffwe samme redesven en fyrick för hwar span malt, rog, korn eller haffre the införe. Älliäst moste the bliffwe en dag, 2 eller 3, för än han later upmälet eller upbäret.

Item haffwer Bertil Jörenson två skatte gårdar i Ylevesi i Wijborgx sockn, ther han nu boor opå, och seger seg ther opå haffwe Kon:ge M:tz vår alder nådigste herres frelses breff.

Item haffwer han thersammesteds ett torp, som är halff-annen femptedel aff en skatt, som han haffwer en landbo opå.

Item haffwer han och $\frac{1}{3}$ del aff en hel skatt i Jeskis sockn, ther haffwer han och landbo opå.

12.

Beswäringar emot gamle Bärtill Jönson till *

1. Först clage the förne bönder, som Bertil Jörenson fogten udi Lapewess häredt beclaget haffwe, att Bertil Jönsson haffwer tagit ifrå Lapwess kyrkie en kalck och all mesetyg, och haffver thet upå sin gård; samme kalck haffwer han taget udi her Jacobs tijd, när han kyrkieherre war.
2. Item beclager Martti Saickoijnen, att Bertil Jönson haffwer latit tage ifrå honum utaff ett swidieland 12 pund haffre, och latit före samme haffre till sin gård Kirffwesniemi.

---

* Nimen paikka on tyhjä.

3. Item haffwer Bertil latid upkaste Martti Saickoinen kat-tiser 25 st:r, item taget ifrå honum longe mörktenätt, ene gongen 30 fampner, andre gongen oc 30 fampner, så at han haffwer honum ifrå 60 fampnar skåtnätt. Item haffwer han latit hugge en båt sundet för för:ne Martti så god som 2 mk , item haffwer han och tilegnet sig ifrå samme Martti en halff sjetting skatt jord, och aff samme jord utgör thenne Morten skatt, och Bertil haffwer jorden.
4. Item lott Hannus Kähereinén hugge 10 fampner long wed upå en holme benembd Rekisari, och förwente sig ther aff 30 fampner kastewedh, men Bertil Jönsson lett tage och före samme wedh heem till sin gårdh; item lott han och tage utaff samme Hannus udi en flotte 70 timberstockar, och för än han fick sin timberflätte igen, moste han giffwe Bertil Jönsson malt — 2 spen, humble — 1 sk , egg för 2 öre, för hwar fyrick 15 ägg löper — 120 ägg.
5. Item tog Bertill Jönsson aff hele Lappevess sockn hjelp till att betale bårds käreren, som war hoss honum ifrå Rydzland, aff hwar skatt 1 öre, och utaff för:ne Hannus Kähereinén 5 spän rog och korn, ther till Bertil ingen rett hade, item 1 sk lin, jern 1 sk och 2 mk bårds kärere-peninger, för thet att Hannus war nötzlagxkarl. Än tog han aff för:ne Hannus en koo och förde till sin gård.
6. Item Lauri Hämeleinen clager, att Bertil Jönsson haffwer en tjenere benembd Hans Johanninpoica Parma och är en stoor huffvudskalck, han gör bönderne all skalckheet han kan. Iffrå thenne Lauri Hämelajnen haffwer Hannus Parma tilegnet sig en 4 lass äng, och hafft samme äng udi 20 åhr under sin gård Niemisenköle.
7. Item Jöns Ätte Niemisäld aff Lapwess sockn clager, att Bertil Jönson haffwer för 7 åhr seden taget 5 nöt ifrå honom, så och 3 fåår, hans huss och heman, åker, ånger

och utmarck, som belöper sig til en niende del aff en skatt marck. *Thetta* är *thet* ottende året, han haffwer warit driffwin ifrå sitt.

8. Item clager Peder Mickelson Niemiseld, att Bertill Jönsson haffwer tilwellet sig ifrå honom ett ängest:e benembd Karwansalo til 80 lass höö årligen, och thenne Peder Mickelson haffver en heel skattmarck jord, ther honum årligen böör göre skatt utaff, udi alle partzeler til fyllest, så wäl utaff ängen som annet, och Bertil haffver likewel hafft bortte ängen wel i 18 åhr, therutöfver hans booskap fast störter för hunger skuld.
9. Item tog och Bertil Jönsson ifrå förne Peder Mickelson i Tälialalon Ramnas höö 3 lass, som skedde i förårss; samme tijd lott han och sin landbo Matti Niemiseld ätte up för thenne Peder Mickelson en fampn roffwor.
10. Item haffwer han och tagit ifrå samme Peder 3 spanne swidieland, och ther han hade sått samme swidieland, thå hade Bertil latijd sig höre, att han wille altsammens haffwe tagit ifrå honum.

13.

Beswåringar emot Nils Posse.

Först clager Lauri Poijalanpoijca i Lapwes sochn i Kahilanby, att Nils Posse haffwer wället sig til hans faders gård, och fört husen in på sin gård, och then som nu sitter på samme godz, nembligen Poijalan kartano, gör Nils Poss i skatt 5 ~~mk~~, och Kon:ge M:t wår alder nådigste herre icke mere än 3 ~~mk~~. Sammeledes gjorde thenne Lauri Poijalanpoycas fader på *thet* sidzste han ther bodde högbe:te Kon:ge M:t 3 öre och Nils

Posse 5 ~~år~~, så frampt han wille ther boo, effter han war en siucklammet man och kunde icke uptage något nytt hemen.

Item haffwer Nils Posse köpt $\frac{1}{4}$ dell skatt~~ig~~ jord i Kauskilaby i Lappewis sockn.

14.

Besväringer emot Torsten Henrichson.

Torsten Biörnson, her Larss Torstensons fader i Köre, hade warit rijdfougte i Finland. Utaff hwem hans adel haffver haft ursprung, må the bewise, men effter honum förer Torsten skiöld och hielm. Torsten Henrichsons fader war en fattig borgere i Åbo, och brukede köpzhandel, och haffver gården än nu i dag namnet aff Torstens moder syster, Torstens Anna, som bodde ett skifte i Åbo, och bleff död i Nådendals clöster.

Kummalaby i Reeso sockn oc Willilä i Masko sokn ärfide Torsten effter her Larss i Köru.

1. Torsten Henrickssons moder war her Larens Torstenssons kyrckieprestens i Satakundz Köre syster, och förde her Larens Torstensson 17 rutor, them och Torsten Henricksson och nu förer, men man wett icke med hwad skääl, effter thet att Torstens faders börd war kommen aff Terwike i Perno sockn, och war icke frälse.

2. Med för:ne wapn haffwer Torsten kommet till någre godz, effter salige Lasse Wijborg, som tiente tilförende Mons Nilson på Kumo gård.

3. Under för:de wapn och sådant skeen, thet Torsten war aff gammel adell, haffwer han bekommet adelt giftermäll, nembligen hustru Annes dotter på Tiu-sterby i Perno sockn, som war Per Flemingx syster på Frisila, och med henne bekommit gode godz på hennes möderne; män aff hwad adel hennes man war Oloff Lille skall icke bliffwe förgätit, när man kommer till Arvid Olsson och Töne Olsson Torsten Henrichssons hustrus bröder.

4. Item haffwer och Torsten Henrichsson tilegnet sig unden skatten en äng aff Sigfred Getz ärfwinger med begges theres breff, som her effter bewises, och ligger ängen udi Masko sockn wed Tammariby och heter Hinda eng. Socknen holler med Sigfred Getz erfvinger, men Henrich Claesson holler med ingen, uten säger: Ther the wele clage, schole the icke beclage honum, och thet är finske prachtiken, förtije sanningen och intet hielpe then fatige till rette.

Um Torsten Henricksons och her Jacobz Getz, kyrckieprestes udi Norbotn Köre, handel.

Torsten Henrichssons morfader och Sigfred Getz (her Jacobs fader) farfader, wåre brödersöner. Begges theres föräldrur hade ått tilsammans Getela godz i Masko sockn, och ett annat godz benembd Nisselä ibidem. Till Getele godtz hade the köpt en äng benembd Hinttala eller Hinda äng wedh Tammariby ibidem, huru dyrt ängen köpt är, finnes udi köpbreffvet, thet Torsten haffwer inne medh sig.

När för:ne Torsten Henrichssons och Segfredz Getz förfäder skifte Getela godtz udi skog och skjul, skiffedes och så för:ne köpte äng, sammeledes och Nisselä godz, så att Segfred Getz farfader behölt allestedz helfften emot Torsten Henricksons farfader, hwilcket skedde för 70 åhr seden. Men nu för någre åhr, seden salige Sigfred Geett dödde, och hade tilförende giffvit sig under cronones skatt, effter han icke förmotte upphålle frälset, haffwer Torsten Henrickson wellet engen under sig, med begges there breff, like som frälsis jord, ther udi thenne her Jacob effter hans fader är skedt för när. Ty att icke får Torsten på mere njute frijheet och frelse, än han haffwer retten andell udi. Och ther her Jacob icke förmatte, lijche som hans fader tilförende, upholle then tjenist, som rigsgens nöttorffter kräffwie kunne, wore wäll tilbörigit, att han beholle motte then dell han skäl och rätt til haffwer,

utgörandes ther aff Cronone skatt och skuld, och icke bliffwe ther ifrå trengd aff Torsten Henrickson, som nu skedt är.

Breffwet som lyder på ängen och um ängenes köp, finge Torstens föräldrer i Jutetijden aff Åbo domkyrkie. Ty thet war för eeld och annen wåde skuld insatt udi domkyrkie, men her Larentz Torstensson (Torsten Henrichsons morbroder) tog breffvet ther utt, och kunde the icke skiffte breffvet i tu, ändog the skiffte godzen.

Aldrig clandrede Torstens föräldrer i theres lifftijd her om, uten Torsten haffwer nu begynt klandra, och kommet ängen under sig, seden Sigfrid Getz partt bleff, som förberört är, lagd under skatten. Tilförende brukede hwar sin dell som bröder, effter brödersskiffte war gångit them emellem, och ingen taledde then andre til (som menige man i socknen witterligt är) annet än godt.

15.

Beswäringar emot Henrich Claesson.

Then tijd her Erick Flemming var lagman udi Södre Findland, fick han med böndernes god wilie aff hwart notzlag um kring Kimitte sockn en kasse strömming, ett sinne um årett, hwilcken kasse kunne drage en halffspan. När her Erich Fleming hade fått för:ne halff span, och latijd sine egne tjenerne hämpte strömmingen med sine egne hester ifrå nodzlagen, och kom i samtall med bönderne på ting eller annen samqvembd, tackede han bönderne för theres god wilie och skänck. Män nu seden Henrich Claesson fick aff Kon:ge M:t vår alder nådigste herre samme lagmandzdöme, haffwer han latid tage årligen aff hwart notzlag 2 kasser ströming, hwar kass drager en span, szå att ther the gjorde lagmannen tilförende $\frac{1}{2}$ span aff notzlagett um årett, moste the nu, hwad the welie eller wilie the icke, utgöre 2 spän, och före them med theres häster utöffver tridie och fierde sockn. Therutöffwer moste fat-

tige bönderne theres hester, som Henrich Claessons tjenerer så rappe till skjutzreaser, aff och opå nootijsen lathe utköres, och late liggie then fattige dell the få qwarr på ijsen, för hundar, räffver, korpper och hunder, eller släpen som andre träler effter sig, så frampt the wele komme theres kättil um äfttonen på elden och föde theres fatige små barn, hwilcket alt then menige man klager aff Matikärby i Kimitte sockn, nembligen Tomos Olson i Matikär och flere andre aff Bolsböl, nembligen Matz Person, item Jöns Mickelson i Lambekulle.

Anno 1551 lott Henrich Claesson bebreffwe sig all then andel, rätt och bördebud, som Jacob Kaijala i Masko sockn, Sigfrid Kolhosten *ibidem*, Morten Redelen i Lemu sockn och Jöns Mickelson *ibidem* hade i Liama i Masko sockn, hwilcket the uplote Hindrick Claesson för 74 ~~16~~ peninger, och hwad samme godz kunne ware bettere än samme peninger, schulle Henrich förnöije them. Utaff samme breff haffver man en copia.

16.

Beswäringar emot Jörenn Fincke.

Sipi Toiasten aff Hirffwisalo i Wårfru kyrkie sockn beclager, att Jören Fincke haffver röffwet honom ifrå strömmingennätt 3 str., sammeledes ifrå andre hans granner, som på Kon:ge M:tz wår alder nådigste herres fiskiewatn fisket haffwe effter strömming: nembligen ifrå Matz Mickelson nät — 2 str., aff Walborg i Kiurla — 1 st:e, ifrå Henrich i Arola — 1 st:e, aff Sigfrid i Arola — 1 st:e, ifrå Lauri Ylikilä 1 st:e, och ifrå Lasse i Taipila — 1 st:e, summa som Jören Fincke ifrå Kon:ge M:tz wår alder nådigste herres skatskyldige bönder och Kon:ge M:tz watn haffver latid tage, nätt — 10 str.

Suniamäki eller Sundenäs i Ulffzby sockn will Kon:ge M:t wår alder nådigste herre att antecknes skall till rätte ifrå Göstaff Fincke för then orett Göstaff giordt haffver Kon:ge M:tz bönder wed Kälonkoski.

Beswåringar emot gamle Peder Scriffwere.

Först clager Anders Larson i Lykylå i Rantha sockn, att Peder Scriffwere haffver haft ifrå honum och hans föråldrer wåll i 16 åhr en halff skatt jordh, uten lag och dom, ther utaff förne Anders gör cronone skatt, och förne Peder haffver jorden under sig, och gör ther intet utaff.

Item clager Joen Hyrr i Kaureby, Larss Kerst i samme by udi Mola sockn, att Per Scriffwere haffwer tagit aff them then tijd han war domare udi Eurepe

Peninger	30 ~~16~~
Sådih	1 p:d
Smör	1 p:d,

allenest för then orsack, att honum bleff bortte en oxer utaff hans gård Juthila ther Peder nu boor, och sade, att tåsse förne hade stullet samme oxer, och åndoch the 3 reeser hade welet gått lag för samme oxer, haffwer doch Peder them thet icke tilstatt, uten förne partzeler uten lag och dom them ifrå tagit och förhollet.

Item haffwer Peder Scriffwere 2 gårdar i Yllewessi, then ene haffwer han swikeligen gått unden bönderne och then annen årfft effter sin måg Clemmet Scriffwere, som bleff död i Stockholm.

Beswåringar emot Måns Hille.

Först clager Jöns Pederson i Såwåsby i Wijborgx sockn, att Måns Ille haffwer tagit ifrå honum en häst så god som 20 ~~16~~ rigiske, för ingen annen sak uten seden han hade lånt aff

förne Måns 2 p:d korn, och honum thet igen betalet hade, tog Måns samme häst utöffwer sin betalning.

19.

Sancte Sigfridtz prebenda udi Åbo, som scholemesteren udi Helsingefors her til sig til upphälle haft haffwer.

Först Aningos wijd Åbo rentede Anno 54

Rog	4 spen
Korn	9 spen
Haffre	3 spen
Böner	intet
Gingerdz peninger	2 ~~ly~~

Inventarium.

Oxer	1 par
Köör	äre bleffne döde
Fåår	6 str

Udi Reso sockn.

Arola rentede

Rog	intet
Korn	intet
Haffre	4 spen
Hwete	intet
Bönor	intet
Gingerdz peninger	1 ~~ly~~

Inventarium.

Oxer	1 par
Köör	3 str
Fäär	5 str

Udi Bjerno sockn.

Lupula rentede

Rog	3 pund 2 spen
Korn	2 spen
Haffre	1 span
Hwete	intet
Bönor	intet
Gingerdz peninger	1 1/2 ~~hg~~

Inventarium.

Oxer	1 par unge oxer som tämjes schole.
Köör	3 str
Fäär	5 str
Gether	1 stre

Annen gård thersammestedt

Rog	3 p:d 2 spen
Korn	2 spen
Haffra	1 span
Hwete	1/2 span
Bönor	intet
Gingerdz peninger	1 1/2 ~~hg~~

Inventarium.

Oxer	1 par
Köör	3 st:r
Fåår	4 st:r
Geeter	1 st:e

Tridie gård thersammestedt

Rog	3 pund 2 spen
Korn	2 spen
Haffre	1 span
Hwete	2 spen
Böner	intet

Inventarium.

Oxer	1 par
Köör	3 st:r
Fåår	1 st:e
Geter	1 st:e

Tesse effter:ne godz och gårdar äre stadgegodz.

Först i Borgo Hornhattula

Rog	1 pund
Korn	2 spen
Smör	2 pund
Haffre	1 span
Peninger	1 $\frac{1}{2}$ ~~16~~

Inventarium.

Köör	4 st:r

Fåår	6 str
Gether.	2 str

Annen gård thersammestedt

Rog	1 pund
Korn	2 spen
Haffre	1 span
Smör	2 pund
Gingerdz peninger	1 1/2 ~~rigiske~~

Hajli godz i Wederlax sockn rentede

Peninger	6 ~~rigiske~~

Inventarium.

Köör	4 str
Fåår	4 str

Annen gård thersammestedt

Peninger	6 ~~rigiske~~

Inventarium.

Köör	4 str
Fåår	4 str

Suma på alle för:ne partzeler

Rog	11 pund
Stadgerog	2 pund

Korn	2 pund 3 spen
Stadgekorn	4 spen
Haffre	2 pund
Böner	inge
Gingerdz peninger	6 ~~fl~~
Stadgepeninger	15 ~~fl~~ 2 öre
Hwete	1 span
Smör	4 ~~fl~~

Summa på inventarium.

Oxar	5 par
Köör	12 str
Stadge köör	12 str
Fåår	21 str
Stadge fåår	14 str
Geeter	3 str
Stadge geter	2 str

Fundatores præbendæ S. Sigfridi i Åbo.

Loppela. Anno 1365 gaffwe her Erich Karlsson riddere och Simon Håkonsson til S. Segfredz præbenda i Åbo domkyrkie ett godz heter Loppela, til the andre godz som the tilförende til samme præbende giffvit hade.

Loppela Aningåss Aru. Biskop Hansses i Åbo vitnesbreff, att then tijd han war kannick i Åbo, war han utöfver, såg och hörde then tijd her Erich Karlsson riddere och Simon Håkonson, som wåre her Nils Turssons ridders testamentarii, gaffwe under S. Segfrijdz præbende i Åbo, först Loppela i Berno sockn, item Aningoss wed Åbo och en gård heter Aru, datum 1371.

Munckenäs. Her Sten Stenssons ridderses sjelegåffwebreff på hans fädernes godz i Munckenäs liggendes i Werelax sockn i Karelen, som han gaff till S: Segfredz prebende i Åbo, för hans faders her Sten Turessons sjel, datum 1387. Thette breff försegler her Sten Benctzsson.

Her Sten Benctzssons ridderses breff ther med han giffwer och bebreffwer her Esbjörn Petri justpatronatus utöffver för:ne S: Segfridz prebenda, för her Nils Turessons sjel, datum 1368.

Letzala eng. Köpebreff på en eng i Letzala i Reso sockn emellem Ronabecken och Kollissnäs um ij skattlass höö, hvileken äng Matz Tulckila haffwer solt her Anders Ärlendson för 7 ~~ij~~ peninger.

Lampila eng. Item en äng i Lampila, under prebendam S: Sigfridi, anno 1414.

Aru eng. Heredzhöfdingens dombreff på en äng liggendes wed Asichala godz i Reso sockn, som han dömbde under S: Sigfridz prebende ifrå en borgere i Åbo benembd Brännicke och hans skiffes bröder. hvilken äng undan Aru godz oretteligen kommet war, datum 1414.

Nurmenranta eng. Köpebreff på en äng um ij lass höö, som ligger på Ledzala i Nurmenranta när häste ängenne, hvilken äng Tideke Tidekeson i Taffvis solde her Anders Erlandson under prebendam S: Sigfridi för 7 ~~ij~~ swenske peninger, anno 1413.

Tammistanallan eng. Köpebreff på en eng liggendes i Ledzala um 6 lass höö, som kalles Tammistanallan, hvilken hustru Walborg Oloff Huilosens äckia solde under S: Sigfridz altare för x ~~ij~~ peninger, anno 1414.

Skörböle äng. Köpebreff på all then angh, som Saw kyrckie ätte i Skörböle i för:ne Saw sockn, hvilken äng her Henrich Jönson kyrckieprest i Saw, sampt kyrckiewerderne thersammestedtztz haffwe med hele socknennes wilie och samptyckie solt under S: Sigfridz prebende för xij ~~ij~~ peninger, anno 1412.

Letzala eng. Dombreff på Letzala äng, som under S: Segfredz prebenda bleff dömbdt anno 1420.

En tompt i Åbo. Dombreff på en tompt i Åbo liggjendes på andre sijden um ååne wed Broändan emellem Nilses bastugu och brona, hvilken S: Sigfreds prebende tildömpt bleff anno 1420.

Loppalä. Konung Albrectz förlänings och gaffwebreff på Loppalä gods, som han gaff under S: Segfredz prebende i Åbo, anno 1365.

Mäkipä Hästö. Bytesbref på Mäkipä godz och Hästö i Saw sockn, som Jeppe Skelge skötte och fastede her Anders Erlandson under prebendam S: Sigfridi för någre andre godz, anno 1414.

Item haffwe Göstaff Fincke, Jöns Knutsson och Erich Arffwedsson 16 gårdar i Skavesta bool i Poijo sockn, som och under S: Seffredz altare leget haffwe.

Item um S: Sigfridz landbönder i Hornhatt i Borgo, som Johan Olsson i Dragxby och Erich Olsson till Kiala trenge them ifrå theres äger och utmarcker.

Item S: Seffredz landboor, som bygge och boo kring om ett träske benembd Kaukijerff, utgöre 50 ~~in~~ rigiske udi stadgeskatt, hvilcke Kon:ge M:tz wår alder nådigste herres fougte i Eurepe haffwer i befallning.

Fru Lucia Oloffzdotters her Henrich Claessons ridders husfrues testamentebreff datum 1451.

1. Hallialä. Först giffwer hon till Åbo domkyrkie hennes arffwegodz benembd Hallialä liggjendes i Sawu sockn.

Kaskis. Item giffwer hon sin käre man her Henrich Claesson riddere alt hennes köpegodz i Kaskis.

Ett annet her Henrich Claessons ridders och hans husfrues fru Lucies Oloffzdotters testamentz-

- En gård i Athola
Sorsala
Winckola
Kaskis
Akkos
Aylos
- Lehemus-
nijtty
Tappurla
Haga engen
Pahnaloto
Halffparteni
Walioma
Rohosma
Hanckala
Lepistoija
Thoros
Tursampera
Ylele gårdh
Sotkas
- Ledzela eng.
- Tursanpäre
2 gårder
Attikala
Aningoos.
3.
Katinala
godz.
4.
Lepistoija.
- breff på en gård i Åbo norden um åen, item ett theres köpegodz i Nousis sockn heter Athola, item theres köpegodz i Wirmo sockn benembd Sorsala, item en gård i Huittis sockn heter Winckala. Item halffparten i Kaskis, som han fick för sitt arffwe godz Akkos, thet gifwer han sine husfru fru Lucia för thet hon gaff honum halffpartten i Aylos godz, som the båden nu haffwe gifwit Nädendals clöster, och alt thet godz han haffwer i Kaskis, med thet iach tijt lagt haffwer, som är Lehemusnijtty, Tappurla, Haga engen, Pahnaloto, halffparten aff Walioma, tredingen i Rohosma, och ther med Hanckala, tesse godz gifwer han sin husfru fru Lucia til ewerdelige äge. Item gaff han och henne i morgongåffwe 3 hans arffwe godz Lepistoija, Thoros och Tursampera, och effter honum samme Tursampera ifrå gick i thet skifte effter hans broder Tommes Claesson dhå fick han igen på sin del Yllele gård och Sotkas. Item gifwer han till Nondals clöster en holme heter Lethis, hvilken han halffparten ärfft och halffpartten köpt haffwer. Item til Åbo clöster gifwer han en eng i Ledzela och halffparten aff Walioma holmen. Item gifwer han sin husfru fru Lucia Haldiala godz i Saw sockn, som han löste igen aff sin syster Birgitta för 18 fulvictige nobler, datum 1452.
- Ett breff på 2 godz i Tursanpäre, ett godz i Atikala och ett godz i Aningos, som her* Hartike Dykers erffwinger tilhörde, och fru Lucia åtte, datum 1459.
- Breff på Katinala godz i Hattula sockn, som fru Lucia Oloffzdotter hade gifwit till Nädendals clöster, datum 1498.
- Morgongåffwebreff på Lepistoija, Toros och en gård i Tursanpere, som her Henrich Claesson

---

* Tämä sana on poispyyhitty.

Toros. riddere gaff sin hustru Lucia Oloffzdotter i morgon-
Tursanpere. gåffwe, och effter honum samme gård ifrå gick
dhå han ärfde sin broder Tomes, fick han igen

Yllele. Yllele gård, then han och gaff sin hustru i morgon-
gåffwe, datum 1452.

5. Sjelegåffwegodz på Aylos godz, som her Henrich Claesson riddere och hans husfru fru Lucia gåffwe till Nodendals clöster, datum 1442.
6. Sjelegåffwebreff på en gård kalles Lepistooya i Wirmo sockn, som fru Lucia Oloffzdotter her Henrich Claessons ridders effter:ske gaff til Nådendals clöster, som är hennes rette morgongåffwe, datum 1466.

20.

Beswåringar emot Erich Spårre.

1. Erich Spåres moder heet hustru Madeline, hennes fader het gamble Jöns Spuri, och effter honom förer Erich Spårre skiöld och hielm, en sporre.
2. Effter Matz Larsson Kon:ge M:tz fogte i Findland, som rätted bleff i Stockholm, fick Erich Spårre en gård, med hvad rett och skääl, må han sielff wethe.
3. Torckel Sporre, Magdalena hans syster war Erich Sporres moder. Erich Spårres fader heet Jacob, och war en borgere i Nådendall. Men Jöns Spuru, hans modersfader, war adel, som förberört är, och hade en annen dotter benembd Margareta til Spurila, Cristiern Pederssons hustru i Pemar sockn.

Item Erich Sporres sätegård, Hywikele i Hauho sockn i Öffre häredt, mene en partt haffwer warit skattejord, och seger Erich Sporre sig haffve Kon:ge M:tz wår alder nådigste herres frelsesbreff på samme gårdh.

Matz Olsson i Hyvingeby i Loppis sockn som haffwer jord 8 alner i *quarter* och Erich Henrichson sammeledes beclage thet Erich Sporre haffwer köpt aff theres granne benembd Mons Joansson i Hyvingeby 7 alner jord för 20 ~~fl~~ danske, then the her kalla Maan marcka, och war then tijd skattejord. Nu haffwer Erich Sporre giordt ther frelse utaff, så när som huffvudskatten, then gör landboen utt, och til alle andre utgärder skal landboen sware Erich Sporre och icke Kon:ge M:tz fogter, ländzmen, fierdingsmen eller prestmen. Beclage the och, att effter jorden är kommen aff theres bolby, och ligger ther inne än nu, thet them motte bliffwe effterlatit at löse jorden til sig, the wele gerne göre K. M:t och Cronone all tilbörig skatt ther aff.

Wijdere beclage tesse Matz Olson i Hyvingeby och Erich Henrichson *ibidem* thet theres föräldrer hade bytt med them aff Arlanniby, så at Simon i Arlanniby gaff sins hustrues jord Nils Birgeson i Hyvingeby 3 alner och 1 *quarter*, och fick igen inne hoss sig 5 alner, thet är $\frac{1}{2}$ stong effter Taffwestehus jordhreckning, ther the haffwe 10 alner udi en stong, och effter jorden war icke jempr gaff Simon i Arlanniby Niku Hyvinge geld til wederlegning, skog för 4 ~~fl~~ danska, maa-marcka, och en 3 lass äng. För:de jordeskiifte haffwe ärlige män dömbt gilt och fast tilförende, och nu för 2 åhr seden dömbde Henrich Claesson samme skiifte gilt och fast. Män Erich Spårre, som wil gerne richte sig med fattige bönders schade, haffwer dömbt offtebenembde skiifte tilbake, på thet att han samme 3 alner och 1 *quarter* skal få sin teg til hjelp, samt med skogen och ängen, som förberört är, och will ingelunde tilstädie, att bönderne må löse jorden til sig.

Til the 7 alna jord, som Mons Joanson i Hyvingeby Erich Spårre solt haffwer, är thenne Erich Hinrichson i Hyvingeby rette ärfvinge til, effter sin fader, men när han fram-böd sine peninger för rette nemligen 20 ~~fl~~, anamede Erich Sporre peningerne och sackfalte honum til 40 ~~fl~~.

Bertill Staffanson Hyvingelest Låpen pitest Janackalast beclager at hans fadersyster Mariet Mortensdotter wil icke

uplate honum then jordh, som henne [!] tilkommer, nembligen 3 alnar jord, alnen 3 ~~ms~~ danska, uten haffwer solt samme jord fremmende Erich Spårre, ther egenom bönderne bliffwe förderffwede, och Erich Spårre bliffwer rijck, så att han äger udi Hyvingeby alrede 15 alner jord, ther en bonde icke äger 10 alner.

21.

Beswåringar emot Peder Fleming på Friskala.

1. Först haffwer Peder Fläming på Friskala slagit 5 eller 6 karler ihjel, som allom udi Åbo wäll witterligt är, och aldrig bött Kon:ge M:t wår alder nådigste herre, för sådane ogerning, en penning, och näppeligen the dödes slectinger. Hwad Kon:ge M:t med honum teckes göre, ställer man til Gud och hans Kon:ge M:t.

Item haffwer han och fått någre godz och gårdar effter salige M. Hans Domprosten udi Åbo. Hwad rett samme M. Hans eller och han haffve till samme godz, må han wäl late komme till bewiss.

2. Beclage menige man aff Hirffwisalo öö, att Per Fleming til Friskala haffwer fått itt skatteheman liggendes i Taipala by, i Wårfru soknn, och kalles Kauskis gårdh, för 60 ~~ms~~ ortuger. Hemmanet ligger för 6¹/₂ stong jord, alnen geller 2 ~~ms~~, stongen 12 ~~ms~~ ortuger. Löper, thet hemmanet ligger före, recknat i peninger — 78 ~~ms~~. Under Kauskis godz är ingen skog, utan alenest pasligt fiskewatnn. Effther thet är skattgodz, begäre bönderne löse thet igen, och göre ther skatt utaff.

Thenne effterscriffne boskap haffwer Per Fleming hollit på Kauskis godz.

Köör	4 st:r
Hest	1 st:e

Dog haffwer Per Fleming Steen Hinderissons breff, utgiffwit för 80 år sedan, lydendes så, att samme godz är laglige soldt, och betalet, under skatten.

3. Än haffwer Per Fleming en äng utaff bönderne, benempd Fräkin nittu, hvilken äng ligger för 3 stenger jord, och görss ther utaff i skatt sampt aff Kauskis heeman

Peninger . . . . . 2 öre

Malt . . . . . $\frac{1}{2}$ span

Rog . . . . . $\frac{1}{2}$ span

Höö . . . . . itt kapplass. Ängen

haffwer Per Fleming köpt aff Morten Maikoisten för — 10 ~~ly~~ ortuger. Nu äre bönderne begärsse [!] löse ängen igen, och kunne icke få.

4. I Peute soknn haffwer Per Fleming itt skatthemman, benempdt Siggilä godz, udi Siggiläby, bönderne drage ut liike mykit skatt nu som tilförende, och Peder haffwer bortt jorden. Och kan Peder Fleming inthet anners försvare sig, utan säger att han samme godz fått haffwer utaff her Erich Fleming, för sin anpart, som honum tilfallen war i Quidie gård, udi Pargas soknn, och hade alrede samme skifte skeedt udi Johan Flemingx tijdh.

5. Um Kon:ge M:tt w. a. n. herre nådeligen werduges bestå thet jordeskitte, som Per Fleming hade giortt med Åbo domkirkie, för 25 eller 26 år sedhan, när Peder fick Friskala undan domkirkien, thet står til Gud och Hans Kon:ge M:t effther han haffwer giffvit andre godz igen under domkirkien.

Emot Morten Jönson eller Wijborg till Kuriala i
Lamppis sockn.

Borgoby. Henrich Jacobson clockere i Poijo sockn, barn-
född i Borgoby *ibidem*, haffwer udi underdånigheet
uplatit Kon:ge M:t samme Borgo, ligger för 4 1/2
stong jord, stongen geller 30 ~~mg~~ rigiske, alnen 5
~~mg~~ rigiske, löper på 4 1/2 stong peninger — 135 ~~mg~~;
men effter samme godz är pantsatt Nils Grabbe för
140 ~~mg~~, och Henrich *thet* igen löse wilde, och ho-
num *thet* doch forment är, haffwer han begäret at
Kon:ge M:t *thet* til sig löse wilde, och äger för:ne
Morten Jönson Nils Grabbes dotter, som nu haffwer
för:ne godz, och haffwer Kon:ge M:t nu låtit wede-
kennes samme godz.

Jöns Person i Clemmetskog i Helsingo sockn
clager på för:ne Morten Jönsson um store skjutz-
reser.

22.

Beswäringar emot Erich Olsson på Kiala.

Hornhatt. Först att han samt med Johan Olsson i Dragx-
by trengie S: Sigfridz landbönder i Hornhatt i Borgo
ifrå theres äger och utmarcker.

Liuskallio 2 Item tog Erich Olsson anno 36 then tijd han
gods. var slotzfogte på Tawestehuss Liuskallio 2 godz i
Wirmo sockn ifrå Nådendals clöster. Tesse godz
antwardede Tommes scriffwere clöstret igen på vår
nådigste herres vegne anno 37. Sammeledes lade
Arved Trolle, när han effter Kon:ge M:t:z befallning

war i Åbo, för:de godz i qvarstad, så at Erich sich med samme godz [ey] befate skulle för än han finge Kon:ge M:tz breff på them, hvilcket alt Erich intet achtete, uten haffwer med lutter wold behollet godzen.

Hacksall
holme.

Beclager och sig Jören Henrickson aff Benctzby udi Borgo sockn sampt på alles theres vegne som bygge och boo i Warlax och i Årreby, att Erich Olssons fader till Kiala lade på hwar bonde udi heele Borgo häredt ett dagxvercke, mäden han häredzhöfdinge war, och effter han så monge dagxvercker icke behöfde, begärede han aff tesse för:ne byer en holme benembd Hacksall, så med skääl, att han skulle haffwe sine kalffwer och fooler ther opå, eemäden han war heredzhöfdinge, och så skulle för:ne byer ware frij för dagxwercken. Seden Erich Olssons fader bleff död, haffwer Erich Olsson wället sig Hacksall holme eller öö till för sitt faderlige arff, och bönderne drage lichevel fullan skatt aff öön. Stundom finge bönderne ther på öön 20 lass, stundom mere, meden the henne bärgede.

Ricknet.

Simon Matzson i Monby clager, att hans fader Matz Karsson haffwer pantsatt $4\frac{1}{2}$ alner skatt jord sitt faderlige arff Erich Olson til Kijala för tesse effter:ne partzeler, för $2\frac{1}{2}$ pund salt för 3 mg , item $\frac{1}{2}$ pund rog, 13 spen i halffwe pundet, för 3 mg rigisske, item $\frac{1}{2}$ pund haffre för $1\frac{1}{2}$ mg , item 2 pund kött för $1\frac{1}{2}$ mg , item 9 mg humbla för 3 fyrker, item en gamel kattil för 2 mg , och 4 mg rigisske peninger, summa — * Löper som Erich Olsson till Kiala utgiffwit haffwer för Matz Karsons jord i Ricknet i peninger — * När hans son wilde löse samme sin jord igen, så bleff thet honum icke effterlatijd.

* Summille on jätetty tyhjä paikka.

Befalte Kon:ge M:t wår alder nådigste herre på Nåset i Borgo then 9 Sep., att ärffwingerne skulle löse igen samme jord under skatten, och wil hans Kon:ge M:t ingelunde haffwe knaper för skatthönder, och ther egenom late svickeligen emot Sweriges lag undendrage Cronones skatt.

Item clager Knut Jönsson i Finby, att Erich Olsons landbo Matz Larson haffwer $\frac{1}{12}$ del aff then skattmarck som ligger i Finby, hvilcken $\frac{1}{12}$ del är utsatt för 3 ~~mk~~ peninger, och när för:de Knut Jönson clager her opå, och wil löse skattjorden under sig igen, nembligen $1\frac{1}{2}$ alen, bliffwer han sackfält, såsom thet skedde i wåres, när Johan Olson sackfalte honum til 3 ~~mk~~ oc Matz Seffredson satt för rette med.

Beclager Tommes Anderson i Wackala udi Borgo sockn att Erich Olson tager honum ifrå qvernestond, och förderffver theres qwerner; snarest sagt allom them som boo udi Wackala wil Erich Olson förderffwe, på thet han må få heele Wackala by under sig.

Item haffver han och upsatt på Wackala ägor udi Wackala forss en stoor wåldig qvern, och förderffvet för:ne Tommes Andersons qvern.

23.

Beswåringar emot Nils Pedersson til Pepåt som war fougte udi Borgo län.

Först beclage sig tesse efter:ne bönder aff Hollula sockn, som äre Achus Larson i Utulaby och Bertil Larentz thersammesteds, att Nils Pedersson fougte udi Hollula häredt hade solt i fiord Matz Larsson i Castariby lenzmandzdömet för 1 t:ne smör och 5 decker bockar och 6 räffwer, föruten annet

som them owetterligt är, som Nils Pederson aff för:de Matz Larson upburit haffwer hemeligen. När nu lenzmannen så til sig köpt haffwer lenzmandzdömet, betunger han dageligen bönderne med större spän, än the nogen tijd tilförende hafft haffwe. Att så i saningen är, bestå tesse effter:ne och wele thet udi lengden för Kon:ge M:t wår alder nådigste herre underdåneligen bekänne, som är Jacob Simonson i Ockeroijs i Hollola och Jacob Mortenson i Nöckolaby i Hollola sockn. Och haffwer Erich Olson på Kijala i Borgo kommet först åstad, att ländzmännerne köpe ländzmandzdömet så dyrt, och sökie seden theres schade igen hoss Kon:ge M:tz wår alder nådigste herres och cronones fattige skatskyldige bönder. Samme spel brukede och fast Isack Nilson, som bevisligt är, och utarmede ther egenom cronones bönder.

Emot Peder Spårre.

Clager Gregers Benctzson i Pätulaby aff Salu sockn och Nils Henrichsson ibidem, thet Peder Spårre haffwer med syn them undengått all theres skogh, och ther till 10 lass äng, ängen heter Oijasten nittu. Item clagede the, att Peder Sporre hade them affhändt 9 fampner roffwer och 7 spen rog, som Gregers Benctsson hade sätt på sin egen skog.

24.

Beswåringar emot Simon Tommesson.

Simon Tomesson i Kappelstrand haffwer tagit ifrå Nådendals clöster tesse effter:ne godz, som är Kappelstrand i Pargas sockn,

Brömsböl thersamestedz }
 Borstböl thersamestedz } i Pargas sockn.

Och finnes andre i Findland, som bättre rätt haffwe till för:ne godz än Simon Tommesson haffwer, män Simon haffwer bruket her Erich Flemmingx prachticker, när han war landz-fougte, och loffvede sine systrer nunnorne bijstond, och som Simon then tijd tychte, effter hwar man rappede till sig undan kyrckier och clöster (dog Kon:ge M:t wår alder nådigste herre oåtsportt), anamede han godzen, som så till sköffwels kompne wåre, udi förswar. Haffwer och Simon Tomesson någen effterlatelse ther til aff Kon:ge M:t wår alder nådigste herre, thet må han bevisē.

25.

Beswåringē emot Henrich Simonson.

Anno 48 wålledē Henrich Simonsson: til Tokila sig til unden Nådendals clöster ett st:ē äng liggiendes wedh Mahalaby i Nousis sockn, engen kalles Möllerin nittu, och bleff samme ängstykke dömbdt til clöstret igen för rette, effter 12 manne eedh, och her Iffwer Flemingx dom och Henrich Claessons, men Henrich Simonson achter thet intet, uten beholler än nu i dag ängen med lutter wälle.

26.

Beswåringē emot Erich Håkonson.

Erich Håkonssons moder heet hustru Walborg, och war her Iffwers och her Erich Flemingx faders halffsyster, född

aff en preste deije, som hennes fader Henrich Fleming tog til ächte, effter her Iffwers och her Erichz Flemingx farmoders död.

Tesse effter:ne godz och gårder haffwer Erich Håkonson inlöst effter för:ne sine moder, hans broder Bertil Håkonson owitterligit.

Wiurila i Haliko	}	sockner.
Woltis i Pemar		
Pähäranda i Wemo		
Böle i Uskela		

Tesse effter:ne tu godz hade Erich Håkonsons moder besittit udi hennes lifftijd, them Erich nu haffwer.

Corilax i Pargas	}	sockner.
Curckisall i Sagu		

Än haffwer Erich Håkonsson ärfvt effter sine moder tässe tu godz, nembligen

Maiala i Haliko	}	sockner.
Bircke i Wemo		

Item ärfvde Erich Håkonson med sin syster Cristin Larssdotter i Åbo ett stenhuss um 1,000 *marck*.

1. Bärtill Håkonssons efterleffwerska hustru Anna Olssdotter clager, att Erich Håkonson haffwer med wälle besittit tesse 2 godz Corilax och Curckisal, och årligen aff them upburit affradt, ther emot hon intet haffwer haft. Och när Erich Håkonsson betaler henne affradet som han upburit haffwer aff tesse 2 för:de godz, wil hon betale Erich igen then del han hemeligen utlagt haffwer för the godz begges there moder hustru Walborg hade pantsatt, och Erich igen löst haffwer.

Effter the äre bröder, äre the och lijche när til att igenlöse then del begges theres moder hade utsatt.

2. Än skall Erich Håkensson sware til thet frelssesgodz Lille Birkie udi Wemo sokn, som Bertil Håkenssons hustru haffwer, och med rette Lasse Græss hustru i Åbo tilkommer, ty att hennes modersyster hade giffvit sig til

sytningx, in til hustru Cicel i Balkis, och dödde ther effther 7 år våre uthe, så när aff hunger. Och wil hustru Gertrud Lasse Gråess, sammp med sin fadersyster, hustru Gertrud Larentzdotter uplate samme godz Kon:ge M:tz lifzerffvinger. Thete Birkie godz är för:ne hustrur aff Olaff Trotteson tildömpt wår-dit, men thet hielper inthet, icke haffwer heller Erich Håkensson effter h. Cicel til Balkis nogre breff ther upå.

3. Item schall Erich Håkensson sware til Hawas öö i Wemå soknn, som är kommen undan skatten, och h. Cicel til Balkis hade fåt aff sin broderon her Erich Fleming, för then anpart henne borde haffve i Soliste gård, udi Letala soknn.

27.

Beswåringar emot Pelle Pederson och hans scriffwere
Henrich Wijborg.

Först clage Peder Pederson i Kawittalaby, Oloff Person i Pattalaby, Lasse Larson i Kiuckoijlaby, Lasse Mortenson i Anialaby, på menige mandz wegne udi Jempse sockn att för:ne Pelle Pederson och Henrich scriffwere tage hvardere ett ikornskin aff hwar bonde, sig sjelfve till gode, och löper thet utaff samme sochn, som the årligen tage, 9 1/2 timber gråwårck, som intet komber udi Kon:ge M:tz wår alder nådigste herres cammer; haffwe the icke gråwårck att giffve, så tage the en fyrick aff hwar bonde.

Item så tager och Henrich scriffwere utaff hvar fierding ett pund korn eller rog, och ett Æ humble, som han beholler sig til gode, och hwar bönderne icke utgöre honum samme rente, så snart som han will, dhå panter han them, och schole än dhå utgöre renten.

Item haffwer Pelle Pederson tagit utaff förne bönder ett ulffzskin, som komber menige socknen till, och gaff ther intet före.

Item haffwer han och köpt aff bönderne ett looskin, och gaff ther före peninger — 6 ~~sk~~, och wet man icke um han thet köpt Kon:ge M:t vår alder nådigste herre eller sig till gode.

28.

Beswäringar emot Härmen Fleming.

Först tager Hermen Fleming utaff hwar bonde i Jempse sockn ett ickorneskin, som schole ware utwalde schin; löper som han årligen bekommer — 4 timber och 20 skinn.

29.

Beswäringar emot Knut scriffwere som war underfogte på Wijborg.

Först clager Peder Möller i Ikäläby udi Lapwess sockn, att Knut scriffwere haffwer tagit ifrå honom 4 fåår, allenest för thet han lott icke komme så hastigt fram skatten som the andre hans nötzlagxkarrer.

30.

Beswäringar emot Oloff Trotteson.

Först haffwer Oloff Trotteson köpt aff Eskel Mortensson til Jannilla 8 $\frac{1}{2}$ stong jord i Tanele by skattejord för 76 $\frac{1}{2}$

16 peninger, item 8 alner skattjord i Päreby för 16 peninger i Rimito sockn, ther til 15 peninger i wänegåffwe, ther opå Eskel haffwer giffvit Oloff sit breff, datum 1552.

Jören Finckes dombreff för Oloff Trotteson opå 3 godz i Jumala sockn, som han köpt hade unden cronen, nembligen aff Oloff Staffenson i Jumelaby och hans swåger Lasse Skägge etthundrede tiugu peninger jord i Jumelaby för 120 peninger och 30 peninger udi wängåffwe, thernest aff Jöns Finbo borgere i Stockholm och hans swåger Simon i Jumalaby 67 peninger jord i förne Jumelaby för 80 peninger. Item aff Nils Marcusson i Norsunda 67 peninger jord i Norsundaby för 67 peninger och 9 peninger i wängåffwe, hvilcket jordeköp förne Jören Fincke stadfeste anno 1552.

Item haffwer Oloff Trotteson rappet ifrå Nädendals clöster ett permentzbreff på någre godz, som han sig tilegnet haffwer, ther om med Abbedissen förhöres skall.

31.

Beswåringar emot Nils Swensson.

Först att Crister Pedersson i Spurila i Pemar sockn haffwer tagit till sig ifrå Nädendals clöster Warsala godz i Pemar sockn, hvilket godz Nils Swenson nu haffwer.

32.

Beswåringar emot Matz van Cleffwen.

Bleff berättet (hwilcket och tässe bönder bestå, som är Jöns Lechtion, Jacob Karihald, Morten Karihald, Clämnet af

Lille Säckilä af Keule sockn) att Matz van Cleffwen hade på Kon:ge M:tz vegne upburit för ett mandröp, som Erich Kankanpest aff samme sockn bedriffvit hade på Jacob Matzson i samme by Kankampä, oxer ett par, smör $\frac{1}{2}$ tunne, och sådant undandölt sig till gode in hoss Jöns Lechtion i Lechtiby udi Keule sockn, och bliffwer nu i höst 2 år seden mandröpet bedreffz. Jacob Karihald består icke mere än 6 pund smör, som Matz van Cleffwen schulle tagit haffve, sampt med ett par oxer, och är wäll troende, att 6 pund göre en halff tunne, så wäll her som i Nyland, ty att fougterne bäre up effter slotzsens bismar, then ther holler 5 marcker mere än gemene städzens bismar.

33.

Beswäringar emot Matz Matzsson till Illola.

Först haffwer Matz Matzson swickeligen gått undan bönderne Iliola gårdh och haffwer ther under 2 skattemarcker jordh, ther opå han seger seg haffwe Kon:ge M:tz wår alder nådigste herres frelsesbreff.

Item förne Iliola gård, som ligger för 2 skatter, köpte förde Matz Matzsons hustrues förre man nembligen Seffred Matzson, som war slotzfougte på Wijborg, och ligger ther under ett ste utmarck.

34.

Beswäringar emot Jacob Mickelson ländzman i Jäskis sockn.

Först clager Peder Swenson i Lykylä udi Ranta sockn, att Jacob Mickelson haffwer honom med orette ifrå $\frac{1}{2}$ skatt

hå jord, som han ifrå för:ne Peder Swensons föräldrer sig til wället haffwer, uten lag och dom.

Emot Torsten Salmundson.

Tesse effter:ne godz bekänner hustru Brita Johanssdotter Torsten Salmonssons effter:ske sig haffwe skencht och giffvit Kon:ge M:t wår alder nådigste herre, nempligen 2 gårder benembd Lund i Ösmo sockn i Södermanneland, en gård Ödzsta och en gård Kengxsta i samme sockn, en gård wed Wlffzby i Kumegårdz län heter Qwewesta och en gård i Wirmo sockn benembd Tursanpäre, hvilke godz hon welvilleligen med alle hennes barns samptyckie wil bebreffwe Kon:ge M:t.

Item sade Goll Thomas i Refzby aff Merttelax fierdung udi Perno sokn, thet Erngill (jag meenar Ernegisle Björnsson) som fordom hade Wijborgx slott udi befalning, hade fått halff Idelax fierdung udi för:de Perno sokn udi förlåning, then tijd han hade slotet udi befalning, och effther thet på samme tijd war stor förändring och herreskifte i ricket, giorde Ernegisle Björnsson samme halff Idelax fierdung sig til landbönder, och än nu är udi thenne dag, igenom Flemingernes tilhjelp, som haffve sine slectinger ingifft udi för:de ägor. Her til skole Torsten Salmonssons barn sware. Actum Perno in presentia Magni Johannis secretarij regis 4 die Novembris Anno etc. 55. *

---

* Tämä kappale on eri käsialalla, epäilemättä Jaakko Teitin omakätisellä, kirjoitettu.

Tässe efterschreffne schattegodtz och gårder haffwe både
frelset, borgere och andre köpt och alliest ägnet
under sig udi Wijborgx län.

Först udi Wijborgx sockn.

Bertill Jörensson som war fougte i Lapevesi
häredt haffwer 2 skattegårder i Ylevesi, ther han
Ylewäsi. nu boor opå, och seger han seg haffwe ther opå
Kon:ge M:tz wår alder nådigste herres frelsesbref.

Item haffwer han ther sammestedz ett torp som
Ylewäsi. är halfannen femtedell aff en skatt, ther haffwer
han en landbo opå.

Item haffwer han $\frac{1}{3}$ del aff en hel skatt i
Jäskis sockn, ther han och haffwer en landbo opå.

Item Frans Matzsson, som tjener Kon:ge M:t
Perojoänsu. wår alder nådigste herre, haffwer med 3 hans sy-
skene en skattegård i Perojoänsu, i Wijborgx sockn.

Item haffwe the och en gård heter Leijpama
Leijpama. ligger för $\frac{1}{2}$ skatt, ther utaff the göre frelsesskatt.

Item haffwer Jöns Monsson $\frac{1}{2}$ skatt jord be-
nembd Kelckela i Wijborgx sockn, som han nu boor
Kälckela. upå, och haffwer thet bytt sig till utaff sine stjuff-
barn.

Item haffwer han och $\frac{1}{2}$ skatt och $\frac{1}{4}$ del skat
Lyttickele. ~~te~~ jordh i Lyttickele i Jäskis sockn, som han aff
en prest bekommit haffwer för sytning, och gör ther
skatt utaff.

Item haffwer han köpt en heel skatt jord i Jutickala i Mola sockn, och gör ther aff 4 ~~16~~ i stadgeskatt.

Tesse effter:ne schattegodtz haffwe borgerne i Wijborg köpt och sig tilegnet.

Henrich Biur borgemestere i Wijborg haffwer $\frac{1}{11}$ del aff en heel skatt *marck* jord i Merijokiby, som hans hustrus fader Peder Ju[s]ten för 30 åhr seden köpte aff Påwel schreddere.

Item Matz Pederson borgere thersammestetz haffwer en hel skatt *marck* jord i Raselax i Wijborgx sockn som han på sins hustrues vegna ärrfft haffwer. Så haffwer han och någon jord udi samme by aff Nådendals clöster, som han gör clöstreet rente utaff; haffwer fiskiewatn i Raselax wijek hart wed Yxepä.

Item haffwer och för:ne Matz Pederson köpt $\frac{1}{2}$ skatt ~~16~~ jord i Hapensari, och $\frac{1}{4}$ del skatt ~~16~~ jord i Parckanimi, udi Wijborgx s.

Item Erich Loffwoin borgere i Wijborg haffwer $\frac{1}{2}$ skatt *marck* jord i Watukiffwi i Wijborgx sockn, som han effter sin föräldrer ärrfft haffwer, och gör ther skatt utaff.

Item Lasse Pederson borgere thersammestetz haffwer köpt $\frac{1}{3}$ del mindre än en heel skatt *marck* jord i Rackeleby.

Item Oloff Kattepä borgere i Wijborg haffwer $\frac{1}{2}$ skatte ~~16~~ jord i Alasomis i Wijborgx sockn,

som hans framlidne hustrues föräldrer köpt haffwe, ther aff gör han skatt.

Maskolaby. Item Himola Mons borgere i Wijborg haffwer ärfft effter sine föräldrer $\frac{1}{4}$ del mindre än en heel skatt jord i Maskolaby i Wijborgx sockn, ther aff gör han skatt.

Samolaby. Item Ingi Kostian borgere thersammestedz haffwer $\frac{1}{3}$ del skatt marck jord i Samolaby i Wijborgx sockn, ther aff gör han skatt.

Konckelaby. Item Store Engelbrect haffwer en heel skatt ~~ij~~ jord i Konckelaby i Ylevesi, och gör utaff halffparten skatt.

Ylevesi. Item Matz Olsson borgere i Wijborg haffwer $\frac{1}{2}$ skatt marck jord i Ylevesi i Wijborgx sockn, som han sig tilbytt haffwer.

Item Anders Long borgere i Wijborg haffwer Yskejerffwe. halfannen skatt marck jord i Yskejerffweby i Mola sockn och gör ther aff årligen 5 ~~ij~~ i stadga. Thenne Anders war Grabbens köpman, och dherföre unte Grabben honum ther opå sådane frijheet, och hade han warit munck i Wijborg. Same godz låg under clöstret.

Nisulax. Item her Peder kyrckieherre i Wijborg haffwer köpt $\frac{1}{2}$ skatt ~~ij~~ jord i Nisulaxby i Säckierffvi sockn.

Eurepe. Item haffwer han och köpt $\frac{1}{2}$ skatt ~~ij~~ jord i Eurepe i Mole sockn, och gör ther aff 4 ~~ij~~ i skatt.

Item her Enewald prebendatus i Wijborg haff-

wer köpt $\frac{1}{4}$ del skatt *marck* jord udi Jerffwenpå udi Nykyrkie sockn.

Item Olle Wenden borgere i Wijborg haffwer Wändeleby. $\frac{1}{2}$ skatt *marck* jord i Wändeleby i Wijborgx sockn offwan för Kukola forss, och pläger Kon:ge M:tz wår alder nådigste herres fiskere ther mäst wijstes.

Item haffwer Jöns Justen en skattegård benembd Justila i Wijborgx sockn, som han gör skatt utaff, som han ärfft haffwer. Justila.

Item gamle Peder scriffwere haffwer köpt Juttila. halffannen skatt *marck* jord bondeskatter och half-fjerde skatt ~~på~~ jord, som haffwer warit gammelt frelsze, udi Juttila by i Wijborgx sockn, ther han nu boor upå.

Item Anders scriffwere, Matz Staffanson oc Jesper Jönson haffwe köpt hvardere $\frac{1}{2}$ skatt ~~på~~ jord i för:ne Juttila i Wijborgx sockn. Juttila.

Item Lille Tommes haffwer 2 skatt *marck* jord Justila. i Justila i Wijborgx sockn.

Item haffwer Knut scriffwere som war under- Kaijelax. fougte på Wijborg köpt en skattegård i Wijborgx sockn benembd Kaijelax, ligger ut med Kaijelax åå.

Item Henrich Lauten Kon:ge M:tz tienere på Bispala. Kiffvenåbben haffwer köpt et skattegodz benembd Bispala i Nykyrkie sockn.

Item Seffred Posse, Nils Posses broder, haff- Kawskila. wer en skattegård i Kauskila i Lappevesi sockn, then haffwer han latit bönderne upbyggie til sitt behoff.

Ylola. *Item* haffwer Segfred Matzson som war slotz-
fougte på Wijborg köpt ett godz benembd Ylola i
Mola sockn, ligger för 2 skatter, som Matz Matz-
son nu haffwer.

Yxnäs. *Item* Bertil Jönsson haffwer köpt Kirffvisnemi,
som nu kalles Yxnäs, aff en bonde för 2 ~~in~~ ortu-
ger, och seden förbränt och förjaget 5 eller 6 bönder
utaff näset, och giordt sig ther en wäldig säte-
gårdh.

Altenmha. *Item* haffwer han och $\frac{1}{6}$ del aff en skatt i
Altenmha, som sitter hans landbo opå.

Jauhoalaby. *Item* haffwer han $\frac{1}{6}$ del i Jauhoalaby, som
han köpt haffwer aff Anti Pitkonen och Björn Mic-
kelson, hvilcken jord i Nils Grabbes tijd skatlagt
bleff, och han nu bruker för frälse.

Wekesalöö. *Item* haffwer Peder Nilson hafft och behollet
under frälsze Wekesaleöö i Taipale sockn alt seden
han ther opå fick frelsze aff greffwe Johan, hvilcken
öö tilförende under Taipela konungxgård aff ålder
leget hade.

Armilaby. *Item* haffwer her Lars kyrckieherre i Lappeves
sockn köpt $\frac{1}{2}$ skatt marck jord i Armilaby, som
han i 4 åhr bruket och ther aff skatt giordt haffwer.

Kauskila. *Item* haffwer Nils Posse köpt $\frac{1}{4}$ del aff en
skatt i Kauskilaby i Lappeves sockn, som han gör
skatt utaff.

Kilckelaby. *Item* Jacob Mickelson ländzman i Jäskis haff-
wer $\frac{1}{2}$ skatt marck jord i Lijkelaby*, som hans
hustrues fader köpt hade, och gör han ther skatt
utaff.

Kusas. *Item* Jacob Matzson ländzman i Mola haffwer
köpt en hel skatt ~~in~~ jord i Kusas by i Mola sockn.

Kusas. *Item* her Henrich i Mola haffwer $\frac{1}{2}$ skatt jord
i Kusas by i Mola socken, och gör ther aff 2 ~~in~~

* Näyttää olevan näin muutettu alkuperäisestä „Kilckelaby“.

2 öre i stadge skatt; then frijheet unte Grabben honum.

Item hustru Gertrud Henrich Jönsons efterleffverske haffwer en heel skatt på jord i Kopraby i Hantola sockn.

Item 2 skatt marcck jord i Ilola i Mola sockn haffwer Matz Matzson swickeligen gått undan bönderne.

Item haffwer Tönies Budde 2 skatt marker jord i Hatalaby i Jeskis sockn, som han haffwer greffwe Johans frelses breff upå, och gör ingen skatt.

Item haffwer Claes Henrichson som war fougte i Wijborgx sockn en hel skatt på jord i Lehanimi-by i Wijborgx sockn wed Woxen, som han gör ingen skatt utaff.

Item hustru Karin Muldians Eskel Muldians efterleffverska haffwer en gård i Lehanimi.

Item Mons Nilson på Wijborgh haffwer köpt en hel skatt på jord i Kowandajerff i Jeskis sockn, hvilcken gård han haffwer wäldet sig till utaff Per Monsons (som war lensman i Jeskis sockn) erffwinnger, och haffwer ther uprättet sig en sätegårdh.

Item haffwer han och länt peninger upå et skattegodz heter Kirckjerff i Eurepe.

Um någre wreter, änger och utägeri Borgo
Um the wreter och ängier, som under Borgo köpstad leget haffwe, och en part sig tilwillet haffwe ifrå prestebordet och köpstaden, och gjordt frelse utaff, och haffwe samme utäger leget under then bärg, som ligger på backen wed Bårgo prestegård. Haffwer Kon:ge M:t förthenskuld god ret til att kennes wedh samme wreter, åker och ängier.

Her Tommos Gregorii i Loijo.

- Nackeböl.
Grisilä.   Haffver han antwardet Kon:ge M:t jordebreff på 2 kyrckiegodz i Siunde sockn, Nackeböl sår 12 spen rog, korn 4 spen, thet andre godzet Griisilä sår 9 spen rog, 4 spen korn; och befalte Kon:ge M:t wed forszen i Helsingo, att Joen scriffvere skal kennes wed samme 2 godz.
- Tesse efter:ne frelsesgodz udi Helsingo sockn haffver Kon:ge M:t befalet wederkennes, 4 Septembris.
- Skatmandz-
by.   Skattmandzby i Helsingå frelse: Jöns Crister-son 1 1/2 skatt, och Per Nilson i Munckeby 1/2 skatt och en ottung.
- Bogxbacka.   Booxbacka: ligger hele byen för 3 skatmarcker, är frelse, thet äge Tomes Nilson och Erich Person ibidem och Erich Philpusson i Brändeöen, och är Erich i Brendöö skattbonde, och haffver frelse inne med sig på Brendöö, thet skal Kon:ge M:tz fogte wederkennes.
- Hertugenäs.   Hertugenäs i Helsingo ligger hele byen för 5 skatmarck jord, Matz Mortenson äger 1 1/2 skat, her Karl kyrckieprest sitt fäderne, och hustru Walborg ankian 1 1/2 skatt. Och haffver her Karl på thet han må få njute sin partt och lätt till döderdag underdäneligen skencht Kon:ge M:t sin del, och ther war Kon:ge M:t tilfredz med i Helsingefors.
- Gomtächt.   Gomtäckt i Helsingoo ligger hele byen för 2 skatmarck, en sextonde del mindre; ther äre lätt ägende Morten Jönson till Kuriala, Gregers i Siundå och Lydich Påvelson i Charis; haffwe alle samens en landboo.
- Tulholma.   Tulholma i Helsingå: Erich Anderson och Per Jönson i Borgå.

Munckeby. Till minnes, att Johan Olson äger i Munckeby 4 stenger tvebret, Erich Olson äger ther 16 alner. Item Claes Henrichson äger 3 stenger tvebret, Erich Swenson 4 stenger tvebrett, tesse begäre hegn och försvar aff Kon:ge M:t til rette, emot them aff Ileby, som trette emot them.

10 Septembris antwardede Kon:ge M:t w. a. n. herre udi egen person Jacob Teittis* the frelses-
LilleAbbore- breff som bönderne udi Lille Abborrefårs i Pyttis
fors. sockn hafft haffwe, och finnes ther ett falst breff iblandh, oförsegled, doch haffwer thet warit förseglet, men försäglingen är affriffven. Samme dag befalte Kon:ge M:t, at laxafiskieren skal tage aff bönderne wed för:ne fors halffparten aff alt thet the fåå.

Kråköö. Arvid Dubbes frelsesbreff till Kråköö antwardede Kon:ge M:t Jacob Teittis then 10 Sep., thenn haffwer han udi förwaring, befindes och udi sanningen, att hans hustrues föräldrer mere skattjord under sig slagit haffwe, än them aff herrer och förster haffwer warit effterlatit.

Munckeby. Peder Nilsons frelsesbreff til Munckeby udi Borgo sockn hafwer Jacob Teittis anamet til sig; udi hans breff befindes at hans föräldrer mere skattjord under sig slagit haffwe än them aff herrer och förster nådeligen är effterlatit.

Pepott. Nils Person til Pepått i Borgo sockn haffwer inge frelsesbreff, uten giffwer så före, att the äre upbrunne. Samme swar gaff och hans moder hustru Cicile til Pepåt, när hon stadd war hoss Kon:ge M:t på Hoffmandznäs i Borgo.

Skinnere- backa. Gregers Olson på Skinnerebacka i Borgo sockn beclager, att Erich Olsson til Kiala, Johan Olson til Dragxby, Nils Person til Pepåt, och hans egen moder hustru Ebba til Näset bruke hans ängier, hans skog och åker, wällendes honum årligen ifrå

---

* Voi myöskin olla „Teittih“.

någet, så at han icke kan bliffwe byggende iblandh them på sin gårdh Skinnerebacke, uten hwar och en röffwer och skinner honum på sin sijdho. Begärede förthenskund underdåneligen, at Kon:ge M:t wille werdiges unne honum ett hemen opå en annen städ, ther han kunne byggie och boo, han wille för:ne Skinnereback gerne uplate Kon:ge M:t för peninger, hvilcket Kon:ge M:t befalte at så skulle bestyres. Och är samme gård wel belägligit med åker och äng, item med skog och gott fiskievatn udi åen um hööst och wår, hafwer och Kon:ge M:t strax ther hoss 2 landboor som haffwe leget tilförende under S: Segfredz prebenda i Åbo, och hetter byen Hornhatt.

Hornhatt.

22 Novembris anno 55.

Skenchte her Karl i Helsingo sockn kyrckie-Härtugenäs. prest Kon:ge M:t wår alder nådigste herre Härtugenäs udi Helsingo sockn, item Söderby i Charis sockn, litet ifrå Rasborg, och beder Kon:ge M:t underdåneligen at hans Kon:ge M:t wille unne honom frijheet på Hertugenäs godz i sin lifftijd.

Um skjutzhestar.

Beclager sig Jöns Person i Clemmetskog udi Helsingo sockn, att adelen utkörer hans hester och icke alleneste hans uten hele landzens, så att winter och sommer bliffwe hesterne utridne. Um wåren när bönderne skole plöge theres åker, måste the draghe hesterne utt för hunder och ramer. Kommer så ther til, at bönderne motte leggie thet ene ste åker effter thet andre i lindh, och thetta är störste orsaken, att Kon:ge M:t får icke utt i tijdh cronones skatt, uten restantierne be-

löpe sig snart högre årligen, än cronones upbördh, och tesse
 effter:ne äre, som han synnerligen skuld giffver, nembligen:

Nils Boije,

Morten Jönson,

Fru Karin Björn Claesons.

Thetta clagemål går öfver hele Findland och är sant.

Kon:ge M:tz w. a. n. herres sententz och dom um the vreter,
 som bönderne aff andre byer haffwe inne hoss seg, ifrå
 theres rette bolbyer. Som skedde 6 Sep. anno 55
 i Loijo sockn.

Alle the bönder som wore aff Loijo sockn och beclagede
 um utjorden, som bönderne aff andre byer haffwe inne hoss
 seg, och the haffve inne med andre. Bleff så swaret, att the
 som udi bolbyenom sittie, Gud giffwe hwar helst the äre, the
 skole löse sådane utjorder in under bolbyens äger igen, ther
 the tilförende varit haffwe, så at en bonde må haffwe sin jord
 opå en stadh, och icke fijke och fare så monge byers äger.
 När en bonde haffwer sin jord, then han är wälsittin upå, på
 en stad, så kan han henne bettere fijke och fare, än när han
 haffwer parter och deler udi så monge byer. Och then jord
 som aff bolbyenom utsatt är till pantte udi åker, äng, skog,
 fiskiewatn, eller huru ther om är, then schole the udi bolbyenom
 sittie igenlöse för så monge peninger, the utjorder äre utsatte,
 doch moste the, som sådane utjorder i pant haffwe, bevise med
 gode skääl och breff eller och leffwendes witne, huru monge
 peninger the utgiffvit haffwe, och ther the inge beviss haffwe,
 schole the i bolbyenom sittie kennes wed jorden igen uten
 peninger. Wele the och icke aname peninger, som them utlånt
 haffwe, så gonge therom effter Sweriges lag.

36.

Ordning opå the gårdar, som Kon:ge M:t vår alder nådigste herre will haffwe fougter opå, ther almänne wäger är udi heele Findland.

Först på then almenninge wäg ifrå Wijborg genom Nyland utt med sjösidjen till Åbo.

Udi Wijborgx sockn.

Ifrå Wijborg
äro miler — 4. Tärwjoki . . . . . Benct Matzson.

Udi Seckejerff sockn

4. Wyllicoiki . . . . . Peder Scriffwere.

Udi Wederlax sockn	}	Bertel Jönson.
7. Pytterlax		
Udi Weckelax sockn		
6. Strömsby		

Udi Kymenne sockn	}	Knut Dansk.
4. Kymmene konungsgård.		
Udi Pyttis sockn	}	
4. Pyttis prästegård.		

Udi Perno sockn	}	Matz Seffredson.
5. Perno prestegård		
Udi Borgå sockn	}	
5. Borgå konungsgårdh		

Udi Sibbo sockn	}	Anders Korp.
4. Masseby eller Gesterby. . .		
Udi Helsingo sockn		
4. Helsingfors konungsgårdh. . .	}	Anders Larson.
Udi Espo sockn		
3. Qwerneby		
Udi Kyrckieslett sockn	}	med Siuundesockn Anders Larson.
2. Korffkulla		
Udi Ingo sockn		
3. Inge prestegård	}	Henrich Tysk.
Udi Charis sockn		
2 1/2. Skaffwesta forss		
Udi Poijo sockn	}	Henrich Tysk.
1. Gamble klockaregården. . .		
Udi Tenele sockn		
1. Undermalm eller Ölsböle . . .	}	med Kimate och Uskila sockner, Jören Jönson.
Udi Bjerno sockn		
2. Bjerno konungsgård. . .		
Udi Haliko sockn	}	med Saw sockn Anders Bagge.
3. Majjala		
Udi Pemar sockn		
3. Kyrckiebyen	}	
Udi Pike sockn		
1 1/2. Koskis.		
1 1/2. Åbo.		

Then annen wäg ifrå Wijborg til Taffvestehusz,

Ifrå Wijborg
miler — 2. Udi Wijborgx sockn.
Normis.

	Udi La[p]wäsi sockn	}	Matz Matzson.
4.	Wainickala		
	Udi Taipela sockn	}	
7.	Itieby		

Udi Elime sockn.
12. Lötela.

Udi Hällula sockn — med Jempse sockn
Augustinus Finne.
7. Nyeby, Uskila eller Hällula prestegård.

Udi Twlos sockn
Sörientackenne eller Sarela.
Taffwestehusz slott.

Ifrå Taffwestehuss till Åbo.

Ifrå Taffwe-
stehussäre
miler — 3. Udi Rängo sockn.
Her Söffwerins gård.

	Udi Tamella sockn	}	med Akkas sockn
6.	Porttas		
	Udi Sommero	}	Lasse Jönson.
6.	Lactis		

	Udi S. Mortens sockn	}	med Pijke sockn
6.	Juttila		
	Udi Lund sockn	}	Nils Monson.
4.	Pinomäki		
2.	Åbo.		

Then tridie wäg ifrå Wijborg til Nyslott.

Ifrå Wijborg
äre miler — 9. Udi Lapwesi sockn.
Kauskil.

Udi Taipela sockn.
4. Taipela konungxgård.

Udi Säminge sockn.
8. Pomela eller Listensari konungxgårdh.
4. Nyeslott.

Ifrå Nyslott til Taffwestehuss.

Ifrå Nyslott
äre miler — 3. Udi Randalalmi sockn.
Hartwijckx gårdh.

Udi Jockas sockn.
7. Parttala.

Udi Store Saulax.
10. Kiala konungxgårdh.

Udi Saw sockn.
7. Toivola.

Udi Hällula *sockn.*

7. Lussi, Dussierffvi eller Askala.

Udi Lamppis *sockn.*

Kuriala eller Porwola är frelse, som Hendrich
Finne boor opå.

Udi Hawo *sockn.*

Hawo prestegård eller kyrckiebyen.

Udi Säxmäki *sockn.*

Gamble Lenzmandzgården.

Udi Pelkene *sockn.*

Pälckene kyrckieby.

Udi Kangesale *sockn.*

Kangesale kyrckieby.

Udi Birekala *sockn.*

Birekala kyrckieby eller Benctela.

Udi Öffversastemale *sockn.*

Karcku.

Udi Nedersastemale *sockn.*

Törwesby.

Udi Hwittis *sockn.*

Tackola.

Udi Loimioki *sockn.*

Männes.

Udi Pöyte *sockn.*

Pöytes kyrckieby.

Åbo.

Then fjerde wäg ifrå Åbo til Wlffzby.

Udi Pöytis sockn.

5. Pöytis kyrckieby.

Udi Loimioki sockn.

4. Werssanåya.

Udi Tiule sockn.

5. Tiula gård.

Udi Wlffzby sockn.

3. Lammas.
4. Wlffzby gård.

Ifrå Wlffzby ått Kårsholm.

5. Hwittisboofierdh.
3. Sastamala fierdh.

Udi Nerpis sockn.

6. Skafftunge.
5. Lappefierd.
5. Nerpis kyrckieby.
4. Weckelax.

Udi Mustesåre sockn.

3. Malax.
5. Koorsholm.

Ifrå Korsholm ått Taffwestehus genom Eriemärcken.

Tässe efterschreffne elffwer och strömer äre emellen
Wijborg och Åbo.

Först udi Wijborgx sockn.

Perojoki, ther tagx åll.

Watukiffwi, ther tagx lax, åll och alle honde annen fisk.

Rockala, ther tagx åll och nägenögen.

Yxepä, ther tagx åll och alle honde annen fisk.

Säyniä, ther tagx ijdher, braxn och mörther.

Tärffioki, ther tagx lax under Mepolaby.

Lykyla, ther tagx åll.

Kouckukallio, ther tagx åll, braxn och sijek.

Udi Säckjärff sockn.

Wilajoki, tagx åll.

Hunnulajoki, tagx små sijek.

Udi Wederlax sockn.

Urbala åå.

Wirojoki.

Pihlajoki.

Udi Weckelax sockn.

Sumu åå, tagx allehonde fisk.

Qwärneby, tagx ijdher och braxn.

Orwala, tagx lax.

Kwsankoski

Wiala

Anckapora

Bredeforss

Högeforss

Neffwetta.

} tagx lax och sijek.

Udi Pyttis sockn.

Sudenkoski	}	tagx lax och sijck.
Ahwio		
Kultakoski		
Pernokoski		
Hirffkoski		
Lotokoski		
Pååsskoski		
Klasarö forss		
Präste forss		
Stäckfors		
Abborforss	}	tagx små fisk.
Kwsikoski		
Kupis åå		
Teszio åå		

Udi Perno sockn.

Degerby åå	}	alt en åå.
Sarfflax åå		
Säffträsk		
Kuskoski åå		
Fårssby forss		

Udi Borgo sockn.

Borgå åå
 Kräpeleby
 Ileby åå
 Weckkoski
 Swartzo åå

Udi Sibbo sockn.

Masby åå

Hälsinge sockn.

Helsingefärsz
Winitefärsz.

Fougternes fördelinger udi Findland.

Först udi Wijborgx län. Konungxgårdar.

Benct Matzson	Wijborgx sockn	Yxepä i Wijborgx s.
Matz Matzson udi	{ Lappewes Taipala }	sockner Taipala i Taipala s.
Josep Nilson udi	Jäskis sockn	Jäskis } udi Jeskis. Sawenimi }
Bärtil Jönson	{ Wekelax Werelax Säckejerff }	sockner Mola i Mola s. Kiffwenäbben i Kiff. s.
Hans Skalm	{ Mola Hantula * Nykyrckie Kaukajerffwij }	Konungxgårdar udi Nyslotz lään. Kiala i Store Sawlax.
Augustinus Schreddere	Kiffwenäbben	Randasalmi i Randasalmi s. Listensari i Listensari s. Tawesalmi i Tawesalmi s.

Borgo län.

Matz Sefredson	{ Bårgo Perno }	Borgo konungxgård i Borgo sockn. sockner
Knut Dansk	{ Pyttis Kymene }	Kymine konungxgård i Pyttis s.

* Hantula haffwer warit konungxgård, som udi her Erich Tursons tijd bleff bytt til konungxgård ifrå skatten för någre andre skattegodz, hvilke godz skattebönderne nu haffwe.

Matz Sefredson. { Hällula
Willäctis
Eleme } sockner.

Nyslotz lään.

Store Sawlax { Pellisnemi } Kiala konungxgårdh.
Wesulax } sockner, Simon Anderson
eller Matz Raffweldson.

Jockas }
Randasalmi } sockner. Jacob Pedersson.
Randasalmi konungxgård.

Taffwisalmi }
Listensari } Tawesalmi konungxgård.
Listensari konungxgårdh.

Rasborgx lään.

Henrich Tysk. { Tenela
Poijo
Charis
Ingo
Siundo
Kyrckieslett } sockner, Hans Larson.

Anders Larson. {
Espo
Helsing
Sibbo
Wictis
Loijo
Loppis

Kumogårdz lään.

Wlffzby
Kumo
Hwittis

	Loimioki	}	sockner udi Nedre häredt, ther Matz van Cleffwen är fougte.
	Kywlo		
	Eure		
	Raumo		
	Eurebominne		
	Luffwia		
	Pöuto		
	Törwes		
	Karcku		
	Kyru		
	Wesilax	}	sockner udi Öffre häredt, ther Nils Ingesson är fougte.
	Lempele		
	Kangasala		
	Birckala		
Pävel scriffwere	Säxemäki *	}	Bispala konungsgård.
	Pelckenne		
	Orwesi		
	Sastamal		
	Kalliala		

Åbo län.

	S. Karines s.	}	som kalles och Nummis.		
Nils Monson	Pijke				
	Lund				
	S. Mortens s.				
Ingridz godz til	Uskila			}	2 konungsgårdar, Astel- joki och ** sockner udi södre Find- land, ther Jören Jönson är fougte. Modas konungsgård.
3 eller 4 landboor	Bierno				
Jören Jönson	Kimito				
Nils Jesperson	Pargas				
	Nawo				
Anders Bagge	Sawo			}	Rune konungsgård.
	Pemar				
	Haliko				

* „Ackas“ on tässä poispyyhitty.

** Tyhjä paikka.

Udi Norre Findland.

En beck ther tagx kräffweter.		Wärfru kyrckie med Rusko. Åbo åå.	
En elff.	Reesa	} sockner	
En elff ther tagx ijder.	Masko		
En elff som lig- ger um Nousis.	Lemmo		
	Töfwesal		
	Wemo		
	Nykyrckie		
	Letala		
			Kaukala
			Lappo
			Wirmo
		Nousis	
		Pöyte	
		Rymettälä	
		Korppo	
		En elff.	
		2 elffwer.	
		sockner ther	
		Raffweld	
		Haldwardson	
		är fougte.	
		Åboo åå.	

Taffwastia inferior.

Norrebotn.

Lasse Jönson	{	Somero	En elff.	Närppis
		Tammela	Et träsk ther tagx alle honde fisk.	Mustesar
		Ackas		Körebrominne
Jöns Brun	{	Janakala		Ylmola
		Wonöö		Wero
		Hattula		Pedersöör
				Karleby

Taffwastia superior.

Cristoffer Mikelson	{	Hagu		Kalioki
		Lampis		Liming
		Ytima		Ijoo
Joen Dalekarl	{	Sysnäs		Kijm
		Padasjoki		
Angustinus Finne	{	Jämpsä		
		Hollela		

Ålandia.

Kumblinge.
 Sunda.
 Saltwijk.
 Finneström.
 Hammarland.
 Jomala.
 Lemmeland.
 Föglid.

Tässe efterschreffne lägenheeter äre emellan Wijborg och Häffvunsälcke ålefiskie, och ligger hvar ström för sig, som här efter antecknet står.

[Tässä seuraa käsikirjoituksessa sivulla 233 vieressä oleva kartta Wiipurin lähistöllä olevista kalastuksista.]

37.

Emot Erich Arffwedsson.

Anno 1535 köpte Nils Grabbe aff Erich Algotson, fordom klockere i Sibbo, 5 stänger och 2 Hindehäär. alner jord i Hindehäär i Bärge sockn för 100 rigiske, hvilken gård han ärfvt hade efter 3 hans barn, Seffred, Michel och Jacop, och the tilförende ärfvt hade efter theres moder hans hustru, benembd hustru Gertrudh.

Laxvæst

Griffen pers
Tjuffa by Jons
Tjuffen, Lilla Tomma

Ron: Må
Laxvæst

Tjuffa Jäp

Bärtille
Jönsön
i Jämsköp
Engelbrot
i Bombala

Griffen pers
Laxvæst
Strom

Ron: Må
Laxvæst

Nj Laxvæst

Ror Laxvæst

Ron: Må
Laxvæst

for Laxvæst, og
Laxvæst for alle man

Wahvæst
Strom

Ron: Må
Laxvæst

Wijborg

Jacob Mirdelön i Björke
for Oloff Björke i Axepala

Juans Matsön i perovick
alle vander, vider og
peter Griffen

Jäffer Jönson
Mats Olafson
Onders Griffen

Juans og for Laxvæst
væst, vider Mats Magnus Lund

Laxvæst
Laxvæst, vider i vider

Emillem Wijborg og Wahvæst
Laxvæst i vider, og Laxvæst
og Laxvæst i vider, og Laxvæst
emillem for vider

Tässe efterschreffne fougter äre forordnede anno 56.

Norre Findland.

Reso	}	Erich Mickelson.
Masko		
Lemo		
Wirmo	}	Lasse Matzson.
Wemo		
Nousis		
Töffwesal	}	Raffwald Haldwardsson.
Rymettelä		
Kårpo		
Nykyrckie	}	Lasse Jönsson.
Letala		
Raumo		
Pöyte	}	Henrich Matzsson.
Nummis		
Renthemäki		

Söder Findland.

Bjerno	}	Jören Jönsson.
Kymitto		
Uskela		
Halicko	}	Nils Månsson.
Pemar		
Pijcke		
Lundh	}	Nils Jesperson.
Nyby		
Sagu		
Pargas	}	
Nawu		

Rasborgx lään.

Tenela	}	Henrich Tysk.
Poijo		
Karis		
Loijo	}	Lydick Pæwelsson.
Wichtis		
Kyrckieslätt	}	Anders Larsson.
Ingo		
Sjundo		

Bårgo lään.

Espo	}	Anders Kårp.
Hälsingo		
Sibbo		
Perno	}	Matz Seffredsson.
Borgo		
Kymmen och	}	
Pyttis sochnn		

Wijborgx lään.

Weckelax	}	Bärtill Jönsson.
Wederlax		
Säckierff		
Wijborgx sockn och Tärffwejoke by	}	Bencht Matzson.
Eurepä		
Nykyrckie	}	Hans Skalm.
Kiffwenäbb		
Jäskis sockn		Josep Nilsson.
Lapwesi sockn		Peder schriffwere

Nyslottz lään.

Sawlax . . . . . Jacob Pedersson.
 Jokas . . . . . Matz Raffwaldson.
 Seminge.

Taffwestehus län.

Hollola häredt.

Hagu	}	Christoffer Mickelsson.
Lamppis		
Padasjoki	}	Joen Dalekarl.
Sysmä		
Hollula	}	Augustinus Matzsson.
Jemsä		
Itima		

Hattula häredt.

Hattula	}	Jöns Brun.
Wåno		
Janackala		

Sexmäki häredt.

Säxmäki	}	Påvel scriffwere.
Pälkenä		
Achas	}	Lasse Joensson.
Tammela		
Somero		

Öfre Satagund.

Kumogårdz lään.	{	Kyru	}	Nils Ingessonn.
		Birckala		
		Kangesala		
		Oriwesi		Frans Larsson.
		Caliola		
		Sastmala		
		Wesilax		
Lempälä				

Nedre Satagund.

Ulffzby gårdz län.	{	Kumo	}	Jören Henrichsson.
		Hwittis		
		Loimioki och		
		Kiulo Cappelegäld		Raffwald Pederssonn.
		Effre		
		Effrebominne		
		Ulffzby		
Närppis				

Östrebotnen.

Kim	}	Lasse Fordell.
Joo		
Liminge		
Salo	}	Joen Larssonn.
Carleby		
Pedersöör		
Wöru	}	Joenn Bagge.
Kyru		
Mustesar		

Um Nådendals Clösters godtz.

Nådendals clöster haffwer stått för 113 åhr seden i Karinköleby udi Masko sockn, och bleff transfereret udi gamble Biscop Monses tijd till Nådendall.

Undan för:ne Nådendals clöster haffver adelen, som her effterföljer, sig tilegnet och rappat tesse effter:ne godz, och befinnes udi sanning, att en part föge eller och platt ingen rett haffwe til the godz som the sig endedels tilwellet haffwe, uten Kon:ge M:tz wår alder nådigste herres loff och minne.

Henrich Erlandsson i Kärckis udi Sagu sockn löste til sig ett godz undan clöstret i Anders Westgötes tijd benembd Estböle i för:ne sockn, och gjorde Anders Wäsgöte thet allene förthenskuld att Henrich Erlandsons son tjente honom för en dreng.

Item tog M. Per Särckelax ifrå clöstret 2 godz i Tammistaby i Töffvesal sockn, för än Westerårs recess skedde, anno 26.

För thet andre godzet i Tammestaby hade conventet utgiffvit en gårdh i Åbo, hvilken gård är och ifrå clöstret.

Item Mattes i Nautila i Lund sockn tog ifrå Nådendals clöster et godz udi samme Nautila, uten rätgång, för Westerårs recess anno 26.

Item Anders Slattes hustru tog ifrå Nådendals clöster Hyffvekyle i Janackala sockn för Westerårs recess, som war proventogodz, och tog hon thet med fää, fåår, koo och soo, som thet stodh.

Item Börstböle och Brusböle i Pargas sockn tog Jacob i Cappelstrand ifrå clöstret för 170 ~~16~~, som war giffvit til clöstret dhå thet stodh i Carinkylä i Masko sockn, och toge the ifrå clöstret anno 27 seden.

Item tog Seffred i Laucko i Bjerno sockn ifrå clöstret et godz benembd Adrelax i Pike sockn anno

30, och sade att Kon:ge M:t hade anamet peninger aff honom för samme godz.

Tammista holmen. *Item* Tammista holmen wed Wapparen i Pargas sockn tog her Erich Fleming, och gaff clöstret Waliumma holmen. igen en annen holme liggiendes i Töffwesal sokn benembd Waliunmaa.

Huross. Huross godz i Wemo sockn toge Jöns Huruss frender (effter han war knape) och solde Jachim Fleming uten retgång, och sade ther um conventet intet till.

Kesos 2 godz. Kesos i Wemo sockn thet hade Henrich scriffwere i Kesos giffvit til Nådendals clöster i testamente, och her Erich Fleming aff hans slectinger köpt haffwer för peninger anno 23.

Annet godzet i samme Kesosby tog Jachim Fleming för sin gäld.

Ööudd. *Item* Ööudd i Haliko sockn tog Hans Erengisleson uten retgång ifrå clöstret, för recessen, och war proventegodz.

Karinkurffwe. *Item* Karinkurffwe godz i Sagu sockn war proventegodz, giffvet med syster Margrete Pedersdotter aff Pemar sockn aff Häffwonpä. Och effter samme syster Margreta hade warit Nils Boijes hustru skyld, löste Nils Boije för:ne Karinkurffwe godz för 100 ~~fl~~ ifrå clöstret.

Pärnespä. *Item* Pärnespä i Haliko sockn tog Matz ibidem med sine mederffwinger, thet hörde broder Oloff Mortenson til, och tog thet uten retgång.

Bamsila. *Item* Bamsila i Haliko sockn tog Åke Claeson på Cristiern Claessons barns vegna, uten retgång, thet war och proventegodz med Måns Frijlles syster. Ån hade clöstret någon jord i samme Bamsila by, then tog Peder i Rijkala ibidem för 16 ~~fl~~ ifrå clöstret.

Pölseböle. *Item* Pölseböle i Pargas sockn hade M. Larentz Pölse giffvit til clöstret. Therfore gaff her Erich Fleming conventet 20 ~~fl~~ peninger, j lest salt och ett skeppund humble. Hvad ret s. Walborg abbe-

dissen hade til att uplate sin broder her Erich godzet, wett man icke.

Waridzsala. *Item* Waridzsala i Pemar s. tog Cristiern Person, Jöns Wesgöte, Per Kärfvieinen och flere andre. *Thet* war prowentegodz, och 100 ~~in~~ hade clöstreet gifwit utt för samme godz, hvilke peninger och bortte äre.

Wreta. Wreta i Kimitto sockn tog Erich Knappe aff Åbo, hvilcket godz Oloff Diekne fordom clösterfogte hade gifwit til Nädendal, som togx bort för recessen, och uten retgång.

Item her Morten Frijss tog ifrå Nädendals clöster 2 godz på Otava öö i Masko sockn, *thet* ene godzet hade clöstreet köpt, och heter Carvias, *thet* andre godzet heter Danskila och war hans systers provente; men her Morten Frijss hade gifwit clöstreet peninger för båden godzen.

Grekilä. *Item* Grekilä godz tog Marcus i Mälsåla för 10 ~~in~~ ortuger, liggiendes i Masko sockn på Otaffva öö.

Uckilax. Uckilax i Wemo sockn haffwer her Iffver Flemming ifrå clöstreet för 1 lest malt, ett skeppund kött och 20 ~~in~~ peninger.

Hulckis. Hulckis godz i S. Karin sockn tog M. Jacob Wenne then yngre, hvilcket godz Jöns Philpusson aff Ysonkylä gaff clöstreet, och löste med sine afflingxpeninger aff fremmende, som hans syster Botil i Hermåla hade utsatt och solt. *Thet* haffwer Nils Swenson uten lag och doom sig tilwillet.

Kusilax. Kuusilax i Masko sockn på Ottava öö och Brunila i Rimittö sockn tog Oloff Mortenson och Jöns Påvelson i Ysonkyle *ibidem*, allenest för 60 ~~in~~ peninger. Och Sten Henrichson eller Sten Finne begick saken så, at the icke gaffwe mere än 60 ~~in~~, hvilke godz äre prowentegodz. *Item* åtte och clöstreet någon jord i Brunila för 90 ~~in~~, som clöstreet köpt hafwer, togx ifrå clöstreet a:o 37.

- Otoijs. Otoijs godz i Pike sockn, hvilcket godz hustru Märta Oloff Swartes änckia aff Åbo gaff til clöstret för sytning, tog Bertil Jönson bortt uten retgång, för Westerårs recess.
- Kajivos. *Item* Kajivos i Lemo sockn tog Hans skeppere aff Bussila, som war proventegodz.
- Leppesta. *Item* Leppista godz i Wirmo sockn tog Jachim Fleming för en läst rog, han länte Nådendals clöster. Erich Fleming, borgemestere i Åbo, tog ifrå clöstret et godz i Haliko sockn för 80 ~~mg~~. *Thet* war hans systers proventogodz, a:o 31.
- Kela. Kela godz i Wemo sockn dömbde Anders Person bortt och under fremmende a:o 34.
- Pitkemäki. Pitkemäki i Wårfru sockn tog Björn Claeson på her Knut Andersons vegna a:o 33.
- Ranckala. Ranckala i Lund fick Erich Anderson för peninger ifrå clöstret. Anno 47 tog Matz Larson Kon:ge M:tz fogte et godz benembd Kaskis i Wirmo sockn *med* sädh och boskap som *thet* stödh.
- Kaskis. Anno 36 tog fru Anna til Nynäs 2 godz i Ködös 2 godz. döss i Haliko sockn, och Parila i samme sockn, hvilcket Parila hon *med* sin herre her Hinrich Bidz til Nådendals clöster giffwit hade, oc antwardede Tommes scriffware conventet godzen igen på w. n. herres vegna anno 37 och äre nu under clöstret igen.
- Parila. Liuskallio 2 godz. Liuskallio 2 godz i Wirmo sockn tog Erich Olson på Kiala anno 36. Tesse godz antwardede Tomes scriffware clöstret igen på w. n. herres vegna anno 37. Sameledes lade Arffvet Trolle, när han effter Kon:ge M:tz w. a. n. herres befallning her i Åbo stadd war, för:ne godz i qvarstadh så at Erich Olson skulle intet befate sig *med* godzen, för än han kunne bekomme Kon:ge M:tz breff på them, men Erich Olson på Kiala haffwer sådant intet achtet, uten haffwer *med* lutter wold behollit godzen.

- Winckile äng. *Item* rappede Jachim Fleming ifrå clöstreet, Winckile äng, liggiendes under Winckileby i Wemo sockn. Renter ärligen 30 las höö.
- Mahala äng. Anno 48 vellede Henrich Simonson til Tokila Möllerin sig til undan clöstreet ett ste äng liggiendes under Mahalaby i Nousis sockn, ängen kalles Möllerin nittu, och bleff *samme* ängst:e dömbdt clöstreet igen för rette effter 12 manne eedh och her Iffver Flemingx doom och Hinrich Claesons, men Henrich Simonson achter *thet* intet, uten beholler än nu i dag ängen med lutter welle.
- Står tilförende in-scriffvit. Crister Person i Spurila i Pemar sockn haffwer tagit ifrå clöstreet Warsala godz i Pemar sockn, hvilcket godz Nils Svenson nu haffwer, med hvad skääl wett man icke.

Tesse effter:ne godz haffwe adelen bytt sig til ifrå clöstreet.

- Cuttila. Kesos. Her Erich Fleming gjorde et jordeskiifte med sin syster, syster Walborg abbedissen i Nädendal, Cuttila i Haliko sockn fick her Erich och clöstreet fick ther emot Kesås i Wemo sockn, och gaff her Erich någre peninger til.
- Sandnäs. Telkemäki. Nils Boije fick ifrå clöstreet Sandnäs i Charis sockn för et litet godz i Wirmo sockn, heter Tälkimäki.
- Tervosnäs. Kaltunpä. Johan Soras på Koskis i Wemo s. fick et godz ifrå clöstreet heter Tervosnäs i Wirmo s. för et godz benembd Kaltunpä i Sagu sockn; hvad clöstreet haffwer bätet på theres skiifte, hemsteller man Gud och hvar erlig man.

Schattogodtz udi Norre Findland som utaff frälset och andre köpte äre.

Först Anders Hwijtt borgere i Åbo haffwer köpt ett skattegodz i Leisala i Pöutho sockn.

Item Siffrid Kandaia i Åbo haffwer köpt ett skattegodz i Kaurinkoskiby i Pöutho sockn.

Item Matz Kohoma haffwer köpt ett skattegodz i Hemmoilaby i Pöutho.

Item Jöns Marcusson i Åbo haffwer ett frelsesgodz i Ronalaxby i Töffwesall sockn.

Item M. Mickel haffwer köpt ett st:e äng undan cronen, liggendes i Nobilaby i Masko sockn, och wexer 11 lass höö upå.

Item Torsten Henricksson till Autis haffwer köpt en holma undan cronen i Masko sockn.

Item Lasse Flemming till Sundholm haffwer köpt ett godz undan cronen i Landuby i Nykyrckie sockn.

Item haffwer han köpt 3 skattegodz i Lemmittileby i Nykyrckie sockn.

Item haffwer han köpt ett skattegodz i Wirmo sockn.

Item är en stoor äng under Tarinby och bär 200 lass höö, ther lather Lasse Fleming slå halffparten aff ängen, tesliges upbär Johan i Sorois årlige utaff bönderne i lege 14 ~~ny~~ peninger för samme eng, och Henrich i Arlax upbär och så utaff bönderne i lego 14 ~~ny~~ peninger för förde holma.

Item her Anders i Nykyrckie haffwer köpt ett skattegodz Siuolaby i Nykyrckie sockn.

Item her Erich i Lethola haffwer köpt ett skattegodz i Letalaby.

Item klockaren i Töffwesal sockn haffwer köpt ett skattegodz i Hurimkorpeby.

Item Tomos i Sannas haffwer köpt ett skattegodz.

Item Marcus i Paltvore haffwer köpt ett st:e eng undan cronen i Wemo sockn, och wexer 6 lass höö upå.

Item Henrich i Gummila haffwer köpt ett skattegodz i Andailaby.

Item haffwer Erich Sonesson till Kahilittu ett st:e eng, och är cronones skattjord, nemligen Kuivalotho.

Item Henrich i Toupa haffwer köpt ett skattegodz i Paloby.

Item Marcus i Onnickana haffwer köpt ett skattegodz i Mesenkyle.

Item haffwer Oloff i Böle köpt ett skattegodz i Idulsby.

Item haffwer Morten i Karhulax och Jacob i Torois köpt tilhope ett skattegodz i Toroisby.

Item Nils Kahesist haffwer köpt ett st:e eng i Wemo sockn.

Item Peder Eist haffwer köpt ett skattegodz i Wehma-laitiby.

Item haffwer Matz van Clöffven köpt 3 skattegodz i Kor-deilaby, *item* ett st:e eng i Unaialaby, som bär 8 lass höö, *item* ett st:e äng, som bär 4 lass höö, *item* ett st:e äng i Linduby, som bär 3 lass höö.

Item her Mickel i Raumo haffwer köpt ett skattegodz i Torinlotoby.

Item haffwer Jöns i Pitkenittu köpt j skatthemen i Leisalaby, *item* 8 alner jord i Leisala, *item* ett st:e eng renter 10 lass höö.

Item Jacob i Kärsemeki haffwer köpt ett skattegodz i Iskoisby.

Item haffwer Lasse Bong köpt ett skattegodz i Kivileby.

Item Henrich i Corpolax haffwer köpt ett skattegodz i Seppeleby i Pöutho sockn.

Köpegodtz udi Söder Findland som både frälset och andre köpt haffwe.

Först haffwer her Erich Fleming bytt sig til ett hemen i Kaskesår, och haffwer leget under Pargas kyrckio, och haffwer han giffwit igen ett godz i Hinneby i för:ne Pargas sockn.

Item haffwer her Erich tagit ett godz ifrå Pargas kyrkeio liggendes i Modasby i samme Pargas sockn.

Item haffwer han och tagit en öö benembd Greenö undan clöstret i Åbo.

Item haffwer han och en holma benembd Tamma, som och under clöstret leget haffwer.

Item haffwer han bytt sig til ett godz benembd Kuttela ifrå Nondals clöster, liggendes i Haliko sockn, och haffwer giffvit igen ett godz i norre Findland.

Item är i Peresby 6 stenger jord, stongen gälder 6 ~~mg~~.

Item är ett köpegodz i Ingsettoby i Sancte Mortens sockn, ligger för 6 stenger jord, stongen gälder 6 *marck*.

Item hetter ett bol i Turelebö [!], och ett bool heeter Kin-nileböle, och ängesland både bolen, som är köpt undan skatten.

Item haffwer her Erich Fleming köpt 3 skattegodz i Goskulla i Sjunda sockn.

Item haffwer han köpt 2 godz liggendes i Qvarneby i Sjundo sockn.

Item et godz i Skinnarby i Sjunde sockn.

Item en eng liggendes i Fiskerwick.

Item en skön holme hetendes Kalfföö och är ängesland.

Item en öö benembd Stufföön.

Item är en öö liggendes i Ingo sockn, heter Wörmpdö.

Item haffwer han köpt 5 eller 6 skattegodz i Wictjerffwi i Wichtis sockn.

Tesse efter:ne äre icke aff frelset borne, uten äre kompe i frelse genom theres gifftermål.

Udi Masko sockn.

Jören Bårdskärere i Kives.

Jacob i Pornes.

Påvel Andersson i Marierffwi.

Udi Söder Findland.

Henrich Kijl i Bölböle i Pargas sockn.
 Nils Monsson i Brudböle i Saw sockn.
 Jören Salandzfare i Kerkis i Saw sockn.
 Erich Andersson i Soijelax i Kimitto sockn.
 Matz Påvelsson i Kimitto.

Tesse effterschreffne utaff adelen, prester och borgere udi
 Findland haffwe köpt schattgårder, szå och rappet
 ifrå kyrckier och clöster någre godtz.

Först haffwer her Erich Fleming köpt två schattgårder
 i Retukyle i Hantula sockn, som göres ingen skatt utaff, lig-
 giendes wed kyrckietresket.

Item än haffwer han köpt 4 skattgårder i Lattalaby i
 Hantula sockn, som icke heller göres någen skatt utaff.

Item skall ransakes om the godz Warsala i Hälbo sockn,
 Mudos i Pargas sockn i Åbo län, och Nora i Wijborgx sockn,
 som Kon:ge M:t wår alder nådigste herre haffwer nådeligest
 effterlatijd fru Häble udi ett heffdebyte, för tesse effter:ne hen-
 nes arffwegodtz i Swerige, som är Wijdby 3 gårdar i Turinge
 sockn, renter korn 9 pund, Lundby 2 gårdar i Lislekyrckie
 sockn, rente korn 5 pund, en gård Liunga i Tåby sockn i Öster-
 götland, renter korn 2 1/2 pund, en gård i Ekebyborne, som
 presten haffwer, renter korn 15 spen.

För:ne gård Nora i Wijborgx sockn haffwer warit munc-
 kernes affwelsgård i Swartemuncke clöster her i Wijborg.

Anno 1547 tog Jören Åkesson utaff Nondals clöster ett
 jordebrefff lydendes på ett godz benembd Pidkemäke i Rente-
 mäki sockn, som Knut Posse och hans hustru, hustru Birgitta
 Göstaffzdotter, til Nädendals clöster giffwit hade, anno 1496.

Item haffwer fru Häble 4 eller 5 gårdar wed kyrckietre-
 sket i Mola sockn, som och unden skatten köpte äre.

Item haffwer Nils Boije köpt en skattegård i Lurisälkeby, som ligger för två skatter och en tridiedel skatt jord, ther aff görs cronen ingen skatt.

Item haffwer han och bortrappet ifrå Nondals clöster ett godtz benembd Karinkorffwa i Saw sockn, som en benembd Cristiern Claesson till clöstret giffvit hade.

Item haffwer en frelsesman benembd Erich Anderson rappet ifrå clösteret ett godz benembd Raukala i Lund sockn.

Item så haffwer och Oloff Trotteson rappet aff clöstret ett permentzbreff på någre godz, ther om med abbedissen i Nondals clöster förhöres skall.

Item hustru Ciciles Erich Boijes efterleffverskes sätegård Tirmula i Lamppis sockn haffwer warit skattejord, och förmener hon sig ther opå haffwe Kon:ge M:tz vår alder nådigste herres frelsesbref.

Item Erich Spores sätegård Hywikela i Hauho sockn i Öffre häredt haffwer och warit skattejord, ther opå han och förmener sig haffwe högbe:te Kon:ge M:tz frelsesbref.

Item Jöns Wäsgötes sätegård Wäxiö haffwer och warit skattjord liggendes i Sattagunden.

Item Morten Jönssons sätegård Kuriala i Tenele sockn i Hällula häredt haffwer och warit skattejord, och seger sig ther opå haffwe Kon:ge M:tz vår alder nådigste herres frälsze.

Item Henrich Finnes sätegård Porwoijla i Tenele sockn i förne häredt haffwer och warit skattejord, som han och seger sig haffwe högbe:te Kon:ge M:tz frelse opå.

Item haffwer Mons Nilsson köpt en skattejord i Kowandajerff i Jeskis sockn, som han haffwer giordt sig ther en god sätegård utaff, wälbelägen med åker, äng, fiskiewatn och andre tiläger, hvilcken han haffwer wäldet sig till utaff Per Monssons, som war ländzsmann i Jeskis sockn, ärfvinger.

Item Kaukujerff i Eurepe haffwer han länt peninger opå.

Item haffwer Claes Henricksson fougte i Wijborgx sockn en heel skattjord wed Woxen i Lihanemi by i Jeskis sockn, som han gör ingen skatt utaff.

Item haffwer Tönies Budde två skatter jord i Jeskis sockn i Hatala by, som han haffwer greffwe Johans frelsesbreff opå; ther utaff gör han ingen skatt.

Thenne gård Item Matz Matzsson haffwer 2 skatter jord Iliola skal under Iliola gård i Mola sockn, ther opå seger han Matz Matzsson svikeliggen haffwe seg haffwe Kon:ge M:tz vår alder nådigste herres frelsesbreff.

Item Bärtil Jute haffwer två skatter jord under gått undan bönderne. sin gård, och $\frac{1}{2}$ skattjord i Pampalaby, ther utaff gör han udi en stadga 5 marcker ortuger.

Item Mola gård i Eugrepä sockn haffwer Jacob Matzson lenzman utaff Kon:ge M:t, och ther tages kräffweter.

Item hustru Gertrud Henrich Jonssons efterleffverske haffwer en heel skattjord i Kopraby i Hantola sockn.

Item her Henrich kyrckieherre i Mola haffwer $\frac{1}{2}$ skatt jord i Kusas i Mola sockn, och gör ther aff udi en stadga penningar 2 marck 2 öre.

Item Jacob Matzsson ländzman i Mola haffwer köpt en hel skattejord i Kusas by.

Item Jacob Nilsson ländzman i Jäskis haffwer $\frac{1}{2}$ skatt jord i Kilckelaby, som hans hustrues fader köpt hade, och gör ther skatt utaff.

Item haffwer Nils Posse köpt $\frac{1}{4}$ del aff en skatt i Kaukilaby i Lappevis sockn, som han gör skatt utaff.

Item Bertil Jörenssohn, Kon:ge M:tz fougte i Lappevesi häredt, haffwer två skattegårder i Ylevesi i Wijborgx sockn, ther han nu boor upå, och seger seg ther opå haffwe Kon:ge M:tz vår alder nådigste herres frelsesbreff.

Item haffwer han thersammestedz ett torp, som är halffannen femptedell aff en skatt, ther haffwer han en landbo opå.

Item haffwer han och $\frac{1}{3}$ del aff en hel skatt i Jeskis sockn, ther han haffwer och en landbo opå.

Item Jäskis gård haffwer Jacob Mickelsson lenzman utaff Kon:ge M:t.

Item Frans Matzsson, som tjener Kon:ge M:t vår alder nådigste herre, haffwer med 3 hans syskenné ett torp benembd

Perojoänsjö udi Wijborgx sockn, som är skatt, och the seije seg haffwe her Sten Stures frelsesbreff ther opå.

Item haffwe the och et torp benembd Leijpama i W[ijborgx] s[ockn], som för någre år är skatlagt, oc är skattet för $\frac{1}{2}$ skattjord, ther utaff görs frelsesskatt.

Item haffwer her Lars kyrckieherre i Lapeves sockn köpt $\frac{1}{2}$ skatt jord i Armilaby, bruket thet i 4 åhr och giordt ther skatt utaff.

Thenne öö gaff *Item* haffwer Peder Nilsson haftt under greffwe Johan honom. frälsze Wekesaleöö i Taipale s., alt seden han wan henne ifrå Taijpal konungxgård, såsom han ther opå skall haffwe her Erich Flemingx breff.

Kirffvisnemi gård *Item* haffwer Bertil Jönsson under Yx- i Taipala sockn näsz gårdh två skatter jord, som han sompt haffwer Bertil Jönsson köpt af en bonde för 2 mark ortu- köpt och sompt utaff konungx almenning upta- git haffwer.

ger, och seden för- *Item* haffwer han och $\frac{1}{6}$ dell aff en skatt brent och förjagett som kalles Althenmaa, ther haffwer han en 5 eller 6 bönder ut- landboo upå. aff näset, ochgiordt *Item* haffwer han $\frac{1}{6}$ del i Jauhoala by, sig ther en wäldig som haffwer warit gamalt frelsze och han köpt sätegårdh. haffwer aff Anti Pitkonen och Björn Mickel- son, hvilcken jord i Nils Grabbes tijd skat- lagd bleff, och han beholler nu för frelsze.

Item haffwer Seffred Matzsson, som war slotzfougte på Wijborg, köpt ett godz benembd Yloila i Mola sockn, som ligger för två skatter, ther utaff hans hustru nu holler två karler till foot, och ligger ther under ett stycke utmarck.

Taipala gårdh haffwer Peder Monsson ländzman i Taipala sochn utaff Kon:ge M:t.

Item haffwer Jöns Monsson $\frac{1}{2}$ skattjord benembd Kel- kela i Wijborgx sockn, ther han nu boor opå, och thet utaff sin stjuffbarn sig tilbyt haffwer.

Item haffwer han $\frac{1}{2}$ skatt och en fierdedel i Lytickle i Jeskis sockn, som han aff en prest bekommet haffwer för sytning, och gör ther aff skatt.

Item haffwer han köpt en heel skattejord i Jutikala i Mola sockn, och gör ther utaff 4 marcck i stadg skatt.

Kauskila gård i Lapwesi sockn hörer Seffred Posse till, then haffwer han latid bönderne upbyggt til sitt behoff.

Tesse effter:ne schattegårder haffwe borgerne i Wijborg köpt.

Först Henrich Biur borgemestere i Wijborg haffwer $\frac{1}{11}$ del aff en heel skattjord i Merijokiby, som hans hustrues fader Peder Justen för 30 åhr seden köpte aff Pavel schreddere.

Her udi haff- *Item Matz Pedersson borgere i Wijborg haffwer wer han nå- en heel skatt jord i Raselax i Wijborgx sockn, som gen jord aff han på sins hustrues vegne ärfft haffwer.*

Nondals clö- *Item haffwer han köpt $\frac{1}{2}$ skatt jord i Hap- ster i taxa. pensari och $\frac{1}{4}$ aff en skatt i Parckanemi.*

Item Erich Loffwain haffwer ett skattegodz, som är $\frac{1}{2}$ skatt jord, i Watikiffwi i Wijborgx sockn, som han gör skatt utaff, och thet ärfft haffwer effter sine föräldrer.

Item Lasse Pedersson borgere i Wijborg haffwer köpt $\frac{1}{3}$ mindre än en heel skattejord i Rackaleby benembd Selpala och Korsinemi godz.

Item Oloff Kattapå haffwer $\frac{1}{2}$ skattejord i Alasomis i Wijborgx sockn, som hans framlidne hustrues föräldrer köpt haffwe; ther aff gör han skatt.

Item Himola Mons borgere i Wijborg haffwer ärfft effter sine föräldrer $\frac{1}{4}$ del mindre än en hell skatt jord i Maskolaby i Wijborgx sockn, theraff han gör skatt.

Item Ingi Kostian borgere i Wijborg haffwer $\frac{1}{3}$ dell skattejord i Samolaby i Wijborgx sockn, ther aff han gör skatt.

Item Store Engelbrect haffwer en heel skatt jord i Koncelaby i Ylevesi, och gör utaff halffparten skatt.

2 gårder i *Item Peder schriffwere halffannen skattejord, Illevesi haff- bondeskatten och halff fierde skatt jord, som kalles wer Peder frälsze, som ligger under Juttilla gård i Wijborgx scriffwere, sockn, ther han boor opå.*

then ene haffwer han swikeligen gått unden bönderne, och then annen ärfft efter sinmåg Clemet scriffwere, som bleff död i Stockholm.

Item Matz Olsson borgere i Wijborg haffwer $\frac{1}{2}$ skatt jord i Ylevesi, som han sig tilbytt haffwer.

Item Anders Long borgere i Wijborg haffwer halfannen skattejord i Yskejerffweby i Mola sockn, och gör ther aff årligen i stadga 5 marck ortuger.

Thenne Anders war Grabbens köpman, och fick ther på hans frelse.

Item her Peder kyrckieherre i Wijborg haffwer $\frac{1}{2}$ skatt jord i Nisulaxby i Säckjerffwij sockn, som han köpt haffwer.

Item haffwer han och köpt $\frac{1}{2}$ skatt jord i Eurepe i Mola sockn i Eurepä häredt, och gör ther aff årligen 4 ~~mk~~ ortuger.

Item her Enewald prebendatus i Wijborg haffwer köpt $\frac{1}{4}$ del skatt jord udi Nykyrkie sockn.

Item Anders scriffwere	} haffve hwardere $\frac{1}{2}$ skatt jord i Jutila i Wijborgx sockn.
Mats Staffensson	
Jesper Jönsson	

Lille Tommes $\frac{1}{2}$ skatt i Justila i Wijborgx sockn.

Item Knut scriffwere haffwer och köpt ett skattegodz i Wijborgx sockn benembd Kaijelax ligger ut med Kaijelax åå.

Item Henrich Lauten hoffman på Kiffvenebben haffwer köpt ett skattegodz benembd Bispala i Nykyrkie sockn.

Item Olle Wenden borgere i Wijborg haffwer $\frac{1}{2}$ skatt ~~mk~~ jord i Wendele by i Wijborgx sockn åffwan för Kokola forss, ther som fiskerene pläge wistas.

Schattogodtz udi Hållula häredt som tässe efter:ne frelsesmän köpt haffwe.

Udi Hauho sockn.

Åger Henrich Jacobsso~~n~~ till Kockijla. { I Hackalaby är — $\frac{1}{6}$ del skattjord }
 { I Ockerlaby är — $\frac{1}{6}$ delskattejord } 2 hemmen.

Udi Twlos sockn.

Äger hustru Karin I Lackolaby är . . . $\frac{1}{4}$ dell skattejord.
till Leppas.

Udi Lamppis sockn.

Äger hustru Margarete I Syrientachaby är . $\frac{11}{24}$ dell skattejord,
till Wijck.

Äger hustru Cicile { I Ylleneisby är . . . $\frac{1}{4}$ del skattejord.
Erich Boijes eff- { I Paloijsby är . . . $\frac{7}{12}$ del skattejord.
tersske til Tirmula. {
Äger hustru Karin I Kathaloisby är . . $\frac{1}{4}$ del skattejord.
till Läppas.

Udi Tennele sockn.

Äger Michel scriff- I Rippoilaby är . . . $\frac{1}{4}$ del skattejord.
were till Harviola.

Äger Morten Jönson { I Wiala är . . . . . $\frac{1}{6}$ del skattejord.
till Kuriala. { I Tilloilaby är . . . . . $\frac{1}{3}$ del skattejord.

Summa löper

Krocher . . . . . $2 \frac{21}{24}$.
Hemen eller röcher. 6.

Schattegodtz udi Hattula häredt.

Item Simon Nilsson slotzscriffwere på Tavestehus haffwer
köpt et skattegodz i Kirstula by i Hattula sockn och häredt.

Item Henrich Nilsson Kon:ge M:tz tienere på Tavestehuss
haffwer köpt et skattegodz i Wanatacka i Janakele sockn i
Hattula häredt.

Item haffwer Erich Sporre köpt tu skattegodz, ett benembd Lolås i Hattula sockn, thet andre benembd Hettile i Wåne sockn, som han gör skatt utaff, och haffver ther landboor upå.

Item fru Karin Björn Claessons effterleffverske til Leppas haffver köpt et skattegodz heter Meinpe i Hattula sockn, som hon gör skatt utaff, och haffver landbo upå.

Item Johan Knutsson Kon:ge M:tz tjenerer haffwer tu skattegodz i Kernnalaby i Janakel sockn i Hattula häredt, *item* ett skattegodz i Nisalo i för:ne sockn, än en qvern i same sockn udi Tervekoski, ther Kon:ge M:t haffwer och en qvern.

Item haffwer han och köpt någon skattejord under sin sätegård Monikala i för:ne sockn, som han haffwer Kon:ge M:tz frelsesbreff upå.

Item i Rengo sockn ett skattegodz i Hattula häredt, hvilke för:ne godz hans fader framlidne Knut scriffwere köpt hade.

Her Söffvering kyrkieherre i Hauho sockn haffwer köpt ett skattegodz i Quittile i Rengo sockn, som han gör skatt utaff.

Item her Matz i Hattula haffwer köpt et skattegodz i Hurttalaby i Hattula sockn, aff Jören Monson, som war Kon:ge M:tz fogte, hvilket war hans faste arff effter hans fader.

Item en ödes skattejord i Merulaby i Hattula by.

Item Henrich Jönsson fogte i Hattula heredt haffwer köpt et skattegodz i Hetteleby i Wåne sockn, som han gör skatt utaff.

Item Jöns Staffensson lenzman i Hattula heredt haffwer köpt aff hans hustrues slect et skattegodz i Pekolaby i Hattula sockn.

Item Anders Matzsson Kon:ge M:tz tienere på Tavestehus haffwer köpt aff hans hustrues slect ett skattegodz i Luctilaby i Wåne sockn.

Item Peder Henricksson Kon:ge M:tz skytte haffwer köpt et skattegodz i Kuslam i Lehers sockn, som han haffwer landbo upå, och görs ther aff skatt.

Finland 1556.

Register på landbomantalet i Töffvesall socknen anno 56.

Lille Kachlittu.

Hörer Jacop Svartt till borgare i Åbo, är skattat fför 90 march.

Koijvelax.

Thet fför:de gådzset hörer Jören Jönsson till Lädheoija [till] och är skattat fför 78 march.

Lemmittis.

Thett fför:de godzsett hörer fru Anna til til Nynes och är skattat fför 54 march. Teslikes haffwer honn i samma by annatt godz liggiande och är skattat fför 54 march.

Wias.

Tettha fför:de godzsett hörer her Michill kirckepresten till och är skatatt fför hundrade march.

Ristinkora.

Hörer her Michill till och är skatatt fför 90 march.

Roonlaxby.

Thette godzsett ligger för 39 march.

Siwsholm.

Thetta godzsett är skattad fför 100 march.

Closter landbender.

Löpe.

I för:de by äre 3 grannar och ligger för 12 stenger, 4 stenger hvar there, och stongen geller 12 march.

Helsing.

I *thenne* by är 5 grannar och är i hele byen jordh till 24 stenger, stongen geller 7 $\frac{1}{2}$ march, och haffwa giffwit till elösteret huffudskat 4 march.

Vår nodigeste heres landbender.

Söderlax.

Ittem *thenne* för:de gorden är skattat för 72 march.

Tammisto.

Thenne för:de gorden är skattat för 160 march.

Kettarsundt.

Thett för:de torpett är skattat fför 120 march.

Jerpilä.

Thett fför:de godzsett är skattat för 170 march.

Sandalax.

Thett fför:de torpet är skattat fför 72 march.

Gunarsby.

Thei fför:de torpet haffver här *Stteen* *Christofferi* hafft i beffaling och är skattat fför 60 march.

Biscops landbönder.

Kaurssal.

I *thenne* för:de by är 5 landhbender.

Register på lanboomantalet i Rimitto socken anno 56.

Stor Poyco.

Ittem haffwer *Simon Nilson* och *Knuth Cappa* bodhe til hopa *then* fför:de gordh och är skatatt fför 500 march.

Autis.

Ittem *then* fför:de gordh hörer *Knud Nilson* til och byther undi stårgorden och är skattatt fför 70 march.

Metzsepoycoi.

Ittem fför:de gordh hörer *Simon Nilson* borgmestar till, och byther samaledes undi storgordhen och är skatatt fför 70 march.

Item then annan gordh i samma by hörer Herman Fläming till och är skattatt fför 70 march.

Pornas.

Item then fför:de godz hörer Hendrick Krep borgmestar till, är skatatt fför 100 march.

Peresby.

Item then fför:de gordh haffwer Jacop Mattsson i Saloo och hustru Kirstin i Pornas til hopa och är skattat fför 100 march.

Maitila.

Item then fför:de gordh [hörer] Hendrick Imela til i Pargas sockn och är skatatt för 50 march.

Heinas.

Item then fför:de gordh hörer Thomos Kelden till i Novo [?] sockn och är skattat för 80 march.

Ranalax.

Item then fför:de gordh haffwer her Steen Christofferi haffwet til uphelle åff K. M. och är skatatt fför 140 march.

Closter lanbo.

Quivas.

Item fför:de gordh ligger uppå en lithen flytit holm och är skatatt fför 65 march.

Redhilä.

Item then fför:de gordh är skatatt fför 80 march.

Prunila.

Item aff then för:de gordh ligger tridiedeel undi clostret, är skattat för 30 march.

Herrans landbo.

Vorenpä.

Item then för:de torp är skatatt för 48 march.

Register på landbomantalet i Töfvesall sockenn anno 56.

Kachlittu.

Item thenne för:de gården hörer Erick Sånesson till och är hans sättegödz ther han uppo boor, är skattat fför 200 march ortuger.

Lille Kachlittu.

Hörer Jacop Svartt till borgere i Åbo, är skattat fför 90 march.

Ström.

Item thetta för:de godzset hörer hustru Margret till och är hennes sätthegårdh ther hoon uppo boor, och är skattat fför 120 march.

Koyvelax.

Thett fför:de gådzset hörer Jören Jönsson till Lädheoija [till], och är skattat fför 78 march.

Godelsö.

Tettha för:de godzset hörer Oleff Larsson till och är skattat för 98 march.

Lemmitis.

Thett fför:de goodzset hörer fru Anna till till Nynes, och är skattat fför 54 march. Teslikes haffwer hoon och i samma by annat godz liggiande, och är skattat för 54 march.

Vias.

Tettha för:de godzset hörer här Mickel kirkepresten till och är skattat fför hundrade march.

Ristenköle hörer och her Mickill till och är skattat för 90 march.

Roonlaxby.

Thette för:ne godzset ligger för 39 ~~mg~~.

Siusholm.

Thetta godzset är skattat för 100 ~~mg~~.

Korpis.

Thetta fför:de gådzset hörer Povall Jönsson till och är hans sätthegårdh ther han boor uppo, och är skattat fför 150 march.

Koijvelax.

Thetta gådzset hörer *Brietus Peersson* till thär han uppo boor och är skattatt fför 40 march.

Clöster landbönder.

Löpe.

I för:de by äre tre granner och ligger för 12 stenger, 4 stenger hvarthere, och stongen geller 12 march.

Helsing.

I thenne by äre 5 granner och är i hele byen jordh till 24 stenger, stongen geller 7 $\frac{1}{2}$ march, och haffva giffvit till clösteret huffwudskatt 4 march.

Vår nodigiste herres lanbönder.

Söderlax.

Item thenne för:de gården är skattatt för 72 march.

Tammisto.

Thenne för:de gården är skattat fför 160 march.

Ketarsundt.

Thett fför:de tårpett är skattat fför 120 march.

Järpilä.

Thett fför:de goosszett är skattat fför 170 march.

Sandalax.

Thett för:de torpett är skattat fför 72 march.

Gunnars.

Thett förnempde torpett haffver här *Steen Christofferi* hafft i befalningh och är skattat för 60 march.

Biscops landhbönder.

Kausal.

I thenne för:ne by äre 5 landhbönder.

Masculais.

Item then fför:de torp är skattat fför 26 march.

Velus.

Item then fför:de torp är skattat fför 32 march.

Koysari.

Item then fför:de torp är skatatt fför 60 march.

Ad perpetuam futuram rei memoriam.

Thesse godz ærw Nadendals closther iffrågagna.

1. Först tog mesther Pædher Serkilax ij godhz i Tammisto by [?] udi Töffvesala fför recessen, mdxxvi anno.
2. För andra godzet haffver conventhen giffvit I gård i Åbo, then och clostret iffrån är.
Then haffwer Konungh. Ma:th wår alder n. herre.
3. Item Mattis i Nawttila i Lundo tog 1 godz i fför:de by utan rättgong fför recessen. Anno domini mdxxvi.
Item Anders Slatthes hustru tog Hyvekylä i Janakala fför recessen utan rättgång, anno quo supra, thet oc proventagodz aer, togx med allan boskapen.
Jören Finskes moderbroder.*
Item Börstböle oc Brusböle i Pargas togh Jacob ij Capalstrand fför lxx march oc c peninger; the voro proventa giffna then tijd clostred [vär] i Carinkyle; the godz togos anno mdxxvij.

I Picke.

Thet salde Item Adrelax tog Sigffrid i Laucko boandes ij
mijn herres Bjerno soknn anno domini mdxxx.
nadh.* Item Tammisto holmen vid Vapparenen togh her
Erick Flemingh.
Lars Fle- Item Huvross godz i Vemo soknn togo Jöns
mingh* Huruss ffrændher och soldo Jachim Flemingh, utan
någon rætgong, och conventhen inthet tilsado.
Lars Fle- Item Kesos i Vemo thett gaff Henrich scriff-
mingh* vare i testament, thett haffver her Erich Flemingh,

* Tämä muistutus on myöhemmin lisään kirjoitettu.

hvilket honom soldo för:de Henrich schriffvers släcth anno 23.

Henrich schriffvare var landzfogette.*

Lars Flemingh* Item annad godhvit i sama Kesos togh Jachim Fleming för sin geldh.

Öwdd i Halko.

Item togh Hans Æringislzson utan rättgong, thet ær och proventagodz; thet togh för:de Hans Æringislzson för recessen.

Item Pærnespæ i Halko tog Mattis ibidem med sijd anhang; thet hörde brodher Olaff Mårthinson till och togx utan rättgong.

Item Bamsila i Halko tog Ake Classon på Cristerns barna vegna utan rättgongh.

Thett var oc proventagodz med Magnus Frillas systher.

Item någon jord i sama by thett clostred hade togh Pedher i Rikala för xvi march** deningar.

Item Pölseböle i Pargas thett gaff mesther Lauris Pölse clostred, therfföre gaff her Erich Fleming conventen xx marcher dr, j lest salth och ith skeppund humbla.

Nils Svensson. Item Varidzala i Pemar togh Cristiern Pedher-son, Jons Vesgött, Per Karffven oc flere andra. Thet ær proventegodz.

Item thet haffver clostred köpt för j^c marcher, thet och inthet [!] bortt ær.

Item Wreta i Kymitto togh Erich Knappe aff Obo, thet Oloff Dekne fordom clostheriffougte gaff clostret. Thett togx för recessen och utan rättgongh; thet haffwer Jören Bårskarar***.

* Tämä muistutus myöhemmin lisätty.

** Tämä sana on kovin epäselvä.

*** Tässä on kaksi sanaa, joita ei voi lukea.

Skath. *Item* her Mårthen Ffriis tog ij godz uppo Otavaö i Masko ligiendes, ett benempd Caruvias thett klostret köpthe; thet haffwer Frisens hustru.

Annat kallat Danskila thet hans systhers proventa var; för them boden gaff han pengar.

Item Grækile tog Marcus ij Mälsele fför 1 marcher, thet liggher ij Masko soknn på Otavaö.

Nils Svensson. *Item* Hulkis godz i Sancte Karine soknn tog mesther Jacob Venne then yngre, thet Jons Phillipus[on] aff Ysonkyla gaff clostred och löste med sin afflingpeninga aff frömenda, som hans systher Botil i Hermele hade uttsatt och solth.

Them haffver Henrich ij Kusilax. *Item* Kusilax i Masko på Otava ö och Brunila i Rijmitto soknn tog Oloff Mårthenson, och Jons Pavelsson i Ysonkyla, enast fför lx marcher d:r, förmidlande Stenn Henricksonn, hvilka bodhe æra proventagodz.

I fför:da Brunila ær jård fför xc marcher thett clostredt köpth haffwer. The togos 3ij anno domini.

Lars Flemingh. *Item* Uckilax i Vemo har her Iffver Flemingh fför en læst malth, it skeppund köött och xx marcher peninger.

Item Otoijs i Picke soknn, hvilket hustru Marena Oluff Svarth enckia aff Abo gaff, togh Bertill Jonsson utan rættgong och fför recessen. Thet haffwer han ännu.

Item Caijvos i Lemo socknn togh Hans skeppar aff Bussila, thet och proventagodz ær.

Lars Flemingh. *Item* Leppista i Virmo togh Jachim fför en lest rogh han lonte clostred.

Item Erich Flemingh borgmestar i Obo togh Hæmmes [?] godz i Halko s. fför lxxx marcher. Thett var hans systhers proventagodz anno 1531.

Item Kelo godz i Wemo soknn dömde Anderss Persson bortt och undher ffromanda anno 1534.

Then haffver hustru Karin. *Item* Pitkæmæki i Worffru soknn tog Björn Classon på her Knutt Anderssons vegna anno 33.

Rauckala i Lundo ffijk Erich Andersson för peninger.

Item ffru Anna aff Nyænæss tog ij godz i Kõdes i Halko soknn och tridie Parila i förde Halko, thet hon gaff clostred med sijn herre her Hindrich Bijdz, Gud hans siell nåde. Them antvardade Thomas schriffvare conventhen igen på vor nådigste herres vegna anno 1537.

Item Lijuskallio ij Virmo togh Erich Olsson anno 36. Thenn antvardade Thomas schriffvare igen Måns Ille. 37, på vor Kon:ge Nåd:te herres wegna.

Them ladhe Arvid Trolle i qvarstad thå han var i Obo, så Erich Olsson intet skulle vid them komma fför æn han hadhe vor K. N. herres minne på them. Them han doch ee sidan hafft haffver med voldt.

Item anno *domini* mdxlvij Kon:ge Matz ffougte Matz Larsson togh Kaskis medh sædh och boskapp so medt stod.

Item anno mdxlvij wældade Hindrich Sijmons-son aff Tokila sigh till etth stycke engh undher Mahala by ij Nousis s., then clostred fick med rætta ighen, som och fförre iffro clostred wældath i 8 or. Then twenne tölffth igen sworo undher clostred, som her Iffver Flemingh dombok oc Hindrick Classons bevisa kunnio.

Adrelax ij Picke haffver legat undher klostred ij fordom, thet haffver Michell ij Reso.*

Tesse natläger haffver min N. herre hertug Johan hafft emellen Åbo och Cumegård.

Först ifrå Åbo til

3 miler

Leickola leindzmandzgård i Peute. Siggile K. M:ttz godz.

---

* Tämä kappale on pois hävitetty.

3.

Peute prestegårdh.

4.

Wirdzäija i Loijmejåki sokn. Bispens landbönder.

5.

Här gå 3 Kankanpä i Keule sokn.
 qvärner utaff 3.
 en kelle. Cume gårdh. 4. Ulffzby.

Tesse natläger hade min herre emellen Cumegård
 och Tawesthuuss.

4.

Sambos lenzmandz gård i Huittis.

3.

Ärernad, um Törwess i Nidre Sastamala.

K. M:tt så 2.

teckis, til aff-Öffre Sastamala Karko * prestegårdh.
 velsgård.

4. K. M:ttz egit 3.

Benttilä i Birkkala sokn

Är icke meer

3.

än 2 miler.

Ther äre the

sköneste

qvärner som

3.

äre i Sata-

gunden, och

kommer wat-

net nid ifrå

Oriwäsi etc.

Wexiö i Kangasalo sokn. Liuxala säte affvels gård

3.

Sarsakoski querner skole

liggie til gården.

Ladickala i Pelkene sokn.

4.

Tawesthuuss.

3.

Lepas i Hattula s.

ifrå Lepas til Ta-

westhuuss 1 mile.

* Sana „Karko“ myöhemmin lisätty.

Tesse efft:ne natläger hade min N. herre hertug
Johan emellen Tavesthuuss och Wijborg.

3.

Kockila i Hauho s. Hauho kirkie en halff mile
ifrå Kockila.

3.

Porckala i Lamppis s. Lamppis kirkie $\frac{1}{4}$ väg ifrå
Porkala.

4.

Uskila i Hollila s. Jerventaka en halff mile ifrå Uskila.
Hollila kirkie $\frac{1}{4}$ mile ifrå Uskila.

3.

Lachtis i Hollela s. Ett tresk som recker in til Hol-
lila kirkie.

4.

Inthet watu Nyby i Hollila s.
boll.

4.

Seskijervi i Iittima sokn.

4.

Elime i Pyttis.

5.

Aniala i Pyttis.

Här ligger 5.

Strömsby $\frac{1}{4}$ Weckelax lenzmandzgård.
mile ifrå.

6.

Wierlax lenzmandzgård.

6.

Seckejerrff lenzmandzgård.

4 $\frac{1}{2}$.

Terffvejoki i Wijborgx s.

4.

Wijborg slott och stad.

Tesse epher:ne holmar liggia under Quidia gord.

Item en öö Taniöö som ligad haffver under clostredh.

Item en öö Ledhsor som ligadh haffver under Abå slott.

Item en öö Granöö som ligad haffver under clostredh.

Item en öö Lemholm som ligger under Pargas prestegörd.

Item en öö Lappilotho som hörde her Gres thill.

Item en öö Diskaröö och Hendrik Biiz haffver tagit undan

Runo gord och fru Anna uppå Åkreöö haffver sama holmän.

Item Moons Niilsson i Sagu haffver och en öö lithet iffro

Runo gord engisland ther uppå thill femtije eller sextiie lass höö.

Till minnes. Her Erick Fleming riddere.

Tesse efft:ne godz haffver Erich Fleming bekommit, som här effter scriffvit står. Först aff Lasse Andersson klockare i Pargas Lemblax godz.

Item tog her Erich Fleming 20 pund rog aff Hindrich Andersson klockare i Pargas och gaff samme 20 pundh rog Mogns clockeres fader i Pargas, therfore han fick utaff honom itt godz benempdt Caskisåri.

Modas } *Item* ifrå Pargas kirkie, eth godz i Modhas,
Kaskisari } godz. annet i Caskisari.

Granöö. *Item* Granöö undan Pargas kirkie, ther hade han först latit hugge en swedh.

Skrapsöö. *Item* undan Nådendals klöster Skrapzöö, som är gott engeslandh.

Ledzaröö. *Item* Ledzsarj på Vapparen, log under Åbo slott i Juthe tiden.

Store Tammenöö. *Item* Store Tamman ligger på Wapparen, fick her Erich undan Nådendalss clöster.

Pemar öö. *Item* en öö i Pemar soknn, ligger utanföre Linnonpä, then haffver her Erich på Kon:ge M:tz gode behag, för fiskerij skull.

Item til minnes: hade Hindrich Goriushagen bytt med Niels Mickelsons föräldrer till Liestniemi en öö benempd Österöen, liggendes i Sagu sokn*n*, Cusenari ther hoss, löste bönderne igen aff h. Biritta til Torlax, för 40 march.

Hindrich Simonsson til Swartsjö.

Hindrich Simonsson på Swartsjö haffver fått frelsse upå tesse efft:ne godz, som äre

Caruna	}	udi	{	Sagu sokn <i>n</i> .
Kackaris				S. Karin sokn <i>n</i> .
Heinis				Nousis sokn <i>n</i> .

Ravald Tesse effterscriffne godz haffver hustru Biritta Halffversson. Johanssdotter, salige Torsten Salmonssons efterleffverska til Tärllax, underdånigen tilbudit vår A. N. H. K. M:tt, för en underpant, til tess hon kan, eller hennes barn, få någen råd til att betale the 1,000 march, och hvad thet är meere, som hon utfest haffver högbemelte Kon:ge M:tt, för then otrohett skuld som fandz udi Raveld Halffverssons hennes mogx regenskap, som landzfougte udi Norre Findlandh warit haffver.

Karinkorff. Först 2 godz udi Saffue sokn*n* i Åbo län nempnigen Karinkurff och Sätilax. Item itt godz i Masko sokn*n*, benempdt Kivis, och ett godz i Nykirkie sokn*n*, benempdt Kadiala. Och begärer för:de hustru Biritta Johansdotter ödmiukeligen, att Kon:ge M:tt tecktes werduges för gudz [skull] efterlate för:ne godz hennes barn til lösen, ther the eliest nogen tijd kunne få råd til så monge pen:r, som hon med segel och breff utfest haffver. Actum 25 Februarij anno 57.

Till minnes um Clemet i Pinomäki lenzmannen i Lund sokn.

Först haffwer Hindrich i Pätisby udi samme sokn betygedt, med slotzens book, att the skole haffve både lijke mykit skatt, effter the stå inscriffne för liike mykin jord. Och dog är bewijsligit att Clemet Pinomäki haffver jord för 100 ~~mg~~ danske, meere än Hindrich haffver, ther utaff han ingen skatt eller skuld dragit haffver en long tijd, som är mere än udi hundrade år, dog haffver han breff, så att han jorden lagligen fått haffver, män skatten och utskylderne äre borttdölda.

Thernäst är han wiitt för en kirkietiuft, för then kapper han haffver inne med sig, och hans fader hade sagdt, att Juterne bortfördde udi Otte Rutes tijd. Ther haffver han fäst lag före, och haffver Erich Håkenssons breff. Men thesse efft:ne haffve siitt kapperen udi Clemetz wisthuuss, och wele fulleligen betyge, att Clemet är en tiuff. Nempaligen

Boofaste bönder alle.	$\left. \begin{array}{l} \text{Marcus i Mellile} \\ \text{Peder i Mellile} \\ \text{Eskil i Mellile} \\ \text{Segfredh i Karvala} \end{array} \right\}$	i Lund s.

Tesse effter:ne bönder aff Tammela sokn clagede upå fogthen Lasse Joensson, i Lasses närware.

Actum Abo 10 Februarij anno — 57.	Staffan Persson Sukulast.
	Jöns Eskillsson Oijasild.
	Niels Eskilsson Mustilast, nu i Häffvoniemi.
	Morthen Persson Kustost.
	Bertil Simonsson Hodhild.
	Niculas Pavalinpojca Oijild.
Örian Matzson Tammelast.	
Per Eskilsson Oijasild.	

1. Clage bönderne att Lasse Jönsson haffver tagit utaff theres fierdung, som kalles Jåkestin näljesskunda

- thet kaller Lasse Joensson } haffra . . . 10 p:d
 hielp haffra. } rog . . . 1 p:d aff hvar bonde en karp
- Item hade Lasse Jönsson tagit 10 ~~h~~ ortuger utaff Nils Larsson Niuast, och behollit sig til gode som the clage.
  - Clage the och att Lasse Jönsson, haffver föröckat 5 ~~h~~ pund på hvart bismarepund, så att bismaren holler 30 ~~h~~.
  - Staffan Persson Sukulast klager, att Lasse Joensson haffver tagit ifrå honom 2 köör och oxer.
  - Aff Joan Eskilsson Häffvonniemeld hade han tagit en hest, så godh som 10 ~~h~~ ortuger.
  - Morthen Persson Kustost clager att Lasse Joensson hade tillsagt honom för then jord han miste udi Mustila $\frac{1}{6}$ krok jord udi Kustoby, men sedhan hade han fott itt par oxar aff Anti Polsson udi Kwsto, och gaff så honom helfften aff jorden.
  - Wijdere seije bönderne, att Lasse Joensson hade tagit aff bönderne som öfverblifvit war aff gården effter skytterne, bröd, kött, smör och andre affleffvor tilhope — 30 § . Och hade the utgiortt skytterne tilhielp aff hvar rök, thet är hoss them reknat effter mantalet, så att hvar bonde haffver utgiortt

	Haffra	1 karp.
	Brödh	1 § .
höö — 1 lass	Kött	$\frac{1}{2}$ §
halm — 1 kerffve.	Smör	4 ~~h~~
	Malt	$\frac{1}{2}$ karp.
	Liuss	1 st:e.

Item gjorde sex bönder ut itt fåår.

Lasse Joenssons swar.

- Haffren haffver han tagit til skytternes behoff, och then hade Knut Bengtsson med 3 roter ryttere udi 3 vikur förtärd.
- Rogpundet seger han, att thet är bolmandz sädh, dog seije bönderne, att bolmannen haffver tagit itt pund rog utaff them, thet förutan.

3. Um the 10 ~~16~~ pen:r. Therföre säger han sig haffve köpt en oxen och leffverere Lasse Persson på fierdungx wegna. Bönderne seije sig haffve honum giffvit, the 10 ~~16~~ förutan, endog 10 ~~16~~ til att köpe oxen med, för fierdungen.
4. Um bismaren, består Lasse Joensson. Hans Thomesson och jag haffve och förslagit han holler 30 ~~16~~ pund, therföre gör fogten regenskap.
5. Um the 2 köör och oxen, bekennes Lasse Joensson sig annamet haffve, för itt hoor, som Staffan Perssons hustru hade giortt, och för thet hon rymde ifrå honum til Swerge, och han tog en annen hustru.
6. För hesten hade Lasse Joensson giffvit honom itt wisthuuss aff Mustilaby, och ther til 7 lass eng.
7. Thet Morthen Persson clager um jorden, säger Lasse Joensson, att han icke kunne giffve honum mere jord än ther war rådh till. Men oxen hade han köpt för sine peninger, och war samme oxen hviitt, och är än nu tilstedes på Mustila gårdh.
8. Szå myken öffverleffvo ther warit haffver effter skytterne, kan han icke wethe til pricke, för han kommer til sine böker, dog wil han ther göre regenskap före.
9. Bekenner och Lasse Joensson sig haffve annamet til gården Mustiala en koo aff Selle i Susikkaby, hvilken koo Selle hade tagit aff Hindrich Jönsson i Talpila för skjutz-reser, på thet han skulle sittie frij heemna.

Thesse effter:ne beswäringar emott Joen Wargh haffwer en knecht benempd Jönss Svenske giffvit högborne Furste min nådige unge Herre Hertig Johan tilkenne, opå Abo slott then 11 Julij anno 56.

Först

1. Then tijdh Joen Wargh medt Kongelig M:ttz wår allernådigste Herris knechter udi Norbotn stad war, szå anna-

- mede *han* theris månedz kost till sig, och bespijsede *them* icke meer än en *march* kött eblandh tije knechter om måltijden, och *thet* andre förtyre *han* udi pen:r, t:ne kött för 6 *march* aff gärdes oxerne och t:ne ströming för 4½ *fl.*, hvilke pen:r *han* sielff behollit haffver.
2. *Item* haffver för:ne Joen såldt en stuge i Ulå hampn för otte *march* ortuger, hvilken bleff upbygd till knecternes behoff medt Kongelig M:ttz dagzwercke.
3. *Item* haffver *han* förskickedt till sin hustru T:on är hoss Josepi udi Stocholm en halff t:ne talgh, som *han* Salo, att *han* skulle utaff *then* gärdeboskap bönderne udi Norrefören til Stocholm. botn utgiorde, bekommet hadhe.
4. *Item* haffver *han* opålagdt udi 4 sochner, som äre Joen Bagge Mustesår 600 böndher, Kyre 500 böndher, Wöre fongten. 700 bönder och Perssö 800 bönder, en halff öre opå hwar bonda, knecterne tilhielp, hvilke pen:r *han* upburidt och udi sin taske stungedt haffver.
5. *Item* haffver *han* annamet tre ketzler till knecternes behoff, hvilke *han* knecterne sedan såldt haffver, doch qvitteret *them*, att Simon Thomeson skall *them* betale med kåper igen.
6. *Item* haffver för:ne Joen annamet utaff en prest ett rör, hvilkedt *han* sedan för 6 *fl.* såldt haffver.
7. *Item* haffver *han* och såldt ett utaff Kongelig M:ttz rör för 6 *fl.*
8. *Item* haffver *han* och annamet ett rör till sig efter en knecht som dödth är bleffven. Östen Larsson köpte röret, och är än nu obetalet.*
9. *Item* när knecterne finge en t:ne öll till köpz sså fick *han* *them* theris pen:r igen, och solde sedan samme öll för en öre kannen eblandh samme knechter.
10. *Item* att *han* drack och swermede dagligen medt horer, och egenom sitt swermerij skött *han* en karll ihiell, och togh sedan en öre aff hwar knecht och ½ *fl.* utaff hwar befalningsman *ther* medt *han* mandzbothen betale skulle.

---

* Tämä lause on myöhemmin lisätty.

11. *Item* haffver han och tagit med woldh och be-
Erich Anderson vit- lägreddt en bondedotter, ändoch han haffwer
ner, att så är skedd. sine ächte hustru udi Stockholm.
12. *Item* haffver Joen Warg inköpt fetalie för thet bästa köp,
och sedan utprongedt samme fetalie eblandh Kon:ge M:ttz
knecter till thet dyreste.
Och hwar för:ne Joen will seije nej för sådane handill
och inköp, sså är thet nogh bewijsligitt, effter thet han
sielff haffver bekent sig haffve ett hundrede march Kon:ge
M:ttz pen:r thet med han samme fettalie köpt haffver.
13. Hade Joen Warg gripet en bonde dreng under thet skeen,
att han wille haffve honum udi tienisten, sedan tagit utaff
honum 14 ~~sk~~ 2 öre, och slept honum sin kose.
14. Scal Joen haffve solt 6 öllthrä, för 3 ~~sk~~ ortuger, pre-
sten i Limingo.

Then 15 Decembris anno 56.

Tesse efterscriffne haffve warit för en borgrätt, på Abo slott,
och äre deltte til Kon:ge M:tz tjuffer, och sagde
ifrå halssen.

Hans bismar hol- ler — 30 ~~sk~~ Stokholms.	{	Hans Olsson och hans scriffwere Thomas haffve haftt befalningen udi Tawesthuuss län udi Sexmäki häred i fäm åar.

Then 18 Decembris anno 56.

Hans bismar hol- ler — 30 ~~sk~~ Stokholms och endog utöffver.	{	Raveld Halffversson, hans scriffwere Cle- met Ersson, och redeswennen Thomas haffve samptligen warit i trij åar udi Norre Find- landh.

Hans bismar hol- ler — 42 ~~sk~~ Stokholms.	{	Niels Persson och Matz Segfredzson haffve haftt befalningen udi Borgo, Pyttis och Perno i tw åar.

Huruledes tesse rätgonger äre tilgongne, hvad ther haffver fallit för tiltall, ochså swar, wåre longt sampt: att scriffve, men kortteligen äre the förfatade, effther som tiltalet och swaren haffve sig giffvit i sanningen. Kan man icke heller dölie, att Niels Persson och Matz Sigfredzson haffve beropet sig upå en theris redeswen, benempd Lasse Matzson, så att han skulle wethe, thet all then deell är framkommen, och inskepat til Stokholm, som hvar soknn för sig haffver utgiortt.

Samme redeswen haffver man latit kalle hiitt til stedes, och är här nu wälförwaret upå slotet hooss profooss. Han seger, thet han haffver alt thet smör instött som bönderne framförde, aff hvar soknn för sig, och thet är alt skeett upå en dag tilgörende uti hvar soknn. Dog wett han ingen besked göre, um alt är framkommet samme tijd, som utgöres borde, effther han icke wiste årlige rentten.

Szå følger nu ther utaff Appendix.

Att effther redeswennen icke haffver wetat kreffvie wiisse pundtall smör utaff hvar soknn, icke heller haffver han upscriffvit, huru monge pundh framkompne äre aff hvar soknn eller fierdung, szå bör fogten och scriffveren som sådant icke haffve giffvit redeswennen tilkenne göre sig frij, så att the inthet haffve bortdölt utaff smörskatten, eller och heemligen upburit, ther menige man udi soknen inthet haffver wetet utaff. Thette kan icke anners ware, effther inge restantier finnes inne hooss bönderne. Hæc ille.

Hans Olsson. Wij effterscriffne göre witterligit, att anno do-
 Thomas mini 1556 then 15 Decembris, thå wij alle samp-
 scriffvere. teligen tilstedes wåre på Åbo slott, som äre

Hindrich Claesson til Kankas. Niels Persson til Holm.

Erich Monsson til Bråxviik. Jören Hindersson.

Docter Anders. Niels Biriellson.

Thomas Holst. Knut i Sundh.

Mickel Ressnär. Niels Monsson.

Simon Thomesson.	Thomas Hinderesson.
Matz Wijborg.	Johan Nielsson.
Lasse Andersson dravant.	Jacob Thomesson.
Lasse Jönsson.	Oleff Gestring.
Niels Juthe.	Jacob Nylenninge.
Erich Matzson.	Hans Garp.
Niels Jesperesson.	Lasse Juthe.
	Lasse Prydz.
	Jacob Teijttis.

Hans Olsson Thå latt wår n. herre, högborne förste, hertug hadehaft be- Johan Sweriges Götis och Wendes ärförste, holle falningen een borgrätt, öfver Hans Olsson, Kon:ge M:tz w. udi 5 åår. a. n. herres fougte udi Sexmäki härede, och hans scriffvere Thomas Bertilsson. Hvilken borgrätt sig adelis tildragit haffver, som här efter fölier.

Först att Kon:ge M:tz w. a. n. herres cammererer Hans Thomasson haffver anlaget för:de Hans Olsson och hans scriffvere, för then otilbördelighet, som the samptligen bewist hade emott Kon:ge M:tt w. a. n. herre, i thet att the hade försnellet Kon:ge M:tt udi wichten. Och bewijste Hans Thomesson clarligen, att the falskeligen hade giortt theris rezenskap, udi all then tijd the haffve haft befalningen.

Alt så.

Att Hans Olsson haffver leffvererat 14 ƒ Tawesthuuss wicht för — 16 ƒ Stockholms wicht. Och dog göre (som man med bismaren bewijse kan, ther med the upburit haffve skattsmöret) 11 $\frac{1}{2}$ ƒ 4 marcher och $\frac{2}{3}$ marchpundh Tawesthuuss wicht 16 ƒ Stokholms. Udi så måtte haffver Hans Olsson med sin scriffvere bortdölt på hvar t:o, efter Tawesthuuss wicht, 2 ƒ 5 $\frac{1}{3}$ marchpundh. Thet är bortdölt efter Stockholms wicht 3 ƒ 1 $\frac{1}{2}$ marchpundh på hvar t:o.

Gör thet bortdölt är, ther Hans Thomasson clager, effter then
tjyd the haffve haftt befallningen.

Smör	12 t:or 13 marcher.
Humbla	5 1/2 skipp:dh 17 marcher.
Geddor	5 skipp:dh 7 $\mathcal{H}$ 4 1/2 marcher.
Matfisk	4 skipp:dh 5 $\mathcal{H}$ 18 marcher.
Hamppo	1 skipp:dh 18 $\mathcal{H}$ 8 marcher.

Och effther thet, att 1 $\mathcal{H}$ Tawesthuusswicht wäger upå
Stockholms slotz wåge — 1 $\mathcal{H}$ 7 marcher och $\frac{3}{11}$ ~~16~~ pundh,
szå är upå hvardt $\mathcal{H}$ Tawesthuuss wicht i Stockholm uti öf-
verwicht — 7 marcher och $\frac{3}{11}$ p:dh.

Item upå itt skipp:d Tawesthuuss wicht är i Stockholm
uti öfverwicht — 7 $\mathcal{H}$ 5 marcher och $\frac{5}{11}$ ~~16~~ p:dh.

Hans Olssons och scriffverens swar, som the gåffve för rette.

Gud må wethe huruledes thet är tilkommet, wij wele be-
tale gerne Kon:ge M:tt thet wij äre plichtuge. Görer wål är-
lige gode männ, som sitit haffve för rette, och hielper oss inför
Kon:ge M:tt, och w. a. n. unge herre hertug Johan, til thet
beste.

Sententz och doom öfver Hans Olsson och Thomas Bertilsson
hans scriffvere.

Effter wichten aldellis är så stoor som förberörtt står, och
the icke kunne bewijse thenn öfverwicht, som borde ware,
leffrerede ware tilfyllest. Icke är heller någet rest in hoss
bönderne. Ty kunne wij inthet annet seije til saken, utan att
the haffve (thet med theris egen regenskap står til att bewijse)
otroligen, orättrådeligen och falskeligen Kon:ge M:t försnellet
och för:ne partzeler såsom tjuffver bortdölt. Och bör them för-
thennskuld clåde en galge, med mindre Kon:ge M:tt aff syn-
nerlig nåde teckes werduges benåde them. Tess til wisse be-

kräftige wij vår sententz och doom med våre signeter, the som signeter haffve. *Actum die, loco et anno ut supra.*

Wij effterscriffne göre witterligit och bekenne, att stormectige herre, och högborne förste, hertug Johan Sweriges Götis och Wendes etc. arfförste, w. a. n. herre, latt stelle then 18 Decembris anno 56 på Åbo slott en borgrätt, ther wij efter:ne sampteligen våre utöffver, som äre

Jöns Knutzson til Lauko.	Hindrich Claesson til Kankas.
Jören Fincke til Perno.	Niels Persson til Holmm.
Erich Monsson til Bråxvick.	Docter Anders.
Hindrich Gröp.	Oleff Bruun.
Simon Nielsson.	Hindrich Herche.
Hindrich Möller.	Jacob Kok.
Mickel Spinck.	Hans Köre.
Lille Jören.	Mickel Reessnär.
Johan Nielsson.	Jacob Nylenninge.
Knut Hindersson.	Clemet Bryggere.
Niels Biriellsson.	Niels Juthe.
Sigfred Matzson.	Thomas Holst.

Larentz Prydz.

Jacob Teyttis.

Och latt Kon:ge M:ttz w. a. n. Herres *cammererer* Hans Thomesson stelle Ravald Halffversson, fougte udi Norre Finland, med sin scriffvere Clemet Ersson, och redeswennen Thomas för rätte. Ther talade Hans Thomesson Ravaldh Halffversson til, um then otrolige handling, som Raveld med sin scriffvere på wichten bedriffvit hade, i så mätte, att the hade giort regenskap udi Kon:ge M:ttz rechnecammer, thet 12 R 16 M , med then bismar the upburit haffve skatten, skulle göre 16 R Stockholms wicht, och dog bewijsligit är, med samme bismar, som the upburit haffve och Lasse Jönsson som nu fogte är, haffver giort reede före til fyllest, att 11 R 14 M pund göre 16 R Stockholms wicht. Szå är för mykit inreknat på hvar

t:o, som han haffver leffvererat 1 R 2 M cher. Effther Raveld så otillbördeligen handlet hade, sampt med sin scriffvere Clemet Ersson, och redeswennen Thomas, som förbemelt är, och summa som bortdöld är, löper så hög, som effterföljer, begärede Hans Thomesson wethe, um man kunne frije them för tjuffverij eller icke.

Facit som bortt dölt är.

Pro anno 53, 54 och 55.

Smör	2 lester 7 t:or 7 R 3 M cher.
Och är Raveld eliest skyldig på för:ne 3 årss regenskap.	
Pen:r	1,678 M 3 öre 22 d:r.
Daler	3 str.
Rog	2 lester.
Salt	15 t:or 13 R .
Torsk	4 lester 8 t:or $\frac{1}{4}$ fierdung.
Ströminger	1 lest 4 t:or $1\frac{3}{8}$ fierdung.
Spetfisk	1 $\frac{1}{2}$ kloffua.
Tynneträ	2 lester 4 t:or.

Ravald Halffverssons swar.

Gud han må wethe huru ther um är, aldrig wiste jag, att then bismaren war så stoor, icke haffver jag heller wetat åtskilnat emellen Stockholms wicht och thenne. West icke du Clemet Ersson, som scriffveren är, eller och du Thomes, som redeswen haffver warit, eller wethe i både, um jag något haffver went mig til gode, aff thet som clages effter, och bortte är.

Ther til swarede scriffveren och redeswennen, aldrig haffver du tagit tig noget til gode, thet wij wethe. Och sporde the så Raveld til igen, um han wiste någon otrohett med them. Thå sade Raveld nej. Och böd sig dog til att wele betale Konige M:tt, thet som bortte wore, och rekenskap kreffver.

När här um lengge nog förhört och ransaket war, och Raveld Halffversson inthet bestå wille sig haffve went aff för:ne partzeler något tilgode, endog the icke necka kunde, att bön-

derne hade dog gjortt alt til fyllest uth. Icke wille heller scriff-
 weren bestå. Redeswennen Thomas wende och sin sak så före,
 att han aldrig wiste sig ware en ~~h~~ aff för:ne summe komet
 til gode, utan, snarest sagt, the wille alle tre ware gode karle,
 och betale Kon:ge M:tt w. a. n. herre, thet som bortte wore.

Dog effther bismaren, ther med the upburit hade skatten,
 låg i rette, och man latt ther försökje, och fantz udi sanningen,
 att han war så mykit större, nempnigen, så att han holler 30
~~h~~cher Stokholms, och endog meere, för än thet går utöffver
 skuren, som inskären är upå bismaren, ther pundet skal ware
 gilt. Therföre haffve wij förscriffne i rätte såthe icke kunnet
 wärje them, utan sagt them en sententz och doom utaff, som
 här effther följer. (Um annen skuld och räst måge the ware
 udi Kon:ge M:ttz w. a. n. herres gunst och minne.)

Sententz och doom, som affsagd bleff Raveld Halffversson,
 hans scriffwere Cemet Ersson och redeswennen Thomas.

Effther thet att bewijsligt är med bismaren, ther skatten
 är upburen med aff Norrefindland, att han holler 30 ~~h~~ p:dh
 Stockholms, borde förthenskuld Raveld Halffversson så mykit
 leffvereret haffve ifrå sig, som han hade upburit. Och endog
 Raueld Halffuersson förewender, så att han aldrig wist haffr
 thet skatt bismaren skulle ware så stoor, som nu är befunnit,
 så är thet honom dog öffvertyget, här för rätte, aff Hindrich
 Claesson och Jören Fincke, att bönderne aff Norre Findland,
 haffve tijdt och åffte claget um then store bismar ther rede-
 swennen hade upburit smöret med. Hade Raueld Halffuersson
 tagit redeswennen wid halssen, för hans otibördelig handel
 skuld i then måtte när bönderne clagede um then store wicht,
 eller och latit thet alt komme Kon:ge M:tt och cronone til gode,
 som then fatige menige man utgiorde, thå hade Raveld Halff-
 versson warit frij. Wijdere, effther och befinnes udi sannin-
 gen att när Raveld Halffversson sielf leffvereret haffver smöret,
 thå är icke mere öffverwicht funnen (then dog boorde kalles
 årlige rentte, för åtskilneden skul emellen bismarne) än tilfö-
 rende, när scriffveren leffvererede. Therföre kunne wij honom

icke meere försware, än hans scriffvere och redeswen, utan dele them samptligen för theris otrohett skuld, och tjuffverij, til galge och green, *ther* the icke kunne njute synnerlig:n Kon:ge M:tz w. a. n. herres *gunst* och nåde. Och ändog bör Kon:ge M:tt sitt igen, hvad heller är etc. Tess til wisse under wåre signeter.

Nils Persson. Samme dag, som är then 18 Decembris anno Matz Sig- 56, clagede Kon:ge M:tz w. a. n. herres camererer fredzson. Hans Thomesson tesse två efterscrifne an, som äre Niels *Persson* til *Pepott*, som fougte hade warit i *Borgo soknn* udi tw åår, och Matz *Sigfredzson*, som en long tijd *haffver* warit *ther sammesteds* scriffvere, men nu *pro* anno 56 fougte. Och wij förscrifne, som hade förhörtt um *Raveld Halffverssons* handel, *haffve* och um theris handlinger ransaket, hvilke aldelis förlöpne är, som här *effther* fölier.

Först talade Hans Thomesson *Niels Persson* och Matz *Sigfredzson* til, att the hade giortt falskeligen theris regenskap, och tesliges falskeligen leffvereret, affsnellendes och stielendes *thet* ene året *effther thet* andre, meere och meere ifrå Kon:ge M:tt. Hvilkit han them och öffvertygade, som här *effther* fölier.

Alt så.

I wethe *thet* wäl, att en $\mathcal{Z}$ *Borgå* wicht gör halfft annet $\mathcal{Z}$ och sex marcker *Stokholms*, och i dog likevel leffvereret *haffve* icke meere än pund *effther* pund *med* *Stokholms* wicht. Udi så måtte *haffve* i bortdölt på hvar $\mathcal{Z}$ pund *Borgo* wicht 16 ~~in~~ *pundh* *Stokholms* wicht.

Och när i förnumme, att wicten udi *Borgå* war fast större än *wågen*, och öffverwicten wille reese, endelis *effther* som eder tyckte, för högt, *haffve* i årligen årss mindre och mindre leffvereret, *thet* man *med* eder egen leffvereringx qvitentzer bewijse kan, som här *effther* fölier.

Anno 53 haffve i leffvereret (effter upbörden) Niels Spetz 5 lester 2 t:or 3 ℥ 6 $\frac{1}{2}$ ℥ p:dh smör. Ther upå til öffverwicht — 6 t:or 8 ℥ 18 ℥ p:dh. Och borde ware meere, som bortdöldt är, smör 10 t:or 11 ℥ 16 $\frac{1}{2}$ ℥ p:dh förutan the 6 t:or 8 ℥ och 18 ℥ p:dh.

Thet andre året nest effther hade i större leffverering effter som upbörden kraffde och mindre öffverwicht, och försnellede så meere ifrå Kon:ge M:tt, thet bewijsligt är. Ty att anno 54 hade i leffvereret 5 lester 4 t:or 9 ℥ 2 ℥ p:dh smör. Ther upå til öffverwicht 2 t:or 13 ℥ smör.

Och haffve i falskeligen giortt eder regenskap i thet at i haffve recknat, thet 11 ℥ Borgo wicht skal göre 16 ℥ Stockholms, thet är en t:o smör. Och dog bewijsligt är, att 8 ℥ och 16 ℥ p:dh Borgo wicht (med then bismar i upburit haffve skatten som holler 42 Stokholms marcker) göre 16 ℥ Stokholms wicht, dog haffve i upburit affradzsmör och affvelsmör med en bismar som holler 37 Stokholms ℥ cher. Gör thet bortdöldt är anno 54.

Smör . . . . . 1 lester 8 ℥ 3 ℥ p:dh.

Skattebismaren holler på Stokholms wåge 1 $\frac{1}{2}$ ℥ 8 $\frac{2}{11}$ ℥ p:dh.

Item Borgo konungxgårdz bismar holler 1 $\frac{1}{2}$ ℥ 3 $\frac{7}{11}$ ℥ p:dh.

Summa som bortdöldt är, och the äre skyldige pro anno 53.

Smör . . . . . 10 t:or 11 ℥ 16 $\frac{1}{2}$ ℥ p:dh.

Pro anno 54.

Smör . . . . . 1 lester 8 ℥ 3 ℥ p:dh.
T:or — 32 ℥ . Löper udi pen:r — 743 ℥ 7 öre 15 d:r.

Följer falskhett upå spannemålsz leffvereringer.

Anno 53 hade Niels Persson och Matz Sigfredzson leffverere latit til Wijborgx slott.

Rog . . . . . 4 lester 10 p:dh 2 spen.

Malt . . . . . 4 lester 4 p:dh 5 spen.

Korn	4 p:dh 2 spen.
Haffre	5 lester 11 $\frac{1}{2}$ p:dh.
Item anno 54 hade the latit leffverere til Wijborgx slott.	
Rog	5 lester 7 pundh 4 spen.
Kornn	13 pundh.
Malt	4 lester 5 pundh 2 spen.
Haffre	7 lester 1 pundh.

Ther upå borde them haffve, på hvar span til öffvermälning — 5 $\frac{1}{2}$ kappa.

Effther Borgå spannen är så mykit större, som Wijborgx löper skylden som betales skall

Spannen — 13 öre.	{	Rog	2 lester 2 spen.
		Malt	20 pundh 3 spen.
Spannen — 12 öre.		Korn	2 $\frac{1}{2}$ pundh.
Spannen — 6 öre.		Haffra	2 $\frac{1}{2}$ lester 1 span.
		Summa spannemål —	6 lester 5 $\frac{1}{2}$ pundh.
		Löper werderat udi pen:r —	595 ~~sk~~ 3 öre.

Niels Perssons och Matz Sigfredzsons swar.

Wij haffve icke warit när, then tijd smöret är leffvereret, eller upburit, icke heller när spannemålen äre leffvererede, dog wethe wij att inthet står til bake, in hooss bönderne.

Hvad oss är rätt skett eller icke med wichten i Stokholm, kunne wij icke seije, effter wij icke haffve rätt kunnet wethe then åtskilnat, som är på wicterne. Gud må wethe hvarthet är kommet, aldrig wethe wij oss ware kommet til gode, så gott som en ~~sk~~ smör.

Sententz och dom, som Niels och Matz bleff affsagd, är thenne.

Then stund Niels Persson hade K. M:ttz w. a. n. herres befalningxbreff, att han skulle ware fogte, och achte upå Kon:ge M:ttz gagn och beste, så wäl som och Mats Sigfredzson, som scriffveren hade warit, thå hade them wijsseligen bortt achte

upå, udi alle måtte, så att Kon:ge M:tt hade skeett rätt och skiäll. Men effther *thet* nu nogsampt bewij[s]ligit är, att bön-derne haffve giortt uth til fyllest, så att in*thet* står inne hoss them, aff *thet* som man effterclager, och hvarken fogten eller scriffveren kunne bewijse *thet* ware leffvereret, eller eliest nyteligen förtärtt, szå kunne wij icke annet seije them för en rätt aff utan the haffve warit (för grofft) försumelige. Och *ther* the ännu icke wijdere bewijse kunne samme summe, *ther* man effter clager, som bortte är utaff årlige rentten, ware leffvererede til Stokholm, thå äre the både Kon:ge M:tz w. a. n. herres tjuffvér, för *thet* att the icke haffve leffvereret så mykit Kon:ge M:tt, som the hade upburit aff the fatige Kon:ge M:tz undersåter, *thet* är 1 1/2 R 6 M för hvar och ett R Borgo wicht, och bör them forthenskuld stå en tjuffverätt, *ther* Kon:ge M:tt w. a. n. herre icke will synnerligen göre nåder med them. Tess til wisse, att wij för:ne haffve sagd them sådane sententz och doom utaff, bekräftige wij *thet* med våre signeter, the som signeter haffve. Datum die, anno & loco ut *supra*.

Appendix. I. l. t.

Här med haffve fogterne försnellet Kon:ge M:tt w. a. n. herre utöffver heele Findland, nempnigen att the haffve icke recknat för årlige rentte *thet* bismaren eller wicten är här större, än udi Stokholm. Utan alt *thet* bismaren haffver warit större, *thet* haffve the recknat för öffverwicht, och *ther* utaff leffvererat Kon:ge M:tt så mykit the sielfve haffve welet. Hæc ille.

Marti Räkosten och Simon Hindersson Karvelast aff S. Mortens soken claghe, att Niels Mognsson wil egne them ifrå en qvärn och in under Nyby gårdh, och ligger dog eliest fyre qverner under samme gård. *Ther* Kon:ge M:tt wil endelig lathe kennes wid theris qvern, clage the, att the bliffve plat

förderffvede. På thet sådant icke motte skee, äre the ödmjuke-
ligen begärendes, att Kon:ge Mitt w. n. h. will unne them
för:ne qvern frij under skatten, liike som the henne hertil hafft
haffve. Raptim Åbo, then 20 Octobris, anno 56.

20 Octobris.

12 stenger Niculas Mickelsson aff Keppola i Lund soknn
jord tilhope, clager att hans bröder Lauri och Airich Mikkellsson
them haffver wele driffve honom uth, som elste broderen är och
Hindrich lengst haffver arbetat på heemmanet. Skole alle
Gröp. stempnes hiitt til slotet.

29 Octobris anno 56.

Tesse efft:ne bönder Oleff Jacopsson och Morten
Mongnsson, aff Eiälest Alasjerveld, udi Salo booll
och soknn, giffve tilkenne, att the sittie fyre bönder
udi en halff by, eller poli-sawu.

S. Morthens soknn.

29 Octobris. Jacop Mickelsson aff Tapala by clager att hans
stjufader, Thomas Tapala, som hade sitt fäderne i
Tausalas, hade tessers fädernes heemman 10¹/₂ stän-
ger jord inne, udi Tapalaby, emäden tessers moder
och han leeffde. Men nu haffver thesse i jordscriff-
ningen latit scriffve samme jord sig til. Ther emott
står hans halffsyster Biritta Thomessdotter i Tapala,
och wil haffve siitt möderne ifrå honom.

Kon:ge M:tz landbönder i Orinpä må och skole,
emott them i Danskilä och Orinpä, njuthe effter
thenn fierdung the åge i Orinpäby theres deell udi

Cankan qvärn, som kommer uth aff en kelle. Datum Åbo 7 Novembris.

Åbo län 23 Octobris anno 56.

Um ängier.

Marti Hendersson Ollilast, aff S. Mortens soknn, begärer löse någre engier igen som liggie innan Ollilabyss råer.

Ängierne hete Nikin sarka 6 lass Jäenpærest, aff Purenhla Marcu [?].

Item aff Knut Menselä i samme soknn, Ollinlajåki nittu 7 l. för 15 ~~l.~~

Item Rachkianså 6 l. aff Simalan Matti.

Erich Larsson Ollilast aff S. Mortens soknn haffver clarligen bewijst, att han igenlöst haffver en eng um 3 lass, kallas Råpankosarcka 10 stenger för 7 ~~l.~~ ortuger, begärer att han må beholla samme äng under sin skatt, effter hon ligger innan för hans råå och röör.

Thomas Simonsson Maulast aff S. Morthens soknn begärer beholla the 6 stenger jord, som han igenlöst haffver aff Junni Maula.

Thomas Hinderesson aff Hirvaxeld, udi S. Morthens soknn, begärer igenlöse 6 teger engesjord, som hans far hade pantsatt till Staffan Maula Junnis fader i Maula, liggendes innan Hirvaxeld råar. Och effther han haffver byytt jord med them aff Salopæeld, udi samme soknn, och giffvit like jord emot jord, thet honom nu förneckas, roper han upå Kon:ge Mitz hielp och bijstond att falskheten icke motte gå för retten, i thet the seije jorden ware almeningx jord, och undertiden ware lagda under theris booll til Mauhila.

Skall få bewijs, att han haffver skiftt hemman med them aff Salopä. *

Fik bewijs. *

* Myöhemmin lisäksi kirjoitettu.

Jören Simala och Matti Simala aff S. Morthens soknn begäre bliffve wid theres gamble enger (icke köpte engier) utan the som aff alder legat haffve under Simala, och dog liggie upå Hirvaxenladva ägor, och Ollila, effter Ollila och Hirvaxenladva liggie til hope.

24 Octobris. Eskil Thomesson Auvasist, aff Rendemäki sokn, clager, att Heicki Teckalas fader, Jesper Teckala, och Peter Årla, och Hindrich Årla, haffve effter hans farfadens dödh, Marcus Auvasist, blefvit hans faders formyndere, nempnigen Thomess Marcussons Auvasist. Men effter Thomas Marcusson war öfvermage giorde Jesper Teckala honom til sin landboe, på hans salige faders heemman, Auvasiss.

Sedhan war Jesper til, och giorde samt med Jöns i Pa-vala itt byte med M. Hans doomprovesten i Åbo, och finge igen itt kirkie godz, benempndt Wiickala udi Rendemäki soknn. — Nu haffver Kon:ge M:tt w. a. n. herre befalet, effter som Gorgonio Arvidzson witterligit är:

Först, att man skal kennis wid Wickala godz, och alle the engier, som ther aff ålder tillegat haffve, för än bönderne byttedt undhan kirkion, och som man haffver förstätt att engerne nu äre ther store till, som han ifrå Auvass godz behollit haffver.

Item att Hapaalho och Kåivisto enger motte komme under Auvass igen, sedhan the äre bortkompne, och under Wickala.

Hindrich i Teckala scal icke bruke the åkerstycker, som liggie in udi Auvass gårde, effter han ther ingen skatt utaff gör. The bewijsligit är med hans granne, Peder Teckala, som ingen deell haffver udi Auvass.

2 Martij anno 57. The aff Korpköle, udi Nyby soknn och Korpköle fierdung, haffve itt stycke kaskeskog, kalles Varssajäen maa, och itt annet stycke kalles Tawinsörrien maa. Matz Sigfredzson, Bertil Persson och Frantz Jönsson i Korpköle, the haffve brukat för:de skogar och trängt andre theres, som äre Erich Mic-

kelsson och flere andre, ifrå. Och dog haffve the ingen synnerligen skatt aff för:ne skoger dragit, frampt för andre theris granner. Actum Abo slott anno et die ut *supra*.

Wijdere clager Anders Mickelsson Korpkölest, att hans föräldrer hade pantsatt nogre engier, som äre Sildajäen nittu, item Pären nittu, och urbyssmän fiike och fare them innan för theris råar och skall Matz Mölie haffve en eng.

Swar them giffvet bleff. Ängerne skole the löse igen, och föröcke cronones skatt effther som them kan ware dregligit, wijdere skole the alle udi Korpköle boo, fiike och fare här-effter Warssajäen maa och Tawinsörien maa, och fogten skall förökke upå them skatten, effter som them kan ware dragligit.

U

Leickola bönders träte i Lund soknn med them som boo udi Auvasis och Jotila udi Peute soknn.

Leikåla bönder i Lundh soknn bjude them utaff Peute soknn 50 ~~1/2~~ ortuger emellem upå hvar rök.

The andre svare: i haffve monge kolle röker, görer themm liike gode med våre röker, så vele vij gerne byte med eder. Kolle röker:

Leppkoski en källrök. Effter mandzdregt.

Leickola en kålrök. Kölme kiuka.

Kaupisten kådixen. Reucku.

Simoila $\frac{1}{3}$, stonghen geller 5 ~~1/2~~ nu. Men tillförende galt stongen 10 ~~1/2~~.

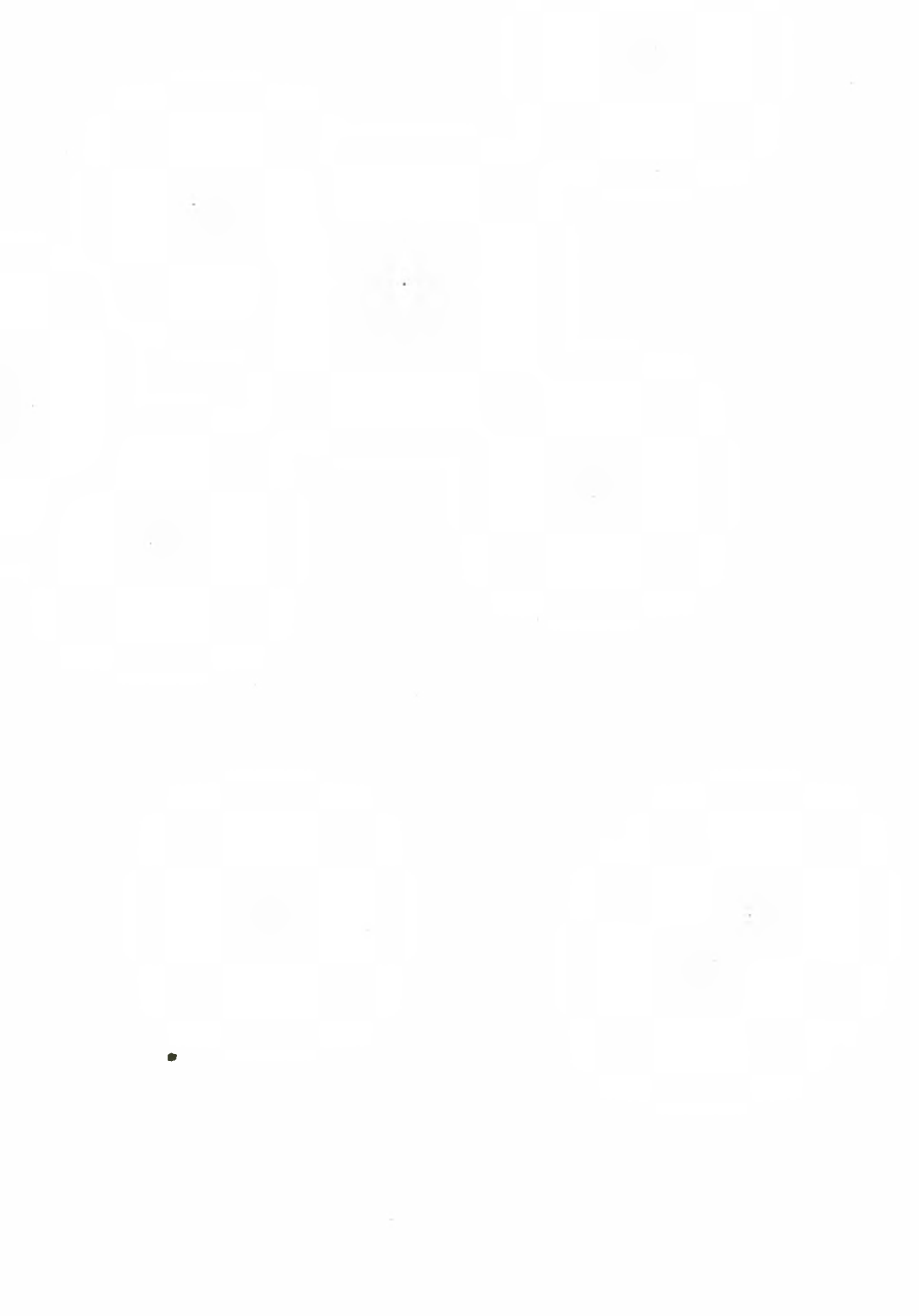
[Tässä on käsikirjoituksessa vieressä oleva kartta.]

Abo Stad 4 Majj anno 56.

Clager Morthen Ersson Wiloij, samt med Lasse Olefzsson Tawast, thet bönderne aff hele Finland, som boo ut med sjö-siden, item lendzmän, prestmän, knaper och hoffmän driffve

stor köpzhandell på landet, och sedhan förskickte waruner [!] otullete til Tysland, til alle steder.

Dog wethe the ingen nempne wid nampn utan en Hindrich Claessons tjenere benempd Staffan, som haffver än nu 10 hester, them han wil förskickte til Danske, och haffve samme hester stått på Lasse Tavestes stall i wintter.

Item lendzmannen, then nu är i Nawu soknn, haffver itt skep um 100 lester. Tesse 2 förne, Morthen och Lasse, begäre att the må få förswarelsebreff aff Kon:ge M:t och befallning til att haffve upseende med sådane landzköpemän, som så handle och ingen tuall göre.

Leiden emellen Åbo och Jungfru sundh kortteligen bescreffven effter styrmennenes bekenneisse, och anners effter rette saning, in till Helssingfärss.

Åbo

6.

Kärpeström

4.

Pargasportt _____

2.

Kimitto
soken.

Jungfrusundh

2.

Engishampnn _____

5.

Tenala
soken.

Hange öess udd { udi Tenala socken
1. { äre 40 skäribönder.

Tecktom

3.

Tverminne _____

1.

Hestöö

{ udi Poijå skär boo
60 bönder, och är
itt helt boll.

1.

Alegloo

Ifrå Jusaren til Rogöö

Jusaren

14 viku siöö.

1.

Budzöö _____

Strömsöö boar
haffve nägen åker,
men gott fiske
waten.

På Finneholmen haffver tillförende bott Kon:ge M:ttz landboe, och otte 10 köör, men nu haffver Oleff Jacobsson udi Ingå samme öö, och fik henne i Per Swenskes tijd, effter han haffver hans stüdotter.

		1.		
Strömssö.	Charis soken.	1.	Halffskifte öö	Kelköö. Finholmen.
			Torstholmen	
Swarttöö.	Ingå soken.	1. stoor	Baste öö udd	Granöö
Kirkeslett	soken.	4.	Porkala udd.	Konungxhampn, näst til Revel, nempnigen 12 wiku siöö.
		1.	Reffzesundh . .	Mickeskiär store och lille.
Helssinge	soken.	6.	Wargeskiär eller Sandehampn.	
				1.

Um Skavistabooll, i Poyå sockn.

U
16 godz.

Emellan Charis och Poyå ligghe två färsser, benempd Skavistadz färsser, i Skavista boll. Udi hele bolet boo 16 wellige bönder, them haffve knaperne under sig, nempnigen Göstaff Fincke, Jöns Knutzson oc Erich Arvidzsson. Udi then ene färssen ligge 11 qvärner, udi then andre färssen äre inge qvärner, utan gott tilfelle til att bygge wäl 9 eller 10 såge-qvärner eller mjölqvärnar. Och ther til fåss udi samme åå och färsse watn siik, winbor och lax nog, men the bruke ther inge laxkar. Förne Skavistadz booll haffver legatt fordom tijd in under Wexsiö biskopsstigt, nempnigen S. Sigfred i Wexöö. Huru knaperne haffve fått godzen, eller huru the äre til them kompne, skole the bewijse. Erich Eest relator 4 Septembris anno 55.

Um Gulöen i Poijå sokn.

8 Septembris. Um Gulöen, och the 3 insjöer ther äre upå, att Kon:ge M:tt later icke slå här effter samme öö, som hon bleff slagen i jåår. Och att Kon:ge M:tt tecktes nådeligen skilje bönderne ifrå, som ther upå äre lättogande. Udi hvar insjö på öen äre 5 eller 6 nothe warp. Står ther och tilfelle till att bygge qvårnestond, sammeledes är ther under gott fiskewatn. Ther Kon:ge M:tt wille werduges lathe achte på Gulöess fiskewatn bättre med nott och nått i wåår tilkommende, än thet skedde i wårers, thå får h. n. Kon:ge M:tt bättre gagn aff öen, än hans nåd fick i wårers framledne.

Ekenäs udd ligger hartt när Gulöen, upå samme udd stod gott tilfelle til att bygge itt härszäter för the öer eller 3 holmer skuld ther ligge omkring (och gott fiskerij är under sammeledes).

9 Septembris.

Um Borgå sokn.

Först will Kon:ge M:tt-wetha um Bossgården eller Boett, som Johan Olsson haft haffver, och nu är förlentt Hans Skalm.

Um S:ti Sigfridi landbönder, Hornhatt i Borgå, huru Johan Olsson i Dragxby och Erich Olsson til Kiala them trengie ifrå theris umägor.

Um S:te Katherinæ landbönder udi Munckeby udi Borgå sokn, som her Enewald skolemestere i Wijborg udi förlänning haft haffver och än nu haffver.

Item huru monge landbönder ligge under konunxgården.

Item um the wrether och engier, som under Borgå köpstad legat haffve, och een partt sig tilwellet haffve ifrå prestebolet och köpstaden och giortt frelsse utaff.

The umäger, som ligge under Borgå köpstad, och Per Jönsson ländzmannen i Borgå, och flere andre, sig tilegnatt

haffve, och giortt frelsse utaff, haffve legatt tilförende under then borg, som bygd är på backen wid Borgå prestegård. Haffver förthenenskuld Kon:ge M:tt w. a. n. herre god rätt til att kennes wid the wreter, åkrer och engier, som ther under liggie.

Jagh Eskell Morthenson till Jannilla bekennes och fulkommeligen tilstår, mig haffve anamet och upburit aff erlig och beskedelig man Oluff Trotteson etthundret och fempton ~~ni~~ rede penningar, hvilcke penningar jag Måns Iffwarson skyllig bleff then tijdh jag bördeman war i hans tijdh för then skatt jagh upbar dhå han landzfongte war öffwer Nörre Findlandh. För samme penningar haffver jag såldt för:de Oluff Trotteson halffnijende stonge jordh i Tanale by för sjutijo halffsjunde ~~ni~~ penningar, och otte alner jordh i Päresby för sexten ~~ni~~ penningar i Rimito sochn. Dher till haffver Oluff gifvit mich i wengåffwer * halffemtende ~~ni~~. Szå haffver jagh åtskildh mine medarffvinger, som till samme jordh medh mig till arffz falne ähre i för:de byar, att the till thenne jordh i Jannella och Päres her effther ingen deell uthi mere haffve schole i någon motte. Szammeledes haffver jag och hembodet mine neste slächt och arffvinger samme jordh som lag utwiser, hwilcke the icke widertalla wilje, therföre tränger mig till att selje samme jordh unden slächt och bördh. Szå affhender jag mig samme jordh och mine arffvinger, och under Oluff Trottesonn och hans erffvinge till ewerdelige äge, närby och fjerre, i wåte och i torre, ingen deell undentagendes. Och haffver jag gjordt thette köpet i thesse tree gode mäns närvaru, som är Peder Spore till Mälkella, Peder Flemming till Wijlies, Raffwel Halffwardsonn Kon:ge M:tz befalningsman i Norre Findlandh, och begärer jagh och samme gode mens insegler till wetnesbyrdh nedhenför thette breff, som scriffvit ähr i Åboo den fjärde dagh Novembris anno domini 1552.

* Käsikirjoituksessa on „welgåffwer“ ja „willgåffwer“.

Jagh Jörenn Fincke til Pernå, lagman i Norre Finne lagsagu, bekennes och fulkomeligen tilstår, att thett sinne jag lagmandztingh hultt i Bööle i Jumala sockn dhen 3 dag Aprilis anno domini 1552 kom för mig Oluff Trottesonn opå Ulffzby och begärede sköttningh på trij godz, som han köpt hade i Jumala sockn, och hade sine fångesmän medh siig, hvilke siig bekende lagligen och wällföfnögd wara, szom först war Oluff Staffenson i Jumalaby och hans swåger Lasse Skägge, ett hundrade tjuge ~~in~~ jord i Jumalaby, för ett hundrade tjuge ~~in~~ reede peninger och trettijo ~~in~~ udi wengåffvor*; dherne Jöns Finbo borgere udi Stocholm och hans swåger Simon i Jumalaby, sextiosju ~~in~~ jordh i samma by för ottetijo otthe ~~in~~ peninger; szameledis Niels Marcuson i Norsunde, sextie sju ~~in~~ jordh i Norsundaby, för sextio sju ~~in~~ peninger och nijo ~~in~~ i wängoffver*. Denne för:ne jordh bekendes thesse för:de män siig laglige förnemde Oluff Trotteson sallt haffve effter Swerigis beschriffne lag, och affhende samme godz unden siig och siine arffve, och tilågnede thet under Oluff och hans ärfve til ewärdelig äge. Och såthe thesse xij meen dhett siinne i nempden, som är Lasse Pederson i Böleby, Per Erichson i Södersund, Sijmon Nielson i Ytherby, Tord Nielson i Konungöö, Jöns Nielson i Wiigsöö, Per Jacobson i Vestensund, Jons Månson i Westankalmar, Oluff Marcuson i Södersundh, Per Jonsson i Rwgxbööle, Henrick Jacobson i Dalkarby och Erich Börjelson i Geteby. Hvilket ärende jagh skiött till the xij i nempden sathe, dhe dher um ransakede szå att samme kööp lagliga skeett war, therfore dömde jag samme kööp stadugt och fast obrutligen holdes wid 6 ~~in~~ för mijn dom. Till ythermere wijsse och wiittnesbördh dhå hänger jag mit insigle näden under thette breff, szom schriffvit är år och tiid som förschriffvit står.

Wij effterschiffne Jacob Kaijala i Masko soknn, Sigfrid Kolhosten *ibidem*, Morthen Redelen i Lemu soknn och Jöns Mickosten *ibidem*, bekenoms och fulleligen tilstom med thette wårt öpne breff, att wij aff wår frii wilje och förbetenchte modhe haffve undt och effterlatit erlig welbördig man Hindrich Claesson til Kankas then andell, rätt och bördebudh, som wij

haffve i Lianma och Masko soknn. För hvilken vår andell, rätt och bördebudh wij haffve annamet och upburitt aff för:de Hindrich Claesson hvarthere så monge peninger, som här efter-scriffvit står. Först jag Jacob Kaihala 20 march ortuger, jag Sigfred Kelhosten 24 march ortuger, jag Morthen Redelän 10 march ortuger, jag Jöns Mickosten 10 march ortuger, jag Hindrich Påvalsson Koffveri 10 march ortuger. Och hvad som för:ne godz i Lianma efter gode mändz ransakan och witne warder högre skattet, än som förbemelte Hindrich ther upå peninger oss utgiffvit haffver, och wij, aff honom upburitt hafve, haffver han bepectat sig, att upfyller thet som ther til wil fates, så att begge parter i then motten haffve sin fulle nöge. Ther-före medhan wij hvarthere vår andell, rätt och bördebudh i Lianma för:de Hindrich med vår frii wilje soltt och i rätt köp uplatitt haffve, affhende wij förscriffne godz Lianma undan oss och vår arffva efter thenne dag, och tilegne åfftenempnde Hindrich Claesson och hans arffva til ewerdelige äge. Till mere wijssse, att så i sanningen är, som förscriffvit står, haffve wij bedit erlige wälbördige män Herman Fleming till Wilnes, hä-redzhöfdinge i Wemå härede, och Erich Svensson til Kahiltu, som ther thå tilstedis wåre, när wij för:ne peninger upbåre och annamede aff förbemelte Hindrich Claesson, på för:mt Lianma godz, att tryckia theris signeter nedhan för thetta breff, som giffvit och scriffvit är anno domini 1551, then fjerde dagen Jule [!].

Een kortteligh underwissning um then wäg, som rydzerne drage ifrå Kexholm oc in til Ulå udi Norboten.

Först ifrå Kexholmm up ått Nāvajervi tresk 4 miler, ther stige the up, och drage så landwägen utöffver een sandhåäss — 12 wirster, är $2\frac{1}{2}$ mil in til Pöhäjervi. Ått Pöhäjervi drage the — 12 wike sjöss, in til Oriwäsi, wid Oriwäsi är een stoor färss, ther plege rydzerne drage theris cawaser ut-öffver itt lithet näss, och in udi Oriwäsi. Oriwäsi drage the

Spörsmål och swar, som Simon Thomasson, Jacob Teyttis och Nousia rydz hade um then wäg emellen Kexholm m udi Rydzlandh och Ulå udi Norboten.

1 spörsmål.

Först um the kalle Hvitehaffvedh Westersjön, och huru longt Hvitehaffvedh löper in udi Rydzlandh, um the kunne komme med skep til Nogårdh ther utaff, så att the icke skole drage utöffver land, och um the tage ther theris salt?

Nousia swar.

Westersjön kalle the Hvitehaffvedh, och ligger thet alt um kring Rydzlandh nordost uth, och endog monge wijker ligge in udi landet, så att sjelfve landet är sombligestedes bredere, och sombligestedes smalere, likevel kan man icke komme med skep utaff Westersjön til Nogårdh. Dog bekenner Nousia, att äffvanföre Nogårdh, emellen Hvitehaffvedh och Nävajervi (Nävajervi kalle rydzerne then sjön, som ligger emellen Nogårdh och Nöteborg) ligge store måsar och kiärr; utaff samme måsar faller vatnet uth, så wäl til Hvitehaffvedh, som til Nävajervi. Sammeledes bekenner Nousia rydz, att äffvanföre Nogårdh ligger itt stortt träsk, heter Ilmajervi, aff samme träsk ligger en åå uth, nidh til Nävajervi, then åen kalle rydzerne Olhavajåki. Aff thee store måsar förnempnde faller och igenom monge träsk och åar vaten uth til Hvitehaffvedh. Ått samme åar kan man komme ifrå Hvitehaffvedh, och så när in till Nogårdh, att man med hester kan letzligen, upå 3 dager tilgörende, före godz up til Nogårdh. Szå mykit thet belanger um theris salt, thå bekenner Nousia rydz, att rydzerne sjudhe sjelfve salt, the som boo ut med Hvitehaffvedh, och bespise så när störste deelen utaff Rydzlandh med samme salt. Tesse äre the byar ther udi rydzerne sjudhe saltet, först Kålansouu, som grentzser emott Norige, tijdt uth weett man ingen endhe på Hvitehaffvedh. Item udi Kandalax by, item Petziby och udi flere andre

byar, som ligge alt uth *med* Hvitehaffvedh. Samme salt är hvitt, och föres up i landet um vinttertjdh *med* otalige hester.

2 spörsmål.

Item huru longt Westersjön skjuter (som för är sagt) in udi Rydzlandh, och um han skjuter så longt in, att *thet* våre jämsides wedh Finlandh eller Norboten, och hvar upå lag *thet* skulle ware anthen i Finlandh eller Norboten?

Swar.

Först grentzer Hvitehaffvedh emott Tornia i Norboten, och tesse förscriffne byar är neste emott Saltsjudere. udi Rydzlandh, nempnigen Kandalaxby, som är så stoor som 4 kirkesoknar, och Kolansoo, som är så mykit folk udi, som udi 5 kirkesoknar kan ware. Huru monge miler *man* rekner *thet* skulle ware emellan Tornia och Kandalax, *thet* weett Nousia rydz icke beretta. — Dog bekenner han att nordh-ost ifrå Kolansoo, uth i haffved ligger en öö, som rydzerne kalle Pitzsokan maa, upå same Pitzsokan landh ligger itt klöster, som rydzerne kalle Petzi. Huru longt *thet* är emellen Petzi och Kolansoo weett Nousia rydz icke, allenest (som förberört är) består han, att Petzi klöster ligger nordost ifrå Kolansoo.

3 spörsmål.

Item wille *man* gerne wethe hvadh träsk som rydzerne färdas ifrå Kexholm och til Norboten, hvadh the heetha, huru longe, och huru bredhe the äre?

Swar.

Först när rydzerne giffve sig ifrå Kexholm och emott Norboten, thå drage the tesse sjöar egenom,

som här efterfölje. Först ifrå Kexholm drage the 4 miler up ått Nāwajervi träsk, ther emillan ifrå Nāwaträsk ther the upstige och in til Pöhäjervi utöffver landh är 12 miler. Pöhäjervi träsk är 12 miler langt, och 6 miler breett til thet högxste, sombligestedz smalere. Ifrå Pöhäjervi och til Oriwäsi är inthet emellen, utan allenest een fåårss, och itt lithet näss, ther rydzerne drage theris kawaser utöffver, och ther tager Kon:ge Mitz w. a. n. herres grentz wedh, ty att upå andre sijdhon Oriwäsi söderuth boo the nyss besatte Careler aff Sawelax, upå andre sidhon noruth boo rydzerne. Förenempnde Oriwäsi är 18 miler langt och 6 miler breett, til thet högxste, sombligestedz smalere. Sedhan tager een åå weder, som heeter Pelisjoki, och är samme åå — 12 miler long, och strecker sig rette koosen fram, in til Pelissenjervi. Umkring thenne Pelissenjervi eller Pilassjervi, upå både sidhor boo rydzer. Thenne förscriffne Pelissenjervi är — 24 miler langt, och — 10 miler breett. När rydzerne drage ifrå Oriwäsi, så drage the in til Pilassby, och ther är utöffver landwägen eller utöffver åsen in til Noassjervi — 12 miler. Til minnes: bekenner Nousia rydz, at mitt ifrå Pilassjervi, noruth, ligger en åå, benempnd Liexänjäki som löper nidh udi Hvitehaffvedh; um kring samme åå boo 150 rydzer. Bekenner och Nousia rydz, att ifrå Pilassjervi (ther strax hoss Nurmexenby ligger) och geenast utöffver in til Ulå skall ware 40 miler. Men the giffve sig icke genast utöffver landh, uthan drage som här efter følger, först ifrå Pelissenjervi och utöffver landh in til Noassjervi — 12 miler, tedhan til Wähickenkoski — 1 mile, och ther tager thet träskedh wedh, som the kalle Aulonjervi. Vid Wähicken haffver Kon:ge Mitz w. a. n. herre (effter som thenne Nousia bekenner) een gårdh.

Pilasby.

K. M. gård
kalle the Aulonpalte.

Ifrå Wåhicken til Rahpahanniska — 16 miler.

Ifrå Rahpahanniska til Kurenpolve — 1 mile.

5.

Utiervi K. M. landh.

1.

Sotkenjervi är itt lithet träsk emellan 2 fårsser.

3.

Laijtasari.

6.

Aulo thet är Ulå.

Når rydzerne drage ifrå Ulå, thå roo the up emoth strömen, in til Laijtasari, ther drage the theris båter i fårssemunen, lithet up med reep.

Noassjervi är Kon:ge M:tz w. a. n. herres landh, ther äre 2 träsk, och en lithen åå emellen träsken.

Um kring Aulojervi boo — 500 bönder Kon:ge M:tz til Swerige.

Löper emellan Kexholm och Ulå udi Norboten
miler —

4 spørsmål.

Item wille man gerne wethe, huru breett landet är udi Rydzland emellen alle träsken och Westersjön, som the kalle Hvitehaffvedh?

Swar.

Thet wiste Nousia rydz icke beretta.

Till minnes.

Boo um kring Pilassjåki — 150 rydzer.

Um kring Liexenjåki, som strecker sig norup aff Pilasjervi, eller Pelissenjervi, up emott Hvite-

Annat sinne haffvedh, boo rydzer, som här efter scriffvit står.
 bredes Först Leexsaby, ther boor — 150 rydzer. Sedhan
 Liexa. Pangajervi up ätt ther boo — 100 rydzer. Tedhan
 til Tulejerff up ätt ther boo — 60 rydzer, ther ifrå
 Eftter S. Pe- til Korwasjerff up ätt, ther boo — 50 rydzer. Szå
 ders dag i tedhan til Repula up ätt ther haffver Kon:ge M:tz
 år anno 55 folk warit och affbrentt them. Tedan til Roukula
 förste sinne. Roukula. up ätt, ther boo — 150 rydzer.
 Lammajervi faller Sedan til Kimasjerff, ther boo — 100 ryd-
 i Hvitehaffvedh, och zer, szå til Leassjervi, ther boo — 50 rydzer,
 hiitt uth faller Ki- item tedan til Pissmalax, ther boo — 150
 masjervi. rydzer. Tedan till Juskijerff, ther boor — 150
 rydzer, sedan til Sopasalmi, ther boo — 200
 Tesse strömer falle rydzer, item til Panajerff, ther boo — 200
 uth emott Hvite- rydzer, tedan til Pepejerff, ther boor — 100
 haffvedh Leass- rydzer, sedan til Usmana, ther boo — 250
 jervi etc. rydzer, sedan til Usmana, ther boo — 250
 Emellan Kemijåki rydzer. Szå in til Kemijåki, som ligger wedh
 och Suikujåki är 6 Hvitehaffvedh, ther boo — 700 rydzer. Item
 miler, och ther itt tedan til Suikujåki, ther boo — 400 rydzer.
 annat utfall aff Tesse förscrifne göre theris skatt till Sordala,
 Rydzlandh. som är een konungsgård, och fougten på Sor-
 dala gör redhe och regenskap för sin upbördh
 in til Nogårdh.

Item haffver Nousia rydz berettet, att widh Kandalax
 ligger een köpstadh, ther tagx ganske mykin lax, som stiger
 up utaff Hvitehaffvedh. Sammeledes tagx mykin lax i Kolan-
 soou; brennes och salt begge stedes, som förberörtt är.

Szå mykit thet belanger um then kose ifrå Kexholm in
 til Nogård igenom Näwajervi, weett Nousia ingen underwijss-
 ning göre, icke heller weett han then leedh, som rydzerne drage
 ifrå Kexholm och in emott Wijborg. Allenest bekenner han
 thet, att Näwajervi strecker sig ifrå Nogårdh til Kexholm, sam-
 meledes ifrå Nogårdh in til Nöteborg.

Um Kon:ge M:tt w. a. n. herres wilje så är, att man
 med the andre rydzer ther um förhöre skall, thå will jag udi
 thet underdåneligisten thet med andre gode män, som ther upå
 förstondh haffve, thette fliteligen bestelle.

Nådendals klöster haffver stått för 113 år sedan i Karin-
köleby udi Masko sokⁿ, och bleff transfererett udi
gamble Bisp Magni tijd til Nådendall.

Undan för:ne Nådendalss klöster haffver adelen, som här
effter följer, sig tilegnat och rappet tesse efterscrifne godz,
och befinnes udi sanningen, att een partt föge eller och platt
ingen rätt haffve til the godz, som the sig endelis tilweldet
haffve.

Sagu s. Hindrich Erlandzsson i Kärkis udi Sagu sokⁿ
löste til sig ett godz, undan Nådendalss klöster, i
Anders Weggötes tijd, benempndt Eesteböle *ibidem*.
Och gjorde Anders Weggöte *thet* allene förthenskuuld,
att Hindrich Erlandzsons son tjentte honom för een
drencg.

Tesse efterscrifne godz haffver Adelen rappet ifrå Nådendalss
klöster, utan Konge M:ttz w. a. n. herres läff och minne.

Först tog M. Peder Serkelax ifrå Nådendalss
2 godz. klöster 2 godz i Tammiståby udi Töffvesall sokⁿ,
Töffvesall s. för än Westerårs recess stodh, anno 26.

För *thet* andra godzet hade conventet utgiffvit
1 gårdh i Abo, hvilken gård och är ifrå klöstret.
1 godz. *Item* Mattis i Nautila i Lund sokⁿ tog ifrå
Lund s. Nådendalss klöster itt godz udi Nautila liggendes,
utan rätgong, för Westerårs recess, anno 26.

Item Anders Slattes hustru tog ifrå Nådendalss
Janackala s. klöster Hyffvekylæ i Janackala sokⁿ, för recessen,
1 godz. utan rättgong, anno 26, hvilkit och *prowenttagodz*
war (*prowenttagodz* kalles som *med* personer ingiffvit
är til klöstret.) Och annamede hon godzet *med* fåå,
fåår, koo och soo, som *thet* stodh.

Item Börstböle och Brusböle i Pargas sokⁿ
2 godz. tog Jacob i Cappelstrand för 170 march rede pe-

- ninger*. The wåre *prowenttagodz*, giffna til klöstrett then tijdh klöstrett stodh i Carinkylæ i Masko s. The togos ifrå klöstret anno 27.
- Bjerno s. 1 godz. Item tog Sigfredh i Laucko, boendes i Bjerno sokn, ifrå Nådendalss clöster itt godz benempndt Piike s. Adrelax i Picke sokn anno 30. Och sade att Kon:ge M:tt hade annamet *peninger* aff honom för samme godz.
- Pargas s. 1 holme. Nu haffver hvar sitt igen. Item Tammistå holmen wid Wapparen i Pargas sokn tog her Erich Fleming, och gaff klöstret igen een annen holme liggendes i Töffvesala, benempnd Waljumaå.
- Wemo s. 1 godz. Huross godz i Wemå sokn tog Jönss Huruss frender (effter han war knape) och solde Jachim Fleming, utan nogen rätgong, och sade ther um in:thet conventet till.
- Wemo s. 1 godz. Item Kesos i Wemå sokn, thet hade Hindrich scriffvere i Kesos giffvit til Nådendalss clöster i testament. Och her Erich Fleming aff hans slectinger köppt haffver för pen:r anno 23.
- Annet godzet i samme Kesos by tog Jachim Fleming för sin geld.
- Halicko s. 1 godz. Item Ööudd i Halicko sokn tog Hans Ernegislesson utan rättgong ifrå Nådendalss clöster, thet war *proventtegodz*, och togx bortt för recessen.
- Saw s. 1 godz. Item Karinkurffve godz i Sawu sokn war *proventtegodz*, ingiffvit med syster Margreta Perssdotter aff Pemar sokn, aff Häffvonpä. Och effter samme syster Margreta hade warit Nils Boijes hustru skyld, löste Nils Boije för:ne Karinkurffve godz för 100 march ifrå klöstret.

Opera Walburgis Abbatissæ.

- Halicko s. 1 godz. Item Pärnäspå i Halicko sokn tog Matz ibidem med sine mederffvinger, thet hörde broder Oleff Morthensson til, och togx utan rätgong.

- 1 godz. Halicko s. *Item* Bamsila i Halicko sokn tog Åke Clason, på Christern Claessons barns wegna, utan rättgong. *Thet* war och *proventtegodz med* Magnus Frilles syster. Ån hade klöstret nogen jord udi samme Bamsila by, then tog Peder i Rikala *ibidem* för 16 march ifrå klöstrett.
- 1 godz. Pargas s. *Item* Pölseböle i Pargas sokn hade M. Larentz Pölse giffvit til klöstret, therfore gaff her Erich Fleming conventtet 20 march peninger, een halff lest salt, och itt skeppund humble. Hvad rett Walborg abbetissen hade til att uplate sin broder her Erich godzet weett man icke.
- Pemar s. 1 godz. *Item* Waridzala i Pemar tog Christiern Pedersson, Jöns Westgött, Per Kärffveinen, och flere andre. *Thet* war *proventtegodz*, och hundrede march pen:r hade clöstret giffvit ut för samme godz, hvilke hundrede march oc så för inthet bortt äre.
- Kimitto s. 1 godz. Wreta i Kimitto sokn tog Erich Knap aff Abo, hvilkit godz Oleff Dekne fordom clösterfougte hade giffvit til klöstrett. *Thet* bortt togx för recessen, och utan rättgong.
- 2 godz. Masko s. *Item* her Morthen Friiss tog ifrå Nädendalss clöster 2 godz, liggendes på Otava öö i Masko sokn, *thet* ene godzet hade clöstret köpt, och heter Carvias, *thet* andre godzet hett Danskila och war hans systems *proventt*. Men her Morthen Friiss hade giffvit clöstret pen:r för båden godzen.
- 1 godz. Masko s. *Item* Grekilä godz tog Marcus i Mälsäla för 10 march ortuger, *thet* ligger i Masko sokn, på Otaffva öö.
- 1 godz. Wemo s. Uckilax i Wemo sokn haffver her Iffver Fleming ifrå klöstret för 1 lest malt, itt skeppundh köött, och 20 march pen:r.
- 1 godz. S. Karine s. Hulkis godz i S. Karin sokn tog M. Jacob Wenne then yngre, hvilkit godz Jöns Philppusson aff Ysonkylä gaff klöstrett, och löste *med* sine afflingxpen:r aff fremmande, som hans syster Botil i

- Hermåla hade utsatt och soldt. *Thet haffver Niels Svensson utan lag och doom sig tillwellet.**
- Masko s. Kuusilax i Masko på Otava öö, och Brunila i
Römettele s. Rijmitte soknn, tog Oleff Morthensson oc Jöns På-
2 godz. velsson i Ysonkylä *ibidem*, allenest för 60 march
pen:r, och Steen Hinderzson eller Steen Finne be-
gick saken så, att the icke gäffve meere än 60
march. Hvilke godz både äre *proventtegodz*. Är
och vetende att i Brunila är jord som klöstret
tilkommer för 90 march, som klöstret köpt *haffver*.
Togx ifrå klöstret anno 37.
- Picke s. Otoijs godz i Picke soknn, hvilkit godz hustru
1 godz. Märta, Oleff Svarttes enckia aff Abo, gaff til klö-
stret, för *thet* att systernerne sytte henne, tog Bertil
Jönsson bortt utan rättgong, för Westerårs recess.
- 1 godz. *Item Kayvos i Lemo soknn tog Hans Skepper*
Lemo s. aff Bussila, *thet och proventtagodz är.*
- 1 godz. *Item Leppista godz i Wirmo soknn tog Jac-*
Wirmo s. him Fleming för een lest rog, han lontte Nädendalss
klöster.
- 1 godz. *Item Erich Fleming, borgmestere i Abo, tog*
Halicko s. ifrå Nädendalss klöster Hemmes godz i Halicko
soknn, för 80 march, *thet war hans systers pro-*
venttegodz. Anno 31.
- 1 godz. *Item Kelo godz i Wemo soknn dömde Anders*
Wemo s. Persson bortt och under fremmande 34.
- 1 godz. *Item Pitkämäki i Wårffru soknn tog Björn*
Bendemäki s. Claesson, på her Knut Anderssons wegna 33.
- 1 godz. Raukala i Lund fick Erich Andersson för pen:r
Lund s. ifrå klöstret.
- 1 godz. Anno 47 tog Matz Larsson Kon:ge M:ttz fougte
Wirmo s. ett godz benempndt Kaskis i Wirmo soknn, med
säd och booskap, som *thet* stodh.
- 3 godz. Anno 36 tog fru Anna på Nynäs 2 godz i Kö-
Halicko s. döss i Halicko soknn och tridie Parila i för:de Ha-

---

* Tämä lause on myöhemmin lisätty.

licko, hvilkit Parila hon med sin herre, her Hindrich Biidz til Nädendalss clöster gifvit hade. Och antwordede Thomas scriffvere conventet godzen igen, på w. a. n. herres wegne, anno 37 och äre nu under klöstret igen.

2 godz.

Wirmo s.

Item Liuskallio 2 godz i Wirmo sokn tog Erich Olsson på Kiala, anno 36. These godz antwordede Thomas scriffvere clöstret igen, på w. a. n. herres wegne anno 37. Sammeledes lade Arvid Trolle, när han effter Kon:ge M:ttz w. a. n. herres befalning här i Abo stadd [var], för:de godz i qvarstadd, szå att Erich Olsson skulle inthet befatte sig med godzen, för än han kunne bekomme Kon:ge M:ttz breff på them, men Erich Olsson på Kiala haffver sådant inthet achtet, utan haffver med lutter wold behollit godzen.

1 eng.

Wemo s.

Item rappede Jachim Fleming til sig ifrå klöstre Winckilä eng, liggendes under Winckelä by i Wemo sokn, rentter årligen — 30 lass höö.

Nousis s.

1 eng.

Anno 48 wellede Hindrich Simonsson til Tokila sig till undan Nädendalss klöster ett stycke eng, liggendes under Mahala by i Nousis sokn, engen kallas Möllerin nittu, och bleff samme engstycke dömtt klöstret igen för rette effter tolf manne eedh, och her Iffver Flemingx doom, och Hindrich Claesons. Men Hindrich Simonsson ather thet inthet, utan beholler än nu i dag engen med luttert welle.

Finis.

Pemar s.

Haffverfougen wederkendes igen.

Christer Persson i Spurila i Pemar sokn haffver tagit til sig ifrå Nädendalss clöster Warsala godz i Pemar sokn, hvilkit godz Nils Svensson nu haffver, medh hvad skiäll weett man icke.*

Står förre inscriffvit.

* Tämä kappale on poispyhitty.

Tesse efterscriffne godz haffve the utaff Adelen
byytt sig til ifrå klöstret Nådendall.

- Halicko s. Her Erich Fleming gjorde itt jordeskiifte eller
Wemo s. bythe med sin syster, syster Walborg abbetissen i
Nådendalss klöster. Cuttila i Halicko sokⁿn fick
her Erich, och klöstret fick ther emott igen Käsos
i Wemå sokⁿn. Och gaff her Erich nogre pen:r till.
Nilis Boije fick ifrå Nådendalss klöster ett godz
Charis s. benempndt Sandnäs i Charis sokⁿn, och gaff til
Wirmo s. klöstret igen itt lithet godz liggendes i Wirmå sokⁿn,
och heter Telkimäki.
Johan Soroijs på Koskis i Wemå sokⁿn fick
itt godz ifrå Nådendalss klöster, benempndt Tervos-
Wirmo s. näs i Wirmå sokⁿn, och gaff til klöstret igen itt
Sagu s. godz benempndt Kaltunpä i Sagu sokⁿn. Hvad klö-
stret haffver båtät på theris skiifte, hemsteller man
Gud och hvar ärlig man.

- Um godz, som Torsten Salmonssons efterleff:ske
6 godz. hustru Briitta Johanssdotter underdäneligen
skenect haffver Kon:ge M:tt w. a. n.
herre, efter thenne henners egen
bekennelse.

Thesse efterscriffne godz bekennes jag Biritta
Johansdotter, Torsten Salmonssons efterleffverska,
mig skenect och giffvit haffve E. Kon:ge M:ttz hög-
mectughett, för then stora äre, gunst och nådhe,
som E. N. mig fatige qvinne altijdt gunsteligen be-
wijst haffver, nempnligen två gårdar benempnd Lundh
i Ösmå sokⁿn i Södermannelandh, en gård Odzsta,
och en Kengzsta i samma sokⁿn, item en gård widh
Ulffzby udi Kumegårdhslän, benempnd Koiyvisto *,
och en i Wirmå sokⁿn i Norfinlandh, benempnd Tur-

* Alkuansa on ollut: Quewesta.

sanpären. Hvilka godz jag wälwiligen med alla mine barns samptycke will bebreffva och skåla under E. Kon:ge M:ttz h. epter Sweriges lag.

Her Thomas i Loijå.

Her Tomas Gregorii kirkeprest udi Loijå sokn haffver antwordatt Kon:ge M:tt jordebreff på 2 kirkegodz liggendes i Sjundå sokn. *Thet ene godzett* 2 godz. heter Nackeböll, sår 12 spån rog, korn 4 spån. Nackeböll. *Thet andre godzett* heter Grisilå, sår rog 9 spån, korn 4 spån. Och haffver Kon:ge M:tt w. a. n. herre befalet wid färssen i Helsinge, *thet Joen scriffvere* skall kennes wid samme 2 godz, på H. Kon:ge M:ttz wegne.

Emott Morthen Jönsson, then the och kalle Morthen Wijborg, till Kuriala i Lampis sokn.

34 march ortu-
ger 6 öre, hvar
stong.

Borgby godz i
Poijä.

U

Hindrich Jopsson, clockaren udi Poijä sokn, barnfödd i Borgby ibidem, haffver udi *thet underdäneligiste* effterlatit Kon:ge M:tt w. a. n. herre itt godz benempndt Borgby 4 1/2 stong jord, stongen geller 30 march rigiske, alnen 5 march rigiske, löper på 4 1/2 stong pen:r 135 march. Men effter samme godz är pantsatt Morthen Jönssons föräldrer til Kuriala för 140 march rigiske, haffver han ödmjukeligen begärett, att Kon:ge M:tt wille werduges löse godzet Borgby till sig. Hvilkitt Kon:ge M:tt nådeligen effter Hindrich Jopssons clage och begär haffver anseett, och befaltt, att jag Jacob Teijttis skulle *thet* antekne till minnes, 4 Septembris.

I Nils Grabbes tjdth hade Hindrich Jopssons föräldrer bliffvit nödstelte, och satt godzett Niels Grabbe til pantte för 140 ~~mg~~, och endog the haffve welet löse godzet igen, så är thet them ikke tilstادت worditt, utan med welle förhollit, effter som Hindrich Jopssons egen supplication inneholler.

Tesse efterscriffne frelssigodtz udi Helssinge soknn haffver
Kon:ge M:tt befalett, att hans nådz fougte skall kennes
wedh, 4 Septembris.

1. Gomtäckt i Helsingåå ligger hele byen för 2 skattmarcker, een sextonde deell mindre. Ther äre lätt ägende Morthen Jönsson til Kuriala, Gress i Sjundå, och Lydig Polsson i Charis, haffve alle tilsammens een landboe.
2. Tulholma i Helssingåå. Erich Andersson och Per Jönsson i Borgå.
2. Skattmandzby udi Helsingåå frelsse, Jöns Christersson i skatt 1 $\frac{1}{2}$ skatt, och Per Nielsson i Munckeby $\frac{1}{2}$ skatt och 1 ottung.
3. Booxbacka ligger hele byen för 3 skattmarker, är frelsse. Thet äge Thomas Nielsson och Erich Persson ibidem och Erich Philpusson i Brändeöen, och är Erich i Brendöö skattbonde, och haffver frelsse in med sig på Brendöö. Ther skall Kon:ge M:ttz fougte kennes wid.
3. Hertugnäs i Helssingåå ligger hele byen för 5 skattmarker jordh. Matz Morthensson äger 1 $\frac{1}{2}$ skatt, her Karl kirkeprest sitt fäderne, och hustru Walborg enckia 1 $\frac{1}{2}$ skatt. Och haffver her Karl, på thet att han må få njuta sin partt och lätt til döderdag, underdäneligen skenectt Kon:ge M:tt sin deell. Och ther war Kon:ge M:tt til fredz med vid Helsingefårss, när jag taledede Hans N. Kon:ge M:tt ther um till.

Till minnes: skolmestern i Wiborg haffver udi Borgå sokne udi Munckeby 2 landbönder, nempnigen Nils Persson och Matz Olsson, hvardere åger 4 stenger jordh twebreitt.

Åger samme skolmestere udi Wijborg 2 godz udi Ekenäs, nempnigen Erich Matzsonn och Marcus Hansson, hvardere haffver 4 stenger jord sammeledes twebreitt.

Tesse för:ne clage att skolemestern är icke man til att försware them, dog lägger han på them större skatt, än the haffve nogen tijd utgiortt tilförende. Actum Borgå 10 Septembris anno 55.

Beclager Matz Olsson, att skolemestern wil fördriffve honom emott all rätt och skiäll.

Till minnes, att Johan Olsson åger i Munckby 4 stenger twebreijtt, Erich Olsson åger ther 16 alner. Item Claess Hindersson åger 3 stenger twebreitt. Erich Swensson 4 stenger twebreitt. Tesse begäre hegmn och förswar af Kon:ge M:tt w. a. n. herre til rette, emott them aff Heby, som träte emott them.

10 Septembris antwordede Kon:ge M:tt w. a. n. herre udi egen person mig the frelssisbreff, som bönderne udi Lille Abborrefårss i Pyttis soknn haftt haffve, och finnes ther itt falskt breff ibland, oförsegladh. Dog haffver thet waritt förseglad, men förseglingen är affriffven. Samme dag befalte Kon:ge M:tt, att laxefiskeren scall tage aff bönderne wid för:ne fårss $\frac{1}{2}$ partten aff alt thet the fåå.

Arvid Dubbes frelssesbreff till Kråkeöö antwordede K. M:tt mig samme dag, them haffver jag udi förwaring. Befinnes och udi sanningen, att hans hustruess förällder meere skattjord under sig slagitt haffve, än them aff herrer och förster haffver waritt efterlatitt.

Per Nielssons frelssisbreff til Munckeby, udi Borgå soknn, haffver jag annamet til mig. Udi hans breff befindes, att hans förällder meere skattjordh under sig slagitt haffve, än them aff herrer och förster nådeligen är efterlatitt.

11 Septembris.

Nielss Persson til Pepått, udi Borgå sokn, haffver ingen frelssisbref, utan giffver så före att the äre upbrunne. Samme swar gaff och hans moder hustru Cicele til Pepott, när hon stadd war hoss Kon:ge M:tt på Hoffmandznäs i Borgå.

Gregers Olsson på Skinnarebacka udi Borgå sokn beclager, att Erich Olsson til Kiala, Johan Olsson til Draxby, Niels Persson til Pepott och hans egen moder, hustru Ebba til Nässett, bruke hans ängier, hans skog och åker, wellendes årligen honom nogett ifrå, så att han icke kan bliffve byggende ibland them på sin gård Skinnerebacke, utan hvar och een röffvar och skinnar honom på sin sidhe. Begärede förthenskund underdånigen, att Kon:ge M:tt wille werduges unne honom itt heemman upå een annen stad, ther han kunne byggie och boo, han wille förnempnde Skinnarebacke gerne uplate Kon:ge M:tt för peninger. Hvilkit Kon:ge M:tt befalte att så skulle bestyres. Och är samme Skinnerbacka wäl lägligitt, med åker och äng, item med skog och gott fiskewatn udi äen, um höst och wår. Haffver och Kon:ge M:tt strax ther hooss 2 landboer som haffve legatt tilförende under S. Sigfridi prebenda i Åbo, och heeter byen Hornhatt.

22 Novembris anno 55.

Skenchte her Karll i Helssinge sokn kirkeprest Kon:ge M:tt w. a. n. herre Hertugenäs udi Helsing sokn, som föör antecknet står, item Söderby udi Charis sokn, lithet ifrå Rassborg, med huuss, gård, tåmpt, skog och fiskewatn gott, och beder underdånigen thet Kon:ge M:tt w. a. n. herre wille unne honom then frijhett, att han icke motte bliffve tvinged till att holle tjenere för Hertugnäs godz, thet Kon:ge M:tt w. a. n. herre honom til döderdag undt och nådeligen efterlatit haffver. Här upå begärer han udi thet underdåneligisten Kon:ge M:ttz w. a. n. herres breff — och vill her Karl udi höst tilkommande leffrere Söderby Kon:ge M:tt like som thet står, men ther han motte nu i höst bliffve frij för all tjenist, och

otilbördelig gestning, som här til haffver warit aff adelen, vil han ödmjukeligen geenstan uplate hans Kon:ge M:tt samme godz. Här upå förwentter han Kon:ge M:ttz nådige swar.

Hustru Annes, salige Bertil Håkenssons efterleffverskes til Balkis clagemåll, emott hustru Judit i Åbo, som haffver een broderdeell och rätt broderskifte udi wåte och tårre, närby och fierre, udi alt thet som aff ålder under Balkis godz legat haffver, i Wemå soknn.

Thenne Hawas öö hade her Erich Fleming köpt undan skattebönderne ther omkring boo. Dog weett hustru Anna icke berette utaff hvad by öen är förminskedh udi cronones skatt.

Her Erich Fleming.

Först clager hustru Anna, att utan för Balkis godz ligger en öö, benempnd Hawas öö, then hustru Cicel i Balkis, Bertil Håkenssons modersyster, hade fått udi rätt skifte, aff sin broderson her Erich Fleming, för then dell och anpartt henne haffve borde udi Soliste gårdh i Letala soknn. Samme öö wil hustru Judit halff sig tilwelle, in udi thet broderskifte, som them emellen bör ware um Balkis godz, efter 2 bröders skifte.

Till thet andre clager hustru Anna Bertil Håkenssons, att hustru Judit haffver sig inwelled udi en eng, benempnd Tachtoma, som är så mykit sagt upå svenske som een teppe, hvilken eng bär årligen höö — 8 lass. Och skall hustru Judit ther utaff haffve latit berge anno 55 wid 4 lass aff halffpartten. Dog haffver hustru Judit ther ingen rätt till efter som hustru Anna Bertil Håkenssons beretter. Ty samme teppe skall warit fordom kommen upå een systerdeell udi rätt skifte ifrå Balkis gårdh, och then broderen, som gaff samme syster fult geen fullo, han behult teppen under hustru Annes heemman, in till thenne dag.

Hustru Juditz swar i Åbo.

Så mykit thet belanger um Haffwas öö, thå wil hustru Judit [ej] befatte sig med samme öö, um så är som hustru Anna

berettet haffver. Dog förseer hustru Judit sig til menige man udi Wemå sokn, så att Hawas öö haffver aff older legat til Balkis, och att hustru Annes förhaffvende skall bliffve funnit anners, än hon haffver andragit.

Lasse i Balkis heett h. haffver så wäll giffvit fulle pen:er uth sine faders Juditz fader. Um Tachtoma eng swarer hustru Judit, att hon sisterns barn, som än nu leffve, like som hennes farbross hustru, hustru Cicel, Anders Balkis efterleffverske.

Och tesse äre hustru Juditz farsysters barn, som haffve annamet peningerne för Tachtoma äng, efter engen war fallen på theris moders deell, hustru Annes i Kaidamass udi Wemå sokn. Och tesse äre the, som haffve upburit peningerne aff hustru Juditt: hustru Mariet udi Helssingeby udi Töffvesall sokn, och Gertrud hennes syster.

Hvad gode män seije them emellen ther will hustru Judit lathe sig åtnöije medh, när ther um är ransaket på häredz ting. Men hustru Anna Bertil Håkenssons will til inthet ting.

Wijdere elager h. Judit, att hustru Anna haffver 4 spanneland åker meere än hon haffver efter gode mendz ransaken.

Här til swarede h. Anna att thet hon fan för sig, thet haffver hon behollit i Balkis efter salige hustru Cicell. Och kan hon icke wethe annet beskeed, hvij then ene brodheren haffver meere än then andre, utan att Lasse i Balkis h. Juditz far hade legat lenge och trått på sengen, och Anders i Balkis hade brukat sin åker fliteligen.

Wåre ther nogre andre bewijss upå, them wille hustru Anna nest tilkommendes Johannis Baptiste hentte ifrå Erich Håkensson i Swerige, effther han hade breffven hoss sig på Balkis godz.

Thette hörde wälbördig man Hindrich Claesson til Kankas, att the så bleffve utöffver eens.

Aff Saw soknn.

Emot hustru Birita til Torlax.

Oleff Jopsson i Gudztall, och Niels Jopsson sammestedz, med theres faderbroder Per Nilsson, clage att h. Birita til Torlax haffver ifrå them en ängesholme benempnd Cusar för xv ~~ix~~ ortuger, och äge the på samme öö tridjungen oc 5 alner, hvilken tridjung theris föräldrer hade pantsatt för så monge pen:r, som förberört är, men för:de Biritta til Tårlax och Ravalld Halffversson haffve upburit aff them xl ~~ix~~ ortuger igen, och haffver för:ne Cusar öö warit bortte undan schatten i 175 åår. Ther til scal h. Birita sware um skatten.

Emott Simon Thomesson, anno 56.

2 Junij. Clagede Bertil Jönsson och Oleff Jopsson i Gudztall i Saw soknn, att Simon Thomasson hade sakfelt them til 40 ~~ix~~ hvardere, för thet the wille löse cronones jord igen nempnigen Cusisari öö i Saw soknn, som Johan Monsson til Brödertorp i Poijo soknn hade skencht sin hustru, fru Karins dotter til Läpas, udi morgongåffver. Men 20 ~~ix~~ ortuger gåffve the samtliggen uth.

Emott Oleff Trotteson.

2 Junij. Clager Martti Häpujäeld aff Picke soknn, samt med Kon:ge M:ttz landboer ther sammestedz, att the aff Urhapä, Irjawäri och Wechkama byar, haffve med syn för 7 åår gått them ifrå wid 60 lass äng, när godhe hör är, och 30 lass när ond hör är. För thesne syn hade Oleff Trotteson upburit 6 par oxar och 60 ~~ix~~ pen:r. Thette witner, tyger och swär Simon Thomesson, att så är wisseligen skeedt.

Tesse efterscrifne frelssismän i Finlandh äre skickelige til att brukes för befallningxmän för Kon:ge M:ttz krigxfolk, både til landh och watnn.

Jöns Westgöte til Wexsiö.
 Hindrich Claesson til Kankas.
 Jöns Knutzson til Laucko.
 Claes Christersson til Åminne.
 Nils Boije til Genäss.
 Erich Spåre til Höffveköle.
 Erich Arvidzson til Grubbacke.
 Herman Fleming til Wilnäs.
 Simon Thomesson til Kappelstrand.
 Peder Fleming til Friskala.
 Erich Olsson til Kiala.
 Johan Olsson til Draxby.
 Torsten Hinderesson.
 Göstaff Fincke til Porckala.
 Jören Fincke til Pernå.
 Tönne Olsson til Tjusterby.
 Arvid Olsson til Gambleby.
 Hindrich Jönsson til Arlax.
 Påvel Jönsson.
 Lasse Liffzlender til Stenssböle.
 Arvid Dubbe til Kråkeöö.
 Matz Segfredzsson til Baggenäs.
 Hans Ersson til Gesterby.
 Matz Knutzson til Sarfflax.
 Måns Ille.

Finnes och gamble duglige hoffmän på Nyslott, som Kon:ge M:tt kan lathe bruke för höffvidzmän för fotefolkit, effther nogre äre aff befallningxmännen i Wijborg döde. Och äre tesse the förnemste wid Nyslott.

Jacob Persson.
 Jören Matzson Finne, en dugliger hoffman.
 Lasse Mickelsson.
 Longe Jöns.

Kan Kon:ge Mitt w. a. n. herre och late bruke Jachim Fleming hoss gode gamle krigsmän til sjöss, efter Jachim haffver lust til archeli.

Um Bastöö i Finneström sokn.

Bastöö är i Finström sokn på Ålandh i så måtte först kommen undan skatten, att een bonde hade funnit gamle bisp Magni til Åbo handebook, och dölt henne bortt nogen tijd. När thet bleff öpenbartt, bötte samme bonde bortt sitt heemman för dölssmäll, under doomkirkien, och otte samme bonde 40 m jordh. När her Iffvar Fleming hade Oland i förlänning, löste han heemmanet til sig, som bonden hade bortt bött, och gjorde sedhan itt jordeskiifte medh Nils Gudmundzsons efterleffverske * hustru Brita i Bastöö udi så måtte, att hustru Brita skulle beholle i Bastö then 40 m frelssisjord, som her Iffvar Fleming hade löst ifrå domkirkien, och her Ifvar skulle haffve ther emott igen för — 110 m skattjordh i Näs udi Saltvick sokn. Hvilkit och så skedde. Sedhan bytte her Ifvar Fleming sin jord ifrå Näs i Saltvick och til Gregersby udi Finström sokn.

Huru mykin jord Nils Gudmundzson haffver fått frelsse upå står inthet anteecknat udi hans frelssesbreff, utan allenest att han haffver frelsse på så mykin jord, som honom med rette tilkommer udi Bastöö.

Bastöö ligger för 80 m , heele byen.

Följe nu breffven. Först Nils Gudmundzsons frelssisbreff, dateret i Stockholm anno 1513.

* Kolmen viimeisen sanan sijassa on ensin ollut: „Per Monssons hustru“.

Nils Gudmundz-
sons frelsisbref
på Bastöö.

här är förfalsket
til ewig, och ut-
planat, han leff-
ver.

Thette her Sten
Stures breff haff-
ver Nils Eskils-
son höffvidzman
på Kastelholm
förskaffedh Nils
Gudmundsson.

Bewijss att ther
haffver warittaff-
radzjord i Bast-
öö.

Jag Steen Sture i Ekesiö riiddere, Sweri-
ges rikets förståndere, gör alle witterligit, thet
jag aff synnerlige gönst och godh wilje haff-
ver undt och tillatedt, och nu med thette mitt
öpnä breff unner och tillater, att thenne breff-
visere Nils Gudmundzson må och scall njuthe,
bruke, och haffve frelsse och frijhett på thenna
sin gårdh Bastöö, så mykit honom ther udin-
nen med rette tilhörer. Tesliges och på alle
the godz och gårdar han medt giftermåll här
til fongit haffver, eller och här effter fonge
kan, och tilförenne i frelsse warit haffve, för
welviliog troskap och tjeniste han her effter
mig och Sweriges rike bewijse må och scall
[så] lenge han leffver, [för]bjudendes alle ee hoo
the helst äre eller ware kunne, som för mina och
rigxens skuld wele och skole göre och lathe,
förne Nils Gudmundzson her emott att hindra,
hindra latha, mödha, qvälja, platzsa, oförretta,
eller i nogen mootte förfong ath göre, wed
min och rigxens strenge hempnd, plicht och
wredhe. Giffvit och scriffvit på Stockholm,
Odensdagen nest effter S:ti Dionisij *episcopi*
dag anno *domini* millesimo quingentesimo tre-
decimo under mitt indsigle.

Wijdere är bewijsligit, aff Larentz Fle-
mingx quitentz, att Nils Gudmundzson haff-
ver haft affradzjord in med sig på Bastöö,
hvilken jordh och Per Monson haft haffver.
Följer quitentzet.

Bekennes jag Larss Fleming til Sundholm
mig haffve upburit aff erlig welbördig qvinne
hustru Barbro, Torsten Hindersons, upå Per
Monsons wegna i Bastöö, otto ~~ni~~ ortuger, för
then jorda anpartt, som min salige fader köpt

Bastöö, ligger hade aff Mons Olsson i Fastersby och Gisle för—80 ¹/₂ jordh. Olsson i Tranavick, på begges thera hustrueess wegna, och ther til 12 öre affradzpen:r aff samme jordh. Tess til wisse under mitt signet. 15 Martij anno domini 1551.

Haffver han och 3 andre breff, ther med han giffver tilkenne huruledes han haffver andre sine mederffvinger utlöst efter Nils Gudmundzsons död.

Sammeledes kan man förnimme aff Oleff Trotteasons breff, att Per Monsson hade haft affradzjord inne medh sig i Bastöö. Följer Oleff Trotteasons breff.

Affradzjord i Bastöö. För alle the gode män thette breff hender förekomma, bekennes jag Oleff Trotteason häredzhöfding på Oland, att åren efter Gudz bördh 1547 then 28 dag i Januarij monadt, kom för mig och the 12 i nempndene såthe, i Karlss i Sudrasunda, som thet år lenzman war, erlig man Per Monsson i Bastöö, i erlig wälbördig mandz närware Torsten Hindersons Kon:ge M:ttz befalningxmands på Casterholms slott, och begärede itt witesbreff, huruledes han hade giortt itt jordebyte med Holm Staffansson i Westensunda, efter begges theris åtnöije, så att Per Monsson gaff Holm 15 ¹/₂ jord liggendes i Westensunde, och Holm gaff Per Monsson igen 15 ¹/₂ jord, liggendes i Bastöö, hvilken jord Holm fick til arff med sin hustru. Och gaff Per Monsson Holm Staffansson i welgäffver en ¹/₂ rede pen:r. Item andre resse bytte Per Monsson i Bastöö med Holme 20 ¹/₂ faste jordh, som war Per Monsons fäderne liggendes i Ytterby. Ther emott gaff Holmen för:de Per Monsson 20 ¹/₂ jord igen, liggendes i Hammerlandz bode. Tesse 12 gode män såthe förscrifne tid för rette, Oleff Nilsson i Karreböle, Nils Monsson i Westansunde, Jöns Nilsson i Kongxöö, Jacob Nilsson ibidem, Simon Nilsson i Ytterby, Jacob Jonsson Norsunde, Nils Erichsson i Hammarudda, Jöns

Persson i Andersböle, Oleff Olsson i Möklöö, Erich Monsson i Torp, Jöns Monsson i Westerkalmar och Lasse Persson i Gäleby. I tesse 12 mens åhören och begges theris wenlige skiffte, som här giort är, dömdde jag them emellan stadigt och fast, wid hvars theris 3 M . Till tesse breffz mere wisse och bettere förwaring, trycker jag mit signet neden under thette breff, som giffvit är i Sudrasunde, stund och tijd som förscriffvit står.

Hustru Biritte
breff på Bastöö,
giffvit Per Mons-
son.

För alle the dannemän, som thette breff hender före at komma, thå bekennis jag Brita i Bastöö, med thette mitt öpne breff, och gör allom vetterligit, att jag haffver budit min brodersöner alt thet jag ågher i löst och i fast, att the skulde stå mig fatiga före til min dödh. Hvilkit the inthe wilde. Thå haffver jag undt och tillatidt min systerson Per Monsson 50 M köpejord för the — 200 M , som han förde i gården och förtärdes ther, hvilken jordh liggendes i Bastöö, och gaff jag honom alt mitt bohagh, inthe undhantagendes, ty förde Per Monsson haffver stått mig före i min ålderdoom och stor sjukdom, som allom witterligit är. Och haffver jag giffvit 2 M jord i Östernäs för hvar march i Bastöö, som allom witterligit är. Tesse epterscriffne dannemän wåre ther utöffver, och samtyckte thet med mig, som äre Hindrich Persson kirkieprest i Finneström, Hindrich Jönsson i Haga, Oleff Mickelsson i Ökarenby, Jöns Jopsson ibidem, Hans i Pantzernäs, Knut ibidem. Till tess breffs wisso och förwaring, thå bedz jag hederligen mandh her Hindrich kirkieprest i Finneström om hans signete nedhan för thette breff, som scriffvit och giffvit är um S. Mattes dag, anno domini mdxxxiiij.

Haffver Per Monssons hustru och itt annat breff, som h. Brita i Bastöö haffver giffvit Per Monsson på förne 1 ~~1/2~~ jord i Bastöö, dateret under her Hindrichx signet i Finneström, på S. Peders dag; anno mdxxxv.

Item tredje hustru Brite testamentzbreff på samme jord, och alle andre lössöre, dateret under her Hindrichx signet i Finneström, på S. Matz dag anno mdxxxiiij.

Följer Nils Eskilssons breff, ther udi han giffver Nils Gudmundsson friihett, och loffver ath han will förskaffe honom frelse aff rigxens förstondare her Steen Sture.

Jag Nils Eskilsson i Wänegarn, och höffvidzman på Kastelholm, gör allom witterligit, med thette mitt nervarendes öpne breff, att jag haffver undt thenne min trotjenere Niels Gudmundszon frelse och friihett, honom och hans echte barn, på then jord han i Bastöö haffver, för then welvilelig troskap och tjenist han mig her til bewijst haffver, och än herefter troliga bewijsa må oc skall, så lenge som han leffver. Scal och förde Niels Gudmundzson haffve förde jord aldelis frij för alle affgierder och utskylder, som uppå legges kan. Och wil jag frandelis flia honom wår kiäre herres her Steen Stures, Sweriges rikis förstondares, frelssisbreff, som han scal ware förwareder med. Till tesse breffz mere wisse och bettere förwaring, henger jag mitt insigle nidhan för thette breff, hvilkit som giffvit och scriffvit är på Kastelholm, ären epter Gudz bördh tusende femhundrede på thet tolfte fredagen nest epter Wårfru dag conceptionis.

När her Iffver Fleming hade löst för 40 ~~1/2~~ jord i Bastöö undan Åbo domkirke, som för berört är, wille han fördrifve hustru Brita plat ifrå Bastöö. Ther utaff bleff Per Monsson förorsaket, efter h. Brita hade tagit honom til sig för itt förswar och förstondere, til att drage til Kon:ge Mitt och förskaffe sig förswarelssebreff emott her Iffvar Fleming. Bekom och Kon:ge Mittz w. a. n. h. nådige förswarelssebreff, hvilkit och tilstedes är.

På *thet* sidzste, när her *Iffver Fleming* med *snurken* och *pucken* in*thet* utrette kunde, emott h. *Brita* och *Per Monsson* til *Bastö*, slogh han upå en annen streng, och begynte handle med them um itt *wenligt* skiffte, och gjorde sedan itt skiffte med them, som här *effter* følger.

I.

Torsten Hinderzsonn på Åland.

1. Torstens moder war her Larentz Torstessons i Satakundz

Köre kirkieprestes syster, och förde her Larentz Torstensson sjutton ruthor, them oc Torsten Hinderzsonn nu förer, men man weett icke medh hvad skiäll, *effther* *thet* att Torstens fadersbörd var kommen aff Tervike i Perno sokn, och war icke frelsse.

2. Med förscrifne vapen haffver Torsten kommitt til nogre godz *effter* salige Lasse Wijborg, som tjentte tilförende Mons Nielsson på Kumegård. Men meste deelen aff godzen strök her *Iffvar Fleming* til sig, för *nogre* mandz-drååp, som salige Lasse Wijburg bedriffvit hade, then stund han war udi her *Ifvers* tjenist. *Thet* under her *Ifvers* titell och annen handell *clarligen* scal uttryckt warda.
3. Under förde vapen, och sådant skeen, *thet* Torsten war aff gammell adel, haffver han bekommitt adelt gifftermåäll, nempnigen hustru Annes dotter på Tjusterby i Perno sokn, och med sin hustru bekommitt gode godz, på hennes möderne. Hustru Anna Johansdotter war *Per Flemingx* syster på Frisila, men aff hvad adell hennes man war, Olluff Lille, scall icke bliffve förgätit, när man kommer

til Arvid Olsson och Tönne Olsson, Torsten Hinderssons hustrues bröder.

4. Haffver och Torsten Hindersson sig tilegnat undan skatten een äng aff Sigfred Getz ärfvinger, med begges there breff, som her efter bevises, och ligger engen udi Masko sokn widh Tammissariby, och heter Hinda eng. Soknen holler med Sigfred Getz ärfvinger, men Hindrich Claesson holler med ingen, utan säger, ther the wilje clage, skole the icke beclage honom. Och thet är finske practiken, tije sanningen, och inthet hjelpe then fatige til rette.
5. Falske breff bruke mine landzmän almenneligen (falske breff kallar man, som med falske witne och tyg bekomme äre, igenom them och aff them, som sig inthet um saken förstätt haffve).
6. Falske eeder brukes gemeinligen öffver Finlandh, ibland them öpperste synnerligen. Udi så måtte: när the skole noget tyge ware så skeett eller icke, ware så tilgongit eller icke, swärje the: jag wiste thet aldrig ware skeett, och achte inthet um thet androm ärligom mannom haffver warit witterligt oc kunnoget, eller eij.
7. Ingen tunge kan utseije theris falske eeder, ingen ärlig man kan heller så snartt uptencke finantzerij, bedrägerij och svik, som een partt mine landzmän göre, och jag aff nogre theris breff förstätt haffver.

Um Torsten Hinderssons wäsende på Oland, och her Jacob Getz, kirkeprestes udi Norbotneköre.

28 Junij Torsten Hinderssons morfader och Sigfred Getz anno 55. (her Jacobs faders) farfader wåre brödersönnner, begges there föräldrer hade ått tilsammans Getela godz i Masko sokn, och ett annet benempnd Nisselä ibidem. Til Getele godz hade the köpt een äng,

benempnd Hinttala eller Hinda äng vid Tammissari-by *ibidem*. Huru dyrtt ängen köpt är, finnes udi köpbreffvet, *thet* Torsten *haffver* inne *med* sig.

När förscriffne Torstens Hinderssons och Sigfredz Getz förfäder skiffte Getela godz udi skog och skiull, när och fjerre, skifftes then *samme* köpäng ochså. *Szammeledes* och Nisselä godz, så att Sigfred Getz farfader behult allestedes helfften emott Torsten Hinderssons morfar. Hvilkit skedde för 70 år *sedan*. Men nu för nogre år, *sedhan* salige Sigfred Geett dödde, och hade giffvit sig under cronones skatt, *effter* han icke förnotte göre riket then tjenist aff godzet som thå för-dredis aff *honum med* hest och harnisk, *haffver* Torsten Hinder-*sson* wellad engen under sig, med begges there breff, like som frelssisjord. Ther udi *thennom her* Jacob *effter* hans fader är skedt förnär. Ty att icke får Torsten på meere njuthe frelse oc frijhatt, än han *haffver* retten andeell udi. Och ther *her* Jacob icke förmåtte, like som hans fader tilförende, upholle then tjenist som riksens nödtorffter kreffvie kunne, wåre wäll tilbörddeligit, att han beholle motte then deell, han skiäll och rätt til *haffver*, utgörandes ther aff cronone skatt och skull, och icke bliffve ther ifrå trengd aff Torsten Hinder-*sson*, som nu skedt är.

Breffvet som lyder på ängen och um ängenes köp finge Torstens föräldrer i Juthetiden aff Abo doomkirkie, ty *thet* war för eeld och annen wåde skull insatt udi doomkirkien, men herr Larentz Torstensson (Torsten Hinder-*ssons* moderbroder) tog *ther* breffvet uth. Och kunne the icke skiffte breffvet i tu, endog the skiffte godzen.

Aldrig klandrede Torstens färälder i theris lifftijdh her um, uthan Torsten *haffver* nu begyntt klandra oco kommitt engen under sig, *sedhan* Sigfred Getz partt bleff, som förberört är, lagd under skatten. Tilförende brukade hvar sin deell, som bröder, *effter* brödersskiffte war gongitt them emellan, och ingen taledde then andre till (som meenig *man* i soknen witterligit är) annat än gott.

Her Jacob Getz breff, um Torsten Hinderssonn.

Jag her Jacob Getth gör witterligitt för allom them som see eller höra lesa thenne min bekenneelse, att när jag från Östrebotnen kom aff Kyrebominne sochn, till Stockholm, then 28 Junij anno 55, androg och beklagade jag för Konung:e M:ttz min a. n. herres tjenare Jacob Teittis then orett och öfverwold, som Torsten Hendrichson högbemelte Konung:e M:ttz befalningzman på Olandh mig och min systher effther wår salige faders Sigffred Gettz dödh tillfogath och giortt haffver, synnerligen om Hinda eng wid Tammissari by udi Mascho sochn, bidjandes att Jacob Teittis, för Gudz och rettvisones skuldh, thet wille Konung:e M:ttz tillkenna giffva, såsom jag sjelff och tillförende hans n. högmectighet therom förstendigitt hade, så att mig motte widherfaras skell, effter som jag finnes aff sackenes lengdh, Jacop Teittis scrifteligen vidare förtaldh, haffva foga och rett till. Till yttermere wisso, att jag sodant för Jacob Teittis andragit haffver, och thet udi lengtene vidare bevisa will med sanning, att Torsten Hendrichsson mig oret giortt haffver, trycker jag mitt signet herundher. Datum Holmis utt supra.

Torsten Hinderssons modersyster heett Torstens Anna, och bodde udi Abå ett skiffte, och dödde udi Nädendals klöster.

8. Torsten Hindersson betungar årligen Kon:ge M:ttz bönder med otilbördelige skjutzreeser, och annet.

I fiord anno 54 drog Torsten sampt sitt frutimber med 17 hester til Perno, thedan til Ägräpä, ifrå Ägrepe och ibake til Oland med 20 hester.

Hvad tunge Kon:ge M:ttz bönder ther utaff haffve, må Gudi ware clagett.

Torsten Björnsson, her Larentz Torstenssons fader i Köre, hade waritt ridfougte udi Finland. Utaff hvem hans adell haffver hafft ursprung, må the bewijse. Men effter honom förer Torsten Hindersson skjöld och hjälm.

Torsten Hinderssons fader war een fatig borgere udi Åbo, och brukede köpshandell, och gården haffver ännu i dag nampn aff Torstens modersyster Torstens Anna.

Her Larss i Köre, Torstens Anna och Torsten Hinderssons moder wære sydzsken, ty haffver icke Torsten Hindersson rätt till att före skjöld och hjälm effter sin morsfader Torsten Björnsson.

Cummalaby i Reeso soknn och Willilä i Masko erfde Torsten effter her Larss i Köre.

Lasse Wijborgx fader war ochså een borgere i Åbo, och brukede köpshandell.

Her Jacob Geit och Torsten äre slectinger aff Geitilä.

Erich Spåre.

1. Erich Spåres moder heett hustru Madelin, hennes fader gamble Jöns Spuri, effther honom förer Erich Spåre skjöld och hjälm, en spåre.
2. Effther Matz Larentzsson Kon:ge Mitzz fougte, som rettat bleff i Stokholmm, fick Erich Spåre een gård, medh hvadh rätt och skiäll, må han själff wethe.

{ Torkil Spåre.
Magdalena, Erich Spåres moder, hans syster,
nempnigen Torkil Spåres.

Erich Spåres fader heett Jacob, och war een borgere udi Nådendall, men Jöns Spure, hans morsfader war adell, som förberörtt är, och hade han een annen dotter, benempnd Margareta til Spurila, Christer Perssons hustru i Paimio* soknn.

* Tämän sanan alle on kirjoitettu „Pemar“.

1. Per Fleming på Friskala haffver slagit 5 eller 6 karer ihell, som allom udi Åbo witterligit är, och aldrig bött Kon:ge Mitt w. a. n. herre för sådan ogierning een penning. Vix etiam haeredibus occisorum. Hvad Kon:ge Mitt nu göre wil, eller teckis med honom, står til Gud och hans nådz Kon:ge Mitt.
2. Haffver och Per Fleming fått någre godz effter salige M. Hans doomprovesten udi Åbo, hvad rett doomprovesten eller och Per Fleming haffve til samme godz, må han wel lathe komme til bewijss.

28 Junij
1555.

Erich Håkenssons moder hett hustru Walborg och war her Iffver och her Erich Flemingx fadersyster. Tesse effterföljende godz haffver Erich Håkensson inlöst effter hennes dödh, Bertil Håkensson owitterligen,

Wiurila i Halicko	}	soknn.
Wolttis i Pemar		
Pöhäranda i Wemo		
Böle i Uskela		

Tesse 2 godz hade Erich Håkenssons moder besittit udi hennes lifftijd, them Erich nu haffver

Corilax i Pargas	}	soknn.
Curkisall i Sagu		

Än haffver Erich Håkensson erfft effter sin moder tesse 2 godz nempnigen

Maiala i Halicko	}	sokn.
Birke i Wemo		

Item erfde Erich Håkensson med siin syster Chirstin Larentzssdotter i Åbo ett steenhuuss skattat till 1,000 march.

Än erfde Erich Håkensson, effther them i Balkis udi Wemo soknn, tesse 2 godz, them Erich haffver uplatit sin broders Bertil Håkenssons barn, nempnigen

Balkis i Wemo	}	soknn.
Låkelax i Wemo		

Bertill Håkenssons efterleffverska hustru Anna Olssdotter clager att Erich Håkenssonn haffver med welle besittit thesse 2 godz Corilax och Curkisall, och årligen aff them upburitt affradt. Ther emott hon inthet hafft haffver. Och när Erich Håkensson betaler henne affradet, som han upburitt haffver aff tesse 2 för:de godz, will hon betale Erich igen then deell han heemligen utlagt haffver för the godz begges there moder hustru Walborg hade pantsatt, och Erich igen löst haffver.

Efftther the äre bröder, äre the och like när till at igen löse then deell begges there moder hade utsatt.

1. Her Erich Fleming haffver ibland annett driffvit bönderne udi Sjundå soknn wid sin gård Swidje ifrå theris arff och egitt, som forfäder för them hade giorrt cronone schatt och skuld utaff. Hvad tillatilsse han ther til hafft haffver aff Kon:ge M:tt (ther hans efterleffverske fru Heble beroper sig upå) må hon bewijse.

När bönderne bortdriffne wåre, lade her Erich Fleming theris godhz, änger, åker och all utmarck upunder sin sätagård Svidje, och när skatje[n]ckningen gick (effter han Sjunde soknn udi förlening och befalning hade) lade han then skatt, som aff samme godz årligen utgå plegade, in upå the andre byar ther umkring, på thet att man icke skulle weta cronones rentta ware förminskatt. Och thenne practiken finnes well annerstedz ther i landet, när ther um bliffver förhörtt och sportt, brukat ware.

2. Wid sin gård Qvidje, udi Pargas soknn, haffver her Erich Fleming nogre utöijer och änger undhan bönderne ther umkring boo sig tilegnatt. Men hvaris thet befinnes kunne, att bönderne icke giorde scatt och skuld cronone aff samme utöijer och ängier, wåre tilbördeligitt att Kon:ge M:ttz landbofougte eller hans nådz Kon:ge M:ttz befalningsman på Åbo slott kendis wid them. Eller haffver her Erich Fleming oc hafft Kon:ge M:ttz w. a. n. herres tillatilsse, så må hans erffvinger then förecome lathe, eller och annen beviss som han til öijerne och ängerne hafft haffver.

3. Ibland monge godz, som her Erich Fleming aff cronones skatskyllige bönder, och elljest aff then utarmede adell, som icke förmögenhet hade til att göre riket tjenist för theris frihett, [tagit,] haffver han och udi monge fatige määndz, och faderlöse barns jordgodz sig inträngtt, udi een partt med trodz, udi een partt med behendighett (som *man* foordom haffver kallat arge lister), udi een partt med sådane werdöre, att the aldrig skulle råd haffve till att löse godzen igen, som them hadē utsatt.

4. Ther her Erich Fleming sig intrengdt haffver med trodz och behendigett, är thette ett, att een nunna udi Nådendalss klöster, benempnd syster Anna Ja-copssdotter, hade giffvit in med sig til Nådendalss klöster ett godz udi Cuttilaby udi Halicke sokn, med qvärn, qvärnestond, åker, enger och all andeell, udi wåte och tårre. Ändog för:de nunna hade sydz-skenbarn the ther hade warit närmäre, kunne the dog inthet komme til godzet (när effter Kon:ge M:ttz w. a. n. herres gunstige tillatilsse bleff tilstadd, att neste slechten och ärrfvingerne skulle kennis wid the klöster och kirkegodz, som the bewijs hade till att kommitt war undan theris börd och slechte) uthan her Erich Fleming handlede med nunnen, och gaff thet lange blåå före, så att han wille ware nunnone meere tillgode, och heele conventet iaför Kon:ge M:tt, än thet godzet kunne ware wärdt, hvilkit han icke heller så storligen begärett hade, um thet icke hade legat honom så när för honden.

Wijdere, ther the icke wille effterlathe honom godzet, skulle Kon:ge M:ttz fougte kennis ther wid, och sedhan kunne både nunnen och heele conventett (til ewintyrss) njutha thet föge til gode, ther the, när her Erich thet fått hade, mykit gott hade aff hafft.

Effther sådane lange framsetninger handlede han med sin syster, som abbetisse war, item med then effter henne abbetisse bleff (ty the wårē the ypperste udi conventet), så att han fick then deell udi Cuttila godz udi Halicke

sokn, som syster Anna Jacopsdotter tilkom. När syster Annes slectinger här upå talet haffve, äre the affvijsste med hugg och slag, um the anners haffve icke latit sig åtnöije.

5. . Än haffver her Erich Fleming sig wijdere med trådz och behendighet intringdt till en annen Jöns Knap. gård udi Cuttilla by udi Halicko sokn. Och är så tilgongitt, att offtenempnde syster Anna hade een systemsson benempnd Jöns Jacopsson Knap, then ther nu är borgere udi Åbo, han Cuttilla godz. otte udi förne by Cuttilla een gård med qvärn, qvärnestond, åker, enger och all utmarck, udi wåtho och tårre. Otte och samme Jöns Knap een mile ther ifrå emott Pemar sokn ett torp, heeter Cummia, item ett annet torp, emott S. Morthens sokn, oc så een mile liggendes ifrå Cuttilla, och heter Nurkila.

När Jöns Knap erfde sin moder, löste han sin mederffvinger, bröder och systrar, ther ifrå, och efter han icke sjelff så monge peninger hade, att han sin mederffvinger utlöse kunne, satte han gården Cuttilla enom prest, benempnd her Larentz Savolaynen, til pantte för 170 march ortuger, och deeltte sedhan sin bröder ifrå.

Någre åar ther efter war her Erich Fleming till, och lätt kalle presten för sig, och sade: ja, ja, tu est en goder danne-man, tu skalt komme wäl til måtte. Och dine monge peninger skole tig well göres behoff. Tu est så wellig wården, att tu wilt trenge adelen ifrå theris arffgodz, med tine monge peninger. När Kon:ge M:tt w. n. herre sådant wethe fåar, twiffler mig inthet upå, at tu ju wisseligen fögo och lithen tack ther igenom förtjener. Aff sådane och andre ord, som her Erich Fleming til presten sade, bleff presten förskrecht och dristede icke beholle godzett Jöns Knap tilhonden, aff thennom honom godzett pantsatt war, uthan motte thet uplate her Erich Fleming för så monge peninger thet honom pantsatt war. Hvad breff her Erichs erfvinger haffve på godzett, må the bewijse. Ingen större rätt haffver presten haft till Cuttilla, än nu sagt är.

Sedhan Jöns Knape *thet* weta fick (ty her Erich handlede *heemligen med presten*) att her Erich Fleming hade löst til sig Cuttila, taleden *han* her Erich till, men han fick *inthe*t annet höre uthan att han war bondeson, ty kunne han icke erfve frelsisgodz. *Ther* udi her Erich otilbördeligen gjorde, förty att han bleff icke arfflöss förthenskuuld, att han war bondesonn, utan han miste frelset, och skulle sedhan göre schatt och skuld som bonde, *effter lagen*. Doch hvar så bleffve bewilligett, att alle bondesöner i Finland, som haffve frelssisjord, icke må eller scole njuthe frelsse, bliffver well mindre frelsse udi Finland, än nu *ther* är, och dagligen tilöckes.

Skole the och gå under schatt, som bonde söner äre (och inge bewijss haffve aff herrer och förster, eller synnerligen aff Kon:ge M:tt wår aller n. herre, på theris frelsse), är *inthe*t tviffvelssmåll udi, att cronones schatt ju bliffver föröckatt. Och *thet* står til Kon:ge M:tt w. a. n. herre, huru hans nåd *thet* haffve will.

Men *thet* är wist som meenighett *ther* roper och klager, att then wille adelen *ther* i landet (*thet* är, the som icke haffve rätt bewijss um theris adell och friheter) förderffver menigheten udi grund.

Som förberörtt är um Cuttila godz, när her Erich Fleming *thet* aff presten fått hade, *med* sådane behändighet, som företald är, tilegnade han och sig the tw torp, som *ther* um kring godzet låge, nempnigen Nurkila och Kummia. Och endog Jöns Knape *ther* upå klandratt haffver, så är honom ingen rätt widerfaren, uthan att her Erich Fleming hade en reese udi Pemar soknn budit Jöns Knape eett stycke peninger til förlikning. Men *effther* Jöns Knape war tredzsk, och wille icke *effterlate* torppen, sampt med godzet Cuttila, gaff her Erich Fleming *honom* så monge hugg, som *han* nogen tijd bäre kunne. Att så skedt är, haffver Jöns Knape aff them, *ther* then tijd wid tinget närwåre, och att så skedde, affwiste, breff och segell. Men fru Heble haffver hafft sin tjenere *sedan* udi Pemar

soknn, nu för 2 åar, och kommitt een hoop meenedare till att vitne, så att Jöns Knappe fick aldrig hugg aff her Erich Fleming, ther the affwijste, och tvingede endelis presten i Pemark her Mickell til att scriffve samme witnessbreff. Hvilkit presten nu med sitt breff bekenner, och beclager att the haffve orätt witnadt med fru Heble, och ille kommit honom till at scriffve, thet han icke retteligen wiste huru thet sig hade.

Testimonium Och är thet almmeneligit udi Finland, hvilkit I. L. T. de jag Jacob Teijttis och bewijse will ther i landet för perfidia Finnonum, in rette, eller och här för een borgrätt, att the gifve litteris. ther ut falske witnessbreff, item köpbreff, och annat.

Så att the thet giordt haffve skule ingelunde kunne sig unledha.

Hvad Kon:ge M:tt w. a. n. herre icke werdiges nådeligen ansee the fatige, som nöden och mottgongen lidha, för sådane falske breff skuld, som så otilbördeligen emott lag och rätt dictes och sammansätias ther i landet, bliffve the falske breffz dictare för mectige, och menigheten fatig i landet förderffvet. Och är inthet twiffvelsmåll upå, at såsom the med falske breff sig på een städ befinne lathe, så göre the och upå een annen, emott the fatige som sig inthet förstå um theris handell.

Dixi.

Emott Per Nielsson til Munckeby och Erich Swensson til Haicko i Borgå soknn, 5 Septembris anno 55.

+ Tesse efterscriffne bönder aff Swarsåå udi Borgå soknn, nempnigen Hindrich Ersson, Per Larsson, Pelle Persson, Lasse Matzson, Örian Joensson, beclage sig, thet Per Nielsson til Munckeby och Erich Swenssons landboe til Haicko, som boo udi Westerkarby, haffve tesse fatige i så måtte oförrettat. Först haffve landbönderne tilwellet sig, ifrå tesse Swartsåå boar, ett engestycke um 12 lass, som är tessers åkerlindå, och ligger emellan tessers åker, och efter the udi Westerkarby boo på annen siden åen, haffve the ingen partt med tesse, utan engestycket är

pantsatt aff tessers sidå them udi Munckeby, för $7\frac{1}{2}$ march rigiske. Nu wele Pher Nilsson udi Munckeby och Erich Svensson udi Haicko icke tilstedje att tesse må samme engestycke igen löse, hvilkit är emott Sweriges lag.

Lanbönderne i Westerarsby göre tesse fatige aff Svartsåå stoor orätt, i så motte, att the hugge gärderne nid, som ligge um engestycket, emellen tessers åker, och sleppe så oxar, köör, söör, griisser, får, geter och hester udi tessers åker, ther egenom thesse fatige platt bliffve förderffvede, um Kon:ge Mitt w. a. n. herre icke tager them udi hegn och förswar emott sådane hungrige knaper, som them så udi ene måtte och andre skinne och skaffve. Tesse fatige droge för 11 år sedhan til Kon:ge Mitt, och finge hans n. h. nådige förscriff til her Erich Fleming, men her Erich lass förscriffen, och gjorde inthet til saken. Sammeledes hade the förscriff aff Kon:ge Mitt til Jöns Monsson, när han war fougte, han gjorde inthet heller til sake. För Erich Späre och Nielss Persson haffve the fatige sig och beclaget, men them hjälper inthet för then skuld, att the äre fränder, swåger och gode wenner. Häredzhöffdingen Erich Olsson seer och egenom fingerne när sådant skeer. Sådant will Kon:ge Mitt w. a. n. herre icke haffve här effter, utan will att sådane utjorder och engstycker skole komme igen till och under rette bolbyenom igen. Här um haffver hans n. Kon:ge Mitt alffverligen befalet Nielss Persson wid Helsingefårss. Åår och dag som förscriffvit står.

5 Septembris.

Aff Sjundå soknn.

Jordeträto.

Hustru Mariett, salige Mickel Jönssons efterleffverska i Kockisby, udi Sjundå soknn, be-

+

dagxwercke,
lagmandzgin-
gerd, och ther
till 4 tingxgär-
der um årett,
biälkpen:r, sep-
lagxpen:r, tim-
bermandzpen:r.

clager, att hon med sin [son] Thomas Mickelsson i Kockis icke får utlöse tesse efterscriffne, som haffve rumpejord eller utjord udi hennes bolstad och teg, utan the fike och fare sjelfve jorden, hvar som här efter står, och gøre allenest huffvudskatten uth, och thenne fatige hustru Mariet med sin son Thomas Mickelsson motte utgöre aff hemmanet skjutzreaser, madzskott, ländzmandzrentte, fougterentte och snarest sagt alle owisse partzeler, som är gingerd och annet, ther tesse efterscriffne inthet utgöre, utan allenest aff thet heeman the bygge och boo upå. Udi Kockisby geller en alen jord 2 march, och stongen 12 march, hvilke marcker bönderne ther kalle bondemarcker, och äre 30 fyrker 1 march, löper $7\frac{1}{2}$ öre.

Thenne hustru Marietz hemman haffver waritt för än thet bleff skiffitt 4 stenger jordh, men nu haffve the deltt hemmanet, som här efter följer, hvilkit är emott Kon:ge M:ttz w. a. n. herres wilje och befallning.

+

Först Staffan i Kittfall i Loijå sokn Utstötare. fiker och far 4 alna och itt quarter jord.

Mickel Andersson udi Wabbeby i Loijå sokn 2 alna.

Jönss Mickelsson i Skräddereskog i Loijå 2 alna och itt quartter.

Anders Iffversson i Gunnarsby i Loijå $4\frac{1}{2}$ alen.

Clemet Mickelsson i Gunnarsby 1 alen och itt quarter.

Mariet Olssdotter i Wirkby i Loyå sokn 2 alna.

Thomas Hindersson på Loyå kirkebacka 3 quarter.

Anna Mickelssdotter i Skreddareskog i Sjundå sokn 3 quarter.

Kon:ge M:ttz w. a. n. herre haffver mundligen efterlatitt, att thenne oftenempnde hustru Mariet och hennes son Thomas Mickelsson i Kockisby skåle alle tesse för:de, som utjord haffve udi hennes bolstad och hemman, med skäligt wärd utlösa. 5 Septembris anno 55.

Emott her Hindrich i Espå.

5 Septembris.

1. Tesse efterscrifne, Oleff Mickelsson i Boodom i Espå sokn, Mickel Persson i Skrakaby, Jåp Morthensson i Sådrike, oc Morthen Persson i Oijteböll, beclage på menige soknens vegna, thet her Hindrich theris kirkeprest gör them stortt öwerwold och stor orätt i så måtte, först att han hugger och slår Kon:ge M:ttz bönder, som wäl går syyn för sägn på Jacop Morthensson i Sådrike, thennom her Hindrich haffver förderffvet honden upå. Szammeledes hade her Hindrich i Espå huggitt Labbe Nicu Lasse i hans egin gård, szå att han aldrig kunne göre
2. sig noget gagn. Item giorde her Hindrich i Espå itt otuchtigt stycke emott Hindrich Persson i Boodom, för thennom han, med förloff, pissade i fatet, sedan han hade fått sig matt, och slog bonden emellan ögon udi hans egen gårdh. Och gör han allestedz i sokn ille emott bönderne, szå att ingen wil snartt tage emott honom, när han far i skriffewacke. När her Hindrich far utt i skriffewacke tager han aff hvar bonde 1 wacke haffre, och aff thennom han ligger hoss $\frac{1}{2}$ span til hesthaffra, hvilken haffra han förer til prestegården. Szammeledes tager her Hindrich nu aff en bonde szå mykitt gåffvehöö, som fordom utgiorde 5 bönder, nempnligen 1 drägling aff hvar man. Och när bönderne haffve icke råd til höö, så kunne the aldrig utlöse honom med peninger.
3. Tijundfisk tager han olagligen, och aff the fatige bönder, som icke få fisk um sommertijd eller kunne drage noott, tager han för tijundefisk 5 march humbla aff hvar man, thet them fatige män är för tungt ut att göre, effter hans bissmar är för styff.
4. Aff hvar bonde tager her Hindrich $\frac{1}{2}$ öre offerpen:r, thet haffver han brukatt nu i sex år.
5. Udi liikstoll tager han $5\frac{1}{2}$ öre 1 fyrick.

7. Udi inledningxpen:r aff en brud 1 1/2 öre, aff en hustru 5 fyricker.
8. Aff hvar bonde i matzskott 1/2 pund smör, och ther till 1 march aff hvar koo bondhen åger, för en gald koo eller then som förstsinne bär 1/2 bismarsmarch smör.
9. Item tager han årligen 10 näffver aff hvar bonde til att bygge prestegården med, um han läker, men likevell moste the sjelffve alt bygge som fattes udi prestegården.

Item tager her Hindrich Szå haffver her Hindrich handlat emott olagligen aff hvar bonde 16 march humble oc for- uplenningerne, huru han steltt haffver dom fick presten icke mere sig emot skärrikarenne, må the sjelffve än 4 ~~h~~ humble aff röken. clage.

Kunne the bliffve aff med her Hindrich, så wele the giffve Kon:ge M:tt aff hele soknn i skenck 1 skeppundh humble; thette utfeste Morthen Persson i Oijteböle.

+ Hustru Karin i Murilaby, i Rengo soknn eller Vanhaia Wåno, beclager att hennes ende mandzhjelp, bleff soknn. uttagen udi Kon:ge M:ttz tjenist, och haffver Hindrich Jönssons scriffvere Seffred slagitt henne en blå arm, then jag Jacob Teijttis seett haffver med flere andre wid Helsingefårss, then 5 Septembris anno 55.

Sjundå soknn. Thenne efterscriffne träte belanger oc her Erich Flemingx barn. 5 Septembris anno 55.

Her Erich Fleming hade giortt itt jorde-skifte med Peter Bläsi i Mylliköle, udi Sjundå soknn, i szå måtte, att her Erich Fleming skulle få honom udi Bläsiläby ibidem 6 stenger jordh, alnen för 3 march, löper stongen 18 march, och her Erich Fleming skulle få

aff Peter Bläsi ther emott igen i Mylliköle, huru mykitt wett man icke.

Nu beclager sig Mickel Mickelsson aff Öffviszby, udi Sjundå soknn, som ligger upå annen sidon åen, twertt emott Bläsiläby, att Peter Bläsi, och Knuti Kåpu, Göstaff Finckes landboe, göre honom öffverwold emott råå och rör, i så motte, att the wilje icke lathe honom bliffve wid gamble råår, som är åådjupe, utan falle utöffver åen, in upå thenne Mickel Mickelssons ägor, hvilkit aldrig skedde medan her Erich Fleming otte Bläsiläby.

Göstaff Finckes landbofongte Påvel Andersson är en stoor orsak till att bönderne skeer orätt.

Förde Peter Bläsi haffver röffvat ifrå thenne Mickel Mickelsson, med sin granne Knut Kopu, enger — 6 lass höö, sammeledes svidjelandh och all annor utmarck, hvilkit alt är emott her Erich Flemingx breff, hvilkit lyder ord frå ord, som här effter följer.

+

Jag Erich Fleming riddere, lagman udi Suderfinne lagsagu, bekenner med thette mitt öpna breff, att jag haffver waritt upå ena tretto emellan them aff Öffvisby, på then ene sidhe, Blesaby oc Kopo på then andra sidone, um thera råår och byars åtskilnad. Dog effter thet the ingen breff upå thera råår hade, thå drog jag them til ena wenliga sämje och förlickning på både sidor, szå att tesse effterscriffne råår och råmercke, som them och aff gammelt åtskilt haffve, skule än nu ware rette råår them emellan. Som är i förstonne, att Döffengxåå, som lycktes i Björnetresk, ther skall watnet them åtskilje alt upeffter in til Ruhenwalkamaa råå, och så rårett teden genest in. udi Hudhanmeki, dog med så skålom, att udi ett kär, som heter Hämehännitun alho, liggendes emellen Ruhenwalkama och Hudhanmäki, ther skule the aff Bläsa och Kopoby haffve tree stenger, och Öffviszbyggian skule haffve med them hvar fierde stong. Men udi Kilbengen och

Öwilankölä. Ruhenwalkama eng, skule the aff Ödvisby ingen luth haffva, utan the 2 engier skule the aff Bläsaby, Qvernaby och Kopoby beholda, som the och aff gammelt hafft haffve. Hvilken förlickning och sämie tesse för:ne begge partter å nestom sundag upå Sjundå kirkio och sokno stempno på både sider wenligen bekende och tilstodho, och togo tesse efter:ne 12 dandemän ther öffver synnerligen til witne, som äre: Mickel klockar, Per i Backa, Jören i Pickal, Lass Brasi, Erich i Störsby, Oleff i Svarttebeck, Jöns Olsson *ibidem*, Hendrich i Anneby, Wolter i Paturs, Morten i Störsby, Lasse Hansson i Gambleby och Tomes i Kockis. Tess til *ytermere* wisse, att the sig så wenligen förlicht och sammpthaffve, som här förscriffvit står, thå later jag trycke mitt insigle å ryggen på *thette* breff. Datum på min gård Swidje, then Sönedagen nest epter Corporis Christi anno 1546.

Haffver och Göstaff Fincke på sin hustrues wegna udi Sjundå soknn sju andre godz, nempnigen Skinneri Lassi i Skinnarby, udi Wadaby 1 landbo, benempnd Lasse, udi Sillanpäby 1 landbo, udi Hoffgården 2 landbönder.

Allestedz ther böndernes ägor grentze tillsammans med för:ne landbönders ägor, thå eltter Pável Andersson them ifra lagu tilmälum, thet Gudi ware claget och Kon:ge M:tt w. a. n. herre.

Janackala soknn eller Loppis.

Eskil Polsson aff Häckenniemi by, udi Tennelä soknn, beclager att hans förälder hade pantsatt en eng Pável + Persson i Sairackalaby udi Hollola soknn, engen giffver årligen 8 lass höö, och är så god som 8 march. Han begärer för rette löse engen igen, men mutor och gäffvor förhindre.

Sammeledes haffver Matz Larsson Kastarist aff honom en eng, drager årligen 1 lass, then haffver han i pant för 6 öre.

Oleff Thomasson Sattilast haffver ifrå en eng för en march, drager höö årligen 1 lass.

Matz Olsson
haffver 8 al-
ner och 1
quarter,
Erich Hin-
derssonsam-
meledes.

Emott Erich Spåre, Janackala soknn.

Matz Olsson i Hyvingeby, udi Loppis soknn, Janackala kirkedöme, beclage [!] thet Erich Spåre haffver köpt aff hans granne benempnd Mons Joansson i Hyvingeby 7 alna jord för 20 march danske, them the här kalle maan marcka, och war then tijd skattejerd. Nu haffver Erich Spåre giortt ther frelsse utaff, så när som huffvudskatten, then gör landboen uth, och till alle andre utgårdar skall landboen sware Erich Spåre, och icke Kon:ge M:ttz fougter, lenzmän, fjerdungxmän eller prestmän. Beclage the och, att effter jorden är kommen aff theris bolby, och liggher ther inne än nu, thet them motte blifve effterlatitt, att löse jorden til sig, the wele gerne göre Kon:ge M:tt och Cronone ther all tilbördelig skatt utaff.

Wijdere beclage tesse effter:ne bönder, Matz Olsson i Hyvingeby och Erich Hendersson *ibidem*, thet theris föräldrer hade byytt eller giortt jordeskiifte medh them aff Arlammiby *ibidem*, så att Simon i Arlammiby gaff sins hustrues jord Nils Bengtsson i Hyvingeby 3 alner och 1 *quarter*, och fick igen in hoss sig 5 alner (thet är en halff stong effter Tawesthuuss jordreckning, ther the haffve 10 alner udi 1 stong). Och effter jorden war icke jemppn gaff Simon i Arlammiby Niku Hyvinge geld til wederlegning, skog för 4 $\frac{1}{2}$ danska, maa marcka, och en 3 lass engh. För:de jordskiifte haffve erlige män dömtt gilt och fast tilförende, och nu för 2

Alnen geller
3 $\frac{1}{2}$ danske.

åår sedan dömde Hindrich Claesson *samme* skiffte gilt och fast. Men Erich Spåre, som will *gerne* rigkte sig *med* fatige böndernes skade, haffver dömdt off-tenempnde skiffte tilbage, på thet att han *samme* 3 alner och 1 *quarter* skall få sin teg till hjelp, samt *med* skogen och ängen, som för berörtt är, och will ingelunde tilstedje att bönderne må löse jorden til sig.

5 Septembris.

Janacka[la] soknn.

Emott Erich Till the 7 alna jord, som Mons Joansson i Hy-
Spåre. vingeby Erich Spåre solt haffver, är thenne Erich
Hindersson i Hyvingeby rätte ervingen till, effter
sin fader. Men när han frambödh sine pen:r för
rette, nempnigen 20 ~~mk~~, annamede Erich Spåre
pen:rne, och sakfelte honom fatig til 40 march.

5 Septembris anno 55.

Bertil Staffansson Hyvingelest Låpen pitest, Janackalast, beclager att hans fadersyster, Marietta Morthenssdotter, wil icke uplata honom then jord som henne tilkommer, nempnigen 3 alna jord, alnen 3 march danske, utan haffver solt *samme* jord will fremmandom Erich Spåre. Ther igenom bönderne bliffve förderffvede, och Erich Spåre bliffver riik, så att han äger udi Hy[vi]ngeby alrede 15 alner jord, ther en bonde icke äger 10 alner.

Sokneträte emellan Tennelä och Borgå sokner.

6 Septembris anno 55.

+ Lasse Persson i Kaukalammi, aff Tennelä soknn, eller Hollola, clager, sampt med sine granner udi Kaukalammi, thet tesse effter:ne två byers inbyggere, som äre aff Mensilä och Säling, udi Borgå soknn, göre them öfverwold, emott tesse effter:ne råar, som äre Joutzitaiwall, Joutzenjervi, Pitkejerffvi, Kaitasåtan möden, Wilianmaan-johen hära, Etelänoijan soo, Haukijerffvi, Hakkijärffvi, Purenthuchutenjerffvi, * Mellonsåå oc så tedan til Jousitapala.

Her upå hade Kaukalammi bönder Oleff Tawestes breff, utgiffvit anno domini 1458 in crastino Margarete. Item upå samme råar Björn Claessons breff, utgiffvit anno 39 mondagen nest före dominicam letare. Sammeledes Göstaff Finckes och Herman Flemingx vidisse breff (um Oleff Tawestess breff, utgiffvit i konung Kristierss tijd ut supra) dateret 1 Septembris anno 54.

Hele Kaukalammi by ligger 48 alner, udi hvar stong recknes 10 alner, löper 4 stenger 8 alner, under en skatt marckan gildi ligger udi Kaukalammi 20 alner.

+ Mensilä bönder, som äre Matz Hemingsson med sitt anhang, haffve utöfver råå och röör tagit ifrå Kaukalammi inbyggere höö 45 lass, 14 fåår, 2 kör, die Bartolomei rog 6 pundh.

Haffve och Menselä bönder giortt them aff Kaukalammi stortt öfverwold, röffvat bortt theris fää, theris fåår, theris höö, och udi alle andre motte eltett them ifrå laga tilmälun.

Här upå wetha Menselä och Sälingx bönder Göstaff inthet annat sware, utan seije, att Erich Olsson, Fincke. Nielss Persson, Pelle Persson och Göstaff Fincke + tage mutor och gåffvor för retten. Och haffve Kaukelammi bönder giffvit Göstaff Fincke 1 oxe och

---

* Viereen on kirjoitettu: Purentuchenjerffvi.

30 alner grantt läreff. Item Pelle Persson en koo. Och så kommer thet til, att träterne bliffve upskotne ting ifrå ting, och komme aldrig til ende.

U

+

Thette clagemåll går utöfver heele Finlandh, nempnigen att lagmännen, häredzhöfdingerne och fougterne tage mutor och gåffver aff beggie parterne som trätande äre, och förhale så år ifrå år med theris clagemåll, så att ther bliffver ingen ende upå, uthan tesse förne giffve them förtröstning på både sidhor. Kommer szå ther til (som menighe man i landet beclager) att thesse som skulle åttskilje trätör, tvidrecht och oenighet, the äre the samme, som med theris förtröstning, then the giffve både parterne, när the upbäre mutor och gåffvor, åstadkomme ebland then meenlöse, enfoldige och oförstondige almoge oenighet, tvidrecht och trätör, hvilkit Gudi ware claget, och Kon:ge M:tt w. a. n. herre efter thet är öpenbarligen emott Sweriges lag.

Emott fru Katherin, Björn Claessons.

Tesse effterscrifne bönder aff Janackala nempnigen Matz Sigfredzson aff Oijostenby i Janackala, Pável Hindersson *ibidem*, beclage att fru Karin, Björn Claessons efterleffverske, haffver wellet them ifrå, och någre andre bönder udi Tårholaby i Janackala en femtie lass äng, Oijestonjoki, ther til hon ingen rätt haffver, utan intager theris ängier, för then skuld, at hon äger nogen jord wid Pellingeskoski (hvilken landbo Björn Claesson haffver satt upå sin egen utmarck och umägor). Och skill åådjupeff beggis theris umägor ått. Ther utöfver haffver Eskil Hansson i Hetaby aff

Täuranjäki.

Meskele sokn eller Lampis, beklaget Björn Classon in för Kon:ge M:tt, att Björn och honum röffvat haffver, och är ther til kommitt, att Eskill haffver mist sin partt i efter:de äng, som heeter Teuronjoki, femtie lass höö. Och boo tesse för:ne både på then ene siden um åen nordan ifrå Teurajåki, och fru Karin upå then andre södre uth. Men fru Karin achter inthet utan faller utöffver åådjupest in upå tesse effter:ne byar, som äre: först

Oijestenby, ther udi boo 5 bönder, och är hele byen 10 stenger jord, 10 alna slagit och recknat udi hvar stong. Thernest Tårholanby, ther udi 3 bönder, på 6 stenger jord. Sedan Poijanby i Meskele s., ther udi 4 bönder, på 6 stenger jord. Fjerde byen är Heta i Meskele s., ther upå haffve boott 2 bönder på 1 1/2 stong jord. Samme bönder i Heta nempnigen Eskill Hansson och hans broder haffver fru Karin platt förderffvet och affdriffvit, så att godzet ligger nu i öde, och satt sine landboor på godzet, thee ther på sittie och bruke för:de byers umägor. Item ligge ther omkring 4 sokne umägor, som är Lampis, Ardenkorpiby ther udi 4 bönder på 2 stenger jord, ifrå them haffver fru Karin röffvat 14 lass eng. Engen heter Pippurinjåki. Item i Tennelå soknn, Kiukalaby ther udi 10 bönder på 18 stenger jord, ifrå them haffver fru Karin alle theris ängier. Aff Staffan Persson Pätilest haffver fru Karin sig tilwellet 20 lass äng, engen heter Reuhijåki. Aff Jöns Hindersson Kiukalast sammeledes in udi the nest för:ne 20 lass, item aff Mons Persson i Höffvенеuolaby i Tennelå hans partt udi för:ne 20 lass.

alnen 3 ½ }
stongen 30 ½ }

Alle tesse byar
ligge på nordensiden
Teuranjåki.

Skattbönder haffver
fru Karin fördriffvit.

Thenneclagemåll
lyde på fyre sokners
umägor, som Björn
Claesson under sig
slagget haffver, effter
som the clage, Janackala,
Meskelå, Lampis och
Tennele.

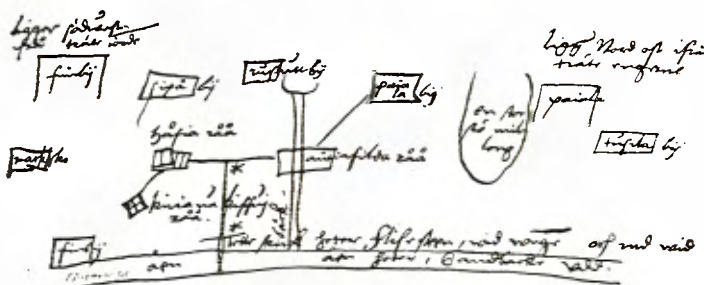

20 Novembris anno 55.

Item haffver Björn Claessons förälder, som Matz Mickelson i Rotajerffvi aff Janackala soknn clager, köpt först aff Matzes förälder itt stycke äng, benempnd Wälicken nittu för ett gråat stodh, upå fierde vintter, werderet för $3\frac{1}{2}$ *mg*. När Björn Claessons förälder brukat hade för:ne äng udi 3 åar, rapede the flere engier undan Matzes förälder, och under sig, til 20 lass och skog til 20 *mg*. När Björn Claesson bleff häredzhöfdinge satte han landboe på samme skog och engier, then ther nu udi 15 åar sitit haffver och tvinget thenne Matz fatig man udi ynkelige måtte, som han clager.

Begärer nu Matz, att Kon:ge M:tt wille werduges för Gudz skuld försware honom emott fru Karin och hennes anhang. (Plura in 2 columna. De domina Catherina Beronis.)

Finby inbyggeres träte aff Helssinge soknn och Pajala bönders aff Vittis soknn, kan man efter tesse anteknede fåar åtskilje, och äre udi rigsens rådز närvare på Helssinge rådstugu

så affsagde, att efter Finby ligger hela byen för 24 stenger jord, udi stongen 6 alner, under en skattmarck ligge 6 stenger oc samme skattmarck recknes för 40 *mg*, så befinnes att tesse Finbys inbyggere haffve 4 skattmarck, och ingen utmarck upå

nogen side, wijdere än en halff mile wäg, och på somblige sidor en *fierdungx* wäg.

Men the aff Pajalaby haffve 3 1/2 skattmarck jord *effter samme* tall, och upå alle sidor 3 eller 4 miler utryme, oc somblige stedes 5 miler, *med* gott fiske *watnn*, gode engier och annen utrymning både til engier och *swidjeland*. Ty bleff them szå *affsagdt*, att the skole bliffve wid the råar, som them lades senest emellen, *nempnigen* wid Flise steen och Sandbacke udd, till tess att Kon:ge M:tt w. a. n. herre later them emellen och *annerstedes med* en landzsyn um sådane jordeträter *ransake* och *mæthe*. Actum 7 Septembris anno 55.

Finge förschrift til Erich Svensson 20 Novembris anno 55.

Här upå begäre the fatige Finbyss inbyggere Kon:ge M:ttz breff, att the wid för:ne råar bliffve måge oförhindrede, till tess att h. n. h. tecktes här um *ransake* *lathe*.

År *wetendes*, att för:ne bönder, alle aff Janackala, haffve warit för Kon:ge M:tt w. a. n. herre, then 20 Novembris anno 55 wid *Helssingefårss*, och claget på nytt som förschrift vit står, att her Knut Andersson och Johan Olsson på Hakista haffve bebreffvet them någre engier ifrå som för:ne stå, och *longsampnt* wåre på nytt förtälje. Och ändog Kon:ge M:tt w. a. n. herre her Knut Anderssons breff til Öökne och Johan Olssons til Hakista *med* sitt *konunxlige doombreff* stadfest och gillet hade, *effther* som salige Björn Claesson thå saken *andragit* hade, szå *ogilder* likevel *hög* *bemelte* Kon:ge M:tt w. a. n. herre til Swerige nu *samme* sitt egit stadfestelssebreff, *sampnt med* theris *nempnigen* her Knut Anderssons och Johan Olssons, förthenskuld att saken sig *annerledes haffver* udi *sanningen*, än för Hans Konglige werde *andragit* är wårdit. *Thette* hörde Hindrich Persson i Närköping, M. Morthen Olavi och flere andre, som ther

Anno 45 när the Kon:ge M:ttz repstting hulle i Finlandh.

tilstedes wåre utan för gården emott sjö-
boden noget lithet för skymningen um afftonen.
Plura contra eam invenies in folio 3.

Jagh Erich Olsson haredzhöfdinge i Borgolään, Erich Spore härädzhöfdinge i Hattula härett och Kon:ge M:ttz wår aller n. herris troghne tjenare Lass Mickelsson po K. M. befolningismans wegne ärligh och fförsictigh swen Hanss Larsson, bekenoms med thette wortt öpne breff thet wij wore stadde wpo ene ransakan som landzsynnen tillförenne syntt och ransakatt hade, hvilke landzsynnen wore nämpndh wpo eth rätt sette tingh, som tillförende hade syntt och ransachatt emillan Paijala och Tusolabogar wpo ene sijdo och Finnebybogar wpo thenn annan siidonn, hvilket the longligen trätt sigh emillan haftt haffve. Och halffparthen aff synnen som woro Finbys synnen wilde withne och swärja po sette tingh att Finbybogar hade rätt, och hade same synnen ogilladtt och om inthet giortt en knäråå som Paijala och Tusolabogar sigh sielff giort haffve utan alle lagh och rätt, och hvilke synnen haffve giffvitt theres bref och bekenilse Finbybogar, medh theres signether, äpther then orsak att Paijala och Tusolabogar wilde icke haffve theres synnen tilstedes inn för rätte för theres falskehett skuldh. Bleff för then skuldh om anno 1555 i wortingitt om 4 dagh Iwlij, äpther K. M. alwarlige wilie och Höge befallning, bleff tesse effther:ne 12 metzmen, som skulde jäncka och mäthe emillan för:ne tre byer hvar epter synn skatt och andell, som the skatthen utdraghe, skulde jänckas och mätas jempntt, so then ene skall icke haffve mere en then annan och setie keysarfrii, som är Jacop i Hinsby, Anders i Gesterby, Knutt i Gamböle, Staffan i Normo, Oleff i Köer, Jönss i Gesterby, Morthen Hindersson i Malm, Jacop Sigfritzsson i Kyrkeby, Anders Persson i Gambelgordh, Nilis i Kärvo, och Erich Philpusson i Brändöö. Hwilke metzmen hafva skattadtt, mätitt och häncht, först begynnandes theris gamble hufvudh-råå benempndh Hosiasåråå, som skiljer 4 byer otth, som är

Finby, Nackskoo, Sijppo och Rusuttu, szå att Sibbo landzwegh, som ligger emillan Nacskaa och Skaugböll skall skilje Finby och Rusutthe ått. Szå haffve wij för:ne giortt enn ny råå benempndh Flisë råå widh för:ne wegghen, som skiljer Paijala och Tusola oth po ene siido och Finneby upo then annan siidon. Och skall Rusuttubogar njuta och beholla theris gamble häfdh wester närre om wegghen allt inne till Autiasilda, som skill Rusuttu och Paijala oth, och siidan ifro för:ne Flisë råå widh wägen som skiljer Paijala och Tusola oth upå ene sijdo och Finby upå then annan siidan, ginasth rårett till enn Sandbacka udd, ther enn welduge stour bierck wozer nedhen för udden, och enn lithen graun i samma bierck rauthen, med 12 råstener lagde. Teslikis huggitt 12 skärer i bierkenn som för:ne 12 metzmen lagtt haffva, och thedan rårett ginasth nidh till åenn, endogh longtt inne po Finnebybogar för:ne råå lagtt bleff, mere enn för:ne landzsynemen med theris breff tilförende gildatt hade. Hvilke för:ne råå wij alle för:ne med wore edh gilda och stadfesta wille om noghen thet aff oss affhända wille att för:ne Finnebybogar haffva mindre uthegor enn Twsula och Paijalabogar, hvar epter synn andell, som en nu befinnes om the her emott wådja wille. Tesse till ytermere wisso att aldelis so i sanningen är, thet oss Gudh hielpe, som för:vit ståår, trycke wij wåår signether åå ryggen thette wortt breff.

Wij effther:ne Per Nilsson i Munckeby, Lasse Liffzlender i Stensböle, Jörenn i Kallele aff wapnn, Hendrich Personn i Norköpingh, Hendrich borgmestare i Helsingeforss, Marcus Syndergeltt byfougthe ther sammestadz, Lasse i Söderweckoski, Knutt ibidem, och Matz Persson i Norweckoskij, göre witterligitt att wij wore tilnämpnde och tillkraffde att ware utöffver eenn landzsynn emillan Paijala och Twszila byar po then ene sijdhe och Finneby po then annen sijdhen, och ransaka um nogre råå, som them emillan en tiidh longh i thräte stånditt haffver, och haffve wij begyngnet wiidh förste ändhe och huffvutträenn benempdtth Hosiasorå, som skill fyre byar ått, som är Finneby, Nackeskogh, Siipoby, och Rusuthby, och ther ifro till Autiosilda råå, och så genasth nedh till Hethonbecti [!], som

åtskill Finneby och Paijalaby. Och then knåråen, som förde Paijala och Twssulabyar in udi Finnebys ägher lagtt haffve benämpdt Kirjawakivi, emott all lagh, rätt och skäll tidtt lagdher udi Juthernes tijdh, hwilkenn wij och alle samptligh ågiladtt och um intet giortt haffve. Men allt hvadh som innan the andre förne råer liggendes är, är Finnebys ägher, och ther drage the skatt och alle utskyller utaff. Thet wij alle wele betyghe, och szo Gudh till hielpe bidhie bodhe till liiff och siäll. Tässz till visse under wåre signether, och effther wij bönder icke sjelfve signett haffve, bedoms wij her Oleffz i Borgo her nedhan undher. Datum Borgo 4 Junij anno 1554.

Emott Johan Olsson til Dragxby och Per Nielsson
i Munckeby.

Tesse efterscreffne aff Hindhäär udi Borgå soknn, nempnigen Hindrich Michelsson och Frantz Jopsson, giffve clagewijs tilkenne att Hindrich Michelssons farfaders syster Gunnild wartt giffit ifrå Hindhäär til Tjusterby. Szå erffde hon een deell udi Hindhäär, nempnigen + 1 stong jord, stongen geller 12 march. Men effter förne hans farfaders syster dödde barnlöss, begärede tesse att samme utjord motte stå them till lösen under bolbyenom igen, ifrå them i Tjusterby, som frelsse åtte. Ther till haffve the icke kunnet komma, utan äre förhindrede aff Johan Olsson til Dragxby och Per Nielsson i Munckeby, effter thet är theris godz som landbönderne i Tjusterby fike och fare udi Hindhäär, in med cronones skattbönder. Beclage the och, att Per Nielsson later driffve sitt fää utöffver strömmen, som ligger emellan både byerne, och utbeter theris enger. Sammeledes gör Johan Olsson med sin store stodgongh och sitt fää, ther med han tessers hegnade engiar utbeter. Och ther en bonde kaster en krok ther emott igen udi Johan Olssons eller Per Nilssons fiskewaten, late the them sakfelle til 40 march. Fatige bonden kan ingen rätt wederfares, förthenskuld

att then ene knapen är fougte effter then andre, och the hengie tilsammens.

Szammeledes haffver Erich Arvidzsson udi Hindhäär 2 godz, som äre köpte undan skatten, och giortt frelsse utaff.

Emott Björn Claessonn.

Matz Persson i Kurust aff Janackala clager att Björn Claesson haffver wellet honom ifrå 3 lass eng, benempdh Emen-nennittu och för 20 m skog.

Magnus Persson aff Höwenäulast, i Tennele soknn aff Hollela, clager att Thomas Larsson Poickimesseld i Kätilest, aff Lampis soknn, hade orätt sakfelt honum til 40 m , och är szå tilgongit. Först Mamarcka. att Magnus Perssons faderbroder Petar Kauhain hade solt Lasse Andersson i Kätilest Poijkimesseld itt stycke äng för 4 m , liggendes wid Röyhijäki, och Mågnsens fader Peder behult sin deell oförhindred.

Sedan wan fru Karin med syyn samme engestycke ifrå Lasse Andersson Kätilest Poijkimesseldh.

När Lasse Andersson miste engestycket, wille han sökie och wethe sin skade igen hooss Petar Kauhain, men effter Peter Kauhain war utarmedh, och Magnus Persson Höwenäulast hade annamed årligen aff Lasse Andersson til hjelp udi sin skatt aff för:ne engestycke en ortug, wille Lasse Andersson wethe sine pen:er aff Magnus i Höwenäula, eller itt annet stycke eng like gott.

Szå bleff them affsagdt för rette, att effther Peter Kauhain war utarmedh, och Magnus Persson och Sigfredh Erichsson Höwenäulast hade samptligen upburit hjelpeskatt aff Lasse Andersson i Pätilä, thå wåre the plictuge att skaffe honum itt like gott stycke eng igen, eller sine utlagde peninger. Thette är rätt, men Magnus mener så, att theres syslinge, af systren, Simon Hemingsson skall ware like skyldig til att betale honum

som the, thet icke rätt är, ty han haffver ingen skatt begäredh aff Lasse Andersson.

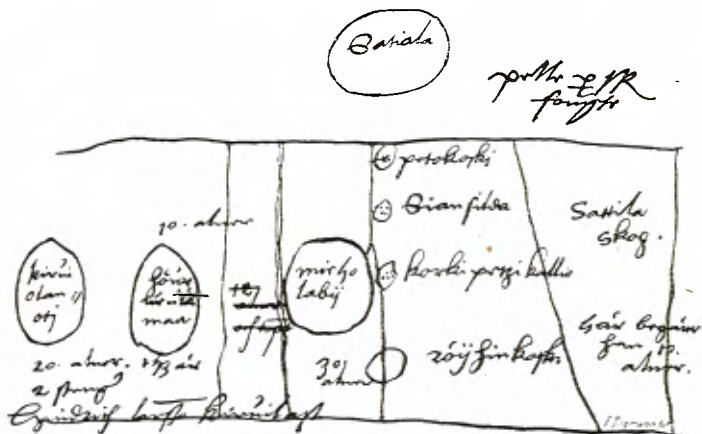
Råtrete.

21 Novembris. Mickel Persson i Kärköle och Niculas Persson ibidem, aff Tennele soknn, clage att Eskill Polsson Heckeniemest haffver tilegnet sig en eng um 9 lass höö, benempnd Rackianittu, Teurajäen rannas, som tessers gamble heffd warit haffver, och är urminnes heffd. I fiord begyntes ther förste träte.

Pelle Persson fougte.

Jordträte. 21 Novembris.

Jacob Oleffson Micholast aff Tennele soknn giffver clage-wijss tilkenne, att hans farfader hade bott udi Sattiala, och bytt sig tedhan til Michola upå skog och utmark, och fått tesliges itt stycke skog aff Sattila, som härefter följer.

Oleff Kirviolan bleff mog udi Mieholaby och hade Höwenewola jord med sig, nu wil han dele Sattiala jord, och inthet late Höwenäuwolan maa komme i skiffet. Thet är sant.

Bleff them affsagdt, att Sattiala skog skall besettjes, och göres ny skatt utaff.

[Tässä on kaksoislehdellä 85—86 vieressä oleva kartta, joka kuuluu siv. 200—201 mainittuun rajariitaan.]

Jordträte 22 Septembris.

Morthen Andersson i Lappikotaby aff Sibbo soknn clager, att hans rågranne Staffan Christierson haffver honom nogen jordh oretteligen ifrå, och haffver samme Staffan Christersson samme jord förutan 1 1/2 skattij jordh, och then jordh som thenne tilkommer är 3 1/2 alen. Begärer förthenskund få löse sin jordh igen, på thet att the må både bliffve wälsättes. Udi 10 år haffver Staffan Christersson haft för:ne jordh, som tesse gode män wethe, nempnigen Jöns Hindersson i Nurmjervi, Sigfredh Matzson i Bertilä, Jöns Persson i Nurmjervi, och Erich Matzsson i Otilaby, och begärer han igen jord för lika werdh som jorden är utsatt före.

Öffverwoldh. Emott gamble Knut scriffvere i Tavestelandh.

Johan Thomas Jönsson Wandalast och Oleff Mickils-Knutzsson son *ibidem* aff Janackala soknn clage att Knut hingstridere scriffvere i Tavestelandh, som nu dödde för någre skall här till år, haffver satt sig på cronones skattjordh udi svare. Monickala widh Janackala kirke, för 20 år sedhan noget meere, och haffver sedhan fördriffvit monge bönder aff samme by och allestedes omkring, och giortt sig frelsse, så att han haffver omkring sin skattegårdh 10 landboer. Een partt giffve honom 4, en part 5 pundh i affradh. Så haffver han spelt med cronones jordh, och tesse äre hans landboer:

Udi Monickalå 3 landboer, udi Kärnalaby 2, udi Leppekoski en landboe, udi Launissby een, udi Nisälaby i Lopis sokn en, udi Murilaby wid Rengå kirkie 2 landboer.

Sedhan han hade slagit under sig tesse för:ne landbönder, war han til och begynte itt *parlementte med* tesse för:ne som äre Thomas och Oleff. Och kom så till, att Knut scriffvere hade en sin frencke, som var född udi Wiralaby widh Janackala kirkie, benempnd Tofferi Walborg, hon hade först *med* leghe huggit swidjelandh upå tessers skog, som ligger 5 stoore miler ifrå Monickaby. När Knut scriffvere hade driffvit alle bönderne bortt, som förskriffvit står, handlede han *med* sin frencke och sade: *haffver* du huggit tilförende swidjeland på Wanda skog, och the willje icke efterlate dig nu för pen:r, så giff mig tin rätt, efter the haffve meere skog, än the sjelfve fike och fare kunne, thå motte the unne mig, som är theris häredzhöfdinge och slotzscriffvere noget *med* sig aff samme skog och utmarck. Hvilkit och så skedde. När salige Knut scriffvere hade huggit swidjeland ett år, annet, och tridje, war han till och begynte förbjude bönderne, thet the icke skulle late theris boskap göre nogen skade på hans swidjelandh. Wijdere begynte Knut scriffvere rydje sig ther engiar och göre alle honde nytiewald aff skogen, och kom så ther til, att bönderne finge plat ingen deell udi samme skog.

Sedhan wåre tesse till och hugge swidjelandh bredhwid hans, thå gjorde Knut scriffvere them thenne tjenist, att han leett före rog och korn, som Gud hade ther latit wexe, alt sammen in til sin gård, och äre tesse som han *haffver* wellédh ifrå. Först ifrå Thomas Jönsson och Oleff Mickelsson anno 1540.

Rog	12 pundh.	Höö — 50 lass
Korn	12 pundh.	årligen udi 3
Ärtter	2 pundh.	åar. Hester
Köör	4 str.	— 2.

Och sakfelle them 3 gånger til 40 *å*.

Än *haffver* hans son Johan Knutzsson, Kon:ge Mittz w. a. n. herres hengstridere, wellet them ifrå efter sins faders dödh all theris utmarck, och 10 lass höö utöfver förre summen.

Korn . . . . . 1 pundh.

Näffver . . . . . 4 lass.

Item utmarck benempnd Riutamaa för 30 ~~mk~~. Haffver thette varit Johan Knutzssons befalning eller icke, thet wethe the icke fulleligen, men Johans gårdzfougte Hindrich Nilsson haffver alt thette nestförescriffvit tagit och förtt til Johans gårdh. Bidje förthenskuld um nådh, att Kon:ge M:tt w. a. n. herre tecktes för Gudz [skull] werdiges hjelpe them fatige, til så mykit the haffve rätt, och Sweriges lag medgiffver. Raptim, Helssingefårss anno 55 22 Novembris.

Ån haffver Knut scriffvere wället ifrå Thomas Jönsson i Wanda af Janackala soknn hans möderne en sjettingx krok, thet är för 30 ~~mk~~ jordh, liggendes udi Kernalaby. Begärer fatig man jorden igen til lösn, och itt pund ertter, som Knut hade röffvat honom ifrå aff samme jordh. Är thet rätt, att Knut scriffvere i Tawestelandh haffver slagit så monge skatter under sig, eller krocker, som the them ther kalle, thet hemsteller man Gudh och Kon:ge M:tt. Inthet war Knut friibåren, icke haffver han heller erfft frelsse, uthan slagget under sig skattejord, som förscriffvit står. Och hvar Kon:ge M:tt w. a. n. herre icke kaller heele landet udi hegnn och försvar för sådane wil adell, som suge then meenige man så uth, thå bliffver heele landet udi grundh förderffvedh.

Emott Morten Jönsson til Kurjala.

Oleff Mickilsson i Wanda af Janackala clager att Thomas Jönsson i Wanda hade satt hans fädernisjord 3 alner och 3 *quartter* Morthen Jönsson til Kurjala til pantte för 8 ~~mk~~ ortuger. Begärer löse samme jordh igen.

Um en kätill.

Clager Thomas Jönsson i Wanda, att Tariman Påvel röffvade honom en kätill ifrå, wog 2 fl , när samme Påvel war lenzman. Begärer förthenskund sin kätill igen, eller så monge peninger, han kunne ware när Påvel honom tog.

22 Novembris.

Emott her Jöns kirkeprest i Sibbo.

Tesse efterscriffne aff Sibbo sokn, som äre Jöns Persson i Nickeby, Anderss Mickelsson *ibidem*, och Per Olsson, med theris *medgranner*, elage att her Jöns haffver rapped them ifrå 60 fampner huggen sledhawid, uplagdh udi store hoopar; och giffver her Jöns före, som thesse seije, att skogen, ther upå thesse wedhen huggit hade, hörer prestebolet till. Bekenne och tesse, att Erich Spåre, sampnt med någre andre bönder, haffver för gåffver och muter skuldh syynt jorden undan them, och under presteboledh. Erich Spåre hade fått aff presten her Jöns 1 t:o smör. Hade tesse bönder welet giffve Erich Spåre effter hans egen begäre 4 köör, thå hade the fått beholle skogen. På helgedage tijssdag gaff her Jöns någre bönder, meste parten våre hans gellenärer, 2 t:or öll; the stiekade effter hans budh meste parten aff wår skog, oss ifrå, och undher presteboledh. Actum Helssingefårss 22 Novembris anno 55.

Mandzslag. 24 Novembris.

U Thomas Larsson Kastarist, aff Hollela sokn, haffver slagit sin broder Matz Larsson, samt med sin son Matz Thomesson, så att han fick sin dödh aff theris åwerkan. Szå haffver Matz Thomesson tagit skulden upå sig och flytt bortt, och thenne Thomas Larsson drister icke drage heem, utan haffver hollit skogen, alt ifrå then dag han mandropet

bedreff, hvilkit skedde then 19 Augustus. Begärer nu en nådig leijdhe aff Kon:ge M:tt w. a. n. herre, och bleff honum lejde tilsagdh 24 Novembris anno 55.

24 Novembris anno 55.

Bertil Persson aff Tenneleby och soknn giffver clagewijss tilkenne, att Oleff Nilsson i Loppis aff Tennele soknn haffver wellet med sine medgranner honum nogen utmarck ifrå och nogre ängier. Och haffver samme utmarck och änger aff ålder legat til Tenneleby, men Oleff Nilsson begynte nu i fjord först clandest och beswäre thennom um samme utmark. Och befructer thenne Bertill att Oleff Nilsson honum i grund förderffvendes warder, med syner, um så är att han får tilfelle att syne. Och then jord Bertil Perssons förälder til sig bytt haffve, liggendes i Tenneleby ther han boor, then må han beholla oförhindrat, efter Kon:ge M:ttz w. a. n. herres nådige mandat, och then jord hans förellder haffve utgiffvit benempnd Ninima maa, eller Ninimäki, then må Oleff Tilloin beholla, inthet actendes, hvad Bertils granne ther um klandrer, efter jorden brukes udi bolbyenom, och är icke uthjord. — Sammeledes um Kivijerffi maa, som hans förälder utgiffvit hade, och igen fått jord udi bolbyen Tennele aff Per Larsson Henna i Kivijervi.

Til Göstaff Fincke förscrift.

Sequitur folio ab hinc 3:io de aliis.*

Then 3 Septembris anno 55.

Huru borgerne udi Helssingfårss skole köpe och sälje, bleff förhandlet på Helssingfårss rådstugu, udi wålbördige och adelä mänds närwaru, som här efter följer:

* Tämä muistutus viittaa nähtävästi rajariitoihin siv. 216 seur.

Riksbens råd.	{	Her Mons Johansson til Broo.
		Her Biriel Nielsson til Wienäss.
		Jören Erichsson til Fuglewiik.
Adelen.	{	Björn Persson til Fällennäss.
		Ulff Hinderesson til Fullingeruum.

Böndernes clagemåll och then swar them wartt gifven.

Bönderne clagede, att the utgöre uproket span, och skole igen inköpe stroken span.

Swaredes, att the skole lage så, thet en stroken span må drage en uprogit span, och sedan kan man wäll lidhe, att the bliffve ther wid effter Kon:ge M:ttz mundelige tilseijelse, och Hans Thomesson utrette skall, effter hvar lagsages lägenhett.

Sammeledes skall hvar lagsagu bliffve wid then bismar eller pundere, som här finnes nu medh upburitt ware till K. M:ttz behoff, szå att ingen partten må orett skeep. Föör bonden inn effter stoor wigt, szå fåår han igen effter samme wigt aff borgerne. Och kan ther igenom then ene staden icke ware then andre til skade, ty att ther han bår up med större wigt än then andre, så moste han och utgiffve med större wicht än then andre.

Udi för:ne gode määndz närware bleff köpet föreenat i så motte emellan borgerne i Helssingefårss och Kon:ge M:ttz bönder, skogxmän och skärkarer udi Ragsborgx och Borgå läner.

Skole bönderne få aff borgerne för hvar partzell som här effter står, och the både parterne bleffve utöffver enss på rådhusett. Then tridje dagen Septembris anno ut *supra*.

Först scall borgerne giffve bönderne för 100 furubräder, 10 tolfteer udi hundrede, hvartt bråde 2 fingers tjucht, 10 alne longt och en * fothe brett i lille ändan:

* Iso mustepilkku estää varmaan lukemasta tätä sanaa (tai numeroa).

Peninger. — 7 march ortuger.

För 100 bräder, 10 tolfetter udi hundrede, hvarrt bräde sex alne longt, skole borgerne giffve före bondanom:

Peninger — $3\frac{1}{2}$ march ortuger.

För en fampm wedhträdh $1\frac{1}{2}$ alen longt, efter som här til dagx haffver sedwane waritt hugge kastwedh, skall borgerne köpe för peninger — $\frac{1}{2}$ march ortuger.

Een tunno gott ölträ, tjäru, skole bönderne sälje för — 2 march ortuger.

Ethundrede sparrer, 12 alne long, 10 tolfetter udi hundrede, för — $1\frac{1}{2}$ march.

Ethundrede sparrer, 18 alne long hvar sparre, för — 2 march.

Ett deker gode bockar, för — 6 march. Bönderne begärede för stycket — 5 öre, löper 6 ~~16~~ 2 öre.

Ett stycke geetskin för $2\frac{1}{2}$ öre. Löper för itt deker — 3 march 1 öre.

En gill thår oxehud — 2 march.

En gill koohud — 1 march.

En tunno saltatt torsk — 5 march, och under tiden bättre köp, efter tidzens lägenhett.

En tunno saltatt ströming — 4 march, nempnigen toom sill eller pipesill, sammeledes leicke sild.

Ettusend enbastat ströming . . . . . $3\frac{1}{2}$ öre.

Ettusend tvebasta ströming . . . . . $1\frac{1}{2}$ öre.

Ettusend Pernå norss — $2\frac{1}{2}$ öre, och undertiden för — 3 öre, efter tidzens lägenhett.

Ettusend mörtter enbastat . . . . . $\frac{1}{2}$ march.

Ettusend abborrer enbastat . . . . . $\frac{1}{2}$ march.

Ettusend tvebastat abborrer . . . . . $1\frac{1}{2}$ öre.

Ett $\mathfrak{P}$ undh tårre gedder för . . . . . 5 öre.

Ett $\mathfrak{S}$ smör efter Borgå wigt för 12 öre.

efter Åbo wicht för . . . . . 10 öre.

Et $\mathfrak{S}$ humbla för . . . . . 1 march.

Tesse *effter*:ne partzeler behöfve bönderne aff borgerne igen, som äre hampe, liin, linblor, hampeblår, korn, rog, malt, saltt, humble, läreff, waldmar och nätigarn.

Szå skole borgerne *effter*lathe först skärkarlörne:

Ett § hampe för	12 öre.
Ett § liin för	2 $\frac{1}{2}$ march.
Ett § linblår för	6 öre.
Ett § hampeblår	7 öre.
Ett marchpundh nätigarn för	$\frac{1}{2}$ march.

Rog, korn och maltt skole borgerne sälje *effter* tizdens lägenhett, och *effter* som Kon:ge M:ttz w. a. n. herres befalningxman och fougte warder them ther um årligen förehollendes. Szammeledes oc *effter* som spannen är till. Och skole borgerne inköpe och sälje hvar lagsagu och härede *effter* then span, som går nu udi hvartt härede, szå att Tavestehuuss bönder bliffve wid theris wacke, karp och span, Borgå ländz bönder wid theris span, och Rassborgx bönder wid sin span. Att så må rätt til gå, scall Kon:ge M:ttz fougte haffve granneligitt upseande både med borgere och bönder.

Saltet som bönderne behöfve scall Kon:ge M:ttz fougte settje up och nidh *effter* tizdens lägenhett, och må hvartt härede, lagsagu eller slotzlän bliffve wid sin gamble wanlige wicht och bismar, szå att ingen partten må skee nogen orätt. Utan then ther införer til staden, smör, gedder etc. *effter* Tavesthuuss bissmar, han får igen saltt och hvad han annet behöfver *effter* samme wigt. Sammeledes ware um Borgå län, och Rassborgx län.

Erich Persson i Gomtächt, wid Helssingefärss, beclager att borgerne wid färssen bryte hans löffskog och hugge bårtt hans skeg.

Jordträte 24 Novembris.

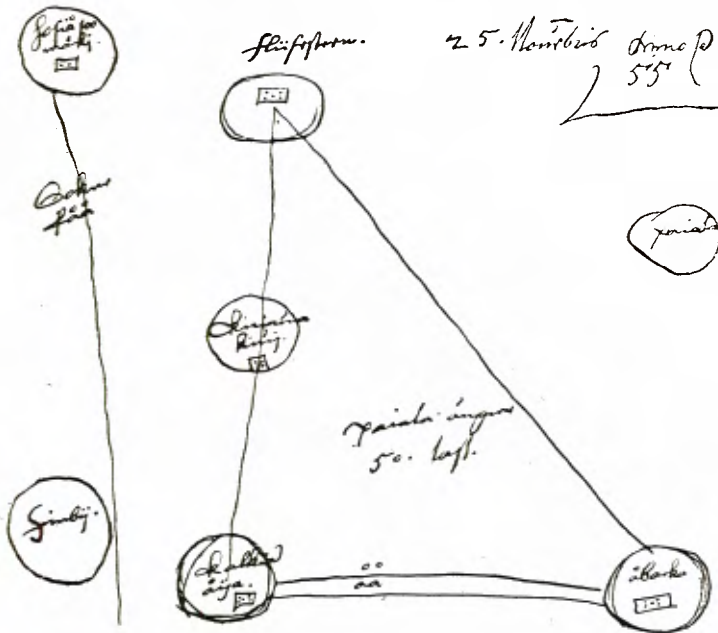
Rassmus Matzsson Utulast aff Hollola soknn giffver clagewijss tilkenne, att Lasse Olsson Utulast, hans farfadere

systemsson, haffver tagit hans faders Matz Olssons jord Kaukalamild liggende i Utula til pantta för 30 ~~1/2~~ ortuger, och haffver her Erich Fleming, Hindrich Claesson och Jöns Westgöte dömtt Lasse Olsson Utulast sin peninger 30 ~~1/2~~ ortuger igen, och äre samme peninger udi takemandz hender nempnigen Thomas Larssons Kastarist, hvilkin och här tilstädis war, och bestodh, som förscriffvit står.

Begärer breff til Göstaff Fincke, att han må få sin fædernesjord igen.

Fick breff til Göstaff Fincke.

Skaffböle ängier.

Clage the Pajala ijnbyggere, att the aff Clemetzskog, som äre Sigfred Andersson med sine medgranner, och the udi Finneby, haffve hollit synn med them udi 2 år, och seije att thet

war aldrig träte emellen förscriffne byar tilförende, utan nu för 2 år begyntes träten, och ängerne, 100 lass änger, haffve tilförende altijdt hört Pajala boer till. Finbys bönder och Clemetzskogx bönder seije tvertt emott. Och i år miste the ängen. Anno 55.

29 Novembris } Emott Knut scriffvere udi Tawestelandh udi
wid Helssing- } Janickala i Monickalaby.
fårss anno 55. }

Marti Hendrichsson aff Turingiby i Meskele soknn med sine medgranner haffver warit för Kon:ge M:tt w. a. n. herre wid Helssingefårss och klagewijss berettet, att the aff Haussjervi hade soldt them för 30 ~~ly~~ danske (som the kalle bondemarcker) skog och utmarcker, hvilken skog och utmarcker Knut scriffvere i Tawesteland udi Monnickalaby them ifrå wunnit hade med syn, och heter Titolanmaa. Och effter the aff Haussjervi icke kunne effter Sweriges lag heemola them aff Turingiby samme trettie marchx jordh, skog och utmarck, och Knut scriffvere haffver med syyn wunnit them jordhen ifrå, begäre the aff Turingiby anten så mykin utmarch igen, som then war, then Knut scriffvere aff them wann, eller theres utlagde peninger.

Och haffve Turinge inbyggere Erich Spåres breff, dateret anno 44, szå lydende, att the utmarcken som förnempnd är lagligen köpt hade. Men effter the aff Haussjervi icke kunne heemola Turinge inbyggere åfftenempnde skog, hade Erich Spore dömdt them theris utlagde peninger igen, eller så mykin jordh, som Knut scriffvere aff them wunnit haffver med syyn.

29 Novembris.

Til Hindrich Jönsson.

Rååträte 30. Novembris.

Lasse Mickelsson Heimolast aff *Wictis* soknn med sine medgranner war för Kon:ge Mitt wår a. n. herre och clagede thet Heimola och Melsele byar på then ene sidhon haffve enn eng, benempnd Hirvijäen nittu, och Mekiköle inbyggere på then andre sidhon äen. Men Mekiköle boar wele icke sig åtnöije lathe med gamle rårar, som är ådjupet, uthan wele ther utöffver (effter som salige her Erich Flemingx och Hindrich Claessons breff inneholla) och göre sig andre nye rårar. Hvilkit ärende hade warit för rette på S. Johannis Baptiste dag anno 38, och bleff samme äng dömd Heijmola och Melsele inbyggere till. Thette alt inneholler Hindrich Claessons vidissebreff um her Erichs doom, dateret 15 Januarij anno 50.

Sammeledes haffve Heijmola inbyggere en äng benempnd Roonanittu, innanför Sytterlabyss rårer, effter som Hindrich Claessons breff inneholler, dateret anno 52, then 8 Augusti. Hvilken äng Hindrich Claesson til Kankas haffver dömdt Heijmola inbyggere till, så med skiäll att the göre them udi Sytterlaby en hjälpeskatt.

Jordträte 30 Novembris.

Sigfredh Hinderesson och Erich Nilsson aff Suxilaby i *Wictis* soknn clage att Sigfredz moder, som war Erich Nilssons syster, haffver nogen jord liggendes udi Irjala by i samme soknn, så att theris åker och enger ligge til sammens. Och haffver Sigfredh Hinderessons fader pantsatt samme jord Jacob Persson i Oravalaby udi samme soknn för 15 ~~in~~ ortuger, och jorden är 30 ~~in~~ werd, then tidh han kommen war udi itt mandrån anno 40. Begärer nu Sigfredh Hinderesson löse samme jordh igen under sin bolstadh.

Emott Simon Ersson lenzman udi Wictis 30 Novembris.

Clage Mattz Larsson Suxilast aff Wictis thet han hade köpt itt stycke jordh liggendes strax uthan för hans åkergårdh, benempndt Wissasten maa, hvilken jordh *honom* war sold utaff Havistoby, effter som breffven inneholle, ther upå utgiffven. Szå ligge rår emellen Simon Erssons heeman Olkala och Suxila, men Simon Ersson acter thet inthet, uthan haffver utöffver the rår, som udi jordebreffven stå, wellet them samme Wissasten maa ifrå, och will therutöffvsr tilegne sig een deell udi Suxila inbyggeres åker. Och upå thet att hans upsått motte teste bettere haffve framgong, war han till och tog ifrå Suxila bönder theris rååbreff, och fördöll them, och handler udi allé måtte, som han will sjelff.

Än clager Matz Larsson i Suxila att Simon Ersson haffver röffvadt *honom* ifrå 10 lass tjärewedh, anno 53.

I Decembris.

Matti Persson aff Sattialaby udi Tennele soken, aff Sattiala fjerdung, giffver clagewijss tilkenne, att *honom* med sine medgranner, och them aff Kerköleby, är effterlatit stongefall, och all deell är stongfelt, så när som en eng, benempnd Oriharonnittu och nogre svidjelandh, werderet för 90 ~~16~~ danske. Begärer, sampt med sine medgrannar, med Kerköle inbyggere nytt stongfall, effter Hindrich Claessons doom.

Anders Mickelsson Korpkölest, aff Tennele soken, clager att Matz Larssons förälder udi Tennele by hade fått i pantte aff hans förälder en eng benempnd Sildajåen nittu, för $6\frac{1}{2}$ ~~16~~, um 10 lass höö, och effter samme äng ligger innan för hans rår och röör, begärer han henne igen löse. Sammeledes haffver hans fader pantsatt Oleff Jonsson i Martila en eng be-

nempnd Pärej[o]en nittu, för $2\frac{1}{2}$ ~~mk~~, um 5 lass höö, ängen liggendes innan för Anders Mickelssons råå och röör, begärer henne igen löse. Sammeledes haffver han claget um itt hop stycke jord, som hans medgranne Matz Sigfredzsson Korpkölest haffver för heele byen, benempnd Warssajäen maa, och Tawinsörien, och gör ther ingen synnerligen skatt utåff.

2 Decembris.

Matz Hinderzson i Glomssby clager um een äng liggendes innan för hans råer och rör, benempnd Sebratzäng, och Marten i Uddeböle haffver köpt. Begärer få löse henne igen efter hon giffver årligen höö til 15 lass. Her Heming, fordom kirkeprest i Kirkeslett, hade köpt samme äng undan hans skatt, och skencht sins broders sonekone, när han war udi hennes bröllepe.

2 Decembris.

Thomas Ersson i Köcklax aff Espå soken clager att Per Morthensson i Fantzby haffver nogen jordh aff thet heeman til pantte, för 13 ~~mk~~, som Thomas besitter, och är hans hustrues fäderne. Begärer henne igen löse. Och haffver hans hustruess faderfader Sakajönss i Köcklax by pantsatt jorden til en annen by, som är Fantzby, ther Per Morthensson i boor.

$\frac{3}{8}$ aff en skatt~~ing~~ är jorden i tegeskifte.

Ett her Erich Flemingx rååbreff, emellen Eveskog i Kirkeslett och Harsby i Sjundå.

För allom thetta breff förekomma kan kennes jagh Erich Flemingh riddare och lagman i Söderfinne lagsagu ad then tidh.

jagh lagmanstingh hulth med almoghenn aff Kyrcksleth sokenn, i welbördigh manns närvaru Nils Grabz herrredzhöfdinghs öffver Rasborgz lenn, anno domini 1532 Torsdaghenn effther sancte Knutz dagh, tho kom för rätte Jöns Eskillsson i Eväsko med sin skifftesbrödher, Michel Mongsson i Palajerffvi och hans skifftesbröder, Erich Andersson i Anneby med sine skiffvisbröder, Henrich Olsson i Harsby och Nils Jönsson i Övisby och hans skiffvisbröder, och gjordhe witterligh om tesse efftherskriffne roer them emillann: then förste roen hetandis Abbortiena skill oth Eviskog och Kylvokaljerffvi och Pal[a]jerffvi, Svidjeberg rää skill oth Eviskog och Palajerffve, Falckebergh roo skill oth Öviskogh, Anneby, Övisby och Harsby, Birkistobbe roo skill oth Öviskogh, Karskogh och Harsby, Högestenn roo skill oth Öviskogh, Karskogh, Kynnar [i Sjunrå soken] och Qverneby i Kyrcksleth soken. Tesse för:ne roar dömde jag stadigh och fast ad bliffva, och tesse 12 i nempden sotho och wåro ther och fasto oth, ath thet är theres rette rår: Simonn i Bondeby, Erffvast *ibidem*, Jöns i Karskogh, Nils Kurcki, Staffan i Öffvisby, Peder i Petjerffve, Jåns i Gesterby, Jöns i Smedzby, Oluff i Grundhtresk, Jöns i Gunnarskulla, Jöns i Gunnarby och Jöns Knap. Effther thet så i sanningen är, thå stadfeste jagh the rår och förbjudandis hyariom mane här emoth hindra eller qvelja widh sin 6 ~~hå~~ för min dom. Til mera wisso at så i sanningenn är, trycker jagh mitth insigle oo riggen oo thet breff som giffvit och skriffvit är anno utt *supra*.

Tiill mijnnis anno domini 1555 sommertinggett aff Wirmå stårsokenn.

Tesse effther:ne 12 i nempdenn såthe wille sverje och witne samt med menige socknenn, att Gösteff Nilsson i Serckelax haffver ingenn årett gjortt Per Kokas i Lille Serckelax i noghenn motte: Eskell Kaivatulann, Marcus Monoijstenn, Eskill Kaulakåij, Henrich Kivikylenn, Marcus Palolajstenn, Erich Länckis, Jacop Monoijstenn, Staffann Lämpiskalio, Anders

Walaskalio, Morthen Kaukurla, Michill Ronakalio, Knuth Walaskalio.

Svar upå thet Anno domini 1555 såmmartinggett aff Wirmmå
clagemåll in stårsokenn. **
34 folio. *

Tesse effther:ne 12 i nempdene sätte wille sverje och wittne samt med menige socknenn, att Gostaff Nilsson i Serckelax haffver intett årett giortt Per Kokas i Lillesercklax i noghenn hande motthe: Eskell Kaivatulann, Marcus Monoijstenn, Eskell Kaulakoi, Henrich Kivikylenn, Marcus Palolaijstenn, Erich Lanekis, Jacop Monoystenn, Staffann Lempiskaloij, Anders Walaskalio, Morthen Kauckula, Michell Ronakalio, Knuth Walaskalio.

Oland 12 Aprilis.

Um manslag, som Oleff Kutt skepbyggere i Geffle bedriffvit hade på Oleff Högk för 20 år sedhan.

Clagede Högx Ramborg i Hammerlands torp, aff Hammerlandhs soken, att Oleff Kuutt skepbyggere i Geffle hade slagit för 20 år sedhan hennes man ihäll, benempnd Oleff Höck.

All sin rätt emott för:ne Oluff Kutt haffver hon uplatit Kon:ge M:tt w. a. n. h. på Castelholms slott. Och skulle Nils Helssing (then man och pleger kalle Nils Nebb) lathe tage för:de Oluff Kutt wid halssen, och före honom til Stockholm.

Åleff Trottesons ordspråk: then sig kan wachte för Högx Ramborg och Wasteböle kärling, han bliffver wäll frij för clagemåll på Ålandh.

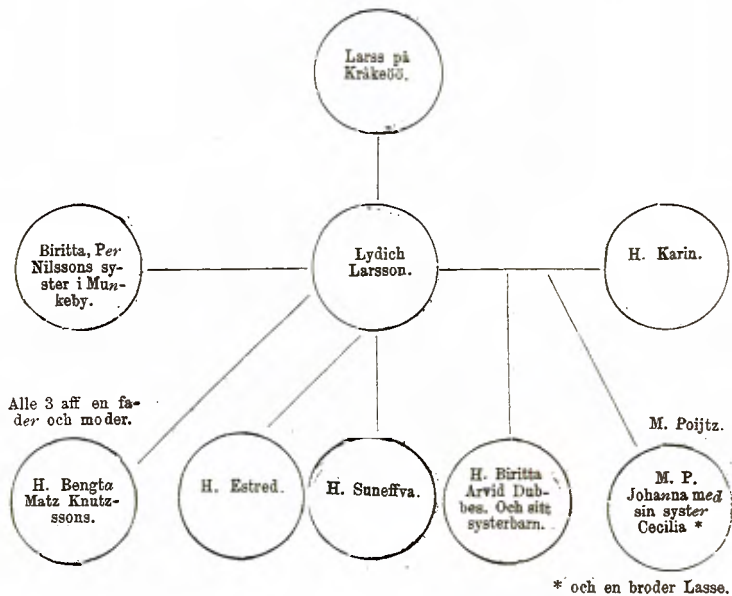
* Tämä viittaus on epäselvä sillä vastaavata lehden numeroitusta ei ole.

** Tässä tulee toistamiseen aivan sama muistoonpano.

Oleff Nilsson, barnfödd udi *Hammerlandh s.* på Olandh, som tjener nu under skytterne, woldtog en qvinne som stod utan kirkie efter barn, nempnigen hustru Kirstin, Lasse Höckes dotter i Högxtorp i *Hammerland s.*

Haffver han och belägreth Hindrich Biriellssons hustru i Fastersby i Sundh socken.

[Tässä seuraava käsikirjoituksessa eri kaksoislehdellä 98 vieressä oleva kartta Kymin suusta.]

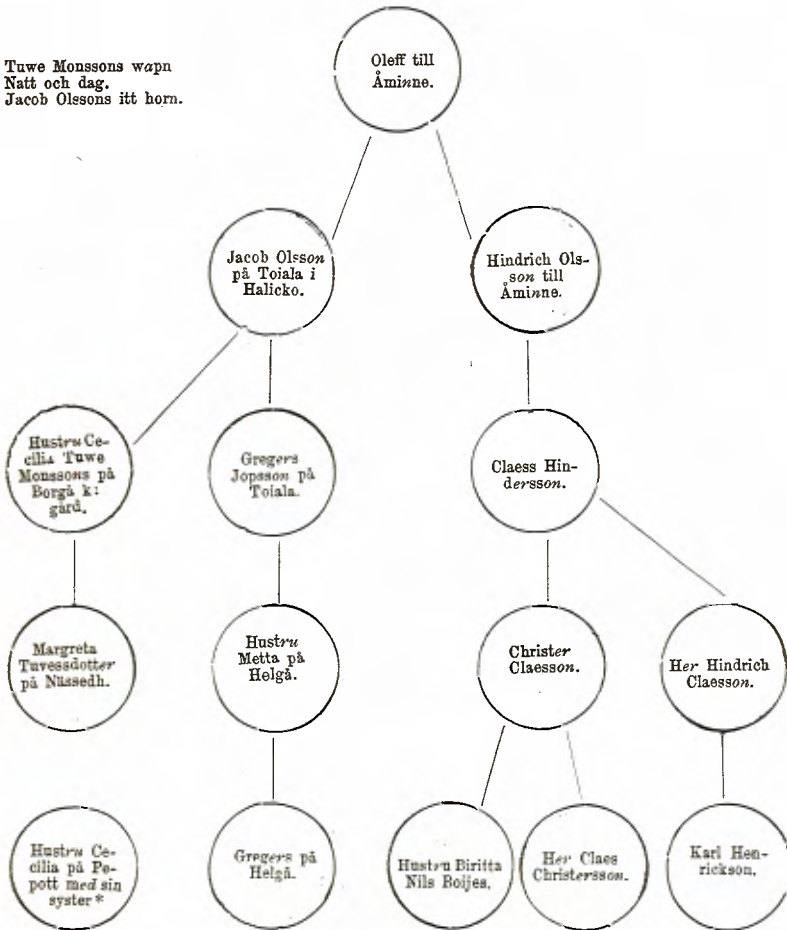

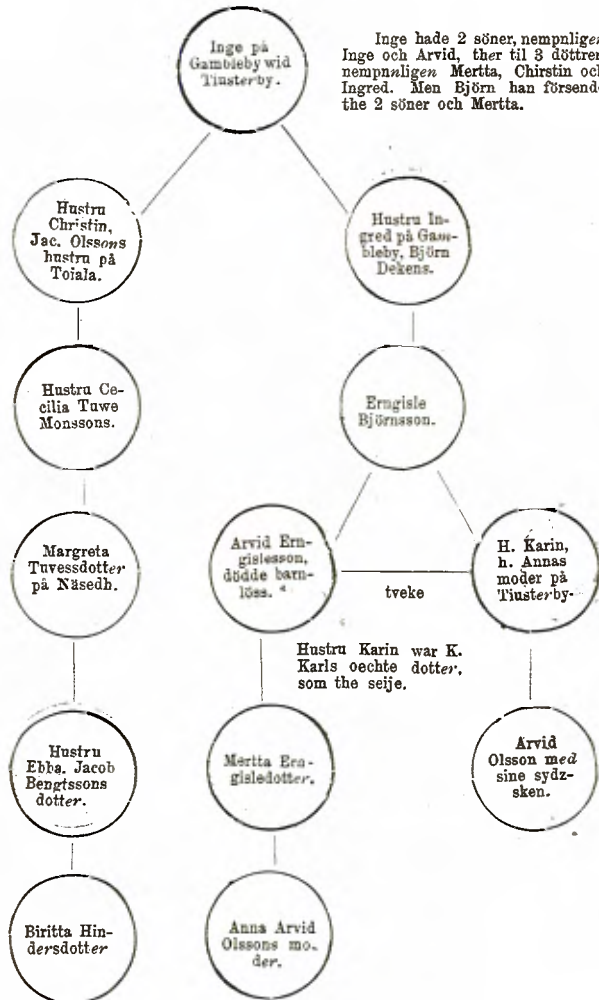

Tuwe Monssons wäpn
Natt och dag.
Jacob Olssons itt horn.

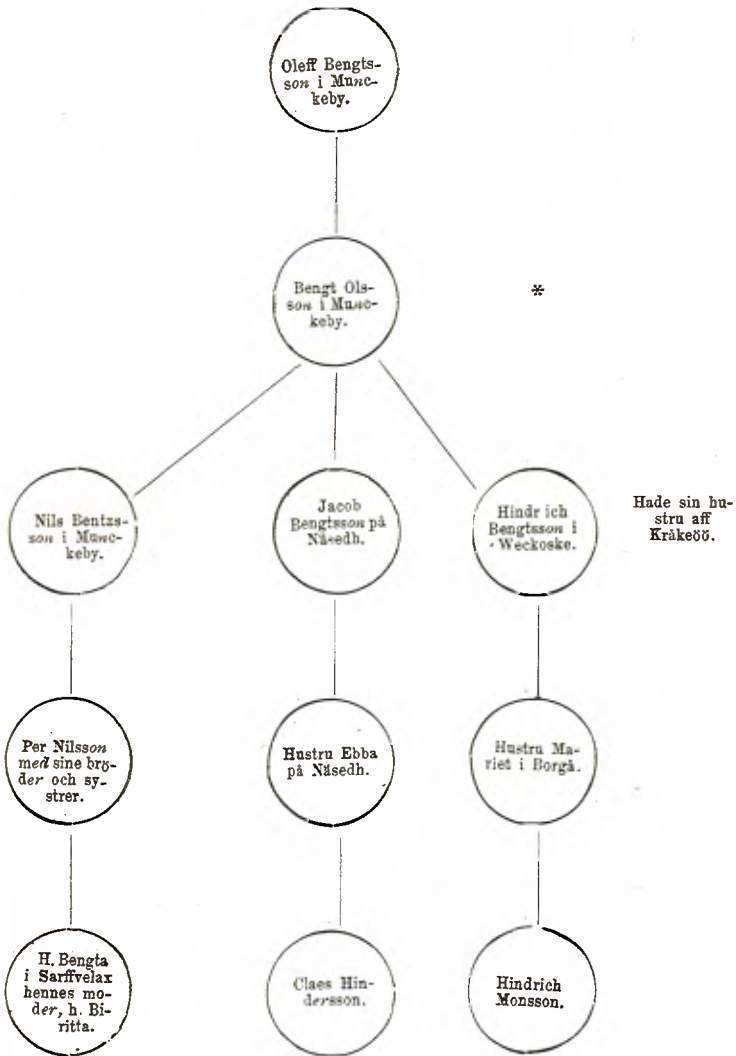

* hustru Ebba på Nässet och Anna i Sälontaka.

Waltila godz i Halicko soknn haffver Jacob Olsson på Toiala erfft efter sin fader, och är kommit til Gregers Jops-sons barn. På samme Waltila godz hade hustru Anna i Sa-lontaka gifvit nogre peninger, men Hindrich Claesson til Kankas haffver trängt them ifrå, och fått för samme godz aff Kon:ge M:tt en kanickegård i Åbo.

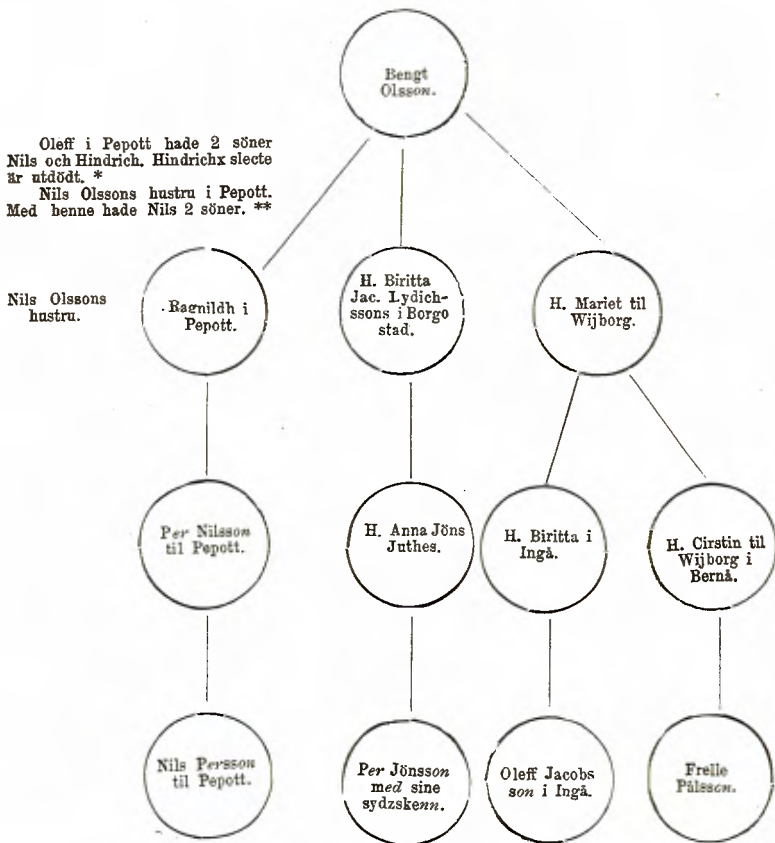

* Tämä nimi ja ympyrä on ylliviivamalla pois pyyhitty.

* Tässä on sivulla kömpelösti tehty puolikuun muotoinen kuva, joka mahdollisesti tarkoittaa kuvata jotain vaakunaa.

Bengt Olsson til Munckeby hade 3 söner, som förscriffvit står,
och 3 döttrar, nempnigen:

* Tässä on jonkunlainen merkki, joka viittaa seuraavalla sivulla olevaan sukutauluun.

** Viimeinen lause on poispyyhitty.

Hindrich Olsson i Pepot hade Nils Larssons dotter udi Hindhäär, och war frelsse. Ty han otte alt *thet* frelsse som nu är udi Hindhäär. Halffdelen udi Pepot hade *then* ene broderen, *then* andre halffdelen *then* andre. Men upå sin deell utbygdes fick Hindrich Olsson *med* sin hustru Hindhårss* frelsse. *Ther* aff *haffver* Hindrich Claesson noget sig tilbyytt *med* jungfru Biritta i Borgå, h. Cecilia på Pepot modersyster, och fått igen vid Kankas udi Åbo län en gård, benemmpd Kankas. *Item* Nils Grabbe fick också nogre godz, och bytte *med* Hans Ersson i Sibbo.

Upå *the* godz som Nils Grabbe hade köpt, hade Hindrich Olssons slectinger och barn** på Pepot giffvit nogre peninger, men Nils Grabbe dreff *them* ifrå.

[Tässä seuraa käsikirjoituksessa eri lehdellä 102—103 vieressä oleva Viipurin ja rajaseudun kartta.]

Manslag 10 Novembris anno 55.

Tesse efterscriffne aff Pernå soken, som äre Jören Jörensson i Kankeböle, Anders Bengtsson och Matz Simonsson, clage att *theris* by Kankeböle ligger för 1 1/2 skattmarck, sex

* Tähän on eräs viittaus: Nils Perssons arff til Pepott.

** Alkuansa on viiden viimeisen sanan sijassa ollut: hustru Cecillie på sine barns wegne, mutta nämä sanat on poispyyhitty. Sitten on sivulle kirjoitettu nähtävästi sijaan pantujen sanain selitykseksi: Nempn-ligen Anders Tordzson, och löste Anders Tordzsson godzet på sin hstruess wegna; ty *thet* war kommet undan hennes modersyster.

stenger (effter thet är skogegodz) under skattmarcken. Och Kandleby udi Hollela soken ligger för en skattmarck jordh. Udi Kankeböle äre 7 granner, och udi Kandleby 9 granner. The Kandle inbyggere förderffve tesse effter:ne byar, som äre Mörskeby, Skomarböle och Kankeböle, såsom bewijsligitt är, att the nu anno 54 Margarete affton gjorde, när the sloge Simon Hindersson i Kankeböle, så att han moste lathe sitt liiff aff theris åwerkan, på helge tordzdag i wårers, nu anno 55. Och war Pavel Matzsson i Kandleby höffvidzman för them, som thet mandzdråp gjorde, för itt svidjeland, som the på Kankeböle bys utmarcker huggit hade, och Simon Hindersson udi Kankeböle, med sine medgrannner, hade latit berge säden aff. Effter Simon Hindersson aff the Kandle inbyggeres hug och slag sin död fått hade, begäre hans slectinger rätt utöffver the Kandle inbyggere, och synnerligen utöffver Pavel Matzson.

Clager Sigfred Jönsson i Balssböle i Pernå soken thet hans fadermoder, hustru Madelin, Eskil Matzssons hustru i Mickelsspiltom, war barnföd udi Pyttis kirkieby, och war Sarffve Jönses syster. Then deell henne war tilfallen udi faste jord, haffve the än nu inne med sig, som bygge och boo udi Sarffvens heemman. Begärer thet nu uth.

Die Martini anno 55.

Item fick Peter Swartt aff fisker maijen udi Revel förskriff til att före in salt, rog och malt, och utföre igen wedh, och annen deell som honom behöffwes och icke förbudne warer äre. Then 8 Novembris anno 55.

Emott Matz Sigfredzson.

Clagede Päsü Markus udi Kusekoskis Labbeby, thet Matz Sigfredzson icke haffver utgiortt med bönderne smör, rog, korn,

haffra, pundfisk eller andre partzeler udi huffvudskatten, utan står sådant tilbake udi slotzens book på Wijborg.

1. Dog borde Matz Sigfredzsson skatte thesse effter:ne heeman, som han sjelff later fiike och fare. Först udi Baggenäs ther han haffver bortdriffvit 3 bönder och slagit under sig 3 skatmarcker jord, under hvar skatmark jordh äre 3 stenger, och ligger gott fiskewaten under samme Baggenäs, thet beste som finnes udi Pernå soken.
2. Therne borde Matz Sigfredzsson skatte udi Erlandzbole — 2 stenger jord. Ther är och gott fiskewaten under.
3. Item udi Kulleby borde Matz skatte 2 stenger jord, som han fick aff Agde Morthens Oleff i Garpegården effter en Morthens hustruss deell. Ther under är gott fiskewaten. Åkren förderffves ther plat udi grund, effter han bliffver icke gödder, och höett bliffver alt sammens förtt til Baggenäs.
4. Udi Fårssbyen haffver Matz Sigfredzsson 5 alner jord, in med Jesper Pelegrim, ther under gott fiskevaten.
5. Udi Garpegården fiker och far Matz Sigfredzsson — 9 alner jord, ther under gott fiskewaten.
6. Udi Tordzbyen, udi kirkebyen och Svetton fiiker och faar Matz Sigfredzsson jordh. Ther under ligge nogre öar, som Matz fiker och faar, drager också nogen lithen skatt utaff them, men andre bönder udi samme byar haffve ther ingen deell.
7. Huru mykin jordh Matz Sigfredzsson fiiker och faar på Edet, weett man icke, dog haffver han ther jord, och brukar ther siitt fiskerij. Sammeledes udi Herchepå. Härutaff kommer, att Matz Sigfredzsson gifver före, thet bönderne skole drage dubbel skatt, som wele löse sin jordh igen, och han drager gamble skatten och förderffver then ene bonden effther then andre, thil tess han fåar heele byen under sig, som han giortt haffver udi Baggenäs.

Emott gamble Bertil Jönsson.

Tesse 2 landboer bad Kon:ge Mitt att man skulle lathe kennes widh udi Pernå prestegårdh, som äre Lucas och Morthen udi Fårsby, och haffve the hvardere 3 stenger jordh. Ther utaff haffve the utgiortt Bertil Jönsson hvardere årligen

Smör . . . . . 3 ø

Arbetes pen:r . . . . . 4 ~~sk~~

Gingerss ööll — 3 t:or, och ther till höö och annen fetalie.

Fisk, tåår och salt, effter som the haffve fåått um årett.

Haffve the och mest köpt smör för theris arbetes och skjutzpen:r, så att Bertil haffver fått alt udi smör. Och är the 2 heemman udi Fårsby först så komne undan skatten och wårdit landboer udi Björn Dekens tijd, att ther hade 2 bönder först med skemtt rygtes tilsammans och kom sedhan ther til, att then ene slog then andre ihäll. Och effther han icke hade rådth til att böthe med, kendis Björn Deken, som then tijd Wijborg slott udi befalning hade, wid hans jord. Alt ifrå then tijd haffve the 2 hemman i Fårssby legat til Tjusterby, ther Tønne Olsson nu sitter, och är med arff kommit til gamble Bertil Jönssons barn.

Till minnes: är foordom en bråtfellinge dödh bliffven på Sarffvelax skog, udi Pernå soken, såå wille bönderne udi Sarffvelax byar icke betale samme bråtfellinge. Ty kendis Björn Deken, som thå Wijborgx slott udi befalning hade, wid skogen, och haffve theris medarfvinger aff Tjusterby ther nu 3 landboer.

Matz Olsson i Hyvingenby udi Låpis soken clager att hans förålder Nilss Bengtsson i Hyvingen by haffve byyt sig nogen jord til aff Simon i Arlammild i samme soken, och ligger jorden udi Hyvingeby, som Matz Olssons förålder finge, för x ~~sk~~ danske, och then Simon fick jord igen udi Arlammild. Nu wilje Simons slectinger ryggie samme köp, och Erich Spåre är Simons slectinger udi Arlammild behielplig att samme jordeskiifte motte bliffve rygget, upå thet att Erich Spåre motte få offtenempnde jord i Hyvinge by, under sin landboe, Mons Joani-

pojca, som han ther haffver. Och udi then måtte acter Erich Spåre inthet Hindrich Claessons doom, ther upå giffven, szå att thet gamble bytedh och skiftedh skall bliffve stondende.

Fick förscrift til Hans Larsson 19 Novembris.

Then jord är skattejord och werderet för 20 ~~mk~~ som Erich Spåre haffver fått aff Mons Jonsson i Hyvingeby.

Matti Morthensson i Kuruby, aff Janackala soken i Hikiie fierdung, giffver med sine medgranner, Lasse Persson i Kuru, Matz Persson ibidem oc Thomas Persson ibidem, clagewijs tilkenne, att Kuruby ligger för 10 stenger, thet är $1\frac{2}{3}$ kroker, och Hikiessby och Wandasby ligger $1\frac{1}{2}$ krok. Nu haffve the udi Hikiessby, som äre Lasse Polsson och Knut Polsson, item Thomas Jonsson oc Oleff Mickelsson i Wandasby, på 30 år tilgörende (som the clage) wellet them nogen skog och engier ifrå, uthan syyn, lag och doom. Och endog emellen tesse två byar, Hikiess och Wandas, och then ene byen upå then andre siiden Kuru ligge gamble rår och råmercke, szå bliffve the inthet achtet, uthan Hikiess bönder rappede under sig, så mykit the wille, med trodz och puckerij. Och är thet mest wåre Tawesters rettgonger snurcke, roopa och poeka. Her upå finge the en förscrift til Hindrich Jönsson landzfougten. 20 Novembris anno 55.

Och äre tesse effter:ne rår, som the rope sig upå. Först Kuckerinmäki, och skiill samme råå Hikiiebyss ägor åth och theris udi Kuru by. Tedan in til Sarwenlådhet, och skiill samme råå fyre byerss ägor åth, som äre Kuru, Hikiie, Erkyle och Sälenåija. Tedhan in til Astonkivi, och skiill samme Astonkivi ått Erkylebyss ägor och Kuru. Vidh thenne Astonkivi råå begynttes först träton emellen byerne. Fjerde råå ligger tedhan och in til Sårdenserde *, och skiill samme råå åth Erkyle ägor och Kuru. Fempte råå ligger tedan och til Pyttimäki, och skiill åth Erkyle och Kuru. Sjette råå Rångamäki, och

* Sana on korjattu ja epäselvä.

skiill åth Reanservi by och Kuru. Vidh thenne råå haffver ingen träte waritt. Sjunde är Hapanen närcko, och skiill åth Reanservi by och Kuru.

Jord- oc rååtrete emellen Ridasjervi i Janackala och Ockola i Sibbo.

Tesse *effterscriffne* rår ligge emellen Tawesteland och Nylandh. Förste råå Pätienskoski, Läpa-joenäjansuu, Palojäki, Wiljakanäija, Kellonkoski, Herajoki. Harajoki, Haimianwolde. Och tesse 12 wåre synemän, när tesse rår ransakedes. Först Bothe Bengtsson, Erich Olssons til Kiala farfader, Peder Krok orätt, emott i Finby, Per Horndhuss, Peder i Sildwijk, Kädil i Sibbo bönder. Boossgården och Jacob Arvidzsson. *Item* aff Rassborgx län: Bengt Morthensson, Hans Morthensson, Jöns Brulsson, Jönss Tielfvesson, Oleff Andersson och Peder i Brendöö. Tesse förne hade sworit som lag tilseija, och bleff thenne scrifften anno 1545, utaff itt gammalt doombreff. [!]

Item itt annet utskurit papper, gammal scrift.

Tesse äre nu rår emellen Helsinga och Tawestelandh. Förste hoffvudråen är Hirvikorpi, tedan til Nummenpåkallio westan för then österste gården, tedhan til Siäxjervinsari, tedan til Kiliawaha, Hanisonsari och Pätäjeskoski. Öffver thenne rår skulle bönder bruka sina gamla äng, som the aff alder hafft haffva, och enghe nyslått ther, sidhen the med rätte rök åtskilde äre. Och nu i åår skall hvar taga sin årsswägxt, som han räffsadh haffver. Sidhan wari tesse rår och skifftan, och eij lenger. Tesse tolff wåre nu synemän, först Bote Bengtsson, Päder Rok, Päder Howhws, Peder i Sildewijk, Kädil i Bossgården och Jap Arvidzsson.

Item aff Rasaborgx län: Bengt Morthensson, Hans Morthensson, Jönis Bengtsson, Jönis Tiälffveson, Oleff Anderssson och Päder i Träskeända. Tesse för:de rår år haffve the fulbordat, och efter sworit som lag segia.

Tesse byar äre som thräte um för:ne rår Ridassjervi i Janackala soken, och Ockola i Sibbo soken, sampnt med Tousula och Paiala *ibidem*, och äre tesse Tusula boer och Paiala boer store trätekämpper. Men the achte inthet tesse rårer, som gode män både byerne emellen gillad haffve, och åtskilje skole Ridasjervi, Ockoila och Tosola. Förste rårer Pätienskoski, Läpa-joenäjansu, Palojoki, Wilickanoija, Kellonkoski, och in til Harajäki. Och haffve tolff synemän ransaket och swårit, thet för:ne rårer äre gille och gamble rette rårer, efter som Hindrich Jönsons breff, och her Knut Anderssons och Johan Olssons breff inneholle, daterede anno 45 när the konungx repst hulle udi Finlandh. Och hade här Erich Fleming, med sitt öpne breff, dömdt synn emellen för:ne byar. Her Erichx doombreff haffve the aff Ridasjerviby. Item haffve Ridasjervi boar itt her Knut Anderssons breff, dateret anno mdxxvij, lydendes att tesse efter:ne rårer skole skilje Ridasjervi bönder ått och them udi Sibbo, szå att the Sibbo bönder skole inthet infall göre upå Ridasjervi bönder utöffver rårerne, utan een systerdeell haffve Tousulaboer in med Paiala boer, then må Tousula bönder ther sökie.

Rårerne, efter som the 12 haffve synt emellen Ridasjervi och Paiala, är förste rårer Wiljakanoija, och så til Läpesen oijansuu, som skiljer thre byar ått, som heta Wanhaköle, Paiala och Ridasjervi, och sedan rårrett til Päteskoski. Thenne för:ne 3 rårer skilje Paiale bönder och Ridasjervi boer åth frå hvar annen, szå med skiäll, att Tusula boer haffve ingen deell med Ridasjervi bönder, utan en systerdeell, som the haffve med arff fongit, huru mykit then kan wara, then skole the haffve med Paiala boer, och icke aff Ridasjervi.

Udi Wijborgx slotz böker finnes också samme landzrårer, ty bliffve Ridasjervi bönder wid theris gamble heffd.

Emott Måns Torstenssonn.

Clage Thommes Larsson, Siffrijdt Hendrichs-
son och Michell Hendrichsson i Kernalaby udi Ja-
nakala sochen, att Måns Torstensson skulle haffve
23 Novem- wellede sig till ifrå förne bönder uthan lagh och
bris. dom en eng benempd Katiåå, then han under sine
landbönder i Hagaby lagt haffver, och bärga samme
landbönder aff samme Kattiå engh tiwgu winther-
lass höö årligen.

Item clager Thommes Larsson, att Måns Tor-
stenssons landbönder udi Hagaby haffve udi för-
23 Novem- gangen winther röffvedh ifrå honom trettio famp-
bris. ner weedh.

Item clager Siffredh Hendrichsson thet en gammell hom-
man benempd Hendrich Nielsson i Wanhantackåsby udi förne
Janakala sochen wellede sig till frå förne Siffrijdt ett *stycke*
engh, under tree lass höö.

Jordträte 25 Novembris.

Eskil Morthensson Ikaloisist aff Meskele soken clager,
att Lasse Harelsson en bonde udi Kilpiala by i samme soken
haffver wellet honom hans utmarck ifrå, och thet skjuter Eskil
til 3 soknemändz witne.

Emot fru Karin Björn Claessons.

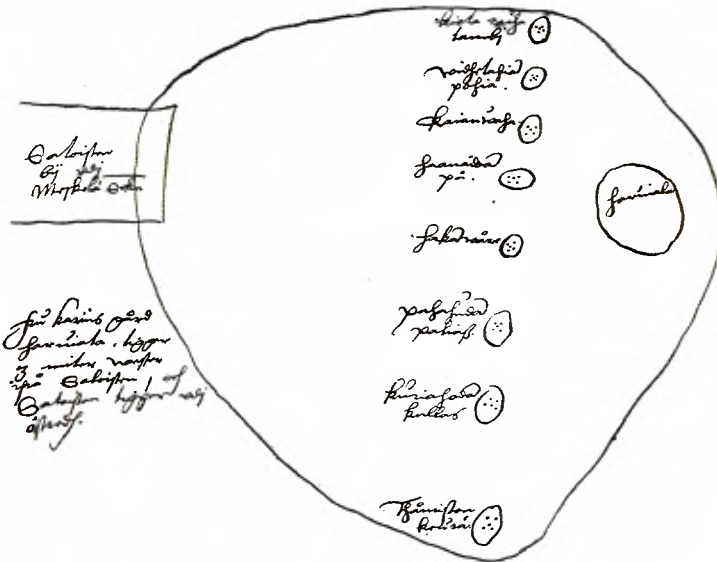
Clager Eskil Morthensson Ikaloisist, att fru Karin Björn
Claessons haffver wellet honom och hans granner ifrå 25 famp-
ner kastewedh, udi wintress näst framliiden. Thette tyge hans
granner Jören Sigfredzsson, Niculas Persson och Matz Larsson.

Rååträte 25 Novembris.

I Meskele soken
wid Kitu qvern
icke longt ifrå
Tawesthuuss,
ther hade fru Ka-
rin sitt barn, som
otte med Hans
Ertill.

Jussi Nilsson i Saloistenby aff Meskele
soken, med sine medgranner Mårthen Persson
och Järi Persson, clager att fru Karin, salige
Björn Claessons, haffver wellet them någon
wedeskog ifrå benempnd Lembelen maa, utöf-
ver förscriffne och anteknede råer.

När tesse haffve huggit svidjelandh upå theris egin skog,
thå haffver fru Karin lathet tage säden ifrå them. Så gjorde
fru Karin för 2 åar sedhan, när hon latt tage ifrå them rog
— 4 pundh.

Sawelax bonde. 25 Novembris.

Nicki Askain aff Närila fiendung i Store Sawelax clager,
att Bengti Pulki i Pellossniemi soken haffver wellet honom

nogen jord ifrå, hvilken jordh är thessers rätte fäderne, och heeter Käichässjervimaa, och ligger för 3 oravass.

Emott Hindrich Nilsson i Wanatakaby, udi
Janackala.

U

Clager Clauss Nilsson aff Wanataka by i Janackala soken, att Hindrich Nilsson, som war Knut scriffveres til Monnickala gårdzfougte och nu boor udi Wanatakaby, haffver wellet honom hans tomt ifrå, och satt sine egne huuss upå tompten. Item haffver samme Hindrich Nilsson wellet thennom åkren ifrå och ångerne en 4:dungx krok. Bägärer sin jord, tomt, åker och engier igen.

Agus Persson och Oleff Sigfredzsson aff Hawistuby, udi Victis soken, clage med theris medgraner, att Simon Ersson lenzmannen udi Wictis haffver wellet them ifrå femtie lass enges, then ene engen heter Purhannittu, then andre Witzsasten nittu, tridje heter Åyannittu, och fjerde Koijtinnittu. Item aff en svedh wellede Simon Ersson them ifrå 12 pundh rog, och wellede Simon utöffver alt thette them theris utmarcker ifrå.

Emott fru Heble.

U

Ån clage tesse för:ne aff Hawistuby, att fru Heble haffver wellet them ifrå utöffver gamble råer och röör, som ligge emellen Wictjerffvi, ther fru Heble haffver sine landboer, och them, itt stycke skog, och på samme skog tessers svidjeland, och ther utaff 4 pundh rog, förutan thet henners hester

förtärde. Tesse äre råerne, som skilje både byerne åth, nempnigen först Konesusari, tadan til Kivilinna, Pysyrie, Woistenåijanbara. Utöffver tesse förne rår haffver fru Heble them oförrettet.

12 Decembris.

Giffver Jacob i Breiälä, udi Pemasoken, clagewijss tilkenne, att Sigfredh Bonde, borgere i Åbo, hans hustruess brodersson, will förhindre thet jordeskiye, som Jacob i Bräiälä haffver giortt med Kilpian Simon i Karviassby udi Peute socken, udi så måtte, at Sigfredh wel icke lathe Jacob bekomme jorden i Karvijssby, giffvendes före, att han är närmare til jorden, än Jacob är. Hvilkit icke rätt är effther som Jacob föregiffver, effther thet att saken skall haffve sig, som här effter följer. Nempnigen, att Hindrich Punittu i Peute, hans hustruess broder, och Sigfredhz fader, hade solt sitt moderne (10 alner jordh, och inthet enge bole) under fremmande bördh, men hans syster Margreta i Bräiälä löste samme 10 alner jord under sig igen. Thenne Margreta var Jacobs hustru i Bräiälä, och udi hennes lifftijd bytte Jacob offtenempnde jord ifrå Karviassby i Peute, och heem til sin, udi Bräiälä. Wijdere then stundh Jacob och Margreta til sammens leffde, afflede the itt barn til sammens, hvilkit barn war qvinkön, och leffde 2 år effter sins moders dödh, therföre föll arffvedh Jacob til som faderen är, ty att ingen är nermare til att erffve barnet, än faderen, när moder, samsydzken eller synderkulle icke til är.

Sigfred
Bondes.

Och ändog att thenne Jacob i Breiälä haffver Hindrich Claessons breff, så att thet skifte scall ware stadigt och fast, som han med Simon Kilpisten giortt haffver, lijkewäl är han ofte wårdit besweret aff Sigfredh Bonde, i så måtte, att han

haffver warit 3 eller fyre sinne til Peutte, och swaret ther Sigfredh til rette. Ther före honom ingen wederlegning skedd är, utan alt haffver han mott göre upå sin egen bekostning.

Sequitur latius, folio septimo sequenti de eadem casu.*

Aff Borgå soken, emott Erich Olsson. 10 Septembris anno 55.

Beclager sig Jören Hinderesson aff Bengtzby, udi Borgå soken, sampnt på allers theris wegne, som byggie och boo i Warlax oc i Årreby, att Erich Olssons fader til Kiala lade på hvar bonde udi hele Borgå häredhe itt daxwercke, mädan han häredzhöffdinge war. Och effter han så monge daxwerker icke behöffde, begärede han aff tesse för:ne byar en holme, benempnd Hacksall, ther upå sin ladu äng, så med skiäll att han skulle haffve sine kalffver och fåler ther upå, emädan han war häredzhöffdinge, och så skulle för:de byar ware frij för daxwerken. Sedhan Erich Olssons fader dödde, haffver Erich Olsson wellet sig Hacksall holme eller öö til för sitt faderlige arff, och bönderne drage likevel fullan skatt aff öen. Thette clage bönderne för Gud och Kon:ge M:tt w. a. n. herre. Bönderne kunne icke förtälje, huru monge lass höö kan falle på hele öen, ty stundom finge the 20 lass höö, stundom meere, mädhan the öen bärgade.

Emott h. Ebba på Näsit i Borgå.

Item clager Jören Hinderesson, att udi Bengxby geller en alen jord 1 march; udi samme Bengxby haffver hustru Ebba på Näset i Borgå 18 alner jord, och giffvit therföre icke fulle pen:r, utan allene 13 $\frac{1}{2}$ march. Huffvudskatten gör hon utt, annet icke. Och icke wil hon tilstedje, att bönderne moge löse samme jord under börden och bolbyenom igen.

---

* Tämä viittaus viittaa sivulla 249 painettuun Henrik Klau-
pojan tuomioon tässä asiassa.

Emott Erich scriffvare.

Beclage tesse effterscriffne, nempnigen Simon Larsson oc Thomess Jönsson, aff Siggeböle i Borgå, at theris förälder hade satt Jöns Juthe en eng um 8 lass höö, för 4 march. Ofte haffve the utbudit samme pen:r, men the äre icke bliffne annamede. Szammeledes haffver presten aff them 12 lass eng för likstoll, engen haffver waritt ifrå bolbyenom udi 60 år.

Rååträtor i Pernå emellan bönderne.

Beclage sig tesse effterscriffne aff Jopzlabom i Pernå soken, nempnigen Thomas Persson, Lasse Mickelsson och Jop Arvidzsson, the the bönder som boo udi Skomarböll i samme soken göre them skade på skog, utmarck och engier, utöffver tesse effterscriffne rårar, som är först Falkebiärg, tedan i Sulkabäkmine. Göre Skomarböls inbyggere här effter them skade på theris utmarck, skog eller engier, latendes nidtrampe them under fääfott, thå skole the böte theres pen:r.

Råträto i Bårgå soken. Emott Erich Olsson til Kiala.

Per Morthensson i Särkjärff udi Borgå soken beclager att Thomas Nilsson, een höffman, som tjener Konge Mitt för klede och pen:r, åger i Wackala en alen, men heele byen ligger för $1\frac{1}{2}$ skätt, 18 alner under hvar skattmarch. Och the udi Särkjärff ligge för $4\frac{1}{2}$ skatmarok, 18 alner under skatten, men Wackala inbyggere haffve större utmarck, bättre åker och ängier än tesse Särkjärff inbyggere haffve. Likevel tilsteder Erich Olsson til Kiala att för:ne Wackala boar göre tessom skada, för thenskuuld, att Erich Olsson tog för 10 år sedan en cronones skattskyllige bonde udi Wackala benempnd Per Karsson eller Kari Peti, och syter honom. Sedan Erich Olsson haffver

bliffvit skattbonde i Wakkala, och Thomas Nilsson, thå haffve Särkkjerffvi inbyggere lidit öfverwoldh på theris engier och utmarck, öfver tesse råar, som äre, först Storefuru råå, som skill ått Särkjerff och Wackala, thernest Altersteen (then kastede Wakkala boar bortt, effter the äre prestlanboar). Ifrå Altersten til Sorffsåå, tedan til Röttkall, then och bortkastatt är, igenom Erich Olssons och Thomas Nilssons tilhjelp. Item haffve Wackala boar en wellig fåårss med qverner, ther the göre ingen skatt utaff.

Råträto i Pernå 10 Septembris.

Jören Jörensson aff Kankeböle i Perno soken clager att theris by ligger för $1\frac{1}{2}$ skatt, 3 stenger under skattmarcken, och Kandelby udi Hollola soken ligger för en skattmarck, Mörskseeby ligger för 4 skattmarcker, Skomarböle $1\frac{1}{2}$ skatt. Nu wele Kandlebyss inbyggere, öfver tesse effterscriffne råar, förderffve alle förde byar, förste råå Pöhänsådensari, tedan til Walkiakallio, tedhan til Hirsikankas. Tesse 3 råar achte Kandle inbyggere platt inthet, utan falle utöfver råarne in upå. Kankeböles, Mörskebyss och Skomakerböless utmarcker, welle them theris svidjeland och 10 ladu engiar ifrå. Och ther utöfver ältet tesse Kankeböless inbyggere med draap och manslag ifrå laga tilmålum, såsom the gjorde i fjord anno 54 um S. Margrete affton, när the sloge Simon Hindersson i Kankeböle, så att han dödde aff theris hug och slag. Szammeledes sloge the Erich Jopsson ibidem, så att han haffver nu meere än itt år och dag legat på sengen. Tridje, then the sloge, heter Staffan Simonsson, then aldrig såg sin helsedag sedan han huggen fick. När tesse äre kompne för rette, är them ingen rätt widerfaren.

Emott Erich Olsson til Kiala.

Alnen 1 ~~skatt~~ skatt-
jord, frelssisjord
2 march.

Udi Finby är 3
stenger skatjord,
thet andre är
frelsse.

Simon Matzsson i Monby beclager att hans fader Matz Karsson haffver satt $4\frac{1}{2}$ alen skattjord, sitt faderlige arff, Erich Olsson til Kiala, för tesse effterscrifne partzeler, först $2\frac{1}{2}$ pundh salt, för 3 march 1 fyrrik, item $\frac{1}{2}$ pundh rog, 3 spen udi halffve pundet, för 3 march rigiske, item $\frac{1}{2}$ pundh haffra, för $1\frac{1}{2}$ march, item 2 pundh kött, för $1\frac{1}{2}$ march, item 9 march humbla för 3 fyrrik, item en gammal kättil för 2 march, och 4 march rigiske rede pen:r. Summa löper som Erich Olsson til Kiala utgiffvit haffver för Matz Karssons jord, rechnet i pen:r —. När hans son Simon Matzsson wil löse sin jord igen, så bliffver thet honum icke effterlatet, icke kan han heller komma i tingxstugun.

Kon:ge M:tt haffver befalt på näset i Borgå, then 9 Septembris, att ärfvingerne skole löse jorden igen under skatten, och wil hans K. M:tt ingelunde haffve knaper för skattbönder, och ther igenom lathe svikeligen emott Sweriges lag undandrage Cronones skatt.

Emot Erich
Olsson.

$1\frac{1}{2}$ alen jord.

Item klager Knut Jönsson i Finby att Erich Olssons lanbo Matz Larsson haffver en tolfte deell aff then skattmarck som ligger i Finby, hvilken tolfte deell är utsatt för 3 march pen:r. Och när för:de Knut Jönsson clager här upå, och wil löse skatjorden under sig igen, nempnligen $1\frac{1}{2}$ alen, bliffver han sakfelt, szåsom thet skedde i wårarss, när Johan Olsson sakfelta homum til 3 march, och Matz Sigfredzson satt för rette med.

Emot Erich Olsson til Kiala.

Beclager Thomas Andersson i Wackala, udi Borgå soken, att Erich Olsson *med tessom efterscriftnom* skälom tager *honom* ifrå qvärnestond och förderffver tessers qvärner; snarest sagdt allom them udi Wackala boo wil Erich Olsson förderffve, på *thet*, att han må få heele Wackala by under sig. Och *thette* är allenest Erich Olssons bewijss, *ther med* han will förderffve hele byen.

Dömdes Erich Olsson til Kijala sin sytningeslön igen aff Thomas Groot, som är 6 march rigiska, för *thet* Erich Olsson sytte en gammal man hetandes Per Karsson i tw år, och som Thomas Olsson säger sin hustru slectinge wara. Och teslikes presten i Ithima 6 march til, för *thet* han sytte samme Per Karlsson i 2 år, och jungfru Birgittes ärfvinger ij march för j årss sytning. Och framdelis för:de Per Karlsson att gå til sytningx til then hans neste slectinge är. Datum i lagmandztinget i Borgå, Torsdagen nest *effter* Kyndermesse, anno 48.

Erich Flemming riddere.

Erich Olsson *haffver* uppsatt på Wackala ägor, udi Wackala färss, en stor wellig qvärn, *med* tessom förskälom, och förderffvet thenne Thomas Anderssons qvärn. Får Erich Olsson så spele *med* skattbönderne, så får han under sig innan en kårtt tijd mere skattjord, än förälder för *honom* nogon tijd ätte frelsse.

Kon:ge M:ttz w. a. n. herres allfverlige wilje är *

Råträto i Borgå soken.

Tesse *effterscrifne* aff Laha by i Borgå soken, som äre Nils Larsson och Bertil Sigfredzsson, *haffve* giffvit tilkenne,

---

* Tässä on jätetty tyhjä paikka.

att theris by ligger för en skatmarck, 3 stenger under skatmarcken, stongen geller 12 march, och Häffvonsälkeby i Borgå ligger för 2 skatmarcker, och haffve gode utmarcker på alle sidhor. Men the wele icke sig ther med åtnöije lathe, utan falle utöffver rää och rör, som här effterscriffne stå, in upå Laha tillagde ägor, som lagde äre för 300 år sedan. Förste råen Wilunåija, tedan til Pavalan murronmäki, tedan til Wendu päteihää, tedan til Strandemalmm, tedan til Ylimäisebergis udden, och tedan til Nockapäteiää.

Efter long förhöring swarede Kon:ge M:tt then 9 Septembris på Näsit i Borgå, att hvar by skall efter thenne dag bliffve wid för:ne räär, och ther noger byen haffver meere brukat sin utmarck, anten til åker eller äng, än then andre, thå skall han föröka kronones skatt, och ingelunde sleppe then andre byen in upå sitt upgiortt arbete, ändog Laha by är foordom affdelt ifrå Häffvonsälke. Här effter skall rettes um andre byar, och ingen tilstadd bliffve, att infalle udi anners arbete. Hvar oc bönder boo i by sammen, föröckes thå skatten på then sig förbettret haffver, och then lathe bliffve wid sin gamble heffd.

Emott presten i Borgå 11 Septembris.

Beclagede tesse efft:ne aff Nalkile, i Borgå soken, att undan them haffver warit och under prestebolet ett stycke eng, um 6 lass, nempnigen Jöns Olsson, Jacop Andersson, och Jören Larsson, och sade att theris fars farfader hade för:ne eng hopstycke utsatt för 4 march.

Swarede Kon:ge M:tt, att effter thet war så gammul heffd, kunne hans n. K. M:tt inthet göre ther till.

Emott Johan Olsson 11 Septembris.

Jop Anundzsson i Ilebyen beclager att Johan Olsson wille tilegne sig och under sine landboer i Munckeby 4 lass eng.

Engen heter Wadheng. Och effther thet att Jop Anundzssons förälder haffve uprött *samme* engstykke, sade Kon:ge M:tt udi egen person thet Jop Anundzsson till, ty thet ligger innan Ilebyggers råå och rör. Dog wåre *samme* eng medh rette byers almenning, som ligge omkring Ileby. Men först är *samme* utmarck kommen ifrå alle byar ther ligge omkring för then skuld, att ther bleff en *man* mord, och ingen byen wille kennes wid mandrapet, nempnigen till att drage mandzboten uth effter Sveriges lag.

Råträtor emellan soknner 11 Septembris.

Beclager Nils Olsson Halkiast, udi Borgå sokn, thet hans by ligger för 2 skattmarck jord, under hvar skattmarck 3 stenger, stongen 6 alne, alnen 2 ~~al~~. Och Ockoiyla by udi Sibbo sokn, Kon:ge M:ttz landhboer, ligger hele byen *sammeledes* för 2 skattmarcker, och emellan byerne råå och rör. Nempnigen förste råen Sandehals, tedan til Geutestein, tedan til Bätennummi, tedan til Heiniåhara, tedan til Tiakiffvi, tedan til Jäniskalliå och tedan till Kärawan maijanniemi, emott Ta-westland. Öffver tesse för:ne råar falle the udi Ockaiyla by i Sibbo sokn, in upå tessers ägor udi Halkia i Borgå sokn, och göre them skade, både på utmarker, eng och skog. Och utöffver försciffne råar är tessom aff Halkia ifrå röffvat 34 lass höö, som thesse hade anteknet och bewiste för Kon:ge M:tt på Näsätt i Borgå.

Jordeträto emellan grannar.

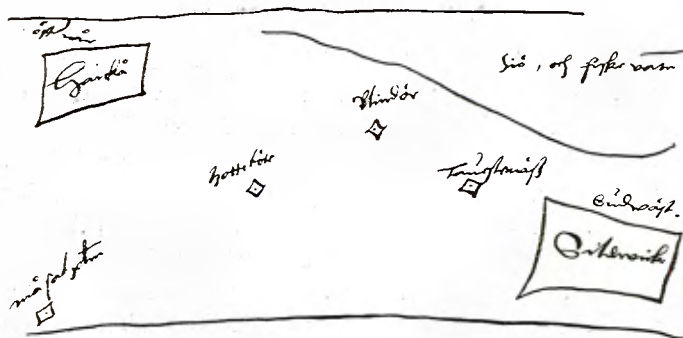
Beclager Sigfred Sigfredzsson i Säckjärffvi, i Borgå soken, att han åger udi Säckjärffvi by sitt faderlige arff 3 stenger jord, och hans hustruess förälder haffve bott udi *samme* by tilförende, men effter the döde äre, och jorden är kommen til lössning, meenar han, att han är nermare på sins hustruess *wegna*, än andre hans bröder.

Um gryton 12 Septembris.

Beclager Thomas Olsson i Kulloby, att Lasse Andersson i Suder Wäckoske tog aff *honum* en grythå, wärderat för tolff *march*, til een klockå som guten bleff then tijd (för 12 åar sedhan) soken til besta i Borgå, och bleff *honum* fatig man, så wäll som androm, the sin kåpper tillathe, betalning tilsagd aff soken. Är och upburitt aff soknen, men Lasse Andersson haffver waritt så godh Erich Olssons wän til Kiala, att ingen rätt haffver bititt upå *honum*. Begärer förthenskuld än nu thenne Thomas Olsson, att han motte få sin betalning aff Lasse Andersson i Suder Weckoske, um han haffver upburit henne aff soknen, haffver han icke upburitt aff soknen, thå begärer han underdåneligen att soknen motte än nu betale *honum*.

Emott Erich Swensson til Haicko.

Beclager Matz Thomasson i Sildwick, att hans förälder i Sildwick i Borgå soken haffve för någre åar sedhan satt them til Haicko i samme soken (aff frelsse) 5 lass eng, för 12 *march rigiska*. Ändog tesse aff Sildwick, som äre Matz Thomasson och Morthen Jopsson, haffve lagdt samme 12 *march rigiska* i retten, och begärett löse sin äng igen, så är *thet* them icke wårdit tilstadtt. Utan the aff Haicko haffve therutöffver wellet för:ne Sildwickx inbyggere theris fiskewaten ifrå, som ligger under samme äng, som hvar man udi Borgå soken byggie och boo witterligt, att *thet* ligger för tessers stugudör udi Sildwijk. Wijdere wil Erich Swensson icke bliffve wid tesse efft:ne gamble rårar, som äre, först MåsaHolmm, tedan til Hotteböte, tedan til Blindör. Wid Blindör råå will Erich Swensson icke bliffve, utan faller in upå tessers ägor, in under tessers stugudör, med en råå som han sjelff lagt haffver, och han kallar Tawestenäss.

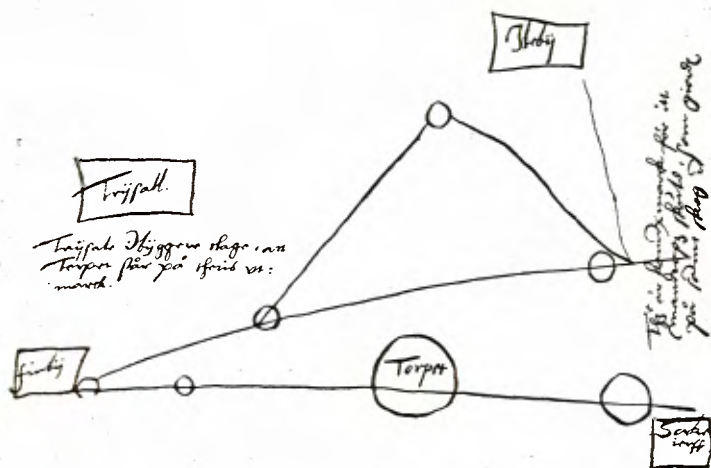
In udi Sildwickx ågor far Erich Svenssons landboe, som boor upå annen sidon åen i Karby och Swartzså, 2 stenger jord, stongen geller 9 march, alnen $1\frac{1}{2}$ march. Huru han til samme jord kommen är, kunne tesse icke wetha, dog drage tesse aff Sildwick cronone skatt aff hele byen. När tesse wele föröcke theris åker, ther man icke kan bruke lian, och settie wijdere uth theris åkergårdh, lather Erich Swensson gårderne niderhugge. Sammeledes gör han um ångerne.

Emott Mickel Olsson wid Helssingefårss.

Beclager Ingeborg Staffanssdotter i Kullom, i Borgå soken, att hennes faderbroder Sigfred Bodebåxsson hade satt Hans Dinckhuuss i Borgå 5 alne jord, alnen geller 2 march, udi Kulleby, och thenne Ingeborg Staffansdotter satte Mickel Olsson sine jord, 3 alne udi förne by och teeg, för 5 march rigiska, hvilken jord the begære igen löse, och bliffver icke tilstad. Wijdere clager Anders Persson i Kullom, att sedhan Mickel Olsson fick the 8 allner udi Kullom by, begynte han träte med Anders Persson. Efter han hade better brukat sin partt och lott aff jorden i byen, ån then partten brukat war, som honum (Mickell) bleff sold, war han (Mickel) til, och begærede stong och alen in med Anders Persson, udi hans brukede

och upgjorde arbete. Och endog Anders Persson wäl kunne wijse på sin skog, och udi så gott lege een annen platz like god, then Mickel skulle uptage och göre like god wid tessers (hans), så bleff thet inthet achtet, utan Mickel bleff dömd udi like och jempt stongfall med Anders Persson. Hvilkit Anders Persson clager för Gud och Kon:ge M:tt w. a. n. herre.

Beclage tesse aff Ilebyen udi Borgå socken, som äre Niels Jopsson och Eskill Hansson, att Johan Olsson til Draxsby haffver them ifrå wellet utöffver gamle råå och rör (med thet torp hans fader Oleff Erixsson bygde udi Juthe tijden in upå theris utmarck, och upå tesse efterscrifne byerss umäger, som äre Finby, Teijsall, Ileby och Serkejerff) ängier och skog, utöffver tesse efter:ne råar.

In folio 7.

Hindrich Claessons breff.

Jagh Hendrick Claesson till Kanckas, häridzhöfdingh utij Masko häredt, gör allom witterligt och kunnogt med thette mith närwarandes öpne breff, ath thenn tidh jagh somartingh

hulth med almoghen aff Pöuthe sokenn i Leppekoskiby, thenn 27 daghen Iulij anno domini 1549, i ärligh welbördigh svens närware Mons Iffwarssons landzfougte på szama tiidh, thå kãm för rätte Jacop Bredila i Pemar sokenn och Simonn Kilpistenn, [och] med wälvilghe fförberodna mode och frii wilkor giorde itt wenligitt jordaskifte sine millann, i så motthe, att Jacop Bredila undtt och upleett Simon Kilpistenn sine hustrus arffjordh 10 alna liggandes i Karffvias i Pöuthe, och Simonn Kilpistenn undtt och upleett Jacop Bredila hans hustrus arffvejordh i Bredila i Pemar sokenn, nempligh 2 stenger enn alin. Och hvadh jordhenn är dyrare i Karffvias änn i Bredila, skall Simonn Kilpisten effther enn rett rekenskap widherleggia Jacop i Bredila, så atth fullth är genn fulla. Och ther med undtt hvar androm till en welbelegelighet, undan them och hvars theris arffva, och egne hvar annan till everdiligh äghå, med alle the sãm then för:ne jordh aff alder tillegat haffver och med rätta bör tillhöre, inthet undann tagandes. Hvilkit ärande jagh skiöth till the xii i nempdenn, sãm är Jöns Piittkeniityn, Jacop Hipistenn, Siffredh Riihikoskenn, Matz Karffviastenn, Benth Kwsikoskinn, Lasse Lommala, Marcus *ibidem*, Jöns Ingistenn, Hendrick Kulolann, Jacop Wahawaijnio, Öriann Jekawalann, Frans Falckenbergh, the therom ransakade, wittnadhe och wåre faste, och thi dömde jach för:ne skifte stadugtt och fasth, obrotzligh holles widh hvars theras 3 ~~ty~~ för heridzdom. Till mere wisze trycker jagh mith insegle nedhann för thetta breff, sãm giffvit och skriffvit är or och dagh szom för skriffvit står.

Thetta jordeskitte skall hollas stadugtt och fasth, effther thet ath hvardere haffver jordenn inn med sigh udi by, och tegeskifte, ther hann boor, datum Åbo 12 Decembris anno 55.

Jacob Teijttis.

Um en ängträte.

Matz Andersson i Pernässpå aff Halicko soken och hans granner Oleff Sigfredzsson, Jöns Matzsson

Än hade Anders Matzsson upgjortt och rött 4 lass äng, benempnd Måsa, ther tog Jöns i Gunneby lenzmannen höett bort för honom S. Enewaldz dag.

Sequitur in 20 folio. *

Aff Köyle soken $\cup$ emott Jöns Knutzsson.

Beclage sig Eskil Matzsson aff Lille Säkylä och Clemet Joansson ibidem, sampnt med 12 andre bönder, theris granner, thet Jöns Knutzsson til Laucko haffver latit sin lanboe Knut Persson i Store Säkylä, med sine 15 medgranner, welle them ifrå, öffver råå och röör, een eng benempnd Koijviston såå, (för huru mykit then engen eller annen theris jord ligger, kan man icke wethe, effter the göre een summe schatt aff heele byen) thertil noget fiske waten, nempnligen Pyhäjerffve, liggendes strax under byen Lille Säkylä. Och ändog tesse för:ne aff Lille Säkylä haffve wunnit för:de eng och fiskewaten, effter tolf manne ransakning, ifrå them udi Store Säkylä, dog kan them ingen rätt wederfares, för Jöns Knutzsons skuld, som lagmandzdoom ther i Köyle soken och heele Satekunde udi befalingh haffver oc wederpart är udi saken.

Och när Jöns Knutzsons tjenere komme til Säkilä, att geste hans landbor, slå och skemme the böndernes hustrur och piger, och när thesse ther utöffver klage, bliffve the affwiste och plat inthet hörde. Szå gjorde Hans Juthe, Jöns Knutzsons tjenere, i fjord medh Madelin, Morthen Jönssons hustru i Säkylä. Ther utöffver slog Hans Juthe up Eskil Matzsons keller i Säkylä, och tog uth med welle 1 to öll.

22 Augusti anno 55.

Här upå fick han Clemet Joansson een förscriff til Matz v. Kleven.

---

* Viittaus on epäselvä.

Om Jöns Knutzssons breff. Köyle soken.

Walborg Mickelssdotter, Hindrich Hinderissons hustru aff Kankanpä i Köule soken, hade för Kon:ge M:tt itt Jöns Knutzssons breff um nogen lösöre, som Hindrich Joensson hennes mandz fader hade giffvit Hindrich Hinderisson för thet, att han sytte honom udi hans blindhett til döderdag. Ther til swarede Kon:ge M:tt att the wåre alle sydzkenen (nempligen Hindrich och hans broder son Hindrich Thomesson aff samme Kankanpä-by) så wäl plictuge, att föde theris farfader, som hans son Hindrich Hinderisson, och ty motte the alle ware like när til lössören. Dog ther man wete och mercke kunne, att Hindrich Hinderisson noget synnerligen på sin fader kustat hade för the andre, wåre tilbördeligit, att han finge widerlegning. Och sedan skulle the så wäl dele lössören som jorden, om så är, att the kunne ther upå bliffve wäl besittne.

22 Augusti anno 55.

Fick förscriff til Jöns Knutzsson på Lauko.

S. Morthens soken. Emott en by Contairla.

Heltula. Item haffver thenne effterscriffne Jöns Heltula, Contairla. aff Heltula by, giffvit underdåneligen Kon:ge M:tt tilkenne, att een by ligger strax wid honom benempnd Contairla udi S. Morthens soken, hvilkit Contairla godz wäl udi 200 år skattfritth warit haffver och än nu är, ther upå tesse effter:ne bönder sittie, som äre Anders, Mattz, Staffan och Sigfredh, och haffve ther til halff Heltulaby skattfrij, så när upå en halff march när, then the utgöre. Och de, som uthi Heltulaby sittie, drage ut full skatt och skuld udi alle partzeler aff byen Heltula.

Här um haffver Kon:ge M:tt alffverligen befalet Simon Thomesson och Jören Jönsson, att the gran-

neligen ransake skole, som the wele haffve hyllist och gunst till aff Kon:ge M:tt.

22 Augusti anno 55.

Emott Per Fleming till Friskala.

6 bönder. Beclage sig bönderne aff Hirffvisalo öö, i Taipala by, udi Wårfru soken, thet Per Fleming til Friskala haffver fått itt skattegodz udi Taipilaby Kauskigård. nempnd Kauski gård, ligger för $6\frac{1}{2}$ stonghold, hvilken jord är skattet för 60 march (ty thet rechenes en alen jord för 2 march, och stongen för 12 march), och Kon:ge M:tt haffver sagt Per Fleming ifrå godzet. Skogen haffve the, ängen, fiskewaten passligit. Upå godzet haffver Per Fleming hollit 4 köör och 1 häst. Upå godzet Kauski haffver Per Fleming Steen Hinderssons breff, utgiffvit for 80 år sedhan.

3 stenger Än haffver Per Fleming een eng til pantte, jord, 2 öregör Fräkin nittu, ifrån Marten Maikoisten, för 10 march hantherutaff ortuger, hvilkin eng giffver årligen 3 eller fyre lass i skatt $\frac{1}{2}$ höö, och thenne Marcus bliffver inthet tilstatt att span malt $\frac{1}{2}$ löse sin äng igen. Men hvar Kon:ge M:tt nådeligen kapperlass will han göre årligen 2 öre mere skatt än han giortt haffver, här upå förwentter han Kon:ge M:ttz nådige swar. Och haffver Kong:e M:tt befalt settie engen udi qvarstadd. 22 Augusti anno 55.

Emott Per Fleming. Aff Peute soken.

Beclage bönderne aff Peute soken, att Per Fleming til Friskala haffver ifrå them udi Siggilä by en gård, och bönderne drage like stor och like högen skatt nu, som tilförende. Och ingelunde will

han tilstodie bönderne, til att löse jorden igen, ther udi the sig beclage att them orätt skeer.

Per Fleming swarer sig aldrig haffve köpt then jorden, utan sig henne fått haffve udi wederlegningh aff Erich Fleming, för then anpartt oc lättzell, han haffve borde udi Quidie gårdh udi Parges soken. Dertil seger Peder, att hans fader Johan Fleming hade giortt samme byte med her Erich.

22 Augusti anno 55.

Här um scall Jören Jönsson granneligen förhöre lathe, och giffve Kon:ge M:tt her um med thet förste tilkenne.

Aff Köyle soken.

Beclage tesse *effterscrifne* Morthen Mickelsson aff Karihan by, Jacob Sigfredzson *ibidem*, Clemet aff Säkyläby, Eskill Matzson aff Säkylä, på heele soknens wegne, thet Oleff Jacobsson udi Kankanpest aff samme Köyle soken, hade föröckad upå them i lenzmandz rentten, then tijd han lenzman war. I så motte, att ther the tilförende utgiorde aff een hell röck 3 karpper rog eller korn, föröckade Oleff Kankanpest szå att the nu motte utgöre 6 karpper, hvilken föröckning inge annerstedz udi Satekunde län skeett är, förutan ther. Och beclage the, att sådant är them icke lideligt, thet Oleff och andre skole köpe sig lenzmandzdöme til, och ther egenom betunge them meere sig til gode, med högre schatt, än Kon:ge M:tt, oc än the annerstedz udi häred ther utgöre. Dog hvar sådane förökning skedde Kon:ge M:tt w. a. n. herre och rikit til gode (i thet att the göre sex karpper, ther man förre giorde 3, och ther til haffve större karp och wacke än andre

 Lenzmandz
 rentte.

tilförende haffve hafft) wele the thet lideligen och tåleligen efter theris yterste macht utgöre. Men ther lenzmennerne wille söke meere theris egit profiitt, gagn och beste, än Kon:ge M:ttz (hvilkit wäl troande är, effter the köpe sig til lenzmandzdöme) skulle thå samme sak ware Gudi claget och Kon:ge M:tt.

Här um befaltte Kon:ge M:tt att man udi cammeren effter Matz v. Klevens regenskap granneligen förspörje skulle.

Emot h. Martta, Erich Skalms. Nousis soken.

Nummeby udi Nousis soken ligger hele byen för 24 stenger jord. Udi samme Nummesby haffver hustru Martta effter sin moder 2 stenger jordh erfft. Thertill haffver hustru Martta Nielssdotter för 15 år sedhan wellet sig till ifrå tesse effterscriffne bönder (som bygge och boo udi Nummesby), nempnigen Matz Hirffvo, Erich Hirffvoij, Jöns Pavåla och Marcus Persson, först 1 spanland jord, sedhan 2 pundlandh jordh.

U
Nummis
godz.

Nummesby war för än skatjänckningen stodh, udi Birie scriffveres tijd, halff under cronones skatt, och half frelsse. Under skatten war then tijd hustru Marttes jordh, men hon begåffvede Bijriel scriffvere, szå att hennes partt udi hele boolbyenom bleff inscriffven udi slotzens book skattfri. (Och finnes samme practike monge stedz här udi Finland bruket ware), och likevel moste tesse fatige för:ne göre fullen skatt aff byen, like nu som tilförende. Och ther man motte bekenne sanningen, göre the nu meere, än the giorde nogen tijdh tilförende, på thet att man icke merke scall, att the så ilfundeligen med cronones jord spelt haffve. 22 Augusti anno 55.

Mattz Hirffvi fick förscrifft til Jören Fincke 23 Augusti.

Emot Oleff Hansson til Murila. Berne soken.

Chirsti Cum-
minpest.

Beclager sig hustru Chirstin aff Cumminapest i Berne soken, att Oleff Hansson til Murila gjorde itt jordeskiifte med henne i så måtte, att Oleff Hansson i Murila skulle beholle 1 stong jord i Kistola by, udi Salo soken, och gaff hustru Chirstin igen 1 stong jord, liggendes i Tåhitusby, udi Berne soken, skattjord emott skattjordh. Stragx effter han hustru Chirstins jord fått hade, begynte han stelle sig, like som han hade warit ångerbyytt, och tog så sin egen jord igen och beholler nu både. Sådant öfvervold haffver Oleff Hansson i Murila giortt henne udi 3 åår. Hon haffver waritt med honom til ting och stempne, dog är henne ingen rätt wederfaren, ty att Oleff tog henne vid armen, och ledde henne utaff tingxstugun. Effter hennes sak icke är kommen til förhör, begärer hon för Gudz skuld, att Kon:ge M:tt wille werduges hjelpe henne til rette, szå att hon motte få sin jord igen, och 3 årss wegxt, som Oleff Hansson henne emott all skiäll förhollit haffver.

Hon haffver hafft Claess Christerssons förscrifft til Oleff, men hon haffver likevel inthet kunnet utrette.

Haffver hon och waritt på wägen til Swerige udi 3 wikur, och welet berette sin sak för Kon:ge M:tt, men hon haffver icke kommitt fram.

Fick breff til Hindrich Hinderesson til Dönisby, som sitter udi Hindrich Claessons stadh för rette. 23 Augusti anno 55.

Emot Matz van Klewen. Aff Keule soken.

U Bleff berettet (hvilkit och tesse bönder bestå,
Mandråpz som är Jöns Lechtion, Jacob Karihald, Marten Kari-
aakfördöld. riald, Clemet aff Lille Säkylä aff Keule soken) att
Matz van Kleffven hade på Kon:ge M:ttz wegna
upburit för itt mandrop, som Erich Kankanpest aff
samme soken bedriffvit hade på Jacob Matzsson i
samme by Kankanpä, uxar itt par, smör $\frac{1}{2}$ t:o, och
sådant undandölt sig til gode, in hooss Jönss Lech-
tion i Lechtiby, udi Keule soken. Och bliffver nu
i höst 2 år sedhan mandråpet bedreffz. Jacob Ka-
rihald består icke meere än 6 pundh smör, som
Matz v. Klewen för mandropit skulle tagit haffve,
sompnt med itt par oxar, och är wäl troände, att
sex pund göre een halff t:o, så wäl här som udi
Nyland, ty att fougterne bäre up effter slotzens bis-
mar, then ther holler 5 marcher meere, än gemeine
stadzens bismar.

Lasse Vundranck latt anteckne.

23 Augusti anno 55.

U Annamede Matz v. Clewen, med Oleff i Kan-
1 hest bårt kanpås god wilje, til Kon:ge M:ttz krigxrustningx
döld. behoff 1 hest, hvilken hest Matz sig til gode förytre
för 1 t:o smör, med här Oleff i Cumå. Men Jören
Hinderesson Kon:ge M:ttz fougte på Kumegårdh haff-
ver annamet hesten till rette.

Aff Keule soken, emott Nils Torkilsson
Kankanpest.

Beclagede Jacob Sigfredzson Karihald aff
Keule soken, och Sigfrid Mickelsson ther sam-
mestedz, att Nilis Torkilsson Kankanpest i

Maanmarka 6 }
 öre. }
 Jordmarken är }
 sex öre. }

samme soken haffver sig inwellet med them
 udi Karihald by i stongeskiffte, så att ther
 han tilförende icke åtte meere än 1 stong jord,
 som han köpt hade, haffver han nu, medhan
 han lenzman war, wellet sig till igenom gåff-
 ver och muthor 4 stenger jord, alnen geller
 sex march danske, löper stongen 36 march
 danske. Szå haffver Nils Torkilsson wellet
 sig til 3 stenger jord, löper 108 march danske,
 ifrå the fatige udi Karihaldby, i så motte att
 när skatjenckningen stodh, bekende han sig
 haffve meere skatt än han hade, upå thet att
 han med skatten skulle få jorden under sig.

När sådant skeer, seer Matz v. Klewen genom fingrerne
 med them, som noget haffve giffve honom. Szå är med tessom
 skeett, andre fike godzet udi åker och eng, och Matz v. Kleff-
 ven hjelper them inthet til rette för mutor skuldh.

Tesse effterscriffne tolf haffve ransaket och efftersworit,
 så att Nils Torkilsson haffver platt ingen rätt til the 3 sten-
 ger, han sig haffver tilwellet, uthan allene til then 1 stongen
 som han för 6 år sedhan köpt haffver, som äre:

Jöns Polsu, Lasse Polssu, Peder i Kepola, Staffan Ke-
 pola, Marcus Kepola, Jöns Mundi Kepolast, Jacob Kepolast,
 Morten Kepola, Eskil och Sigfrid Kepolast, Eskil Kepolast och
 Matz Pehula.

Haffver teslikes förne Nils Torkilsson Kankanpest eltett
 tesse fatige aff theris åker och äng, så att the icke haffve
 fått bruke sitt beste.

23 Augusti anno 55.

Finge förscrift til Jöns Knutzsson lagmannen.

Emott Nils Torkilsson Kankanpest.

Beclager Jacob Olsson aff Kankanpä, att hans granne
 Nils Torkilsson haffver wellet honom ifrå 2 alne jordh, 3 pund

rog och 4 spån, tertil 20 lass höö. Och tesse thre haffve ransaket och efftersvoritt, thet jorden hörer Jacob Olsson till, och icke Nils Torkilsson, som äre:

Jacob Sigfredzson Karihald, Sigfred Mickelsson Karihald, och Morthen Mickelsson Karihald. Här upå fick Jacob Olsson Kankanpest förscriff till Matz v. Kleffven.

23 Augusti anno 55.

Kankanpest aff Keule soken.

Hustru Walborg Mickelsdotter, Hindrich Hinderissons hustru i Kankanpäby, kom för K. M:tt med itt Jöns Knutzssons breff, som lydde, att hennes mandz fader Hindrich Jöns-son Kankanpest hade giffvit hennes man för sitiende ting anno 40, Sondagen effter S. Thomæ dag, udi Eure soken all sine lössöre, för thet han honum udi hans blindhett syytt hade, och wijdere til döderdag syte, föde och kläde skulle. Ther emott stor Hindrich Hinderissons broderon, nempnigen Hindrick Thomesson, och haffver med' gäffver och muter begått, szå att hon får inthet njuthe thet Jöns Knutzssons breff inneholler.

Här till swarede K. M:tt, att the våre både plictuge til att syte och sköte theris fader, och therföre skulle the både njuthe och beholle lössören. Szammeledes deele jorden, effter hvartheris anndeell, szå framt the kunne både ther upå bliffve wäll besittne. Men ther then ene broderen mere kostat hade på faderen än then andre, våre wäl lideligit, att han bliffve betaleder. Här upå fick hustru Walborg förscriff till Jöns Knutzsson. 23 Augusti anno 55.

Keule soken.

Morthen Karihald. Morthen Mickelsson aff Karihald by, udi Keule soken, beclager thet Matz v. Klewen ringe achter K. M:ttz mandatzbreff, i så motte, att han icke

tilstedje will, att broderen må löse sin syster ifrå godzet. Szåsom Matz v. Kleffven och tilstادت haffver, för gäffver och muther skuld, att thenne Mortzens syster, h. Walborg i Kankanpä, med honom handlet haffver, i så motte, att systren skall löse brodren ifrå, och icke broderen systren. Och therutöffver göre the thenne Morten stortt öffverwold, såsom hennes man Hindrich Hinderesson Kankanpest gjorde ifiord, när han röffvede på åkren ifrå thenne Morthen Mickelsson 3 1/2 pund sedh och 30 lass höö aff ängen, effter som gode män thet skattet haffve. Och endog Morthen haffver utbudit henne (för hennes andeell) för 2 alner rede pen:r, och satt them uti takemandz händer, szå haffver hon likevel inthet welet anname peningerne, utan fördrister sig på fougten. Ty att när tinget står, steller fougten sig like som han wille holle eders n. K. M:ttz mandatt, men stragx tinget är uthe, later han sine wenner handle som the wele. 23 Augusti.

Fick förskrift till Jöns Knutzson lagmannen
Die ut supra.

Um tullen i Åbo.

Aff Abo.

U

Haffver Morthen Wijloij, borgere i Åbo, underdäneligen giffvit tillkenne, att borgerne som wåre i hösters anno 54 til Danske, på Knut Kappes skep, hade undandöltt smör, gedder, lax, sockar och annat, szå att ther the skulle uttullet haffve 9 1/2 lest smör, finnes icke öffver 4 udi K. M:ttz tulbook. Sammeledes um gedderne, ther the skulle lathe scriffve 12 1/2 skippund gedder, finnes icke 5 skippundh. Lax står inscriffvit udi tulbocken 4 t:or, udi Danske fandz 2 lester, nempnigen 24 t:or. Szå att the udi alle partzeler haffve för-

snellet K. M:tt, och ther utöfver sakfelt bliffne i Danske til 100 daler. Består teslikis Hindrich Gröp, att tulschiffveren Mickel Kranck är beslagen med tjuffverij, och sådant bliffver alt undendölt för K. M:tt. Stå och borgerne effter Morthens Wiloij heder och äre, item liiff och godz, förthenskund att han sådant haffver upteckt, och tilkenne giffvit. Och seije thet Morthen Wijloij war skepsschiffvere, ty borde honum sådant haffve wetet.

Morthen swarer them så, att han haffver för sin god wilje skuld upteknet så mykit borgerne hade öpenbarligen för honum bekent. Men thet burgerne hade dölt och nidersatt på skepet under höett och hesterne, ther wiste han inthet utaff. Haffve nu borgerne bött för dölssmåll i Danske, thå äre the ther sjelfve orsaken till och icke Morthen Wijloij. Och ther the gode män borgerne hade welet handle rätt emott K. M:tt w. a. n. herre först och fremst, um tullen, skulle hvar och een, när han befråget bleff um sitt godz på tulboden, haffve bekent hvad han inskepet hade. Sådant är inthet skett, utan är här inrikis först tjuffacteligen undandölt, och sedhan ther uthe udi Danske. Ty haffve the thet inthet att klage, utan står till Gud och K. M:tt, hvad hans N. Högmectighett werduges lathe göre med them, för theris otrogenhet skuld.

Stormectigiste furste, a. n. herre och konung, Eder K. M:tt giffver jag fatig man Sigfred Göök underdåneligen tilkenne, att then tijd jag war nunnernes udi Nådendalss klöster landboefougte, rappede tesse effterschiffne aff adelen ifrå förde Nådendalss klöster tesse godz, som wid hvars och eens nampn antecknade stå. Och ther eders n. K. M:tt nådeligen werdiges erffvingerne til godzen effterlate at the effter Westerårs recess them må undan klösterne igenkalla, finnes ther andre fatige, som närmere äre skyld, och bättre rätt haffve til samme godz,

än the them til sig, med trådz och stort puckeri, rappat haffve ifrå nummerne.

Torsten Salmonsson.

Finnes För 20 åar sedhan rappede Torsten Salmons-
ibland klö- son undan Nädendalss klöster itt godz benempnd
stergodzen Hyffvikele liggendes udi Tavesthuuss län udi Ja-
i sanning. nackala socken.

Erich Olsson på Kiala.

Finnes i Then tijd Erich Olsson på Kiala K. M:ttz
sanningh. befalningxman war på Tavesthuuss, wellede han sig
till undan Nädendalss klöster 2 heemman udi Liu-
sikallioby, udi Virmå socken.

Hvilke the äre, som flere godz undan klösterne sig til-
egnat haffve, scall broder Hindrich i Nädendalss clöster, och
her Mickel udi Töffvesall, som prior war i Abo klöster, wethe
göre reede före, när K. M:tt ther på esker.

Simon Thomesson.

Finnes i sanning. Simon Thomesson til Kappelstrand haff-
ver tagit undan Nädendalss clöster någre
godz, som äre tesse effterscriffne:

Kappelstrand i Pargas }
Brömsböll sammestadz } socken,
Borstböll sammestadz }

och finnes andre i Finland, som better rätt
haffve til för:ne godz, än Simon Thomesson
haffver. Men Simon haffver bruket her Erich
Flemingx practiker, när han war landboe-
fougte eller landzfougte, och loffvet sine sy-

strer numorne bijstond. Och som Simon then tijd tyckte, efter hvar man rappede til sig undan kirkior och klöster (dog K. M:tt oåtsportt) annamede han godzen, som så til sköffvels komne wåre, udi försvar. Haffver och Simon Thomesson nogen efterlatilse ther till synnerligen aff K. M:tt w. a. n. herre, thet skall han bewijse.

Niels Boije.

Undan S:te Katherine *prebenda* i Wijborg haffver Niels Boije sig tilwelledh 4 heeman, liggendes udi Poiå socken, ther til han ingen annen rätt haffver, uthan att han bygger och boer udi Poiå socken. Dog beroper han sig på K. M:tt och säger thet K. M:tt haffver honom samme godz efterlatit: men aldrig haffver han bewijst, hvad skiäll han ther upå haffver. Beroper han sig och på Westerårs recess, endog thet honom inthet hjelper kan, efter ther äre närmere bördemän till.

Godzen fick Niels Boije under sig först, som här efterföljer, att för 20 år sedhan war een prest udi Wijborg som hett Romer her Larss. Samme prest hade then tijd Chaterine *prebenda* i Wijborg. Effther landbönderne låge longt bortte, szå att han icke kunne haffve gagn aff them, som han wille, och the låge endelis Niels Boije för dörene heema, war Niels Boije och läffvede udi een summe för:de Romer her Larss, sextie march ortuger. På 2 eller 3 år gjorde han uth taxen, nempnigen 60 march ortuger, men sedhan han fick fru Hebles systerdotter til hustru, gaff Nils Boije aldrig uth en fyrick, utan haffver med snurckan och pockan behollit godzen.

Um Gullöön.

På Gulöen wåre gott tilfelle, um K. M:tt så tecktes, bygge een fast stadh, först förthenskuld, att samme Gulöö är befluten, och att ther är itt sådant inlöpe till, att man kan ifrå haffvet, upå hvad side han will, ifrå östan och westan, leggie ther til faste landet med skep um 3 elle fyre hundrede lester. Och ligge ther inge klipper eller berg um, utan sjelffve landet är een sandhååss, och så djupt wid landet på alle sidhor, att man kan leggie merseskep med suden i land.

Ifrå Gulöen och til Ekenäs sideland kan man skjuthe med en dubbel haka, hvilken udd ligger rätt midie nordan ifrå Gulöen. Ligger och store Ekenäsby ther strax hoss, ther udi äre 6 granner; um K. M:tt gåffve them annerstadz jordh igen, thå bliffve på Ekenäs udh itt gott härsätter.

Erich Eest.	{	Trij friske insjöer äre på Gulöen, och ligge 2
		så när hvar annen, att man får gråffve them tillsammans. Udi hvardere 10 eller 12 nothewarp, udi then tridje är oc fisk; men udi then fierde insjöen är ingen fisk.

Östannordan på öen ligger en qvärnebäk, som löper aff the 2 insjöer.

Orsaken, hvij Hindrich Claesson och Niels Boije icke haffve giffvit K. M:tt tilkenne um these lägenheter, är thenne, att the then handell, som the ther med prester, landzköpmän och meenige man driffve, icke miste skulle. Ty att skulle ther uprettes nogen köpstad, efter som ther är tilfelle till, thå moste the miste theris handell.

Hindrich Claesson will icke boo på Hapnim, udi Charisloije, på thet att han icke skall få tilltall för sitt landzköp och annen handell, som hans gårdzfougte på hans wegne ther bedriffver, um så wåre att nogen dristede ther um tale. Utan boor på Kankas, och weett inthet (effter thett finske settett) hvad hans gårdzfougte gör.

Göstaff i Särkelax.

Kiuku Niku Göstaffs fader i Serkelax heet Kiuku Nicu, Göstaff och war een borgere udi Åbo; hans hustru heett Nielssons Karin, och war barnfödd i Nousis kirkieby, Nousis och Mons sisten nurmeld, aff Kirffvileby. Och boo ther i Nielssons Kirffvile 2 bönder, aff hvad adell the utkomne äre, fader. kan man icke tencke tilbage. Men så är Serkelax först kommitt under Göstaffz förälder i Serkelax, att bisp Magnus i Åbo bytte sig til Serkelax, och gaff ther före Kirffvile godz i Nousis soken. Fick bisp Magnus godzet Kirffvile med arff, eller hade han thet köpt, kan man icke wetha, men huru ther om handlet är, dog haffve likevell the utaff Serkelax både godzen, nempnigen

Här til swares in 34 folio.*

Kirffvileby och
Serkelax.

Serkelax i Tövesall soken är szå wårdit skatfrij, att aff samme by hade een tjent til hoffve, och han bleff sedhan skatfrij, men hans broder som heemma satt på godzet, han motte bliffve bonde, som han war tillförende.

Then til hoffve tjent hade fick then deelen aff byen eller godzet, som nu kalles store Serkelax, then andre som heemme satt fick lille Serkelax. Och samme lille Serkelaxby ligger än nu i dag under cronones skatt och skuld. Men noget aff byen är frelsse wårditt, som här efter följer. Nempnigen, att then som fick store Serkelax haffver sedhan åkrane och engerne bleffve förwidgade köpt 3 stenger jord udi lille Serkelax, och gjortt samme 3 stenger skatfrij. Um här udi rätt handlet är med cronones ägor, heemsteller man hvar ärlig man.

Huru nu thenne Göstaff wijdere med sine bröder, her Påvel i Sexmäki och Mons Nielsson til Kårssnäs, haffve wellet sig til fiskewaten, engier och skog, undhan the fatige bönder

* Viittaus epäselvä, vrt. s: 223.

ther um kring store Serkelax boo och byggia: må Gudi ware claget och K. M:tt w. a. n. herre. Och upå *thet*, att man rätt må wethe fåå, huru *theres* handel tilgått haffver, är wetande, att när Serkelax godz först bleff deltt och byytt udi åker och tomt, behult hvar sin deell i skog, engier och fiske waten, kring um boolstaden, effter sin andell. Szå att the udi store Serkelax hade enger (nempnligen Kontinlotho) bak lille Serkelax, och tvertt emott the udi lille Serkelax hade engier (nempnligen Kirstinsarinniemi) bak them i store Serkelax. Men nu är *thet* så förändrett, umwent och förkärtt, att the udi store Serkelax haffve allestedes, udi skog och i skiull, i wåthe och i tårre, like stoor deell med them udi lille Serkelax. Och these få icke bruke sine gamble engier bak them, mykit mindre skog eller fiskewaten. *Thette* skule tesse *effterscrifne* bönder bewijse, nempnligen: Heicki Lembosten, Airich Krovi, Airich Hallistonmäki, Oti Lembosten, och Peder i lille Serkelax, udi Töffvesal soken, förty att ifrå them haffver Göstaff med sine bröder sig tilegnat och wellat, som här effter følger.

1. Först aff Peder i lille Serkelax och hans *granner*, *cro-nõnes* scattskyllige bönder i Töffvesall soken, een äng benempnd Haikarlax. Aff same Haikarlax äng haffver Göstaff i Serkelax allene ifrå thenne Peder hafft, nu udi 15 åår, årligen 2 lass höö, förutan *thet* tesse andre för:de bönder mist haffve.
2. *Thernest* haffver her Påvel i Serkelax, kirkeprest udi Sexmäki, tilweldet sig ifrå för:ne bönder een äng, benempnd Kirstinsarinniemi, och hafft *samme* äng nu udi 16 åår. Och i försten när bönderne icke wille wike honom och inryme honom alle ängene, war för:de her Påvel i Sexmäki till och latt affbrenne tree böndernes gamble ladur. Een ladu hörde Peder lille Serkelax till, then andre Airich i Hallestonmäki, then tridje Oti Lembosten. Then fierde ladun bönderne åtte på för:ne äng behölt här Påvel sig til gode, och står än nu i dag qvar på ängen. Aff Kirstinsarinniemi haffver her Påvel årligen hafft ifrå Peder i lille Serkelax, förutan *thet* han these andre bönder förhållit haffver, höö årligen 3 lass.

Förne Kirstinsarinniemi haffver han lagt til Tammiste gård, hvilken gård K. M:tt nu haffver fått aff Peder v. Åken.

Ther Peter v. Åken noget med them erffve scall, wåre tilbördeligt att Göstaff i Serkelax och hans bröder gåffve honnum the jordegodz, som the erfft haffve effter theris moder, och icke roffgodz.

Emott Hindrich Claesson och Claes Christersson,
aff Kimitte soken. 27 Augusti anno 55.

Är wetendes, att then tijd her Erich Fleming laghman war udi Suderfinne lagsagu, fick han med böndernes godh wilje aff hvartt nodzlag um kring Kimitte soken een kass winterströming, ett sinne um årett, hvilken kass kunne drage en halff span. När her Erich Fleming hade fått förne halff span, och låtit sin egne tjenere hentte strömingen med sine egne hester ifrå nodzlagen, och kom i samtall med bönderne på ting eller annen samqvemd, tackede han bönderne för theris god wilje och skenck. Men nu sedhan Hindrich Claesson fick aff K. M:tt w. a. n. herre samme lagmandzdöme, haffver han latitt tage årligen aff hvartt nodzlag 2 kasser ströming, hvar kass drager 1 span. Szå att ther wår a. n. herres fatige undersåter och bönder gjorde lagmannen tilförende $\frac{1}{2}$ span aff nodzlagett um årett, moste the nu, hvadh the wilje eller wilje icke, utgöre 2 spån och före them med theris hester utöffver tridje och fjerde soken. Ther utöffver måste fatige bönderne theris hester (som Hindrich Claessons tjenere szå rappe till skjutzreaser, aff och upå noottisen) lathe utköris, oc

liggie then fatige deell the få qvar på isen för hundar, räffver, kårppar och ullfver, eller slepe som andre träller effter sig, szå framt the wilje komme theris kätill um afftonen på elden, och föde theris fatige små barn, när the komme heem. Hvilkit alt then meenige man klager aff Matikärby udi Kimitte soken, nempnigen Thomas Olsson i Matikär etc., och flere andre aff Boolssböll, nempnigen Matz Persson, item Jöns Mikelsson i Lambekulle etc. Sammeledes lather Claess Christersson sin tjenere drage med skjutzhester til hvarrt nodzlag och uptage aff nodzlagen 1 span ströming, thet aldrig tilförende waritt haffver. Tvinge teslikes bönderne til att göre sig skjutzreaser med samme fisk utöffver tridje och fjerde soken. Och bliffve K. M:ttz bönder igenom sådane och andre otilbördelige skjutzreaser förarmade udi monge motte. Först bliffve böndernes hester utkörde um wintteren, szå att när wåren kommer moste bonden drage hesten ut för hunderne, eller leggie thet ene åkerstycket effter thet andre i lindhe. Bliffver och böndernes arbete udi en motte och andre tilbake, ty bonden behöffver med sin hest undertijden 2, undertijden 3, undertijden 4 dagar til en skjutzreese, som bewijsligit är. The fatige, som enörkne män äre, och moste bliffve på sådane skjutzreaser ifrå theris heeman udi 3 eller 4 nätter, see stoore armod och ynke på sine fatige barn, i thet att the icke få gåå till noott och bruke fiske, eller udi andre motte sökie them föde.

Emott Niels Persson til Pepått, fougte udi
Borgå län.

Beclage sig tesse effterscriffne bönder aff Hollola soken udi Hollola ländzmandzdöme, som äre Achus Larsson i Utulaby oc Bertil Laurentz i Utulaby, *thet* Niels Persson fougte udi Hollola häredt hade solt iford Matz Larsson i Castariby ländzmandzdömet, för 1 t:o smör och 5 deker bockar, 6 räffver, förutan annet them owitterligitt är, som Niels Persson aff för:de Matz Larsson upburit haffver hemligen. När nu ländzmannen szå til sig köpt haffver ländzmandzdömet, betungar han dagligen bönderne med större span, än the nogen tijd tilförende haft haffve. At szå udi sanningen, bestå tesse efft:ne och wele thes udi lengden för K. M:tt underdåneligen bekenne, som äre Jacob Simonsson i Ockeroijs, i Hollola, och Jacob Morthensson i Nockolaby, i Hollola soken.

Erich Olsson Och haffver Erich Olsson på Kiala i Borgå til Kiala. kommitt först åstad, att ländzmännerne köpe ländzmandzdömet szå dyrtt, och sökie sedhan theris skade igen hoss K. M:ttz och Cronones fatige skat-skyllige bönder. Samme spell brukede fast Isaac Nielsson. Nielsson, som bewijsligitt är, och utarmede igenom sådane sälning cronones bönder, aff them som ländzmännerne uprette theris, men böndernes skade, må Gud alzmectig uprette, thennom wij tesse clagemåll först och fremst, och sedan K. M:tt w. a. n. herre, hemstelle. [!]

När fougten haffver upburit K. M:ttz år-lige schatt aff bönderne, hvilkit alt skeer igenom ländzmännerne och boolmännerne (som både köpe sig nampnet och dömett), äre the til och skencke fougten, hvar ländzman 3 pundh korn, hvilke the upbäre sedhan aff bönderne, szå att *thet* löper sig wäl til sex pundh. Men fougten får icke mere än 3 pundh aff hvar ländzman. Ther till itt pundh humbla til hvartt pundh korn, szå att ther

Kihilakunnan miess domare. Aff hvar bollman 1 pundh korn, och 1 pundh humbla. Fierdungzman nälienssmiess.	}	När fougten haffver upburit K. M:ttz år-lige schatt aff bönderne, hvilkit alt skeer igenom ländzmännerne och boolmännerne (som både köpe sig nampnet och dömett), äre the til och skencke fougten, hvar ländzman 3 pundh korn, hvilke the upbäre sedhan aff bönderne, szå att <i>thet</i> löper sig wäl til sex pundh. Men fougten får icke mere än 3 pundh aff hvar ländzman. Ther till itt pundh humbla til hvartt pundh korn, szå att ther

fougten får 3 *pundh* korn, får han och 3 *pundh* *humble*, hvilken *humble* uttagx med en ganske stoor wigt. Sammeledes tage och fjerdungxmänner up til Matz Sigfredzsons, Niels Perssons scriffveres, behoff, aff hvar fjerdung itt *pundh* korn och itt *pundh* *humbla*, efter span och wigt, som för berörtt är. Samme Matz Sigfredzson betungar storligen bönderne, tvingendes aff them mutor och gåffvor, szå som han gjorde i vintres, när han latt före ifrå Hollola til sin gård udi Pernå soken leffvendes skenchte bockar 22 str.

Aldrig få bönderne beholle en span udi 2 år, utan spannen bliffver år ifrå år föröckader, menige
 Thomas Michelson i
 Uskila, udi
 Hollola
 soken.
man til ewig skade och förderff. Hvilken som ländzman är, och finner icke öll hoss hvar bonde, när han drager udi soken efter sin lenzmandz rentte, szå tager han aff the bönder, som icke öll haffve, aff hvar bonde en halff karp korn. Upbär och fjerdungxmänner aff hvar rök, eller hvar bonde, fatig eller riik, 2 öre kypse-raha, och tilførende gjorde the kypsi-raha antingen i hara eller i tje-der, eller $\frac{1}{2}$ öre pen:r.

Jousi. Sammeledes upbære fjerdungxmänner aff hvar båga $1\frac{1}{2}$ karp korn, men K. M:tt benådde them ifjord med en karp.

Ardha. Upbære för någre år lenzmännen och bolmänner aff hvar krok 6 karper korn, 6 karper rog, 6 karpper haffra, sig til underhold, och aff hvar krok $\frac{1}{2}$ *pundh* *humble*, 1 *pundh* kött, 16 ljuss, itt lass höö. Men nu tager hvar lenzman, szå att bönderne wethe aldrig sjelffve, när theres skatt är utgjord eller icke. Ther ländzmannen eller bolman-

nen tog förre ett lass höö off hvar krok, eller 1 ~~1/2~~ pen:r, ther tager han nu 6 lass höö, eller 6 march pen:r.

Matz Årligen haffver Matz Sigfredzsson upburitt aff Sigfredzson. en soken i synderhett um årett i Tavesthuus län 4 pundh korn eller rog, för fracht, och likevel före bönderne sjelfve theris sädissskatt til fårssen.

Thenne effterscriffne arge list och behendighet, till att affsnelle cronones rentte, haffve Hollele bönder brukat, som i fjord wåre hoss K. M:tt till att beclage sig um then store spannen.

Efter hvar båge haffve fierdungxmännenn upburit sig til uphelle 1 $\frac{1}{2}$ karp korn årligen, och bleffve ifjord benådde til 1 span, szå att $\frac{1}{2}$ span bleff hvar man aff K. M:tt nådeligen tilgeffven, för then dyre tijd skuld, som thå war. Men tesse effterscriffne, nempnigen Per Nilsson i Lachtis, udi Hollela soken, med the andre som fornempnde äre, som hoss K. M:tt wåre til att beclage menighetenes fatigdom, haffve upburitt aff hvar båge samme $\frac{1}{2}$ span korn sig til gode, för theris omak, att the wåre till K. M:tt, och ther till en gambel ortug aff hvar rök, fatig och riik.

Werduges K. M:tt efterlate sådane ståtare, att the skåle haffve meere frijhett än andre bönder, szå bliffver hans nådz högmectighet aldrig aff med theris clagemåll, utan upvecker flere ther igenom til att bruke samme betlerekunst. Här finnes rette meningen.

Emott Märten Jönsson till Kuriala.

- 23 Novem- Clager Märthen Michelsson i Kåskisby udi
bris. Tenele sochn, att han haffver latijdt slåge för:ne
1. Märthen medt ene yxehamere, så att han haffver legett opå seng i 1 $\frac{1}{2}$ åhr, alle[ne]st för thenne sack att han haffver warijdt udi fiske, och icke försportt sig förlåff aff för:ne Märthen Jönsson, ändoch att för:ne Märthen Michelsson fiskedhe udi sijn egen fiskewantu och icke hans.

- Item haffver för:ne Märthen Jönsson latijdt
2. thage utan all rätt iffrå för:ne Märthen Michelsson fiskenätth bådhe stäre och små 50 stycker.

- Än haffver Märten Jönsson tagit aff Märten Michelsson en koo, för thet Märten Michelssons broder haffver warijdt för:ne Märthen Jönssons fäherde, och meden samme hans broder war fäählerden, störte en koo för oftebe:te Märten Jönsson, och therfore tog han then koon aff Märten Michelsson igen.
- 3.

Emott Marten Jonson.

- 23 Novem- Clager Oleff Michelsson i Hugthaby i Tenele
bris. sochn thet Märthen Jönsson haffver welledt sig till
1. iffrå Oleff Michelsson en halff stång jordh, och seden sålth en annen benempd Thommes Hansson i samme Hugtaiaby och för:ne Tenele sochn.

- Item haffver Märten tagit iffrå för:ne Oleff
2. någre huss, och latijdt fördt them till sijn gårdh Kuriala.

Än emott Märten Jonson.

- 23 Novem- Clager Simon Larsson i Keykäla udi Tenele
bris. sochnn thet Märthen Jönsson haffver röffwedt iffrå
1. honom 5 pundh korn udi en swidje, och giffvit saken så före, thet för:ne Simon skall huggit samme swidjelandh opå hans äger, thet för:ne Simon seger upå sijnn egen utmarcker huggit haffve.
  2. . Item haffver Märten Jönsson latijdt sijn
2 karp är stodh upäthe för för:ne Simon thill 9 karppe korn
en span. udi en swidje.
  3. Än haffver Märten tagit iffrå Simon Larsson 6 fampner wedh.
Item haffver Märten någon jordh kiöpt iffrå
  3. Simons fföräldrer till halffannen stång, thet Simon nu begärer igen lösse för så många pen:r, som samme jord war utsat före. Thet för:ne Märten honom ingelunde igenlösse lathe vill. Therfföre offtheberte Simon begärer Kon:ge Matz nådige tillatelse, thet han samme jordh mätthe fåå igenlösse.
  4. Änn haffver Märten tagit iffrå Simon 5 karpp rog, them för:ne Simon haffver sååt udi swidje.

Emott Göstaff Fincke ock Hudiälaby
udi Thenele sochn.

- 23 Novem- Clager Mattz Andersson i Käskisby udi Te-
bris. nele sochn, att Göstaff Finckes landbönder och Hwiolabyes inbyggere haffve wälledt sig till utan lag och doom några str eng, benempde som här effther förmeldis. Först aff Sawipörthe eng till 6 lass höö, i Iilmakaiste eng 1 st:e thill 4 lass, i Kelåla eng till 2 lass, udi Hångahago eng till 7 lass höö, udi Ma eng till 4 lass, udi Mariomä eng

till 5 lass höö, udi Matiamеke eng till 2 lass, udi Lexeåjannijttu till 4 lass höö, udi Raijan eng till 4 lass höö, Kyria eng till 4 lass.

- 23 Novem-   Matts Larsson i Kåskis by udi Thenele so-
bris.   chen clager, att Sattiala byes inbyggere udi Tenele
sochen haffve röffvedt iffrå utan lag och dom en
Under Hu-   eng benempnd Herraisse eng till 5 lass höö. Än ett
diala bys   annedt st:e benempd Pöhlöla engh till 10 lass. Än thet
inbyggere.   3 st:e eng benempnd Rackiansyrienpä eng till 5 lass
höö. Item en eng benempnd Alajocki till 20 lass
höö, thet andre st:e eng benempndt Käähänniemen
eng till 2 lass, tridje Hongahako benempnd till 4
lass höö, fierde st:e eng benempndt Ripanittu till
ett lass, Markasildanittu till 1 lass, Yltiälänittu till
7 lass, änn en eng ther samme stedz thill ett lass.
Item Marianmäennittu till 1 lass och Ilmakaiste-
nittu till 5 lass.

Emott Bertill Jönson i Pärffwålaby
udi Thenele sochen.

- 23 Novem-   Clager Märthen Michelson i Kåskisby Käikälä
bris.   fierding thet Bertill Jonsson haffver röffvedt utaff
honom en halff stång jordh och eng till 4 lass,
ther utaff förne Märthen drager skatt och rättig-
heett utaff.

Emott Lasse Jönson i Moraby
udi Esspå sockn.

- 26 Novem-   Clager Erich Matzsson, Anders Pedersson,
bris.   Niels Olsson och Oleff Jusepzsson i Såderskä udi
Espå sochn, att Lasse Jönsson haffver en eng iffrå

them benempnd Sänckebeck, till 14 lass höö, then han [haft] iffrå them uthan all lag och rätt i 50 åhr, och gjortt ingen skatt eller rättigheet ther utaff.

Emott Siffrid Hendrickson lenzman
udi Esspå socknn 26 Novembris.

Clage Erick Mattzsson, Anders Pedersson, Niels Olsson och Oleff Josepszson i Såderskå udi Espå sochnn, thet Siffrijd haffver them röffvedt iffrå en eng benempnd Hässmyr till 5 lass höö, then han haffver udi 20 åhr, och gjordt ingen rättighet theraff. Item clage för:ne bönder, thet Kycklas inbyggere affstickadt iffrå them 1 st:e eng och ett st:e åker, begäre att the mätthe bekomme en syn ther opå.

26 Novembris.

Emott Claes Lindesson i Kåurålaby udi Wicktis
socken 26 Novembris.

Clager Matz Michelsson udi Kåurålaby i Wichtiss socknn, thet Claes Lindesson haffver röffvedt iffrå honom en hest så godh som 10 march, en oxe så god som 5 march, en bäck och geett, tu fåår och 10 spån rog.

Item clager samme Matz Michelsson udi Kåurålaby, thet lenzmannen udi Wicktis sochnn, benempnd Simon Erichsson, haffver latijdt upåthe medt sine häster för honom en swidje thill 10 spån rog.

Emott lenzmannen ock fjerdingzmannen udi Wicktis sockn
benempnde Simon Ersson ock Siffred Påffweldzsson.

26 Novembris.

Clager Peder Olsson i Gambleby udi Kaukejerffvi fjerding i Wichtis sochn, thet lenzmannen haffver röffvedh iffrå utan lag och rätt en koo och en oxe.

Item haffver fjerdingzmannen Siffredh Påffvelsson tagit iffrå honom en koo, för ingen hans sack.

Emott Erich Arvidzsson.

7 Decembris, anno 55.

Holme.

Wett icke sjelfff
huru dyrtt holmen
är soldh.

Clager Jönss Mickelsson i Sattalæ, aff Tenala sokn, thet Hans i Krokeby hade solt en engesholme undhan Sattalæ by, och under een Erich Arvidzssons gårdh i Nils Grabbes tijd, benempnd Gulöö i Tenala. Engesholmen heter Töijår, och fååss aff samme holme årligen 5 lass, och röö nogh. Begärer löse samme holme under byen igen.

Emott Morthen Jönsson til Kuriala.

7 Decembris.

Äng.

Per Hansson i Härjentakaby udi Tenala sokn clager att Nils Grabbe hade welled een äng undan Härjentaka by, och lagt under sin gårdh i Karssby udi Tenala. Engen heeter Walassäng, um 5 lass höö, och ligger för en sjettonx skatt ~~in~~ jordh. Begärer få löse samma äng igen.

Emott Erich Håkensson och Hans Skalm.

7 Decembris.

Clager Anders Hinder~~er~~sson i Kulleby, aff Tena-
 nala sokn~~n~~, att innan för Kulleby~~ss~~ råår och rör
 Holme. ligger en befluten holme udi Båsstresk up i
 soknen, rentter årligen gode 2 gille lass höö, och
 ändog the icke kunne minnes (effter thet är urmin-
 nes åkommit), huru lenge holmen haffver warit ifrå
 theris bördh, likevel wethe the att han är kommen
 undan skatten. Begäre samme slotterholme igen
 under skatten.

Tetta är vår årligh skatt aff en lithen holm,
 liggandes rett införe vår åker, och en oskyldigh
 mann ther till nytjar, först 9 wackar seed, smör 2
~~1/2~~ peningar 2 öre och allann laga skatt sãm ther
 till löper uppå.

Emott gamble Bertil Jönsson.

7 Decembris.

Clager Matz Kedelsson i Svidjekulla udi Te-
 nala sokn~~n~~, att Bertil Jönssons landboer, och the
 bönder som boo udi Perssböll i Poijå soken, haffve
 emott syn och ransakningxmändz åtskilnad wellet
 honum och hans medgranner iffå 8 lass äng med
 ladur och som the stode, och haft samme höö bortt
 udi 7 år. Sammeledes hade Bertil Jönsson latit
 sine landboer tage utaff en swedh, som Swidjekulle
 bönder hade huggit och sådt, rog 1 pundh.

Emott Simon Thomesson.
7 Decembris.

U Clager Karin i Rörssby, Oleff Larssons hustru, att Simon Thomessons tjener Eskil hade henne woldtagit upå åkren utan för Rådeby, anno 53. Och ändog hon sig beclaget haffver för Simon Thomesson och andre, thå är likevel henne ingen rätt wederfaren, utan är tvinged til en förlikning, och haffver Mons Hille warit ther hoss, när förlickningen gjordes.

Supra 20 folio proximo.

Emott Nilss Boije. 16 Decembris.

U Giffver Anders Matzsson i Skeggeböle aff Kimitte sokn clagewijss tilkenne, att Nilss Boije hade fått itt stycke äng i Kaxunga, udi Kimitte soken, för een tispå, som bönderne hade slagit ihåll för Magnus Frille eller Häkon Frille. Ther til haffver Knut Hindersson i Kalmerssnäss samme skattegodz, och Nilss Boije haffver ängen undan heemmanedh.

Jordträte, emott Jacob i Breielä udi Pemar sokn.
16 Decembris.

Clager Hindrich Hindersson Punittust, aff Peute sokn, att Jacob Eskilsson i Breielä utaff Pemar s. haffver på sins hustruess wegna (som

22 folio förscriffvit står 22 folio *proxime supra* *) gjortt jor-
supra pro- deskiifte med Simon Kilpiä i Lundh soknn, so med
xime. skjäll, att Simon Kilpiä skulle beholle udi Kar-
 vissby i Peutte soknn 10 alner jordh, och Jacob
 Breielä ** skulle beholle i Breielä udi Pemar soknn
 2 stenger (effter som Hindrich Claessons breff, ther
 upå utgiffvit, inneholler um samme jordskiifte). Men
 nu seger Hindrich Hindersson Punittust, aff Peutte
 soknn, att Jakob i Breiälä faller icke så mykit till,
 upå sins hustruess wegna, som han har sig til-
 eignat, hvarföre begärer thenne Hindrich Hindersson
 Punittust, att honum motte rätt wederfares, i så
 måtte, att Jakob motte icke meere borttbyte eller
 skiifte, än upå hans lått och partt faller.

Finge breff til Hindrich Claesson.

Giffver och Hindrich Hindersson före,
 att Jakob i Breiälä haffver falskeligen bekom-
 mitt Hindrich Claessons breff. Hvilkit tesse
 effter:ne betyge wele, som äre:

Udi 24 år haffver Jacob Breijälä hafft
 the 10 alner jord, och upburit affradh årligen
 Summa affrad } 4 *spän* rog, dog skulle Jacob Breijälä [ej] meere
 — 1 lest 4 *spän.* } haffve utaff för:ne 10 alner (alnen geller 4 ~~spän~~),
 än 2 alner, effter the wåre arfftagne 2 bröder
 och een syster, som war Jacobs hustru. Item
 haffver Jacob i Breijälä fått wackaraha aff Pu-
 nittuby, med sin hustru, 26 ~~spän~~ pen:r. Dog
 war icke meere, som hon med 2 sine bröder
 erffve skulle, än 9 stenger oc 2 aln (alnen
 geller 5 1/2 ~~spän~~ ***).

* Tarkoittaa siv. 239—240 kerrottua juttua.

** Tässä on sivulla kuvattu jommainen puumerkki.

*** Viimeinen sana epäselvä, voi myöskin olla: öre.

Tesse *effter*:ne wele witne, att Jacob i Breijelä haffver lugit sig Hindrich Claessons breff till.

Aff Peute sokn*n*.

Aff Lundh sokn*n*.

Nils Mikkellsson i Krovila.	Matz Olsson i Tammentaka.
Oleff Iacopsson i Leijnackala.	Hindrich Nilsson i Mäkiköle.
Matz Larsson <i>ibidem</i> .	Marti Matzsson <i>ibidem</i> .
Thomas Eskilsson i Sikilä.	Anders Hindersson i Windala.
Jacob Hindersson i Koskinurmi.	Jöns Matzsson i Kurkila.
Jöns Matzsson i Pavola.	Erich Matzsson i Bockola.

Thette skole 3 eller 4 sokner betyge *med* them, att så sant är.

Fick förscrifft til rette.

28 Decembris.

Item breffvet på Punittu godz haffver Jacob Breielä förkommit.

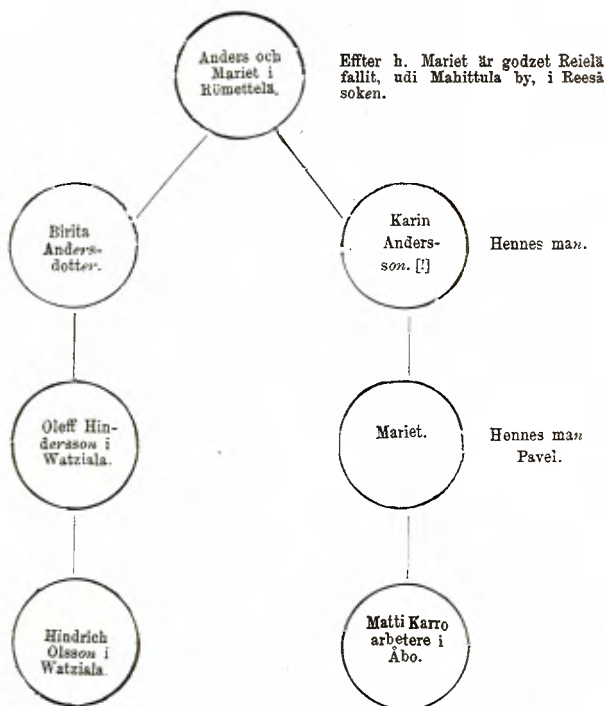
Emott Kärviess Jacob i Åbo.

Anno 55, 16 Decembris.

Clager Hindrich i Watziala, aff Reeså sokn*n*, att hans faders moder, hustru Biritta i Watziala, är arfftagere til itt godz, *effter* hennes moder Mariet i Römettelä, godzet heter Reijälä i Mahittulaby, udi 4 stenger jordh. Men Matti Karro hans förste frende haffver solt samme godz undan slecten olagligen enom borgare i Åbo benempnd Eskill Kärweinen, hvilkit godz är nu kommit til Jacob Kärweijnen. Begärer fåå löse godz igen *effther* han är ther neste bördeman till. Hvilkit *horum* icke bliffver tilstadt.

Fick en scrift til rette, så att *man* skall förhjelpe *honum* til then deell han finnes rätt haffve.

Tesse sex män wele swärje och vitne, att Hindrich i Watziala är neste ärfvinge til Reijälä godz, och att *samme* godz är icke lagligen solt. Först Eskil Nuhia, Thomas Järeme, Jacob Ihala, Morthen Biriala, Simon Ihala, Jacob Pahniami, alle aff Reeså sokn.

Träte um Leijnola godz.
18 Decembris, anno 55.

U

Och haffver Leijnola legat til Kankari by aff ålder.

Clager Simon Jacobsson Kankari, aff Pe-mar sokn, emott Sawu sokn, thet itt böle haffver legat widh hans boolstadh benempnd Leijnola böle. Ther utaff är giortt skatt 4 ortuger, i huffvudskatt, förutan andre partzeler. Men Hindrich scriffvere i Dönsby aff Charis soken haffver latit leggie bortt skatten, när senaste skattjäckningen stodh, och gjortt frelsse utaff samme böle.

Begäre att thet motte komme under skatten igen, förty att landboen ther upå sitter förderffver them platt udi grundh, som udi bolbyenom sittia, i thet att han weller sig til utaff theris ägor utöffver råå och röör, som ligge emellen samme Leijnola böle och Kankari.

Item haffver Hindrich sig tilwellet 6 lass äng iffrå Kankari by, förutan thet han hade tilförende med rette. Ängen heeter Lechteen nittu.

Fick breff til Jören Jönsson sampnt um K:s fredh, så att Hindrich i Dönsby skall icke ofrede honom, forthenskuld att han sig för K. M. beclaget haffver.

Ländzmandzrentte, fougterentte och presterentte är alltt bortte. Sammeledes kött, smör, flesk, ägg och sädh, rog, korn, haffra etc.

Jordträte 18 Decembris.

U

Clager Joan Rodangu, aff Kåkimä* sokn, thet Matz v. Cleffven haffver dömdt honom iffrå för 30 ~~mg~~ jord, både i åker och

* Yläpuolelle on kirjoitettu „l. Kwämä“.

Matz v. Clewen tager mutor och och goffvor för retten, ty han tog aff Hindrich 1 oxe, <i>sammeledes</i> aff Ioan års- wexten.	}	äng, som Hindrich i Birkenäs haffver under sin bolstadh. <i>Sammeledes</i> clager thenne Joan Rodangu, att Hindrich i Birkenäs udi <i>samme</i> sokn, haffver udi hans by Rodangu 10 alner, och icke må honum <i>samme</i> rätt wederfares, som Hindrich är wederfarit emott honum [!]. Begärer rätt.

Gustaff med Gudz nådhe
 Svergis, Göttis och Wendis
 Konungh.

Vår gunst tilförende. Wett Oleff Trottesonn, att these
 brevisare Gregers Clemetssonn och Iacop Matzsonn Kussebe-
 rasth nu här för oss, bodhe på theris wegne och tw theris
 granners, beclagett sigh udhi underdonighet för oss, att några
 böndher udi Somero sockenn udi Reckolasthby, såm är Erich
 med 3 hans sönnner, haffve trängt them med orette noghonn
 jjord iffrå, therpå tesse förne brevisare medh theris granner
 haffve vår tråmandz och sechretterådz Peder Brades vidisse
 och stadhfestelssebreff ther udöffver. Haffver *samme* hans
 granner röffvedt them nogre oxer iffrå för *samme* sack. Så
 effther wij icke wette kunne, huru här åm är, åm the sodane
 vår tråmandz breff forackett haffve, ath thet intedh sacken
 hjelpe kann, är för then skuldh vår wilje och befallingh, at
 thu med flere godhe menn här om ransake låther, och gjör på
 samma saak en ændhe, så ath tesse brevisare må widherfaras
 thet rätth är, och wij icke off[t]ere åm tesse och andre sådane
 pimpe ärendher bekymbredhe bliffve. Ther rätte tigh effther.
 Aff Tynnelssö 27 Augusti anno domini 1551.

Emott them
i Kerckola. Matz Iacopsson i Kusionpäre, aff Murela soken,
beclager att han får icke njuthe effter som tesse
efft:ne breff inneholle. 19 Decembris anno 55.

Bekennes jagh Oleff Trottestonn K. M:ttz
fougde upå Åbå slotth, att tessä brevisare, sãm år
Matz Iacopsson aff Kussepäre, Iacop Matzson, och
Gress Clemetsson *ibidem*, haffve offtha och tidht
waridh hos migh och beclaget sigh, huruledes Ker-
kola boar räne och beröffve theris höij bortth, sãm
faller innann här Per Bradhes rååbreff, och än ther
till haffve ränth och tagid dom then synekost och
mollssegende sach iffronn, sãm salige här Erich
Flemingh förnempnde Kusinpæbor tilldömpth och
tillmäth lothet hadhe. Ther före haffver jach bodhe
äffther här Per Bradhes breff, och effther här Erich
Fleminghz dom, latedhz mättha ssama Kusenperenn-
bor till, fronn Kärckolabor, bodhe theris höij igen
och så theris synekosth och molssegende rätt, like
sãm här Erichs doom thet förstth tillagtt hadhe,
och förbudith Kärckolabor widh sine 40 ~~ij~~ hvar-
dere, än nu ath the icke skulle gåå öffver för-
skreffne rååbreff, om thet en nu hjelpa motta. Ath
thet aldeless szå skeett är, ssãm för:vit står, thå
trycker jagh mith signet å ryggenn på thetta breff,
sãm skriffvit är i Murala winthertingh, then 11
Februarij anno *domini* mdlj.

Jagh Per Brade K. M:z miinn nodige Herres rådth giör
witterligitt adtt åårom effther Christi byrdh tusende femhun-
drade fyretijo siw then 7 Octobris, thå jagh aff stärmectigh
förste och herre her Göstaff, Svergis, Göttis och Wendis Ko-
nungh, minn aller nådigeste herre, tillförordinerett war adt
förhöre nogre aff the finske bönders clagamoll, thå kãm för

migh i ärlige och welbördige menne nervaru, her Iffver Fleminghs och Jörgenn Normanns, K. M:z miinn nodige herres rådh, tesse efftherskriffne, Iörenn Simonsson och Iacob Mathsson, henne i Kusunpere i Uskula soknn i Åbå lenn, och fram-båre för migh ett gamaltth lagmans papersbreff och bodhe ath jagh åatth them sama breff fornye wilde, hvilkit breff jach med flere aff for:ne godhe menn bodhe med skriffvit och in-segle befann umackleredh och osargatt, lydande årth fränn ordh sãm här effther fölijer: För allom them sãm thetta breff hend-her förekomma kann, bekennes jagh Matz Mortthensson lagmann och herreshödinge i Suderfinnelandh med thetta mith öpne breff migh haffva seet och granneliga öffverlesit ett gamaltth rååbreff oriffvit och slitit och insigledtt, och lydandes, sosom här effther skriffvit ståår, adt then tiidh jach tingh hulth med almoghenn wedh Hallicko kirckio, i beskeligens mans närvaru Hans Skropelngz [!] fougte på [Åbo] och i flere godhe mens närvaru, anno domini tusende fyrehundrade tjugu nijo om Wårfru dagh effther S:te Henrichz, tåå kåm å satte tinge Peder smedth och sadhe sigh haffva giortt ett jordekiöp med Mattz i Wirkanåla för tree och tjugu ~~fl~~ peninger, hvilkit ärendhe jagh skötth till the tolff sãm thå i nempdene sothå, sãm försth wår Oleff Korkyla, Michaell Discaell, Thomas Handela, Anders Halckioki, Jons Kammia, Michaell Leercke, Jöns Torekilsson, Erich Pipare, Larens Meso, Thomas Kernsenn[?], Peder Hinsicapojka, Jons Lipojnn, [hvilke] witnadhe och ransakade och effther svarade, adt the wåro well forsambledhe och othskijlde i dannemens närvaru, bådhe med godz och råår, sãm them försth är aff Mölmabackann och så till Taiillpalsare ändann, och till Treska holman, thet är Pipareböle änderånn, och så till stora stenen i Pettala brååenda. Szå ligger eth annadh böle sãm smedhenn haffver kjöpth aff Larens Pipare för tretiie ~~fl~~ år, och så haffver thet nu ståått i fyritie åår, thet aldrigh ingenn untaladhe, för ånn nu effther godzett förbättradh och the godhe gamble männ åre aff falne, Gudh therå siell nådhe. Ty domde jach the semije staduga och fasta adt bliffva, och förbjudher jagh förnemda Mattes i Wårkamåla eller noghon annann effther thenne dagh förnemda Per smedt i then semio

ath hijndra eller qvelja, wedh sina 6 M .r för mijnn dom. Tiil ytermere wisse och förvaringh, adt så i sanningenn är, lather jach wådherliggenn trykia mith medhfö[r]dde signett nedhenn för thetta breff, datum anno et die ut supra.

Fick breff til rette 21 Decembris anno 55,
aff Iacob Teijttis.

Emott Huittis bönder. 20 Decembris.

Clager Bengt Hawerj i Loijmajåki soknn, thet the aff Huittis soknn göre like högen skatt som the udi pen:r, 432 M i huffvudskatt, och endog the haffve udi alle måtte like utdragit, som the aff Huittis, udi alle hande pertzeler, dog haffve likevel the aff Loijmajåki soken mått göre Huittis bönder udi wenskapsgoffver

ärligen pen:r . . . . . 8 M
item fäthalie och 8 t:or ööll.

Tesse äre the byar, som thenne för:ne wenskapsgåffver haffve utgiffvit, nempnligen Kallioby, Metzenmaa, Koijanpärä och flere andre byar udi Koijonjäenss fierdung.

Emott Matz v. Klewen. 20 Decembris.

Clager h. Karin, Jöns Hinderissons eller Jusilan Junttis hustru, att Matz van Cleven hade satt hennes man Jusilan Juntte udi kiston i Raumå, och ther egenom försumede bätzmännen theris bör. Ty att um Lögerdagen satte Matz v. Klewen Jusilan Juntte, som styrman war på K. Mittz skep, udi kiston, um Sundagen hade the bör heele dagen, men styrmanen slap icke förre uth, än klocken war widh 12, och än meere.

Orsaken hvij Matz v. Klewen satte styr-
mannen in udi kiston war thenne, att Matz
 v. Klewen hade latit tage utaff styrmandzsens
 skuthe itt lithet anchar, men styrmannen dri-
 stade ther inthet upå, effter anckaredh war
 lithet och K. M:ttz skep war stortt. Begärede
 för then skuld, att Matz v. Klewen skulle tage
 Soukasten Petarin anckar, som Soukasten Pe-
 tar hade läntt hustru Dordej, Oleff Sonmiss
 effterleffverske, hvilkit Matz icke göre wille
 för mutor och gäffver skull, som han hade
 upburitt aff samme hustru Dordej. Dog på
 thet sidzste tog han likevell aff henne ancka-
 redh, och afferdigede them icke bettere, än nu
 är skeett. Medhan Jusilan Juntte satt i kiston,
 så hölt Matz v. Klewen wacht uthan före,
 latt kaste nidh och brenne up itt huuss för
 Hindrich Matzsson Päsåmeän Heiki, och tydzt
 öll henttades heele natten egenom ifrå hustru
 Dordej. Thette clager h. Karin Jusilan Junttis
 hustru inför Gudh och K. M:tt w. a. n. herre.

U

Thenne hustru
 Dordej haffver
 Matz tilstadtt
 boo udi Raumå,
 emott K. M:ttz
 w. a. n. herres
 förbudh.

När Matz v. Klewen hade gjortt storan eld wid kisten,
 och röcht hennes man ther inne, leett han ringe udi worde-
 klocken och förskrectte alt folkit udi byen Raumå.

Achas soknn eller Sariosten petest.

Clager Peter Olsson aff Hackialaby i Sariosten soknn, att
 hans granne Lasse Hindersson will fördrifve honom, och
 thenne haffver godh rådth til att uptage åker och äng utaff
 utmarcken, så att han kan föröke cronones skatt like högen,
 som Lasse utdrager, nempnigen en sjettunx krok. Och effter

K. M:ttz w. a. n. herres wilje är, att then som will uptage åker eller äng, utaff byenss almenninger, och will ther utaff föröcke cronones rentte, han skall haffve ther friitt loff till, ty giffver man och thennom rätt.

Der utöffver står thenne Peder Olsson med ingen deell tilbage, som han K. M:tt w. a. n. herre, *item* fougte, lendz-män eller prestmän, plictug är uth att göre.

Fick breff til Jönss Bruun.
21 Decembris.

Emott Matz v. Klewen.

Clager Hindrich Matzsson aff Eure soknn i Päsämäki, thet Matz v. Klewen will endeligen haffve honum til Helsingefärss, för then skuld att han tilförende i Raumå stadh boott hade. Och kommer Matz v. Klewen thenne fatige mannen til att clage, på thet att the riike, som haffve rådth till att giffve Matz v. Klewen muther och goffvor, må tesse friere bliffve i Raumå för alt tiltall.

Tesse äre the som än nu qvarr sittie i Raumå:

Jusilan Juntti,
Jussi Balki och
Sokan Simon.

Tesse boo på landzbygden: Anders Konster Michelsson i Panelessby udi Eure. Tesse äre rike och haffve nog til att skencke Matz v. Klewen, therföre taler Matz v. Klewen inthet um them för K. M:tt.

Fick breff til Jören
Hindersson, att han scall
förskicke samme borgere
til Helssingefärss.

Emott borgmestere och råd*h* i Åbo.

21 Decembris.

U

Clager Marcus Pålsson i Pintilåby udi Hallicko sokn*n*, thet Lasse skreddere, borgere i Åbo, hade hans syster benemp*nd* Karin, hon dödde och leffde effter sig itt barn, hvilkit barn än nu leeffver, och heter Matz Larentzsson, samme barn är sendt til Danske.

Sedhan tog Lasse skreddere en annen hustru, som ochså heett Karin, och gjordde store gæld*h* sampt med henne. Sedhan dödde Lasse skreddere, och gelden wåre större, än nogen tijd thet han otte, eller hans hustru, kunne emott them werderes.

Effther Lasses åger och hustrunes icke kunne tilrecke, wåre borgmesterne til, och dömde gellenärene til, szå att the skulle intråde udi förre hustruness jord*h*. Dog war förre hustruness arff utdelt Matz Larsson til, som sonen hennes war, och all then geld*h* war betalet, som förre hustru och Matz gjorde tilsammans. Är thette rätt gjortt, att förre hustrunes ägedeler skole tages, och betaless Lasses geld med, thet ware Gud*h* claget och K. M*tt*, och att itt fatigt barn skall betale sin stjuffmoders geld*h* ware sammeledes Gudi claget.

The utöffver när förre hustrunes lössöre icke tilrechie kunde, wåre borgmesterne til, och dömde målsägenderne til, att the skulle tage förre hustruness faste jord på landet. Och haffver thenne Marcus Polsson jorden igenlöst utaff them. Först haffver han betalet

Hindrich Gröp	30	~~16~~
Knut Kappe	10	~~16~~
Oti Kanttur	22	~~16~~
Hindrich Borgare	10	~~16~~
Fru Heble	110	~~16~~

Jutilä Peder i S. Morthens s.	12	~~14~~
Jöns Olsson Kaukarsalost i Bernå	14	~~16~~
Wilan Peder i Halicko	24	~~26~~

Är thet så, som thenne Marcus Polssonn clager, thå bör honum alle tesse utlagde pen:r igenfå.

Item haffver Marcus Polssons hustruess syster h. Anna i Danske säntt honum och hans hustru 1 t:o solt. Samme tunno salt haffver Oleff Bruun sig tilpanttat. Begärer sin salttunno igen.

Tesse effter:ne K. Mttz landboer aff Salo soknn begäre dag [!] på theris affradh, för the oären skuld, som warit haffve.

21 Decembris.

Anders Måkesildh.

Rog	2 1/2 p:dh
Korn	2 p:dh
Haffra	1 p:dh

Item til gingerdh.

Rog	1 sp.
Korn	2 sp.
Koo	1 ste.

Peder Anisilda.

Rog	9 sp.
Korn	1 p:dh
Haffra	3 sp.

Item gingerdh.

Malt . . . . . 1 sp.

Rog . . . . . 1/2 sp.

Alt annet the plictuge äre utgöre, thet haffve the betalet.

H. Madelin aff Koskessby, i Sawu soken, clager att gården bran up för henne 14 dager effter S. Larss, begärer att K. M:tt tecktes nådeligen effterlate henne noget aff affrad, effter hon är h. n. K. M:ttz landboehustu.

Jordträte. 21 Decembris.

Calixtus Hinderesson aff Loijmajäki sokn, i Wäsikoski by, giffver clageligen tilkenne, att hans Vide rursum broders hustru Scholastica haffver solt 1 1/2 stong in folio jordh, mitt udi hans faders teeg liggendes, ått en ximo 28 Decembris. fremmande man hans granne Jöns Larsson i Wäsikoski. Och haffver för:de Jöns Larsson thenne jordh förutan udi samme by 6 stenger, och upå andre sidhon åen 7 stenger. Begärer få igenlöse sin jordh, för så monge pen:r, som stong och alen geller udi by.

Pemar sockenn.

23 Decembris kom hustru Gierttru i Naskala by fram med itth her Erick Flemingx breff, lydandes ord fronn ord som her effter står: Jag Erick Fleming rijddare lagman i Syderfinne lagsagu bekenner med thette mitt öpne breff, att thå jag somarting hult med almogan aff Pemar sokn, i wälbördigh

mandz närwaru Simon Thomassons landzfogte ibidem, anno domini mdxliiij Onssdagin näst för Margrete, thå dömde jag Påwal Hendrichsson i Naskåla att njuthe och beholle the thre ängistycker, som heta Waijhesoo, Nijaijsoo och Oijanpere, som han sjelfver uprödt haffver utaff Naskållass sampfelta ägor, tijll thess hans grannar uprydje lijke mykitt ther breda weder tessa for:da ängistycker, effther thet ther finnes like god march och sså mykit brede under hvart styckit, som tessa xii i nempn-denne för mig witnadt haffva, som äro: Knut i Kaiiala, Tomass Kylelen, Clemet Kärkolan, Lasse i Euass, Peder i Wechkama, Henrich Båytia*, Henrich Peren, Mathez Pakulan, Baltzar Kaiialan, Erik Iriaworen, Sigfred i Laitos, Eskel i Kaianoija. Tess till ytermera wisså låter jag trycka mitt insigle å ryggin på thetta breff, som giffvit är år och dag som förskriffvit står.

Tesse clage upå Peder Spåre.

24 Decembris, anno 55.

* Clager Greus Bentsson i Pätulåby aff Salu soken, och Nils Hinderesson ibidem, thet Peder Spåre haffver med syn them undangått all theris skog, Ängen heter Oijasten nittu. och ther til 10 lass äng, under** Hemmestenköle och Packwåri godz i Salo soken. Item clagede the, att Peder hade them affhendt 9 fampner roffvor och 7 spån rog, som Greus Bengtsson hade sott på sin egen skog.

Finge breff til rette, effter the hade warit för K. M:tt w. a. n. herre.

Clager Lauri Wäsikoski, att Thomas Hinderesson Wäsikoski, Calixti broder, hade gjortt itt jorde-

* Taikka mahdollisesti: Lajitia.

** Tässä on poispyyhitty sanat: Mälkela gårdh, item.

Vide *supra* skifte med *honum*, i så motte, att Thomas skulle beholle på nörre sidhon äen 9 alner jord, och Lauri skulle beholle på andre sidhon äen ocså 9 alner, udi

mo 21 Decembris. Thomas faders teeg. Upå thet jordeskifte haffver Lauri Wäsikoski breff, att så skeett är. Medhan Lasse Wäsikoski haffver haft Thomes Hinderissons jordh, thå haffver han henne wäl brukat, men then jord som Thomas fick igen, hon haffver legat öde.

Nu får Calixtus sins faders jord igen, som Pen:r $\frac{1}{2}$ ~~sk.~~ ligger mitt udi hans egen teeg, och skjuter then ödesjorden iffrå sig. Begärer förthenskuld Lauri Wäsikoski wederlegning för jorden och sine utlagde pen:r och spanmäll, som Thomas Hindersson utöffver jorden utaff *honum* fått haffver.

28 Decembris.

Ultima Decembris.

Giffver h. Walborg Nilssdotter, barnfödd i Nousis soken Nutturulast, att hon war giff til Marcus Mickelsson i Rutila, udi Wirmå soken, och hade med sig heemfölgd 30 ~~sk~~ den: för hvilke pen:r the hade med begges samtycke köpt utjorder, udi then acht, att effter hennes man Marcus hade een stjuffader, som war giff upå hans fäderne, thå wille han haffve *honum* med sin moder upå sådane utjorder. Men Marcus dödde barnlöss, ty haffver hans stjufader Peder Joansson i Rutila (barnfödd i Kärjsist i Nousis) tagit alt heemanet, som thet stodh, och thenne haffver inthet fått för sine utlagde 30 ~~sk~~ pen:r.

Sammeledes hade Peder Joansson tagit en oxa iffrå henne, som hon hade fått i Rutila för sin bröllops kost, ty hon hade sjelff hollit sitt bröllop i Nutturulas.

1 Januarij anno 56.

Hindrich Persson Hinnerjæld, aff Lapi soken i Laijtela kirkerätt, clager att han är en barnlös *man*, och haffver utaff sin halffbroder på mödernet begäret en hans son sig til hjelp. Hvilkit han (broderen Greus *ibidem*) *honum* förneckat haffver, och begäret att Hindrich skulle giffve sig in til *honum*, och öffvergiffve sin bohag, men Hindrich wil icke öffvergiffve sin bohag, utan står allene *effter* hjelp. Effther Greus icke will ware *honum med nogen* sin son (*effter* han haffver ther rådhd till) behjelpelig, thå begärer Hindrich, att han må tage nogre sine fädernes frender til sig. Hvilket *man* icke kan *honum* necke.

Emott Ravald Halffversson um the knecter
som för mutor och gåffver skuld bortt-
dölde äre:

1 Januarij anno 56.

Först betyger Marcus Ersson, gamble ländzmannen udi Töwesall, att Ravald haffver undandölt tesse *effter* scriffne knecter för mutor och gåffver skuld.

1. Marcus Wainiånpäre i Töffvesal; udi hans stad bleff utgjordh en lithen dreng, dog hade Marcus upburit aff K. M:tt 5 [alner?] borgklede, och pen:r.
2. *Item* Matias Rahi, ocså en gammel bodzman, war och utnempnd, och hade upburit K. M:ttz klede och pen:r udi monge åår.
3. Matz Sigfredzsson *ibidem*, *sammeledes* gammel tjenere.
4. Magnus Stutt Wartzsaloldh, gammel tjenere. Och alle haffve tesse förscriffne warit utscriffne, och äre duglige karer, men för gåffver och mutor skuld äre the utplanede, och andre svinsshuffvud udi theris stad utsende.

Och är ingen ände på the nyss antagne knecter, som en partt aff ländzmannen Erich Onnickmäeldh i Tö-

wesall, och en partt aff Ravald undan dölde äre, för mutor och gåffver skuld, som registret utviser, thet Ravald och lenzmannen haffve hoss sig.

Simon Nielsson Sonki.

3 Januarij anno 56.

III

Simon Sonki skenchte K. M:tt w. a. n. herre halffpartten utaff en skuthe um 30 lester, som han otte medh Pakila Hindrich, borgmestere widh Helsingefärss, med tup och takell och fracten pro anno 55, för then skuld att han må besittie sins faders gård i Laijonby udi Lappi soken eller Raumå pre-god rätt, för stegeld. Dog så med skiäll, att han utgöre scall Hindrix huskatt och skuld, som sig kan löpe utaff samme heestruss hoor man, och ther til, wid att förbrutit haffve liiff och skull. godz, inthet befatte sig med köpzhandell. Så att ther man honom udi framtiden med köpshandell, stadzköp i Raumå eller landzköp beslå kunne, thå wille han haffve förbrutit liiff och godz.

4 Januarij anno 56.

Jöns Hindrichs-
son i Kolima
fjerdungxman
like skyldig som
lenzmannen.

Tesse effterscriffne aff Lappi soken i Korffveby Oleff Jussinpoijsa och Mickel Mikkelsson clage att lenzmannen Matz i Korffve haffver upburit tesse pertzeler utaff bönderne, och att samme pertzeler aldrig äre kompne K. M:tt til gode.

1. Først til fougten och domarens behoff, hvardere en kappe sädh, rog eller kornn.

Item upbäres aff hvar rök:

Udi soknen	Rog och korn	3 1/2 sp.
äre 65.	Haffra	3 sp.
	Kött	2 $\mathcal{R}$.
	Liuss	32 str.
	Gingerd brödh	32 str.
	Gingers pen:r	1 1/2 $\mathcal{M}$.

Thette förscriffne upbär ländzmannen.

Thette efterscriffne haffver bolmannen upburitt utaff hvar rök.

Huffvudskatt pen:r	4 $\mathcal{M}$.
Gingers pen:r oc höö pen:r	1 1/2 $\mathcal{M}$.
Rog och korn tilsammens	2 1/2 sp.
Arbetes pen:r aff hvar bonde,	
fatig och riik	5 öre.
Kapperhöös pen:r	6 öre.
Fää pen:r	2 öre.

Här til, som nest förscriffvit står, scal fjerdunxmannen sware till.

Sedhan *thette* upå lades äre 5 åår.

U Att ländzmannen scall icke haffve nogen skuld, för *thet* the honum tilleggie, *ther* upå haffver han Simon Thomessons och Ravald Halffverssons breff.

Item boo udi samme Korffveby i Lapi soken och Laitelä prestegeld 4 bönder, alle skole haffve

Isänittu med
5 ladur. like jord, men lenzmannen haffver en äng meere,
än the alle andre, um 30 lass, ther gör han ingen
skatt utaff. Item åker ther han såår itt pund upå.

Jordträte 18 Februarij anno 56.

U

Tesse efft:ne S. Hendrix lanboer, aff Keule sokn, som äre byggende udi Tohiniemi by, nempnigen Nils Jacobsson, Sigfred Morthensson i Wellingeleby, haffve warit för K. M:tt w. a. n. herre och clagewijss berettet um Lattomärennittu, hvilken äng aff urminnes häffd haffver legat under S. Hendrix landboer, endog innan för Kepola rårar, som äre Halkiwaha och flere, effther som Knut Erssons lagmandzbreff inneholler, dateret anno 1519. Hvilket breff ord ifrå ord scriffvit står udi Jöns Knutzssons vidissebreff. Szå står thet icke til lidende att Kepola bönder skole förminske K. M:ttz godz, ehuru ther breff upå giffne äre, och endog theres äng fast ligger innan Kepola rårar. Mons Nilsson til Helgå och andre haffve warit upå samme träte och dömp't S. Hindrix landboer ängen til, effther som aff ålder legat haffver under Thohiniemi by, endog innan för Kepola rårar.

Morthen Matzson }
Sigfred Ersson. }

Väsilax sokn. 18 Februarij.

U

1.

Tesse efft:ne bönder aff Palonby i Väsilax sokn, som äre Johannis Jopsson och Janu Martti, clage att theris lenzman Erich Wackalast upbår aff them K. M:ttz skatt och lenzmandzrentte meere

- än *honum med rette* upbäre borde. Först upbär han aff hvar krok lenzmandzsädh fem karppar rog, korn och haffra, och *med rette* skulle han icke upbäre meere än 3 karppar allehonde sädh.
2. Item bismaren är så stoor, att 8 ℥ göre itt skep-pundh, och *thette* betyger Janu Martti, som aff bolet medh *samme* bismare upbar, then tijd han war bolman.
  3. Domarentten haffver warit tilförende aff hvar fjerdung korn itt pundh, och 3 fjerdunger äre i Wäsilax, låp aff 3 fjerdunger 3 pundh. Nu upbär domarens egen kar 5 pundh aff soknen, effther mantalet, fatige och rike. Och är *samme* wacke, som domarens tjenere upbär *med*, noget lithet mindre än en tridjunx span.
  4. Item prestsädh, til prowestegestning, aff hvar fjerdung itt pundh. *Thette* pleger Hakimäen Pawo upbäre aff soknn och gör presten ther regenskap före.

Emott her Matz i Hattula soknn.
20 Februarij anno 56.

U Beclager Erich Sigfredzsson i Lötänäladhen by, aff Kulsiala soknn och Oriwäsi prestegeldh, thet enn barnlöss man (aff hvad by wett han icke berette) hade giffvit til Hattula sokens cappel Törffvendö en sjettunx krok utmarck, liggendes wid Löutenänladhell, ther utaff han utgör årligen skatt like som andre bönder. Ther utöffver gör han (effter han bygger ther upå för landboe, och icke för rett skattbonde) her Matz i Hattula årligen

Tavest
pundh.

Rog och korn . . . 1 p:dh.
Smör . . . . . 2 ℥ .

Jordträte. 23 Februarij anno 56.
Korpo soknn.

U Peder Swarffvere och Gestel Udgersson aff Hattetreskby udi Korpo soknn clage att Bengt Olsson aff Westerby haffver them ifrå een äng, benempnd Ålessnäss, rentter årligen höö 15 lass, och tesse drage skatten utaff samme eng. Dog endes theris clagemåll ther med, att Bengt Olsson haffver hafft engen oskattede udi mong år, och att Bengt Olsson haffver åker och eng nog (effter sin skatt) then engen förutan.

Um arff. 23 Februarij.

Thomas Larsson i Roenlax udi Sagu soknn gifver clage-wijss tilkenne, thet Anders Matzsson i Dekarböle udi samme soknn hade tagit hans broderson Peder Andersson til sig effter Anders Larssons dödh, och wille haffve honum til mågh åth sin dotter Mariet Andersdotter udi Dekarböle. Strax Anders Matzsson hade tagit drengen til sig, nempnigen Peder Andersson, kendes han och widh hans jord udi Frödböle 5 stenger, sampnt wid alle lössöre, som samme Peder Andersson erffdt hade effter sin fader.

När drengen wäxste up, begynte Anders Matzsson förhaffve honum, och wille underligen haffve kommit honum um halssen udi een gran upå en äng, benempnd Dekarböle storängen. Effter drengen war så til ålders kommen, thet han förnam orådth på ferde, latt han all then deell både löst och fast, som han hade erfft effter sin fader, stå qvartt hoss Anders Matzsson, och drog til Sverige. Sedan äre förlidne 23 år, och drenggen dödde udi Sverige, och fick aldrig Anders Matzssons dotter. Nu begärer Thomas Larsson i Roenlax erffve sin broderson.

Anno 56, 20 Februarij.

Kom för mig Jacob Teijttis hustru Karin, salige her Michaelis Clementis aff Jempsse efterleffverske, och clagede upå her Bertil Pauli capellan i Jemsse. Szå sende jag budh effther *samma domino* Bertoldo Pauli, effter han war i byen, men han wille icke komme med henne til mig, utan drog utaff by, för hvad orsaker weett jag icke.

Therfore haffver jag nu anteknet hustru Karins clagemåll, likesom här effter scriffvit står. Och haffver her Jöns Hertug, som ther nu är kirkeprest, gjortt henne *sammeledes* stor oskiäll.

Först är wetendes, att her Michel Clementis hennes salige man dödde wid pass 8 dager effter Bartolomei, och gjorde sitt testament.

Ther nest äre tesse the stycker, som her Bertil Pauli klockere haffver henne gjortt.

1. För Helge kårss dag i hösters kom her Bertil Pauli heem utaff sin klockerewacke och begärede öll och matt, effter han war capellan, — och war fast drucken, — men effther hon fatig qvinne war både sorgfuull och trött, kunne hon icke szå snartt komme up utaff sengen. Dhå sprang her Bertil Pauli til itt wedheträ, och fick henne i håredh, och rychte henne utaff sengen, och ladhe upå som en knecht. Ther thil hade her Bertil ingen annen rätt, utan att effter hustru Karin wille icke giffve her Bertil Pauli, effter hennes salige man her Michel, szå mykit, som her Bertil begäredhe, thå sökte han tilfelle, och synnerligen um natetijd, drucken och full, til att göre henne skalkhett. Och är szå skeett, som förscriffvit står.
2. Item röffvedhe her Bertil Pauli ifrå hustru Karin alle the breff och scriffter, som hon hade upå then deell her Michelss broders barn (Eskilss scriffveres barn, som fordom war i Saffvelax scriffvere) tilkommer, och hvad salige her Mickel upå them kostat hade.

3. Wijdere hade her Bertil Pauli icke welet tilstedje, att hon skulle gå uti sitt egitt wisthuuss, utan sprang henne i håredh, och reff henne i näsen och öron.
4. *Item* sedhan salige her Michel hadhe gjortt sitt testament udi 6 gode bönders närware och gjortt sin fatige hustru nogen boskap, thå war her Bertil til, och tog utöffver inventarium 4 nöth.

Item her Michels beste böker och een paltkjorttel, *item* 2 nye skjortter, hvilkit her Bertil Pauli aldrig förskyldt hade, ty han stodh ofte effter her Michels liiff, och wille slå honum ihäll.

5. Än haffver her Bertill welledh sig til utöffver inventarium thette efft:ne. Först

Öll	3 t:or
God gamble swin	6 str
Griiser	4 str
Koo	1 st:e
Unge nött	3 str
Fåår	4 str.

Item Lasse Hackala wellede henne ifrå får 2 str och gaff presterne, nu haffver h. Karin fatig inthet fåår.

Item toge presterne tilhope ifrå henne utöffver inventarium

Tärfisk	1 ℔
Flesk	2 str
Smör	1 ℔
Lax	1 fjerdung.

6. Än haffver her Bertil och her Jöns Hertug sig tilwelledh her Mickelss gongegläder och böker.

Item messingxbecken 1 st:e.

Thette sverdet haffver } Sverd, så gott som 6 ~~fl.~~, 1 st:e.
her Jöns Hertug.

Item en sölfkskedh toge the mig ifrå och gåffve nöckle-
pigen för.

Än tog her Bertil sverdh 1 st:e.

Item 2 ketzler och 2 grythor.

Item 30 alner wadmal och itt björnskin.

Item en weggetaffle, så godh som 4 ~~fl.~~ ort:r.

Item haffver her Bertil welledh henne ifrå

Lakan	1 par.
Otterskin	2 str.
Handduker	3 str.
Buckskin	2 str.
Salt	1 t:o och

samme saltunno är än nu obetaledh.

Dog haffver thenne fatige h. Karin Andersdotter utgjortt
sedhan her Michel dödde

Her Bertil war her i staden, men han wille icke komme til svarss, när jag sende bud effter honom.	}	Taxesmör	1 t:o.
		Gedder	60 ~~fl.~~ .
		Rede pen:r	20 ~~fl.~~ .

Item 2 hester och karer.

25 Februarij.

U

Örian Joanipoijca Coonäjald aff Huittis soknn
fick förloff att uptage ny bolstadh upå then utmarck,
som ligger emellen Leppekoski och Leuselen. Hvil-
ken utmarck är 4 miler emellen byerne, och haffve
the udi Leppekoski utsatt samme jordh på affrad
ärligen them udi Koijonkylaby aff Loimajäki soknn.

Keule gård. 24 Martij.

Polssuby scall legges til Keule gårdh. Udi samme Polssuby haffver K. M:tt 3 landbönder, och 10 skattbönder boo ther i samme by. När Polssuby är lagd under Keule gårdh, thå haffver K. M:tt w. a. n. h. ingen bettere sätugårdh i närre Finland, än han är.

24 Martij anno 56 clagede Thomas Warpulast, K. M:ttz v. a. n. herres landboe aff Keule sokn, att K. M:ttz landbönder, som bygge och boo udi Lechteby i samme sokn, göre honom stoor skade upå hans åker och enghier, med theris skvalpeqverner.

Finge förschrift til Jören Hindersson.

Oland. 26 Martij,
anno 56.

Castelholm. Lenzmanzrentten utgöre både fatige och riike, alle liike, på Olandh.

Höö	itt gott lass.
Malt eller korn.	1 span.
Rog	$\frac{1}{4}$ span.
Smör	2 march.
Liuss	4 str.
Wiidebrödh	2 str.
Humble	2 mj .
Kött	18 mj .

Alle the friie äre för skjutzferder gifve lenzmanenom 1 mj penr.

Torsten
Hindersson
fougte. Ther utaff utgör lenzmandzrentte
taxa. Thette skeer aff alle sokner i Ålandh.

Tu ting holles årligen aff förscriffne lenzmandzrentte,
nemprligen sommerting och winttertning, och bönderne hjelpe
till nogen fersk fisk.

Item utgör hvar frelssisman til Castelholms slott årligen

Korn . . . . . 1 t:o.

Är wetendes, att på Olandh kalles een rök then jordh
som är werdh 160 ~~mk~~ ortuger.

Och utgöre the effter 40 ~~mk~~ jordh tesse epter:ne pertze-
ler i skatt:

Pen:r. . . . . 1 ~~mk~~ ort:r.

Rogmjöll . . . . . $\frac{1}{2}$ span.

Malt . . . . . $\frac{1}{2}$ span.

Smör . . . . . 12 ~~mk~~.

Dagxwercker 7 och kalles huussarbete.

Men gefarbete göre fatige och riike lijke, 5 dager.

Aff 100 ~~mk~~ görs huussarbete udi 12 dager.

• Häredzhöffdingarentten.

Aff hvar bonde och frelssisman, fatig och riik,

pen:r . . . . . $\frac{1}{2}$ ~~mk~~ ortuger.

Lagmandzrentten

utgöre både bönder och frelssismän.

Lagmandzrentte . . . . . 4 pen:r.

Tesse effterscriffne haffve warit frelssesmän här til dagx,
män nu wele the giffve sig under skatten.

26 Martij anno 56.

Lasse Jopsson udi Finneström soknn i Östergetaby haffver
(2 stenger 1 $\frac{1}{2}$ alin jordh) för 80 $\frac{1}{2}$ jordh, och sår ther upå
1 pundh, 8 spån udi pundet, fåår årligen höö wedh 16 lass.
Wil skencke K. M:tt w. a. n. herre på thet han må kunne
komme under skatten söloff 4 $\frac{1}{2}$ lodh.

Joen Holgersson i Östergeta i Finneström s. haffver för
80 $\frac{1}{2}$ ort:r frelssesjordh, och 40 $\frac{1}{2}$ skattjordh. Sår årligen
effter jorden liike mykit som Lasse Jopsson. Fåår höö årligen
16 lass.

Will skencke K. M:tt söloff 4 $\frac{1}{2}$ lodh.

Hindrich Josepsson i Östernäs udi Saltwiik soknn haffver
frelssesjord

för . . . . . 213 $\frac{1}{2}$ ort:r.

Såår . . . . . 20 spån.

Fåår höö årligen . . . . . 50 lass.

Will skencke K. M:tt en klipper.

Oleff Hindersson i Laby udi Saltwiik soken haffver
frelssisjordh

för . . . . . 169 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$.

8 spånipund. Såår . . . . . 20 spån.

Fåår höö årligen . . . . . 30 lass.

Will skencke K. M:tt 1 oxe.

Oland.

Rydzse- Effther thette sette utgjordes rydzegården, anno
gerden. 55 um wintren. Först 20 män um thenne efft:ne
pertzeler udi een gårdh:

Brödh . . . . . $\frac{1}{2}$ t:o.

Öll . . . . . 1 t:o.

Fåår	1 st:e.
Harer	2 str.
Höns	10 str.
Kött	1/2 $\mathcal{E}$.
Flesk	5 $\mathcal{M}$.
Smör	1/2 $\mathcal{E}$.
Salt	1/2 $\mathcal{E}$.
Tärfisk	1 $\mathcal{E}$.
Saltfisk	1 <i>fjerdung</i> .
Gryn	1/2 <i>fjerdungx span</i> .
Mjöll	1/2 <i>fjerdungx span</i> .
Liuss	10 str.

Och är wetendes, att then fatige haffver så mykit utgjort udi thenne gård, som then rike, och haffver ingen warit frij aff bönderne, utan lendzmännen, nempningemännen och reckningxmännen.

Underwissning huru monge lendzmän äre på Ålandh, nempningemän, och reckningxmän.

Bönder . . . . . 110.

Sundh sokn.

6 pers. {

1. I Sund sokn en lendzmannen, nempnigen Jöns Joensson i Sibby.
1. Nempningeman en, benempnd
4. Reckningxmän 4. Ty udi hvart marcklag är en reckningxman, och i Sund sokn äre 4 $\mathcal{M}$ lag.

Bönder som utgöre . . . . . 90.

Saltwick.

Lendzman	1.	} 7 pers.
Nempningeman	1.	
Reckningxmän	5.	

Bönder . . . . . 130.

Finström.

Lendzman	1.	} 6 pers.
Nempningeman	1.	
Reckningxmän	4.	

Bönder . . . . . 150.

Hammerland s.

Lendzmän	2.	} 5 pers.
Reckningxmän	3.	

Bönder . . . . . 140.

Jomala sokn.

Lendzman	1.	} 6 pers.
Nempningeman	1.	
Reckningxmän	4.	

Bönder . . . . . 85.

Lemlandh s.

Lendzman	1.	} 8 pers.
Nempningeman	1.	
Reckningxmän	6.	

Bönder . . . . . 150.

Fögle sokn.

Lendzmän	2.	} 9 pers.
Reckningxmän	7.	

Bönder . . . . . 70.

Kumbling s.

Lendzman	1.	} 7 pers.
Nempningeman	1.	
Reckningxmän	5.	

Summa på them som utgöre . . . . . 925 bönder.
 Summa på them frije äre . . . . . 54.

Mener och Thomas Andersson, slotzscriffveren på Castelholm, att Claess Holst hade giffvit nogre fatige bönder samme gård til, för Gudz skuld, effter the wåre fatige, och hade monge små barn. Sammeledes hade han och giffvit nogre fatige enckier till.

U Och weett Thomas Andersson wäll huru monge personer fatige bönder haffve warit frij för gården udi hvar sokn. Men icke weett han han berette, hvad the hethe hvardere för sig, och udi hvad by the boende äre.

Thette skole fougterne granneligen förhöre med then menige man udi hvar sokn.

Mantalet på skattbönderne.

Saltvick sokn.

Skattbönder . . . . . 97 bönder.

Sund s.

Skattbönder . . . . . 123.
 Landboer . . . . . 10.

Kumbling s.

Skatbönder . . . . . 84 bönder.

Fögle sokn.

Skatbönder . . . . . 99.

Tiuckar . . . . . 66.

Lemland s.

Skatbönder . . . . . 97.

Jomala s.

Skatbönder . . . . . 154.

Hammerlandh s.

och Äckeröö.

Skatbönder . . . . . 151.

Finström s.

Skatbönder . . . . . 139.

Summa skatbönder på heele

Ålandh . . . . . 1,010.

Ego tamen puto esse plures. Therfore skole fougterne
här um förhöre.

Udi alle the gårder, som utgjorde äre aff heele Ålandh,
thå haffve 54 bönder aff heele landet, som äre

lendzmän,

nempningemän,

och fjerdungxmän

varit frij. Löpe the som utgjortt haffve

Skatbönder . . . . . 956 personer.

Rydzsegården. } Tesse efter:ne gerder haffve the utgjortt,
 } först rydzsegårderna, tjugu män fatige och
 } rike tillsammans um en gårdh.

Löper . . . . 47 gerder och $\frac{3}{4}$ gerdder.

Hvad partzeler udi hvar gerd äre utgjorde, och huru mykit, står föör anteknet. Löper utaff 47 gerder och $\frac{3}{4}$ gerd:

Bröd . . . . .
 Öll . . . . .
 Får . . . . .
 Harer . . . . .
 Höns . . . . .
 Kött . . . . .
 Flesk . . . . .
 Smör . . . . .
 Salt . . . . .
 Tårfisk . . . . .
 Saltfisk . . . . .
 Grynn . . . . .
 Mjöll . . . . .
 Liuss . . . . .

Båtsman Um Båtzmandzgerden weett mig ingen förwist
 gården. berette, utan allenest att 26 bönder haffve warit
 um en gerd. Löper aff heele landet, efter 956
 bönder, så monge gårdar, niempligen 36 gerder,
 och $\frac{3}{4}$ gerder.

Thenne gerden haffver Anders Smålenninge
 hingstridere och Thomas Persson hingstridere up-
 burit, och är icke än nu wist hvartt hon är all
 kommen.

Konunx Then hjelpegerdh, som utgjord är för thet
 gården. folk, som K. M:tt dagligen efterföljer, är så til-
 gongen, att 8 bönder fatige och rike, like som til-

förende, haffve warit um en gerdh, och utgjordt tesse epter:ne pertzeler.

	Öll	1 t:o.
	Brödh	1/2 t:o.
	Korn	1 span.
	Får	1 st:e.
7 $\frac{1}{2}$ pundh på bygden göre icke mere än 5 $\frac{1}{2}$ pundh vid slotet.	Höns	8 str.
	Ost	5 $\frac{1}{2}$ pundh.
	Tårtt kött	1 $\frac{1}{2}$.
	Flesk	1 $\frac{1}{2}$.
	Smör	1 $\frac{1}{2}$.
	Salt	1 $\frac{1}{2}$.
	Tårre gedder	1 $\frac{1}{2}$.
	Strömming	1 fjerdung.
	Torsk	1 fjerdung.
	Gryn	1/2 fjerdung.
	Mjöll	1/2 fjerdung.
	Liuss	8 str.
	Höö	1 lass.
	Halmm	8 kerffver.
	Löper gerder aff	956 personer 119 1/2 gerdh.

Hvad *thet* gör udi en summe kan jag icke förslå, effter jag icke reckne kan så högt.

Än haffve 80 bönder, fatige och riike alle liike, utgjord til förne konungxgerd en oxe oc 2 får. Löper aff 956 bönder:

Oxer så när 12, ty *ther* fele 4 bönder, anners gjorde the 12 oxer.

Får . . . . . 23 str.

Knectegärdden. Aff heele Åland utgjorde 20 bönder en karl emiott rydzerne, och gåffve samme karl 20 $\frac{1}{2}$ pen:r. *Ther* köpte han sig före röörd och kårttendegen, hvad utöffver bleff *thet* hade

han til tärepningar, som utgjord war. Löper
aff heele Ålandh, aff 1,010 bönder, 20 um
en karl:

Utgjorde karer . . . . . 50 karer.

Nogre fatige enkier och fatige hussarme bönder bliffve
skonade, hvilke sig kunde löpe wid 10 bönder och enkier til-
sammens.

Emott Lasse Matzsson slotzscriffvere på
Castelholm. 24 Aprilis.

Per Nilsson i Hultta i Sund sokn haffver bekendt, att
han haffver på K. M:ttz heeman Hultta tesse effterscriffne
sycker boskap, som Lasse Matzsson tilkomme:

Hestföll swartt 1 st:e, och är upå annen wintter.

Marföll swart 1 st:e, ocså upå annen wintter.

U Hestföll rödskymlett 1 st:e, som är fallit i thette
åår, anno 55.

Köör 3 str.

Oxekalff 1 st:e, tu årss gammell.

Item oxekalff 1 st:e, årss gammel.

Qvige 1 st:e, trij årss gammalt.

Svin 1 st:e, 2 årss gammalt.

Grijss 1 st:e, årss gammelt.

Item hade Lasse Matzsson tagit aff Per Nilsson i Hultta
för itt stodh, som sprang utaff båten och udi sjön och druck-
nede, när the thet skulle hem hentta aff Bergöö, som ligger
1/2 mile ifrå landet i Sund sokn emot Deelen, koo 1 st:e så
god som 5 $\frac{1}{2}$ ort:r.

Anno 56. Matz Sayroins, Pavel Lehickoins och Lauri
 30 Maj. Palainens berettelse, um presterenten
 i Store Sawelax.

Först får kirkepresten aff hvar bonde, som
 slacter swin eller griiss, årligen en skincke, eller
 then inthet slacter en öre pen:r, stundom 18 de-
 ninger.

5 kolmas   Aff hvar nie { orava   korn 2 kolmas.
 udi spannen.   skatskin

Aff fatig och riik liike rog 2 kolmas.

Aff hvar bonde, som engeboll haffver, får
 6 orawass presten höö $\frac{1}{2}$ parmas, och then ther icke haffver
 udi spannen. engesboll, han giffver en orewass haffre; samme
 orewas upbär likevel presten med kolmaswacke.

Koosmör, aff hvar koo . . . . 1 ~~16~~ pundh.

Inledningxpen:r aff hustrur . . . 6 deninger.

Aff hvar båge årligen . . . . . 6 deninger.

Christningxpen:r . . . . . 6 deninger.

Brudwigninxpen:r . . . . . 1 $\frac{1}{2}$ öre.

I. Henkilöinluettelo.

Agde Morthens Oleff, talonpoika Pernajassa, 231.

[**Agricola**], **Mickel**, maisteri, Turun piispa, 106.

Ahtisten suku (vaakuna: kolme liekkiä).

- [**Elin Filpuksentytär**], n. Herman Flemingille, 20—1.
- **Elin** [**Nilontytär**], Ahtisissa, naitu, mutta luult. lapseton, 21.
- [**Filpus Iivarinpoika**], Brödtorpin herra (c. 1470), nainut Elin Gödikintyttären Fincken, 20.
- **Johan Månsson**, Brödtorpin herra (1555), 20, 173.
- ?, synt. Lejon, edellisen vaimo, 173.
- **Kort** [**Filpuksenpoika**], kaniiki Turussa, maisteri (Rostockissa 1498) 21.
- **Margreta** [**Filpuksentytär**], naitu ?lle, 20—1.
- **Måns Nilsson**, Ahtisten herra (1533—60), vouti Kokemäenkartanossa, Viipurin linnanhaltia, 1, 4, 20, 30—4, 79, 110, 180, 229 t., 298.

Airikainen, Antti, talonpoika Uudellakirkolla (Viip. l.), 33.

Albrekt, Ruotsin ja Suomen kuningas, 57.

Algotsson, Erik, Sibbon lukkari, 96.

Ampuinen, Matti ja Pekko, talonpoikia Taipalsaarella, 41.

Anders, kirkkoherra Uudellakirkolla (Turun l.) 106.

- [**Andreae**], pappi Perniössä (vainajana 1555), 229.
- tohtori, ks. Olofsson.

Andersdotter, Karin, Jämsän kirkkoherran Michael Clementis'en leski, 301—3.

Andersson, Erik, vapaamies Porvoossa (vaakuna: kolme keihäänkärkeä ja kaksi tähteä), 80, 168.

- **Erik**, Sjölahden herra Kemiössä, naimisten kautta tullut vapaasäätyyn, Rääf-suvun kantaisä, 104, 109—110, 125, 164.
- **Hindrik**, lukkari Paraisissa, 128.
- **Knut**, ritari, ks. Lilje.
- **Lasse**, lukkari Paraisissa, 128.
- **Lasse**, drabantti, 136.
- **Lasse**, nimismies (?) Porvoon pitäjässä, 247.

- Andersson, Olef, Hämeen ja Uudenmaan rajain tarkastusmiehenä (c. 1450), 234—5.
- Pável, Kustavi Fincken kartanonvouti, 18, 21, 195—6.
  - Pável, Maskussa, naimisten kautta päässyt vapaasäätyyn, 108.
  - Simon, vouti Savossa, 93.
  - Tomas, Kastelholman linnankirjuri, 309.
- Anna, Balkkisten rouva, ks. Slang.
- Nynäsän rouva, ks. Bidz.
  - [Engelbrektintytär?], Salonta'an rouva, 225—6.
  - Viikin rouva, ks. Bidz.
  - Åkerön rouva, ks. Bjelke.
- Arm-suku ks. Stålarms.
- Arvidsson, Erik, ks. Stålarms.
- Gorgonius, 147.
  - Jakob, Hämeen ja Uudenmaan rajain tarkastusmiehenä (c. 1450), 234.
- Askainen, Lassi, talonpoika Rantasalmella, 19.
- Nikki, talonpoika Suursavossa, 237.
- Bagge, Anders, vouti Vars.-Suomessa, 85, 94.
- Joen, vouti Pohjanmaalla, 100, 133.
- Balkki, Jussi, porvari Raumalla, 289.
- Balkkisten suku (vaakuna: kolme palkkia), 185.
- Anders (c. 1520), 172.
  - Anna, naitu Kaitamaisiin Vehmaalla, 172.
  - Cicilia, synt. Fleming, n. Anders Balkille, 27 t., 69, 171—2.
  - Judit [Lassintytär], naituna Turkuun (1555), 171—2.
  - Lasse (c. 1520), 172.
- [Baner], Isak Nilsson, Hämeenlinnan isäntä (1546—52), 66, 270.
- Nils Eskilsson, Kastelholman haltia (1513), 176, 179.
- Bengta, rouva Sarviahdella, ks. Kråkön sukua.
- Bengtsson, ks. Dufva.
- Bote, ks. Stålarms.
  - Erik, linnalainen Viipurissa, 32.
  - Jöns, rajankäviänä (c. 1450), 235. Vrt. Brulsson.
  - Knut, ratsumiespäällikkö, 131.
  - Sten, ks. Bjelke.
- [van Bergen], Jakob, porvari Naantalissa, 59, 184. Vrt. Spore.
- Bertilsson, Tomas, voutikirjuri, tuomittu hirteen 1556, 134—8.
- Bidz, Anna, synt. Tott, Nynäsän ja Viikin rouva (1536), naitu Henrik Bidzille ja sittemmin Klemet Hogenskildille ja Jöns Laurinpojalle, 104, 117, 120, 125, 164, 251.
- Henrik [Eerikinpoika], ritari, Pohjois-Suomen laamanni, † 1505, 104, 125, 128, 165.

- Biriala, Morten**, talonpoika Raisiossa, 282.
- Biriellson, Nils**, istuu linnan oikeudessa, 135, 138.
- Biritta**, Tuorlahden rouva, ks. Ram.
- rouva Ingässa, ks. Frille.
  - neiti, Porvoossa, ks. Natt och dag.
- [Bjelke], **Anna**, Åkerön rouva (1555), synt. Hogenskild, n. Niilo Pietaripojalle (Bjelke), 128.
- **Erik Turesson**, ritari, Viipurin haltia († 1511), 92.
  - **Nils Turesson**, ritari, Suomen laamanni († 1364), 55—6.
  - **Sten Bengtsson**, ritari (1368, 1387), 56.
  - **Sten Stensson**, ritari (1387), 56.
  - **Sten Turesson**, ritari (vainajana 1387), 56.
- Bjur, Henrik**, pormestari Viipurissa, 75, 113.
- Björnram**, ks. Larsson, Hans.
- Björnsson, Ernegisle**, ks. Djekn.
- **Torsten**, ks. Villilän sukua.
- Bläsi, Peter**, talonpoika Siuntiossa, 21, 28, 194—5.
- Bodebäcksson, Sigfred**, Porvoon pitäjässä (c. 1525), 248.
- Boije, Biritta**, synt. Horn, Niilo Boijen vaimo, (39, 102, 162), 225, (264).
- **Ciellia**, Erik Boijen leski, 110, 115.
  - **Erik**, Tirmulan herra (vainajana 1555), 110, 115.
  - **Nils**, Gennäsin herra, Raaseporin linnan isäntä, sitt. valtaneuvos (1523—68), 1, 38—40, 83, 102, 105, 110, 162, 166, 174, 264—5, 279.
- Bonde, Sigfred**, Hindrik Punitun poika, porvari Turussa, 239—40.
- Bong, Lasse**, 107.
- Borgare, Hindrik**, Turussa, 290.
- Botil, Härmälässä**, ks. Jägerhorn.
- Bradhe, Peder**, valtaneuvos (1547), 284—87.
- Brasi, Lasse**, talonpoika Siuntiossa, 196.
- Breidilä, Jakob Eskilipoika**, talonpoika Paimiossa, 239, 250, 279—81.
- Brita, Bastössä**, Nils Gudmundssonin leski, 175—80.
- Brulsson (?)**, Jöns, rajankäviänä (c. 1450), 234. Vrt. Bengtsson.
- Brun, Jöns**, vouti Hämeessä, 95, 99, 289.
- **Olef**, pormestari Turussa, 138, 291.
- Bryggare, Klemet**, porvari Turussa, istuu linnan oikeudessa, 138.
- **Mickel**, Helsingin kartanossa, 40.
- Brännicke**, porvari Turussa (1414), 56.
- Budde, Tönies**, vapaamies (c. 1530—55), 79, 111.
- Burman, Herman**, porvari Tallinnassa, 40.
- Bussilan suku**.
- **Hans**, „skeppare“, Bussilan herra (1534—55), myöhemmän Laxsuvun esi-isä, 104, 124, 164.
- Bårdskärare, Jören**, Kiveisissä, naimisten kautta tullut vapaasäätyyn 108, 123.

[Bååt], Björn Persson, Fällenasin herra († 1570), 214.
Bäytiä (?), Henrik, talonpoika Paimiossa, 293.

Christersson, Claes, ks. Horn.

— Jöns, ks. Jägerhorn.

Christopheri, Sten, pappi Taivassalossa, 118—9, 121.

Cicilia, Balkkisissa, ks. Fleming.

— Pepotissa, ks. Ollongren.

Claesson, Björn, ks. Lejon.

— Christiern, ks. Horn.

— Henrik, ks. Djekn.

— Henrik, ks. Horn.

— Tomas, ks. Djekn.

— Åke, ks. Tott.

Cleffen, Matts van, ks. Kleven.

Clementis, Michael, Jämsän kirkkoh. († 1555), 301—3. Vrt. Klemetsson.

[Creutz], Bengta, synt. Kräkön sukua, seuraavan vaimo, 224, 227.

— Matts Knutsson, Sarvlahden herra, 174, 224.

Dalekarl, Joen, vouti Hämeessä, 95, 99.

Dansk, Knut, vouti Uudellamaalla, 84, 92.

Dinckhuus, Hans, porvari (?) Porvoossa, 248.

Discaell (Discarl?), Mikael, lautamies Halikossa (1429), 286.

Djekn-suku, 34 (sekoitetaan Kurki-suvun kanssa), 226.

[—] Arvid Ernegislesson, 226.

[—] Birgitta Claesdotter, n. Henrik Svärdille (1452), 58.

— Björn [Pietarinpoika], Viipurin linnanhaltia (1430), 226, 232.

— Claes, (tarkoittaa Klaus Kurkea) 34.

[—] Ernegisle Björnsson, Viipurin linnanhaltia, 73, 226.

[—] Henrik Claesson, ritari († 1458), Pohjois-Suomen laamanni, 57—9.

[—] Karin Ernegisledotter, sanottiin olevan kuningas Kaarlo Knut-
tinpojan tytär, 226.

[—] Lucia Olofsdotter, synt. Skelge, Henrik Klaunpojan rouva
(1442—98), 57—9.

[—] Matts Mortensson, Etelä-Suomen laamanni (1437—51), 286.

[—] Meritta Ernegisledotter, n. Juhani Flemingille, 226.

— Olef, Naantalın luostarin vouti, (mainitaan 1481—91), 103,
123, 163.

[—] Tomas Claesson, († c. 1452), 58—9.

Dubbe, Arvid, Kräkön herra (vaakuna: kaksi kannusta ja tähti), 81,
169, 174, 224.

— Biritta Lydikintytär, Kräkön sukua, hänen vaimonsa, 81, 169,
224.

[Dufva]-suku, 227—8.

- Bengt Olsson, Munkebyssä, 227—8.
- Biritta Bengtsdotter, n. Jaakko Lydikinpojalle Porvoossa, 228.
- Biritta Nilsson, n. Lydik Laurinpojalle Kräkössä, 224, 227.
- Ebba Jakobsdotter, n. s. „hustru Ebba på Näset“, n. Henrik Risbitille, 81, 170, 225—7, 240.
- Hindrik Bengtsson, Vekkoskella, 227.
- Jakob Bengtsson, Näsissä, 226—7.
- Margreta Tuvesdotter, synt. Natt och dag-sukua, Jaakko Pentinpojan vaimo, 225—6.
- Mariet Bengtsdotter, Viborgin rouva, n. eräälle Frillelle, 228.
- Mariet Hindriksdotter, naitu Porvoossa, 227.
- Nils Bengtsson, Munkebyssä, 227.
- Olef Bengtsson, Munkebyssä, 227.
- Per Nilsson, Munkebyssä (1535—55), 80—1, 168—9, 190—1, 205—6, 224, 227.
- Ragnild Bengtsdotter, n. Niilo Olavinpojalle, Pepotin herralle, 228.

Dyker, Hartike, vapaamies 1419—32 (vaakuna: lintu), sanotaan olleen esi-isä myöhemmälle Kappelstrandin suvulle, jolla kuitenkin on toinen vaakuna, 58.

Ebba, Näsin rouva, ks. Dufva.

Eist, Peder, Vehmaalla, 107.

Ek-suku, tarkoittaa mahdollisesti Soraisten sukua, 36.

Ekestubbe, ks. Ersson, Simon.

Enevald, prebendaatti ja koulumestari Viipurissa, 7, (12), 76, 114, 151, (169).

Engelbrekt, ks. Store Engelbrekt.

Ernegisledotter, Karin ja Mertta, ks. Djekn.

Ernegislesson, Arvid, ks. Djekn.

— Hans, vapaamies (1526), 102, 123, 162.

Erik, pappi Laitilassa, 106.

Eriksson, vrt. Ersson.

— Jören, valtaneuvos, ks. Gyllenstjerna.

Erlandsson, Anders, prebendaatti Turussa (1414), 56—7.

— Henrik, Kärkisten herra (c. 1530), Lindelöf-suvun esi-isä, 101, 161.

Ersson, Hans, Gesterbyn herra, 174, 229.

— Klemet, voutikirjuri, tuomittu hirteen, 134, 138—41.

— Knut, ks. Kurki.

— Markus, ent. nimismies Taivassalossa, 295.

— Simon, Vihdin nimismies, Olkkalassa, myöhemmän Ekestubbe suvun kantaisä, 220, 238, 276—7.

Ertill, Hans, vapaamies, 237.

Eskilsson, Nils, ks. Baner.

Est, Erik, nimismies Pohjalla, 17, 40, 150, 265.

— Seffred, Pohjalla (?), 40.

Falkenberg, Frans, lautakunnassa Pöytyällä (1549), 250.

Filpuksenpoika, -tytär, ks. Ahtisten sukua ja Jägerhorn.

Finbo, Jöns, porvari Tukholmassa, 71, 153.

Fincke-suku, 20—1 (selitys osittain väärä).

— Elin [Gödikintytär], n. Filpus Iivarinpojalle, Brödtorpin herralle, (main. leskenä 1495), 20.

— Gödik, Viljaisten herra (main. 1447), 20—1.

— Göstaf, Porkkalan herra (1533—66), Gödik Rankoisen l. Fincken poika, Savonlinnan haltia, Hollolan tuomari, 1, 14—21, 28, 57, 150, 174, 195—6, 199, 213, 217, 274.

— Jören, Pernon herra (1546—70), edellisen veli, Pohjois-Suomen laamanni, 1, 49—50, 71, 122, 138, 140, 153, 174, 257.

— [Katarina Gödikintytär], n. Niilo Rankoiselle, jonka poika Gödik otti Fincke-nimen ja kilven, 20.

Finckenberg, ks. Jakobsson, Henrik.

Finne, Augustinus, vouti Hämeessä, 86, 95, 99.

— Henrik [Jönsinpoika], Porvolan herra (1540—55), (vaakunassa kaksi tähteä), 88, 110. Vrt. Jönsson.

— Jören Mattsson, huovi Savonlinnassa, 174.

— Sten Henriksson, (c. 1530), sai äitinsä Elseby Stenintyttären (Renhufvudin) vaakunan: hirvenpään, 20, 103, 124, 164.

Finske, Jören, pitää olla Fincke.

Fleming-suku, 27 t., 73.

— Anna Juhanintytär, naitu Olavi Lillelle, 27 t., 46, 180, 226.

— Brita Juhanintytär, n. Torsten Salmoninpojalle [Ram], 27 t., 73, 129, 166, 173.

— [Cicilia Hannuntytär], n. Jöns Sporelle, 27 t.

— Cicilia Henrikintytär, n. Anders Balkille, 27 t., 69, 171—2.

— Claes Pietarinpoika, Suomen laamanni (1402—25), 27 t.

— Erik Hermaninpoika, Turun pormestari (1531), 27 t., 104, 124, 164.

— Erik Jaakkimanpoika, ritari, valtaneuvos, Etelä-Suomen laamanni († 1548), 1, 17, 21—8, 48, 62, 102—3, 105, 107—9, 112, 122—3, 128, 162—3, 166, 171, 185—90, 194—6, 217, 219, 221, 235, 244, 255, 263, 268, 285, 292.

— Hans Maununpoika, 27 t.

— Hebla, synt. Sparre, Erik Flemingin leski, 22—8, 109, 148 t., 186, 189, 238—9, 290.

— Henrik Pietarinpoika, 27 t.

Fleming, Henrik Klaunpoika, Sundholman herra 27 t., 68.

- Herman Maunupoika, (main. 1486), 27 t.
- Herman Pietarinpoika, Louhisaaren (Villnäsin) herra (1544—83), Hämeenlinnan haltia, 1, 20—1, 119, 154, 174, 199.
- Ivar Jaakkimanpoika, ritari, valtaneuvos, († 1548), 1, 27 t., 28, 67—8, 103, 105, 124—5, 163, 165, 175, 179—80, 185, 286.
- Jachim Eerikinpoika, (1555), 27 t., 175.
- Jachim Henrikinpoika, valtaneuvos, Turun linnanhaltia (mainitaan 1477—95), 27 t.
- Jachim Jaakkimanpoika, (1526—31), 22—3, 102, 104—5, 122—4, 162, 164—5.
- Johan Henrikinpoika, Friskalan herra, valtaneuvos (1494—1508), 27 t., 62, 255.
- [Karin Hannuntytär], n. Jaakko Henrikinpojalle Soraisissa, 27 t.
- [Karin Hermanintytär], tulee 1490 nunnaksi Naantaliin, 104, 124, 164.
- Karin Maununtytär, († 1466), n. Klaus Kurjelle, 27 t.
- Lars Iivarinpoika, Sundholman herra, 27 t., 28, 106, 122—4, 176.
- Lasse Pietarinpoika, 27 t.
- Mertta, synt. Djekn, Juhani Flemingin rouva, 226.
- Mäns Klaunpoika, Moision herra, 27 t.
- Peder Hermaninpoika, Viljaisten herra (1552), 27 t., 152.
- Peder Juhaninpoika, Friskalan herra, 1, 20, 61—2, 174, 180, 185, 254—5.
- Valborg Henrikintytär, n. 1) Lassi Finnelle, 2) Hokon Tidemaninpojalle [Slang], 27 t., 67—8, 185—6.
- Valborg Jaakkimantytär, abbedissa Naantalissa (1526—31), 23, (25), 102, 105, 162—3, 166, (187).

[Footangel], Erik Sonesson, Kahiluodon herra, 107, 120, 154.

Fordell, Lasse, vouti Pohjanmaalla, 100.

Friis, Morten Maunupoika, pappi (c. 1530), 103, 124, 163.

- [Margareta], edellisen sisar, nunna Naantalissa, (103, 163).

Frille, Biritta, Ingåssa, n. Jaakko Olavinpojalle (Stubbe) 228.

- Chirstin, Viborgin rouva, n. eräälle Paavalille, jonka poika Frille Pålsson tuli nuoremman Frille-suvun kantaisäksi, 228.
- Häkon, luult. Kristierninpoika, (mainitaan kuolleena 1508), 279.
- Frelle Pålsson, kantaa äitinsä Kirsti Frillen mukaan Frille-nimeä, 228.
- [Kristina Kristiernintytär], n. Klaus Henrikinp. Hornille, (102, 123, 163).
- Magnus Kristierninpoika, (mainitaan 1470—1508), 102, 123, 279.
- ? Kristiernintytär, nunna Naantalissa, 102, 123, 163.
- Mariet, Viborgin rouva, synt. Dufva, n. eräälle Frillelle, 228

Gammelbyn suku 226.

- Arvid ja Inge Ingenpojat, 226.
- Chirstin Ingentytär, n. Jaakko Olavinpojalle (Horn), 226.
- Inge, Gammelbyssä, 226.
- Ingrid Ingentytär, n. Björn Djeknille, 226.
- Meritta Ingentytär, 226.

Garp, Hans, istuu linnanoikeudessa Turussa, 136.

Geetilän suku, samaa juurta kuin Villilän suku, 46, 181, 184.

Geet, Jakob Sigfridinpoika, Kyrön kirkkoherra, 47, 181—4.

- Sigfrid, († c. 1540), 47—8, 181—3.

Gestring, Olef, istuu linnanoikeudessa Turussa, 136.

Goll Thomas, talonpoika Pernajassa, 73.

Goriushagen, Hindrik, (c. 1520), 129.

Grabbe, Nils [Mannunpoika], Grabbakan herra, Viipurin linnanhaltia,

Raaseporin tuomari († 1549), vaakuna: tikaria pitävä käsi, 63, 76, 78—9, 96, 112, 114, 168, 222, 229, 277.

- [? Niilontytär], naitu Martti Jönsinpojalle Kurjalan herralle (63).
- [Beata Niilontytär], naitu Arvid Eerikinpojalle (Stålarin) (96).

Gregers, Siuntiossa, vapaamies, luult. Gregers Matinpöika, Tjusterbyn herra, 80, 168.

- Helgässa, 225.

Gregorin, Thomas, kirkkoherra Lohjalla, 80, 167.

Gres, pappi (Paraisissa?) 128.

Grip, Briel Nilsson, Vinäsin herra, ritari, valtaneuvos, († 1571), 214.

Groot, Tomas Olsson, Porvoon pitäjässä (1548), 244, 247 (?).

Grå, Gertrud, seuraavan vaimo, 69.

- Lasse, porvari Turussa, 68.

Gröp (myöskin Kröp ja Krep) **Henrik**, pormestari Turussa, (suku näkyy polveutuvan Kröpin-suvusta, koska käyttää samaa vaakunaa: kilpeä pitävä nainen), 119, 138, 145, 262, 290.

Gudmundsson, Nils, vapaamies Bastössä (1513), 175—80.

Gustaf I, Ruotsin ja Suomen kuningas, (81, 83, 147, 167—70, 191—2, 203, 243—6, 253, 260), 284—5.

Gyllenhjerta, ks. Hevonpään sukua.

Gyllenhorn, ks. Olsson, Johan.

[**Gyllenstjerna**], **Jören Eriksson**, Fogelvikin herra, valtaneuvos, († 1576), 214.

Göök, Sigfred, Naantalain luostarin lampuotivouti (c. 1535), 262.

Hakkala, Lassi, talonpoika Jämsässä, 302.

Hakimäen Paavo, talonpoika Vesilahdella, 299.

Halkijoki, Anders, lautakunnassa Halikossa (1429), 286.

Hallistonmäki, Airik, talonpoika Taivassalossa, 267.

Halvardson, Ragvald, Pohj.-Suomen maavouti, tuomittu hirteen 1556, 95, 97, 129, 134, 138—41, 152, 173, 295—7.

Handela (Händölä?), Tomas, lautakunnassa Halikossa (1429), 286.

Hans, piispa, ks. Vestfal, Johannes.

— tuomioprovasti, ks. Petri, Johannes.

Hansson, Olef, ks. Muurilan sukua.

Hartvik, nimismies (?) Rantasalmella, 87.

Haveri, Bengt, talonpoika Loimaalla, 287.

Hebla, rouva, ks. Fleming.

Heinäläinen (Hämäläinen?), Lauri, talonpoika, 40.

Helsing (I. Nebb), Nils, kunink. palvelia. Ahvenanmaalla, 223.

Helttula, Jöns, talonpoika Pöytyällä, 253.

Hemming, entinen kirkkoherra Kirkkonummella, 221.

Henrik, kirkkoherra Muolaassa, 78, 111.

— pappi Espässa, 193—4.

— pormestari Helsingissä, ks. Paakkoila.

— Aarlahdella, ks. Jönsson.

— Dönsbyssä, ks. Hästesko.

— [Antinpoika Skalm?], Korpolahdella, 107.

— Kuusilahdella, 124.

Henriksson, vrt. Hindersson.

— Claes, vouti Karjalassa, 79, 110.

— Claes, ks. Risbit.

— Claes, ks. Horn.

— Jören, vouti Satakunnassa, 100, 135, 258, 289, 304.

— Karl, ks. Horn,

— Peder, kyttä, 116.

— Siffrid, Espän nimismies (1535—55), 276.

— Sten, ks. Finne.

— Sten, ks. Renhufvud.

— Torsten, ks. Villilän sukua.

Hertug, Jöns, kirkkoherra Jämsässä, 301—3.

Hevonpään suku.

— ?, naitu Pietari Pietarinpoika Jägerhornille (c. 1500), 27 t.

— Margreta Pedersdotter, nunna Naantalissa (1517), 39, 102, 162.

— Nils Svensson, Hevonpään herra (main. 1545—94), Gyllenhjertasuvun esi-isä, 1, 74, 103, 105, 123—4, 164—5.

Hille, Mäns, ks. Ille.

Himola, Mäns, porvari Viipurissa, 76, 113.

Hindersdotter, Biritta, ks. Risbit.

Hindersson, Claes, ks. Risbit.

— Hindrik ja Knut, ks. Hästesko.

— Knut, istuu linnanoikeudessa Turussa (= Knut Sundissa?), 138.

— Olef, Labyssä Saltvikissa, ent. vapaamies, tahtoo mennä veron alle, 306.

— Sten, ks. Renhufvud.

Hindersson, Tomas, istuu linnanoikeudessa Turussa, 136.

— Ulf [Snakenborg], Fullingerumin herra, 214.

Hindrik [Matthei], munkki Naantalissa (1555), 263.

Hinsikkapoika, Peder, lautakunnassa Halikossa (1429), 286.

Hirvoinen Jakob, talonpoika Pöytyällä, 250.

Hirvoi, Erik ja Matti, talonpoikia Nousiaisissa, 256.

Hogenskild, Anna, ks. Bjelke.

Holgersson, Joen, Östergetassa Finnströmissä, ent. vapaamies, tahtoo mennä veron alle, 306.

Holst, Claes, Kastelholman linnanhaltia, 309.

— Tomas, istuu linnanoikeudessa Turussa, 135, 138.

[Horn] suku 36, 225.

— Biritta Christersdotter, n. Niilo Boijelle, (39, 102, 162), 225.

— Cecilia Jakobsdotter, n. Tuve Maununpojalle (Natt och dag), 225—6.

— Christiern Claesson, Turun linnanhaltia (1517), 39, 102, 110, 123, 163, 225.

— Claes Christersson, Joensuun herra, ritari, valtaneuvos († 1566), 174, 225, 257, 268—9.

— Claes Hindersson, valtaneuvos, Etelä-Suomen laamanni (main. 1476—1520), 225.

— Gregers Jopsson, Toijalan herra, 225—6.

— Henrik Claesson, Kankaisten herra, ritari, Etelä-Suomen laamanni, sitten valtaneuvos, 1, 34, 48—9, 60, 67, 105, 125, 135, 138, 140, 149, 153—4, 165, 172, 174, 181, 198, 217, 219—20, 225—226, 233, 239, 249, 257, 265, 268—9, 280—1.

— Hindrik Olsson, Joensuun herra, 225.

— Ingeborg, synt. Sparre, n. Klaus Kristerinpoika Hornille, (264).

— Jakob Olsson, Toijalan herra, 225—6.

— Karl Henriksson, († 1601), 225.

— Kirstin, Jaakko Olavinpojan vaimo, 226.

— [Kristina], synt. Frille, Klaus Henrikinpojan rouva (102, 123, 163).

— Metta Gregersdotter, Helgässa, 225.

— Olof, Joensuun herra, 225.

Hornhuus, Peder, vapaamies (c. 1450), 234.

Huilonen, Olof, talonpoika Raisiossa, 56.

— Valborg, hänen leskensä (1414), 56.

Huiskainen, Olli, talonpoika Rantasalmella (nyk. Joroisissa), 19.

Huruus, Jöns, knaapi, 23, 102, 122, 161.

Husu-Pekko, maanomistaja Juustilassa Viipurin pitäjässä, 96 t.

Hvit, Anders, porvari Turussa, 106.

Hyrri (Hiiri?), Joen, talonpoika Muolaassa, 50.

Hyvinkää, Niku, talonpoika Lopella (nyk. Nurmijärvellä), 60, 197.

Häkönsson, Bertil ja Erik, ks. Slang.

— Sune (väärin Simon), Viipurin linnanhaltia (1365), 55.

Hämäläinen, Lauri, talonpoika Taipalsaarella, 44.

Härkä, Hindrik, raatimies Turussa, istuu linnanoikeudessa, 138.

[**Hästesko**], Kalmersnäsin (nyk. Kalmusnäsin) suku.

— **Henrik Hindersson** „skrifvare“, Dönsbyn herra (1536—55), 257, 283.

— **Kaut Hindersson**, Kalmersnäsin herra (1555), 251, 279.

— **Muolaankartanon suku**, ks. Lindvesson, Claes.

Hök, Kirstin, Lassintytär, 224.

— **Lasse**, Hammarlandissa, 224.

— **Olef ja Ramborg**, Hammarlandista (c. 1535), 223.

Ihala, Jakob ja Simon, talonpoikia Raisiossa, 282.

Ille, Mäns, Prestkullan herra, 1, 50—1, 125, 174, 279.

Imela, Henrik, vapaamies Paraisissa, 119.

Ingesson, Nils, vouti Satakunnassa, 94, 100.

Ingisten Jöns, talonpoika Pöytyällä, 250.

Irjavuoren Erik, talonpoika Paimiossa, 293.

Isonkylän suku, ks. Jägerhorn.

Ivarsson, Filpus, ks. Ahtisten sukua.

— **Mäns**, Pohjois-Suomen maavouti (1549), 152, 250.

Jahmal, Hannus, talonpoika Lapvedellä (?), 40.

Jakob, Lapveder kirkkoherra, 43.

— ks. Kappelstrandin sukua.

— **Pornaisissa**, ks. Pornaisten sukua.

— **porvari Naantalissa**, ks. van Bergen.

Jakobsdotter, Anna, nunna Naantalissa, 25, 187—8.

— **Anna**, n. Jöns Jutelle, 228.

— **Ebba**, ks. Dufva.

Jakobsson, Henrik, Kokkolan herra (vaakuna: tähti ja kuu vierekkäin, Finckenberg?), 114.

— **Olef**, vapaamies Ingässa, myöhemmän Stubbe-suvun esi-isä, 149, 228.

— **Olef**, ks. Kankaanpää.

Janu Martti, talonpoika Vesilahdella, 298—9.

Jelkavalan Örjan, talonpoika Pöytyällä, 250.

Jespersson, Nils, vouti Vars.-Suomessa, 94, 97.

Jonsson, Jöns, Sibbyssä, nimismies Sundissa, 307.

Johan, Suomen herttua, 125, 127, 132, 136—8.

— **Hoijan kreivi**, Viipurin haltia, 78—9, 111—2.

— **Soraisissa**, ks. Soraisten sukua.

Johannis, Magnus, kunink. kirjuri, 73.

- Johansdotter, Brita**, ks. Fleming.
- Johansson, Måns**, valtaneuvos, ks. Natt och dag.
- Jopsson, Gregers**, ks. Horn.
- **Hendrik**, lukkari Pohjalla, 63, 167—8.
  - **Lasse**, Östergetassa Finnströmissä, ent. vapaamies, tahtoo mennä veron alle, 306.
- Josep, Salossa**, 133.
- Josepsson, Hindrik**, Östernäsissä Saltvikissa, ent. vapaamies, tahtoo mennä veron alle, 306.
- Jouhiainen, Pietari**, talonpoika Taipalsaarella (?), 40.
- Jute, Anna**, Jaakko Lydikinpojan tytär, n. Jöns Jutelle, 228.
- **Bertil**, maanomistaja Viipurin seuduilla, 111.
  - **Hans**, Jöns Kurjen palvelia, 29, 252.
  - **Jöns**, Ruuth-suvun kantaisä (c. 1530), 228, 241.
  - **Lasse**, istuu linnanoikeudessa Turussa, 136.
  - **Nils**, istuu linnanoikeudessa, 136, 138.
- Juus(o)ilan Juntti, Hindrikinpoika**, porvari Raumalla, laivuri kunin-
kaan laivassa (1555), 287—9.
- **Karin**, edellisen vaimo, 287—8.
- Juustinen (Juusten), Biritta (?) Pietarintytär**, n. Viipurin pormesta-
rille Henrik Bjurille, 75, 113.
- **Peder (Pekko)**, porvari Viipurissa (1525), 75, 113.
  - **Jöns Pietarinpoika**, raatimies Viipurissa († 1566), 77, 96 t.
  - **Severin Pietarinpoika**, Hauhon kirkkoherra (1541—78), 86, 116.
- Jutila, Peder**, talonpoika Marttilassa, 291.
- [**Jägerhorn**], **Botil Filpusdotter**, Härmälässä, 103, 124, 163.
- **Christer Pedersson**, Spurilan herra (c. 1530), 27 t., 71, 103, 105, 123, 163, 165, 184.
  - **Jöns Christersson**, (1555) 27 t., 80, 168.
  - **Jöns Filpusson**, Isonkylän herra (1468—98), 103, 124, 163.
  - **Jöns Pávelsson**, Isossakylässä (1537), 103, 124, 164.
  - **Margareta**, synt. Spore, Spurilan rouva, Krister Pietarinpojan vaimo, 27 t., 59, 184.
  - **Olof Mortensson**, Isossakylässä (1537), 103, 124, 164.
- Järämä(ki), Tomas**, talonpoika Raisiossa, 282.
- Jöns, Gunnebyssä**, Kemiön nimismies, 252.
- kirkkoherra Sibbossa (1548—66), 212.
- Jönsson, Bertil**, „gamble“, Kirvesniemen herra, 1, 43—5, 78, 112, 232, 278.
- **Bertil**, vouti Karjalassa (= edellinen?), 84, 92, 98.
  - **Bertil (Finne?)**, vapaamies Porvolassa, 104, 124, 164, 275.
  - **Henrik**, Aarlahden herra, 28, 106, 174.
  - **Henrik**, Viipurin seuduilla (vainajana 1555), 79, 111.
  - **Henrik**, pappi Sauvossa, 56.

Jönsson, Henrik, Hagassa, 178.

- **Henrik** (Finne?), vouti Hämeessä, 116, 194, 218, 233, 235. Ks. Finne.
- **Jesper**, porvari (?) Viipurissa, 77, 96 t., 114.
- **Jören**, vouti Vars.-Suomessa (= seuraava?), 85, 94, 97, 251, 253, 255, 283.
- **Jören**, ks. Lähteenojan sukua.
- **Lasse**, vouti Hämeessä, 86, 95, 99, 130—2.
- **Lasse**, vouti Vars.-Suomessa, 97, 136, 138.
- **Lasse**, Morabyssä, Espåssa, 275.
- **Morten**, Kurjalan herra, liikanimellä Viborg, 1, 63, 80, 83, 110, 115, 167—8, 211, 273—4, 277.
- **Per**, ks. Ruuth.
- **Poval**, Korven herra, 120, 174.

Jören, Kallelassa, vapaamies, 205.

Jörensson, Bertil, ks. Mjöhund.

Kaivattulan Eskel, talonpoika Mynämäellä, 222—3.

Kajala, Baltsar, talonpoika Paimiossa, 293.

- **Jakob**, talonpoika Maskussa, 49, 153—4.

Kalmersnäsin suku, ks. Hästesko.

Kammia, Jons, lautakunnassa Halikossa (1429), 286.

Kankaanpää, Nils Torkilsson, nimismies Köyliössä, 258—60.

- **Olef Jakobsson**, nimismies Köyliössä, 255, 258.

Kankari, Simon Jakobsson, talonpoika Paimiossa, 283.

Kantaja, Siffrid, porvari Turussa, 106.

Kanttur, Uoti, porvari Turussa, 290.

Kappa, Knut, Turun pormestari, vapaamies (vaakuna: musta häränpää), 118, 261, 290.

Kappelstrandin suku (vaakuna: neljä päätyä).

- **Jakob** [Tuomaanpoika], (1527), 101, 122, 136 (?), 161.
- **Simon Tomasson**, vouti Etelä-Suomessa, 1, 66—7, 131, 136, 156, 173—4, 251, 253, 263—4, 279, 293, 297.

Karffven, Per, ks. Kärviäinen.

Karhia, Jakob, Martti, Sigfred, talonpoikia Köyliössä, 71—2, 258—60.

Karin, Lepaan rouva, ks. Lejon.

Kari-Pieti (l. Per Karlsson), talonpoika Porvoon pitäjässä, 241, 244.

Karl VIII, Knuutinpoika, Ruotsin ja Suomen kuningas, 226.

Karl [Folkenpoika], kirkkoherra Helsingissä (1547—66), 80, 82, 168, 170.

- **Södersundassa**, nimismies Jomalassa (1547), 177.

Karlsson, Erik [Örnefot], ritari (1365), 55.

Karpalaisen suku (vaakuna: tähti ja puolikuu, sittemmin tähti ja sarvi), 36.

- **Mickel**, Taivassalon kirkkoherra, ennen prior Turun luostarissa (1555), 36, 117, 120, 263.

- Karpalainen, Peder, Maskun tuomari (1446—70), 36.
- Karro, Matti, työmiehes Turussa, 281—2.
- Karviaisten Matti, talonpoika Pöytyällä, 250.
- Kattapää, Olof, raatimies Viipurissa, 75, 113.
- Kattilus, Matti, talonpoika Lappvedellä (?), 40.
- Kauhainen, Pietari, talonpoika Tennälissä, 207.
- Kaukurla, Martti, talonpoika Mynämäellä, 222—3.
- Kaulakoi, Eskil, talonpoika Mynämäellä, 222—3.
- Kelden, Tomas, vapaamies Navossa (?), 119.
- Kelhois, Sigfrid, talonpoika Maskussa, 49, 153—4.
- Kepola, Eskil, Jakob, Marcus, y. m., talonpoikia Köyliössä, 259.
- Kerkolan Klemet, talonpoika Paimiossa, 293.
- Kernsenn (?), Tomas, lautakunnassa Halikossa (1429), 286.
- Ketil, Bosgårdissa, Hämeen ja Uudenmaan rajain tarkastusmiehenä (c. 1450), 234.
- Kijl, Henrik, Bollbölessä, nainut Anna Laurint. Skalmin, 109.
- Kilpiän Simo, talonpoika Pöytyällä, 239, 250, 280.
- Kirstin, Viborgin rouva, ks. Frille.
- Kirves, Karin [Olavintytär], n. Niku Pietarinpojalle (Stjernkors), 266.
- Kirviolan Uoti, talonpoika Tennälissä, 208—9.
- Kiukas, Tuomas, talonpoika Taipalsaarella (?), 40.
- Kivikylän Henrik, talonpoika Mynämäellä, 222—3.
- Klemet, kirjuri, ks. Krok.
- Kleven, Matts van, vouti Satakunnassa, 1, 29, 71—2, 93, 107, 252, 256, 258—61, 283—4, 287—9.
- Klemetsson, Eskil, ent. kirjuri Savossa, 301. Vrt. Clementis.
- Knap, Jöns, talonpoika Kirkkonummella (1532), 222.
- Knape, Erik, porvari (?) Turussa, 103, 123, 163.
- Jöns, porvari Turussa, 25—6, 188—90.
- Knut, Sundissa, istuu linnanoikeudessa Turussa (= Knut Hindersson?), 135.
- Konster, Anders Mikkelinpoika, Euralla, 289.
- Kontarla, Anders, Matts, Sigfred ja Staffan, vapaamiehiä Marttilassa, 253.
- Knutsson, Johan, ks. Monikkalan sukua.
- Jöns, ks. Kurki.
- Matts, ks. Creutz.
- Kock, Jakob, raatimies Turussa, istuu linnanoikeudessa, 138.
- Kohomaa, Matts, porvari Turussa, 106.
- Kokas, (Kookas? Kuokkais?), Per, talonpoika Särkilahdella, Taivasalossa, 222—3, 266—7.
- Kolhois, ks. Kelhois.
- Köpu, Knuuti, lampuuti Siuntiossa, 21, 195.
- Korkyla (Kurkela?), Olof, lautakunnassa Halikossa (1429), 286.

Korp, Anders, vouti Uudellamaalla, 85, 93, 98.

Kostiain, Ingi, porvari Viipurissa, 76, 113.

Kranck, Mickel Berikinpoika, tullikirjuri Turussa (1555), 262.

Krep, Henrik, ks. Gröp.

Kristiern I, Ruotsin ja Suomen kuningas, 199.

Kristin, ks. Larsdotter.

Krok-suku (vaakunassa kolme keskeltä yhdistettyä koukkuu).

— **Klemet**, „finske Clemet skrifvare“, linnanvouti Savonlinnassa. († e. 1556), 19, 50, 114.

— **Olof [Martini]**, pappi, sittemmin Lempäälän ja Vanajan kirkkoherra, 96 t.

— **Peder**, vapaamies Finbyssä (c. 1450), 234.

Krouvi, Airik, talonpoika Taivassalossa, 267.

Kräkö'n suku (vaakuna: ankkuri kahden tähden välissä).

— **Bengta [Lydikintytär]**, n. Matti Knuutinpojalle (Creutz) Sarvlahdella, 224, 227.

— **Biritta [Lydikintytär]**, n. Arvid Dubbelle, 224.

— **Biritta [Niilontytär]**, synt. Munkebyn sukua, Lydik Laurinpojan vaimo, 224, 227.

— **Cecilia [Lydikintytär]**, 224.

— **Estrid [Lydikintytär]**, naimisissa, 224.

— **Johanna [Lydikintytär]**, n. Martti Poitzille, 224.

— **Karin**, Lydik Laurinpojan vaimo, 224.

— **Lars**, Kräkössä, 224.

— **Lydik Larsson**, (mainitaan 1511), 224.

— **Lasse [Lydikinpoika]**, 224.

— **?**, naitu Henrik Pentinpojalle (Dufva) Vekkoskella, 227.

— **Suneva [Lydikintytär]**, naimisissa, 224.

Kröp, ks. Gröp.

Kröpelin, Hans, Turun linnanvouti (1429?, 1439), 286.

Kulolan Hendrik, talonpoika Pöytyällä, 250.

Kurjalan suku, ks. Jönsson, Morten.

Kurki, Claes, Ylä-Satakunnan tuomari (1457—74), 27 t., 34, nimitetään tässä väärin Djekniksi.

— **[Elin Jönsintytär]**, synt. Stenbock (?), n. Klaus Kurjelle, joka hänet poltti (34).

[—] **Jöns Knutsson**, Laukon herra, Satakunnan ja Pohjanmaan laamanni (1535—68), 1, 17, 27 t., 28—30, 34, 57, 138, 150, 174, 252—3, 259—61, 298.

— **Karin**, synt. Fleming, n. Klaus Kurjelle, tämän ensimmäisessä naimisessa, 27 t.

[—] **Knut Ersson**, Satakunnan ja Pohjanmaan laamanni (1512—35), n. Elina Klauntyttären Kurjen, jonka nimen hänen jälkeläisensä ottivat, 298.

Kurki, Nils, talonpoika Kirkkonummella (1532), 222.
 Kutt, Oluf, laivanrakentaja Geflestä (1535—55), 223.
 Kuusikosken Pentti, talonpoika Pöytyällä, 250.
 Kylälän Tuomas, talonpoika Paimiossa, 293.
 Kyrö, Hans, raatimies Turussa, istuu linnanoikeudessa, 138.
 Kähäräinen, Hannus, talonpoika Lappvedellä (?), 44.
 Kälviäinen, Lasse, Bertil Jörenssoin palvelia, 43.
 Kärkisten suku, ks. Erlandsson, Henrik.
 Kärviäinen, Peder, vapaamies, 103, 123, 163.
 Kärviäinen, Eskil ja Jakob, porvareita Turussa, 281.
 Kōnkäinen, Pietari, talonpoika Uudellakirkolla (Viip. 1.), 32.
 Kōre, Hans, ks. Kyrö.

Labbe Nicu Lasse, talonpoika Espässa, 193.
 Laihiainen, Jussi, talonpoika Taipalsaarella, 40.
 Laitia (?), Henrik, talonpoika Paimiossa, 293.
 Lankis, Erik, talonpoika Mynämäellä, 222—3.
 Larentzdotter, Gertrud, vaimo Turussa (?), 69.
 Lars, prebendaatti Viipurissa, ks. Romer.
 Lars, Lapveden kirkkoherra, 78, 112.
 Larsdotter, Kirstin, Lassi Finnen ja Valborg Henrikint. Flemingin tytär, (vainajana 1555), 27 t., 68, 185.
 Larsson, Anders, vouti Uudellamaalla, 85, 93, 98.
 — Frans, vouti Satakunnassa, 100.
 — Hans [Björnram?], Raaseporin läänin vouti, 93, 204, 233.
 — Joen, vouti Pohjanmaalla, 100.
 — Lydik, ks. Kräkön sukua.
 — Matts, vouti, mestattu Tukholmassa (e. 1555), 59, 104, 125, 164, 184.
 — Nils, Hindhärin herra (c. 1450), 229.
 — Oleff, vapaamies Godelsössä, 120.
 — Östen, huovi (?) 133.
 Lauten, Henrik, huovi Kivennavassa 77, 114.
 Lavoinen, ks. Lovoinen.
 Lax-suku, ks. Bussilan sukua.
 Lehtiön, Jöns, talonpoika Köyliössä, 71, 258.
 Leercke, Michael, lautakunnassa Halikossa (1429), 286.
 Lehiköinen, Pavel, talonpoika (?) Savosta, 314.
 Leikainen, Olli, talonpoika Lappvedellä, 40.
 Leinoinen, Lassi, talonpoika Vesulahdella, 19.
 [Lejon], Björn Claesson, Lepaan herra, valtaneuvos, Hollolan tuomari († 1551), 1, 17, 36—8, 83, 104, 116, 124, 199—203, 207, 209 t., 236—7.
 — [Claes Hansson], Hattulan tuomari (mainitaan 1490), (38, 202).

[Lejon], Karin, synt. Stjernsköld, Lepaan rouva, Björn Klaunpojan leski, 1, 17, 36—8, 83, 115—6, 124, 173, 200—2, (204), 207, 209 t., 236—7.

— [?] Björnintytär], n. Juhani Maununpojalle, Brödtorpin herralle, 173.

Lempiskallio, Staffan, talonpoika Mynämäellä, 222—3.

Lempiäinen, Maunu, talonpoika Uudellakirkolla (Viip. 1.), 32.

Lempoisten Heikki ja Uoti, talonpoikia Taivassalossa, 267.

Lepaan suku, ks. Lejon.

Liesniemen suku, ks. Mickelsson, Nils.

Liffsländer, Lasse, Stensbölen herra (vaakuna: kolme ♪-tapaista merkkiä) 174, 205.

Liipoinen, Jons, lautakunnassa Halikossa (1429), 286.

[Lilje], Knut Andersson, Öknen herra (1527—47), ritari, valtaneuvos, nainut Märta Yrjöntyttären Stjernsköldin, 37, 104, 124, 164, 203, 235.

Lille-suku (vaakuna ja myöhempi nimi: „vildman“), 46.

— Anna, synt. Fleming, n. Olavi Lillelle, 27 t., 46, 180, 226.

— Arvid Olsson, Gammelbyn herra (1555), 27 t., 46, 174, 181, 226.

— Barbro Olsdotter, n. Torsten Henrikinpojalle, Villilän sukua, (46), 176, (180, 183).

— Olof [Pietaripoika], Tjusterbyn herra (1535), 46, 180.

— Tönne Olsson, Tjusterbyn herra (1555), 46, 174, 181, 232.

Lille Jören (= Jören Hindersson ?) raatimies Turussa, istuu linnan-oikeudessa Turussa, 138.

— Tomas, porvari Viipurissa, 77, 96 t., 114.

Lindelöf, ks. Erlandsson, Henrik.

Lind(v)esson, Claes, Kourulan herra, myöhempien Muolaan Hästesko- ja Sabel-sukujen kantaisä, 276.

Lommala, Lassi ja Markus, lautakunnassa Pöytyällä, 250.

Long, Anders, porvari Viipurissa, ennen munkki, 76, 114.

Longe Jöns, huovi Savonlinnassa, 174.

Lovoinen (Lavoinen ?), Erik, porvari Viipurissa, 75, 96 t., 113.

Lydiksson, Jakob, vapaamies Porvoossa (c. 1500), 228.

— Lasse, ks. Kräkön sukua.

Lähteenojan suku (vaakuna: käsi kurotettu yläpuolella olevaa kuuta ja tähteä kohti).

— Jören Jönsson, Lähteenojan herra, 117, 120. Vrt. Jönsson.

Magnus, piispa, ks. Stjernkors.

— piispa, ks. Tavast.

Maikkoisten Martti, talonpoika Räntämäellä, 62, 254.

Markus Mälsälässä, Maskussa (c. 1530), 103, 124.

Markusson, Jöns, Turussa, omistaa vapaatilan, 106.

Margareta, Spurilan rouva, ks. Spore.

— Viikin rouva, ks. Vestgöte.

Margret, Strömin rouva Taivassalossa, 120.

Mariet, Viborgin rouva, ks. Dufva.

Matti, pappi Hattulassa, 116, 299.

Matti Korveella, Lapin nimismies, 296—8.

Matti Nauttilassa, Liedossa (1526), 101, 122, 161.

Matti Päärnäspäässä, Halikossa (c. 1530), 102, 123, 162, 250 (?).

Mattsson, Anders, linnalainen Hämeenlinnassa, 116.

— **Augustinus**, ks. Finne.

— **Benkt**, vouti Karjalassa, 84, 92, 98.

— **Erik**, istuu linnanoikeudessa Turussa, 136.

— **Frans**, kunink. palvelia Viipurissa, 74, 96 t., 111.

— **Henrik**, vouti Vars.-Suomessa, 97.

— **Jakob**, Äyräpään nimismies, 78, 111.

— **Jakob**, vapaamies Salossa, 119.

— **Lasse**, linnankirjuri Kastelholmassa, 313.

— **Lasse**, vouti Vars.-Suomessa, 97.

— **Matts**, Holan herra, 1, 72, 78—9, 111.

Mattsson, Matts, vouti Savossa, 86, 92.

— **Seffred**, linnanvouti Viipurissa, 72, 78, 112.

— **Sigfred**, istuu linnanoikeudessa Turussa, 138.

Maula (Mauhila), Junni ja Staffan, talonpoikia Marttilassa, 146.

Meso, Larens, lautakunnassa Halikossa (1429), 286.

Mickel „klockare“, Siuntiossa, 196.

— maisteri ks. Agricola.

— pappi Paimiossa, 26, 190.

— Raisiossa, 125.

— pappi Raumalla, 107.

— Taivassalon kirkkoherra, ks. Karpalainen.

Mickelsson, Erik, vouti Vars.-Suomessa, 97.

— **Jakob**, Jääsken nimismies, 1, 72, 78, 96 t., 111.

— **Kristofer**, vouti Hämeessä, 95, 99.

— **Lasse**, kunink. palvelia, 204.

— **Lasse**, huovi Savonlinnassa, 174.

— **Nils**, Liesniemen herra (vaakuna: lilja ja sarvi), 129.

— **Tomas**, Uskelassa, nimismies Hollolassa, 271.

[**Mjöhund**], Bertil Jörensso, Yliveden (Strömsnäsin) herra, Lapveden vouti, venäläistulkki (1547—80), 1, 40—3, 74, 96 t., 111.

Mikkonen, Jöns, talonpoika Lemussa, 49, 153—4.

Monikkalan suku (vaakuna: kolme sädetä).

— **Johan Knutsson**, kunink. palvelia, 116, 209—11.

— **Knut**, „gamble Knut skrifvare“, tuomari Hämeessä († e. 1556) (1, 70, 77, 114?), 116, 209—11, 218, 238.

Monoisten Jakob ja Markus, talonpoikia Mynämäellä, 222—3.

Multiain, Eskil, porvari Viipurissa, 79.

— **Karin**, edellisen leski, 79.

Munkebyn suku, ks. Dufva.

Muntti, Jöns, talonpoika Köyliössä, 259.

Muurilan suku.

— **Brita [Hakonantytär]**, synt. Slangin sukua, Olavi Hannunpojan vaimo, 27 t.

— **Erik Olsson**, Turussa, 27 t.

— **Olef Hansson**, Muurilan herra (1555), 27 t., 257.

Mäns, piispa, ks. Tavast.

Mänsson, Erik [Ulfsparre], Broxvikin herra, istuu linnanoikeudessa Turussa, 134, 138.

— **Henrik**, vapaamies (?) Porvoossa, 227.

— **Johan**, Brödtorpin herra, ks. Ahtisten sukua.

— **Jöns**, vouti Uudellamaalla, 191.

— **Jöns**, Viipurin pitäjässä, 74, 112.

— **Jören**, ent. vouti Hämeessä (?), 116.

— **Nils**, vouti Vars.-Suomessa, istuu linnanoikeudessa Turussa, 87, 94, 97, 135, 144.

— **Nils**, Sauvossa, naimisten kautta tullut vapaasäätyyn, 109.

— **Peder**, nimismies Jääskessä, 30, 79, 110.

— **Peder** (= edellinen ?), Taipaleen nimismies, 112.

— **Per**, Bastössä, 175—80.

— **Tuve**, ks. Natt och dag.

Märtensson, Bengt ja Hans, Hämeen ja Uudenmaan rajain tarkastusmiehinä (c. 1450), 234—5.

— **Eskil**, Jannilan herra, 70—1, 152.

— **Matts**, laamanni, ks. Djekn.

— **Matts**, Hertugnäsissä, 80, 168.

— **Olof**, ks. Jägerhorn.

— **Olof**, munkki Naantalissa, 102, 123, 162.

Mänsälä, Knut, talonpoika Marttilassa, 146.

Märkäläinen, Joan, Lauri, Nils, Olli, Paavali, talonpoikia Lappvedellä 40—1.

Mölie, Matti, talonpoika Tennilässä (?) 143.

Möller (= Mylläri), **Hindrik**, raatimies ja myöhemmin pormestari Turussa, istuu linnanoikeudessa, 138.

— **Peder**, talonpoika Lappvedellä, 70.

Naska(r)la, Povel Henriksson, talonpoika Paimiossa (1544), 293.

— **Giertru**, hänen leskensä, 292.

Natt och dag, Biritta Tuvesdotter, neiti, Porvoossa, 229, 244.

— **Margreta Tuvesdotter**, n. Jaakko Pentinpojalle (Dufva), 225—6.

Natt och dag, Måns Johansson, Bron herra, ritari, valtaneuvos, († 1555 Viipurissa), 214.

— **Tuve Månsson**, Porvoon kartanossa, (mainitaan 1464), 225—6.

Nebb, Nils, ks. Helsing.

Neuvoinen, Paavali, talonpoika Uudellakirkolla (Viip. l.) 32.

Nieminen, Matti, lampuuti Taipalsaarella, 45.

— **Pietari Mikonpoika**, talonpoika Taipalsaarella, 40, 45.

Nilsson, Biriël, valtaneuvos, ks. Grip.

— **Henrik**, linnalainen Hämeenlinnassa, Juhani Knuutinpojan talonvouti, 115, 211, 236, 238.

— **Isak**, ks. Baner.

— **Jakob**, pitää olla Mickelsson, Jakob.

— **Johan**, istuu linnanoikeudessa, 136, 138.

— **Josep**, vouti Karjalassa, 92, 98.

— **Knut**, vapaamies Autisissa, 118.

— **Måns**, ks. Ahtisten sukua ja Stjernkors.

— **Måns**, vapaamies Sauvossa, 128.

— **Per**, talonpoika Lahdella Hollolassa, käy kuninkaissa valittamassa (1554), 272.

— **Per**, Hultassa Sundissa, 313.

— **Per**, vapaamies Viipurissa, 41, 78, 112.

— **Per**, Munkebyssä, ks. Dufva.

— **Simon**, linnankirjuri Hämeenlinnassa, 115.

— **Simon**, pormestari Turussa, istuu linnanoikeudessa, 118, 138.

— **Tomas**, vapaamies Boxbackassa, 80, 168.

— **Tomas**, huovi (sama kuin edellinen?) 241—2.

Normann, Jörgen, maisteri, valtaneuvos (1547), 286.

Nousia venäläinen (s. o. karjalainen) 154—60.

Nuhia, Eskil, talonpoika Raisiossa, 282.

Nylänning, Jakob, istuu linnanoikeudessa Turussa, 136, 138.

Olavi, Morten, maisteri, kuninkaan seurassa, 203.

Olef, pappi Kokemäellä, 258.

— pappi Porvoossa, 206, (245).

— **Pepotissa**, ks. Ollongren.

Olof, Muurilassa, ks. Muurilan sukua.

[**Ollongren**], **Cicilia** (Engelbrektintytär?), Pietari Niilonpojan vaimo, 81, 170, 225.

— **Henrik Olsson**, **Pepotissa**, 228—9.

— [**? Niilontytär**], **Hindhärasta**, n. edelliselle, 229.

— **Nils Olsson**, **Pepotissa**, 228.

— **Nils Persson**, **Pepotin herra**, vouti Uudellamaalla ja Hämeessä, tuomittu hirteen (1556), 1, 65—6, 81, 134—5, 141—4, 170, 191, 199, 228—9, 270—1.

Ollongren, Olef, Pepotissa, 228.

- Per Nilsson, Pepotin herra, 228.
- Ragnild, synt. Munkebyn sukua, Niilo Olavinpojan vaimo, 228.
- Ögerd [Henrikintytär], n. Anders Tordinpojalle, 229.

Olofsdotter, Lucia, ks. Skelge.

Olofsson, Anders, [Bröms], lainopin tohtori, († 1560), 134, 138.

Olsdotter, Anna, Balkkisissa, Bertil Hokoninpojan (Slangin) leski, 68, 171—2, 186.

Olsson, Arvid, ks. Lille.

- Bengt, ks. Dufva.
- Erik, ks. Muurilan sukua.
- Erik, ks. Stålarin.
- Gregers, Skinnarebackan herra, 81, 170.
- Hans, vouti Hämeessä, tuomittu hirteen, 134—8.
- Henrik, ks. Horn.
- Henrik, ks. Ollongren.
- Jakob, ks. Horn.
- Johan [Gyllenhorn], Hackestan herra, valtaneuvos (1545), 203, 235.
- Johan, ks. Stålarin.
- Matts, porvari Viipurissa, 76, 114.
- Mickel, Helsingin tykönä, 248—9.
- Nils, ks. Ollongren.
- Per, ent. porvari Geflessä, huovi, 39—40.
- Tomas, ks. Groot.
- Tönne, ks. Lille.

Onnikkamäki, Erik, nimismies Taivassalossa, 295.

Oravainen, Pietari, talonpoika Uudellakirkolla (Viip. l.), 32.

Orla (Urola ?), Hindrik ja Peter, talonpoikia Rantämäellä, 147.

Ossekorva, Henrik, talonpoika Uudellakirkolla (Viip. l.), 32.

Paakk(o)ila, Henrik, pormestari Helsingissä, 205, 296.

- Matti, talonpoika Paimiossa, 293.

Paalainen, Lauri, talonpoika (?) Savosta, 314.

Paavola, Jöns, talonpoika Nousiaisissa, 256.

Pahaniemi, Jakob, talonpoika Raisiossa, 282.

Palolaisten Markus, talonpoika Mynämäellä, 222—3.

Parma, Hannus Juhaniinpoika, Bertil Jönsinpojan palvelia, 44.

Pauli, Bertoldus, kappalainen ja lukkari Jämsässä, 301—3.

Peder, kirkkoherra Viipurissa, ks. Soroi.

- Brändössä (?Träskändassa?), Hämeen ja Uudenmaan rajain tarkastusmiehenä (c. 1450), 234—5.
- Rikalassa, Halikossa (c. 1530), 102, 123, 163.

Peder, Sildvikissä Porvoon pitäjässä, Hämeen ja Uudenmaan rajain tarkastusmiehenä (c. 1450), 234.

— ks. Skrifvare.

Pedersdotter, Margreta, nunna, ks. Hevonpään sukua.

Pedersson, vrt. Persson.

— **Christiern**, ks. Jägerhorn.

— **Jakob**, vouti Savossa, 93, 99.

— **Jakob**, huovi Savonlinnassa, (sama kuin edellinen?), 174.

— **Lassi**, porvari Viipurissa, 75, 113.

— **Matti**, porvari Viipurissa, 75, 113.

— **Nils**, Pepotin herra, ks. Ollongren.

— **Pelle**, vouti Hämeessä, 1, 69–70, 199–200, 208.

— **Ragvald**, vouti Satakunnassa, 100.

Pehula, Matti, talonpoika Köyliössä, 259.

Pelegrim, Jesper, talonpoika Pernajassa, 231.

Pelkoinen, Martti, talonpoika Lappvedellä (?), 41.

Pepotin suku, ks. Ollongren.

Persson, vrt. Pedersson.

— **Anders**, tuomari Vehmaalla (1534), 104, 124, 164.

— **Anders**, linnalainen Viipurissa, 34.

— **Björn**, ks. Bäät.

— **Bricius**, vapaamies Taivassalossa, 121.

— **Erik**, vapaamies Boxbackassa, 80, 168.

— **Henrik**, vapaamies (?) Norrköpingissä, 203, 205.

— **Henrik**, pappi Finströmissä (1533–35), 178–9.

— **Lasse**, vouti Hämeessä (?), 132.

— **Nils**, ks. Ollongren.

— **Nils**, Holmin herra, istuu linnanoikeudessa Turussa, 134, 138.

— **Tomas**, kunink. palvelia Ahvenanmaalla, 311.

Peräinen, Henrik, talonpoika Paimiossa, 293.

Petri, Eshbjörn, P. Sigfridin prebendaatti Turussa (1368), 56.

— **Johannes**, tuomioprovasti Turussa († 1547), (vaakuna: lintu ylä- ja kolme tähteä alapuolella), 61, 147, 185.

Philpusson, Erik, Brändössä, talonpoika, omistaa vapaamaata, 80, 168, 204.

— ks. Ahtisten sukua ja Jägerhorn.

Pinomäki, Klemet, Liedon nimismies, 130.

Pipare, Erik, lautakunnassa Halikossa (1429), 286.

— **Larens**, Halikossa (c. 1390), 286.

Pitkonen, Antti, talonpoika Taipalsaarella, 78, 112.

Pitkäniityn Jöns, talonpoika Pöytyällä, 250.

Pohjalanpoika, Lauri, talonpoika Lappvedellä, 45.

Pojje, Nils, ks. Boije.

Poitz, Johanna Lydikintytär, Kräkön sukua, Martti Poitzin vaimo, 224.

— **Morten**, vapaamies Poitsilassa, 224.

Polsu, Jöns ja Lassi, talonpoikia Köyliössä, 259.

Pornaisten suku.

— **Jakob [Matinpoika?]**, oli naimistensa kautta päässyt aatelis-säätyyn, 108, 119 (?).

— **Kirstin**, edellisen vaimo (?), 119.

Posa-suku (vaakuna: käsi pitävä nuolen lävistämää sydäntä).

— **Nils [Knuutinpoika]**, Äyräpään vouti (1551—3), 1, 45—6, 77—8, 111.

— **Sefred [Knuutinpoika]**, (main. 1539—55), 77, 113.

Posse, Birgitta Göstafsdotter, seuraavan vaimo, synt. Sture, 109.

— **Knut**, Viipurin linnanhaltia (1496), 109.

— ks. Posa.

Prydz, Lasse, profossi, istuu linnanoikeudessa Turussa (1556), 136, 138.

Pulkki(nen), Pentti, talonpoika Suursavossa, 237.

Punittu, Hindrik, talonpoika Pöytyällä, 239.

— **Hindrik Hindersson**, Pöytyällä, 279—80.

— **Margreta**, Hindrikintytär, naitu Jakob Breidilälle, 239, (250, 279—80).

— **Sigfred**, Hindrikinpoika, ks. Bonde.

Purhalan (Purenhla) Markku, talonpoika Marttilassa, 146.

Putkoinen, Matti, talonpoika Uudellakirkolla (Viip. 1.), 32.

Pälsson, Frelle, ks. Frille.

Pävelsson, Lydik, vouti Uudellamaalla, 80, 93, 98, 168.

— **Matts**, Kemiössä, naimisten kautta tullut rälssisäätyyn, 109.

— **Siffred**, neljännesmies Vihdissä, 277.

Päsämäen Heikki, Matinpoika, Raumalla, 288—9.

Pölsä, Lauri [Jönsinpoika], maisteri (Greifswaldissa 1482), Porvoon kirkkoherra (1488—93), 23, 102, 123, 163.

Ragvaldsson, Matts, vouti Savossa, 93, 99.

Rahi, Matias, sotamies, 295.

[Ram], Biritta Johansdotter, Tuorlahden rouva, synt. Fleming, Torsten Salmoninpojan leski, 27 t., 73, 129, 166, 173.

— **[? Torstenintytär]**, naitu Ragvald Halvardinpojalle, (129, 173).

— **Måns Torstensson**, 27, t., 236.

— **Torsten Salmonsson**, Tuorlahden herra (c. 1525—50) 1, 73, 129, 166, 263.

Rankoisen suku, ks. Fincke.

Redelen (Rääätälän?) Morten, talonpoika Lemussa, 49, 153—4.

Rekoinen, Martti, talonpoika Marttilassa, 144.

- [Renhufvud], **Sten Hindriksson**, Piikkiön tuomari (c. 1475), 62, 254. Vrt. Finne.
- Resnär, Mickel**, istuu linnanoikeudessa Turussa (1556), 135, 138.
- Riihikosken Sifred**, talonpoika Pöytyällä, 250.
- Rikkinen, Antti, Bertil ja Pekko**, talonpoikia Lappvedellä (?), 40—1.
- [Risbit], **Biritta Hindersdotter**, n. Tönne Olavinpojalle (Vildeman), 226.
- **Claes Hinderesson**, (main. 1555—73), 81, 169, 227.
- **Ebba, Näsin rouva** (1555), synt. Dufva-sukua, n. Henrik Risbitille, 225—7.
- Rodangu**, ks. Rudanko.
- Rok, Peder**, ks. Krok.
- Romer, Lars**, pappi, Katariinan prebendaatti Viipurissa (c. 1535), 39, 264.
- Rottinen, Heikki**, talonpoika Uudellakirkolla (Viip. I.), 32.
- Rud, Otte**, tanskalainen päällikkö (1509), 130.
- Rudanko, Joan**, talonpoika Kokemäellä, 283—4.
- Ruonakallio, Mickel**, talonpoika Mynämäellä, 222—3.
- [Ruuth], **Per Jönsson**, nimismies Porvoossa, vapaamies, 80, 151, 168, 228. Ks. myöskin Jute, Jöns.
- Rääf**, ks. Andersson, Erik.
- Sabel-suku**, ks. Lindvesson, Claes.
- Saikkoinen, Martti**, talonpoika Taipalsaarella, 40, 43—4.
- Sairoinen, Matti**, talonpoika (?) Savosta, 314.
- Saka-Jöns** (c. 1500), Espässa, 221.
- Salmi, Antti**, Viipurin pitäjässä, 2.
- Salmonsson, Torsten** ks. Ram.
- Sarve Jöns, Pernajassa, Sarvlahdella** (?) (c. 1525), 230.
- **Madelin**, edellisen sisar, naitu Mickelspiltomiin, 230.
- Savolainen, Lars**, pappi (c. 1540), 25, 188.
- **Pietari**, lampuoti Uudellakirkolla (Viip. I.), 33.
- Seffredsson**, ks. Sigfredsson.
- Seppinen, Johan**, talonpoika Taipalsaarella, 40.
- Severin, Hauhon kirkkoherra**, ks. Juustinen.
- Sigfred, Laukossa**, vapaamies Perniössä (1530), 101, 122, 162.
- Sigfredsson, Matts**, Baggenäsin herra, vouti Uudellamaalla, tuomittu hirteen (1556), 65, 84, 92—3, 98, 134—5, 141—4, 174, 230—1, 243, 271—2.
- Simala, Jören ja Matti**, talonpoikia Marttilassa, 146—7.
- Simonsson, Henrik**, Tokilan herra (1548), 1, 67, 105, 125, 165.
- **Henrik**; (luult. sama kuin edellinen), Karunan herra (1555—73) (vaakuna: kaksi tammenoksaa terhoineen ja tähtiä), 129.
- Skalm, Anna**, ks. Kijl.
- **Erik**, porvari Turussa (vainajana 1555), 256.

- Skalm, Hans**, vouti Karjalassa, 92, 98, 151, 278.
 — ks. Henrik Korpolahdella.
 — **Martta**, synt. Stjernkors, Erik Skalmin leski (1555), 256.
- Skelge, Jeppe**, Sauvossa (1414), 57.
 — **Lucia Olavintytär**, naitu Henrik Klaunpoika Djeknille, 57—9.
- Skeppare, Hans**, ks. Bussilan sukua.
- Skinneri Lassi**, lampuoti Siuntiossa, 196.
- Skrifvare, Anders**, Viipurissa, 77, 96 t., 114.
 — **Biriël**, toimittaa verontasoituksen Suomessa, 256.
 — **Erik**, Porvoon seuduilla, 241.
 — **Eskil**, ks. Klemetsson.
 — **Henrik**, Dönsbyssä, ks. Hästesko.
 — **Henrik**, Kesoisissa (c. 1510), vouti, 22, 102, 122, 162.
 — **Henrik**, ks. Viborg.
 — **Joen**, 80, 167.
 — **Klemet**, ks. Krok.
 — **Knut**, alivouti Viipurissa, 1, 70, 77, 114.
 — **Knut**, „gamble Knut skrifvare“, ks. Monikkalan sukua.
 — **Mickel**, Harvialan herra, 115.
 — **Peder**, „gamble“, tuomari Äyräpäässä, 1, 30, 50, 77, 96 t., 113.
 — **Peder**, vouti Karjalassa (= edellinen?) 84, 98.
 — **Pävel**, vouti Hämeessä, 93, 99.
 — **Tomas**, (1537), 63, 104, 125, 165.
 — **Tomas**, ks. Bertilsson.
- Skropeling, Hans**, ks. Kröpelin.
- Skräddare, Anders**, porvari Viipurissa, 41.
 — **Augustinus**, vouti Karjalassa, 92.
 — **Lasse**, porvari Turussa (vainajana 1555), 290.
 — **Pävel**, porvari Viipurissa, 75, 113.
- Skytte, Matts**, vapaamies Kemiössä (1555), 251.
 — **Morten**, Turun piispa, 34.
- Skägge, Lasse**, talonpoika Jomalassa, 71, 153.
- [Slang], **Anna Olofsdotter**, Näsistä, naitu seuraavalle, 68, 171—2, 186.
 — **Bertil Häkonsson**, (vainajana 1555), 27 t., 68, 171—2, 185—6.
 — **Brita** (Hokonintytär?), naitu Olavi Hannunpojalle Muurilassa, 27 t.
 — **Erik Häkonsson**, Viurilan herra (1550—78), käyttää aikaisemmin vaakunassaan liljaa, 1, 27 t., 67—9, 130, 172, 185—6, 278.
 — **Valborg**, synt. Fleming, naitu Hokon Tidemaninpojalle (Slang) 27 t., 67—8, (171).
- Slatte-suku** (vaakuna: tähti kuunkasvojen yläpuolella), 16.
 — **Anders** [Kustavinpoika], Alasatakunnan tuomari (1520-luvulla), 16, 101, 122, 161.
 — **Jören**, Sten Sture vanhemman aikana, 16.

- Slatte, [Margareta Kustavintytär], naitu Gödik Finckelle, (1526), 16, 122.
- [Margret], Anders Slatten leski (1526), 101, 122, 161.
- Sluck, Erik, vapaamies 30. (Tästä suvusta polveutuu Suomen Stälhandske-suku).
- Smed, Peder, talonpoika Halikossa (1429), 286.
- Smälänning, Anders, kunink. palvelia Ahvenanmaalla, 311.
- Snakenborg, ks. Hindersson, Ulf.
- Sokan Simo, porvari Raumalla, 289.
- Sonesson, Erik, ks. Footangel.
- Sonkki, Simon Nilsson, entinen porvari Raumalla (ehkä sama kuin Sokan Simo), 296.
- Sonni, Dordei, seuraavan leski (1555), 288.
- Olef, porvari Raumalla, 288.
- Soraisten suku (vaakuna: oksa ja kolme lehteä).
- Johan [Jaakonpoika], Soraisissa ja Koskella, 27 t., 28, 105—6, 166.
- [Karin Hannuntytär], synt. Fleming, naitu Jaakko Henrikinpojalle Soraisissa, 27 t.
- Sordi, Hindrik, Harvialan herra (tällä tarkoitetaan silminnähtävästi valtaneuvos Henrik Pietarinpoika Svärdiä, joka mainitaan vv. 1418—36 ja kuoli v:n 1440 paikoilla), 209 t.
- Soroi, Peder, kirkkoherra Viipurissa, 76, 114.
- Soukkaisten Pietari, Raumalla, 288.
- Sparre, Hebla Siggesdotter, n. Eerik Flemingille, ks. Fleming.
- [Ingeborg Siggesdotter], n. Krister Klauunpoika Hornille, (264).
- Spetz, Nils, 142.
- Spinek, Mickel, istuu linnanoikeudessa Turussa (1556), 138.
- Spore-suku, 36.
- [Cicilia], synt. Fleming, toisella kertaa naitu Jöns Sporelle (epäilemättä tämänkin toisessa naimisessa), 27 t.
- Erik, Hyvikkälän herra, tuomari Hattulassa, ottaa äitinsä Magdalenan mukaan Spore-nimen ja kilven, († 1565), 1, 17, 59—61, 110, 116, 174, 184, 191, 197—8, 204, 212, 218, 232—3.
- Jöns, „gamble Jöns Spuri“, (mainitaan 1455—86), (27 t.), 59, 184.
- Magdalena Jönsintytär, n. Naantalin porvarille Jaakko van Bergenille, 59, 184.
- Margareta Jönsintytär, Spurilan rouva, n. Krister Pietarinpojalle (Jägerhorn), 27 t., 59, 184.
- Peder Jönsinpoika, Mälkilän herra (1552), 1, 27 t., 66, 152. 293.
- Torkel Jönsinpoika, 59, 184.
- Spuri, Spuru, ks. Spore.
- Staffansson, Jöns, nimismies Hattulassa, 116.
- Matts, porvari (?) Viipurissa, 77, 96 t., 114.

Stensson, Sten, ks. Bjelke.

[Stjernkors-suku], Särkilahdella, 21, 266.

- Göstaf Nilsson, Särkilahden herra, 222—3, 266—8.
- Karin, synt. Kirves, n. Niku Pietarinpojalle, 266.
- Magnus Nicolai, piispa, 21, 266.
- Martta [Niilontytär], n. Erik Skalmille, 256.
- Mäns Nilsson, Ristiniemen herra, 266—8.
- Nils Pedersson, n. s. Kiukku-Niku, Turun pormestari, (1496), 266.
- Peder, maisteri, ks. Särkilaks.
- Pável Nilsson, Sääksmäen kirkkoherra, 266—8.

[Stjernsköld], Karin Göransdotter, n. Björn Klauunpojalle (Lejon), ks. Lejon.

Store Engelbrekt, porvari Viipurissa, 76, 96 t., 113.

Stubbe, ks. Jakobsson, Olef, ja Frille, Biritta.

Sture, Birgitta Gústafsdotter, ks. Posse.

- Sten, vanh., valtionhoitaja, 2, 16, 112.
- Sten, nuor., valtionhoitaja, 176, 179.

Stut, Magnus, vanha huovi, 295.

[Stälarm]-suku, 36.

- Bote Bengtsson, Kiialan herra (c. 1450), 234.
- Erik Arvidsson, Grabbakan herra († 1566), 1, 17, 28, 57, 96, 150, 174, 207, 277.
- Erik Olsson, Kiialan herra, linnanvouti Hämeenlinnassa, tuomari Itä-Uudellamaalla (main. 1530—60), 1, 17, 57, 63—6, 80, 104, 125, 151, 165, 169—70, 174, 191, 199, 204, 234, 240—4, 247, 263, 270.
- Johan Olsson, Drägsbyn (nyk. Drägsbyn) herra, tuomari Itä-Uudellamaalla (1555), 17, 57, 63, 65, 80, 151, 169—70, 174, 206, 243, 245.
- Olof Eriksson, tuomari Porvoon kihlakunnassa (c. 1510), (64, 240), 249.

Suomalainen, Pietari, talonpoika Lappvedellä (?), 41.

Svarfvere, Peder, talonpoika Korpossa, 300.

Svart, Jakob, porvari Turussa, 117, 120.

- Märta, seuraavan leski, 104, 124, 164.
- Olof, porvari (?) Turussa, 104, 124, 164.
- Peter, (1555), 230.

Svenske, Jöns, huovi (?), 132.

- Per, Hämeenlinnan isäntä (1530), 149.

Svensson, Erik [Ollon?], Haikon herra, Helsingin kartanon vouti, († 1561), 81, 169, 190—1, 203, 247—8.

- Erik, 154, lue: Sonesson.
- Nils, ks. Hevonpään sukua.

Svärd, Henrik, ks. Sordi.

Syndergelt, Marcus, kylänvouti Helsingissä (1554), 205.

Säländsfare, Jören, Sauvossa, naimisten kautta tullut vapaasäätyyn, 109.

Särkilahden suku, ks. Stjernkors.

Särkilaks, Peder, maisteri (1526), 101, 122, 161.

— Peder (= Kokas), talonpoika Taivassalossa, 222—3, 266—7.

Tapala, Tomas, talonpoika Marttilassa, 145.

Tarimaan Paavali, nimismies Janakkalassa, 212.

Tasainen, Henrik, vapaamies (?) 17.

Tavast-suku, 36.

— Magnus Olavi, piispa, 101, 161, 175 (?).

— Olef Niilonpoika, valtaneuvos, tuomari Hauhossa (1458), 199.

Tavast, Lasse Olefsson, Turussa, 148—9.

Teitti, Jakob Laurinpoika, tämän valitusluettelon tekijä, sitt. kaupunginkirjuri Turussa (main. 1547—96), 26, 81, 136, 138, 144*, 156, 167, 183, 190*, 194, 250, 287, 301.

Tekkala, Heikki, Jesper ja Peder, talonpoikia Röntämäellä, 147.

Tidekesson, Tideke, Tavisissa (1413), 56.

Tilloinen, Olef, talonpoika Tennilässä, 213.

Tjälfvesson, Jöns, Hämeen ja Uudenmaan rajain tarkastusmiehenä (c. 1450), 234—5.

Tomasson, Hans, kunink. kamreeri, 132, 136—42.

— Jakob, istuu linnanoikeudessa, Kappelstrandin sukua (?), 136.

— Simon, ks. Kappelstrandin sukua.

Tordsson, Anders, vapaamies (c. 1510), 229.

Torkilsson, Jöns, lautakunnassa Halikossa (1429), 286.

— Nils, ks. Kankaanpää.

Torstensson, Larens, ks. Villilän sukua.

— Måns, ks. Ram.

[Tott], Anna [Hannuntytär], n. Henrik Bidzille, 104, 117, 120, 125, 164

— Åke Claesson († 1531), nainut Krister Klaunpoika Hornin lesken, Ingeborg Sparren, 102, 123, 163.

Toveri Valborg, Knut skrifvaren „frencke“, 210.

Trolle, Arvid, käy Suomessa tarkastusmatkalla (1537), 63, 104, 125, 165.

Trottesson, Olof, aviotonta Eka-sukua, Ahvenanmaan, sitten Turun linnan vouti (1552), 1, 69—71, 110, 152—3, 173, 177, 223, 284—5.

Tulkkila, Matti, talonpoika Raisiossa (1414), 56.

* Kirjaimet J. L. T. merkitsevät epäilemättä „Jacobus Laurentii Teitus“.

Turesson, Erik, Nils ja Sten, ks. Bjelke.
 Tuvesdotter, Margreta, ks. Natt och dag.
 Tysk, Henrik, vouti Undellamaalla, 85, 93, 98.

Ulfsparre, ks. Månsson, Erik.
 Urola, ks. Orla.

Vahavainio, Jakob, talonpoika Pöytyällä, 250.

Vainionperä, Markus, sotamies, 295.

Vakkala, Erik, nimismies Vesilahdella, 298.

Valaskallio, Anders ja Knut, talonpoikia Mynämäellä, 222—3.

Valborg, vaimo Hertugnäsissä, 80, 168.

Vargh, Joen, huovipäällikkö, 132—4.

Vasil, kultaseppä, venäläinen kauppias Viipurissa, 34.

Vatsialan suku, 282.

— Anders, 282.

— Biritta Antintytär, naimisissa erään Hindrikin kanssa, 281—2.

— Hindrik Ollinpoika, 281—2.

— Karin Antintytär, naimisissa, 282.

— Mariet, synt. Rymättylästä, Vatsialan Antin vaimo, 281—2.

— Olef Hindrikinpoika, perii osan Vatsialaa äitinsä jälkeen
 281—2.

Venden, Olli, porvari Viipurissa, 77, 96 t.

Vennä, Jakob, nuorempi, maisteri, pappi Turussa (1530), 103, 124, 163.

Vesikoski, Calixtus, Jöns, Lauri, Tomas, talonpoikia Loimaalla, 292—4.

Vestfal, Johannes, Turun kaniiki (1365), sitten piispa, 55.

Vestgöte, Anders, Turun linnan haltia (1530-luvulla), 161.

— Jöns Pietarinpoika, Vääksyn herra, tuomari Hämeessä, 103,
 110, 123, 163, 174, 217.

— Margareta Jönsintytär, Viikin rouva, Anders Vestgöten leski,
 115.

Viborg, Henrik, kirjuri, 1, 69.

— Lasse, Ivar Flemingin ja Maunu Niilonpojan palvelia, 28, 46,
 180, 184.

— Matts, istuu linnanoikeudessa Turussa, 136.

— Morten, ks. Jönsson.

Vilan Peder, Halikossa, 291.

Vildeman, ks. Lille.

Villilän suku, (vaakunassa 16 ruutua), samaa juurta kuin Geet-suku
 47, 181, 184.

— Anna Torstenintytär, kuoli Naantalin luostarissa, 46, 183—4.

— Barbro, synt. Lille, n. Torsten Henrikinpojalle, (46), 176, (186),
 (188).

Villilän suku, Larens Torsteninpoika, Hämeenkyrön pappi, 46, 48, 180, 182, 187.

— Torsten Björninpoika, vouti (c. 1485), 46, (182), 184.

— Torsten Henrikinpoika, Autisten herra, oli äitinsä Torsten Björninpojan tyttären mukaan ottanut vaakunan, Kastelholman haltia (1547–55), 1, 46–8, 106, 174, 176, 180–4, 305.

Viloi, Morten, porvari Turussa, laivankirjoittaja, 148–9, 261–2.

Vilpa, Olli, talonpoika Uudellakirkolla (Viip. l.), 33.

Vundranck, Lasse, Köyliössä, 258.

Yl(i)kylä, Lauri, talonpoika Räntämäellä, 49.

Ylkinen, Lauri, talonpoika Taipalsaarella, 41.

Åken, Peter van, 268.

Åkesson, Jören, 109.

Ållongren, ks. Ollongren.

Ätte, Jöns, talonpoika Lappvedellä, 44.

Örnefot, ks. Karlsson, Erik.

II. Paikannimien luettelo.

Aarlaks, asumakartano Mynämäellä, 28, 106, 174.

Aattola, Nousiaisissa, 58.

Abborrfors, koski ja lohenkalastuspaikka Pyhtäällä, 81, 91, 169, 224 t.

Abborrtjena, rajapyykki Siuntiossa, 222.

Abo, ks. Åbo.

Adrelaks (nyk. Årlaks), Piikkiössä, 101, 122, 125, 162.

„Aff(we)jerffvi“, Äyräpäässä (Ahijärvi? nyk. Kivennavassa), 5, 229 t.

Ahtis, asumakartano Lemussa, 21.

Ahvio ja Ahvis, koski ja kylä Pyhtäällä, 5, 91, 224 t.

Ailois, Raisiossa, johon Naantalın luostari rakennettiin, 58–9.

Aitokallio, rajapyykki Janakkalassa, 209 t.

- Akaan pitäjä**, 86, 94—5, 99, 288.
Akkois, Maskussa, 58.
Alajoki, niitty Tennilässä, 275.
Alasjärvi, Salossa, 145.
Alasomes, Viipurin pitäjässä, 75, 113.
Aleglo (nyk. Elgö?), saari Pohjalla, 149.
Alasastmala, ks. Sastmala.
Alasatakunta, ks. Satakunta.
Altenmaa, Taipalsaarella (?), 78, 112.
Altersten, rajapyykki Porvoon pitäjässä, 242.
Amundsö, Ingåssa, 150.
Andersböle, Jomalassa, 178.
Andoila, Vehmaalla, 106.
Ani(ai)s, Salossa, 291.
Aniala, Jämsässä, 69.
   — Pyhtäällä, 127, 224 t.
Aningais, Röntämäellä, 51, 55, 58.
Ankapora (Angeborg), koski ja lohenkalastuspaikka Kymijoessa, 90,
   224 t.
Anneby, Siuntiossa, 196, 222.
Ardenkorpio (nyk. Arrankorpi), Lammilla, 37, 201, 209 t.
Armila, Lappvedellä, 40, 78, 112.
Arola, (l. Aro), Raisiossa, 51, 56.
   — Röntämäellä, 49.
Ar(o)lammi, Lopella, 60, 197, 232.
Asikkala (Askala), kylä Hollolassa ja hallintopitäjä, 38, 88.
   — Raisiossa, 56.
Asteljoki, kuninkaankartano Perniössä, 94.
Astonkivi, rajapyykki Janakkalassa, 233.
Atikkala (Antikkala? Mynämäellä), 58.
Aulo, ks. Oulu.
Autiasilta, rajapyykki nyk. Tuusulassa, 202, 205.
Autis, asumakartano Lemussa, 106.
   — Rymättylässä, 118.
Auvais, Pöytyällä, 148, 148 t.
   — Röntämäellä, 147.
- Backa**, Siuntiossa, 196.
Baggenäs, asumakartano Pernajassa, 174, 231.
Balkkis, asumakartano Vehmaalla, 69, 171—2, 185.
Balsböle, Pernajassa, 230.
Bamsila, Halikossa, 102, 123, 163.
Bästö, Finnströmissä, 175—80.
   — Ingåssa, 150.

- Bengtby, Tenholassa, 15.
 Bengtsby, Porvoon pitäjässä, 64, 240.
 Bengtelä, l. Benttilä, ks. Penttilä.
 Bergö, saari Sundissa, 313.
 Berttilä, nyk. Nurmijärvellä, 209.
 Birkenäs, Kokemäellä, 284.
 Birkie, Bircke, ks. Pirkiö.
 Birkistobbe, rajapyykki Siuntiossa, 222.
 Birkkala, ks. Pirkkala.
 Bispala, ks. Pispala.
 Bjerno, pitäjä, 52, 55, 85, 94, 97, 101, 122, 162, 228—9, 257, 291.
 — kuninkaankartano, 85, (94).
 Björnträsk, Siuntiossa, 195.
 Blindör, rajapyykki Porvoon pitäjässä, 247—8.
 Bläsilä, l. Bläsaby, Siuntiossa, 21, 28, 194—6.
 Bodom, Espässa, 193.
 Boet (l. Bosgård), Porvoon pitäjässä, 151.
 Bokkola, Liedossa, 281.
 Bollsböle, Kemiössä, 49, 269.
 Bondeby, Kirkkonummella, 222.
 Borgå, joki, 91.
 — kaupunki, 79—80, 151, 168—70, 206, 227—9, 243—4, 248.
 — kihlakunta, 64, 240.
 — kuninkaankartano, 84, 92, 142, 151, 225.
 — linna, 79, 152.
 — lääni, 1, 65, 92, 204, 214, 216, 270.
 — pitäjä, 13, 53, 57, 63—6, 81, 84, 91—2, 96, 98, 134, 141, 151, 169
 —70, 190, 199, 206, 240—9, 270.
 Borg(å)by, Pohjalla, 63, 167.
 Borstböle, Paraisissa, 67, 101, 122, 161, 263.
 Bosgård, Porvoon pitäjässä, 234. Vrt. Boet.
 Boxbacka, Helsingin pitäjässä, 80, 168.
 Bredfors, Kymijoessa, 90, 224 t.
 Breidilä (Bräilä), Paimiossa, 239, 250, 279—81.
 Broböle, Kirkkonummella, 11.
 Broxyik, asumakartano Itägöötinmaalla Ruotsissa, 135, 138.
 Brudböle (nyk. Broddböle?) Sauvossa, 109.
 Branila, Rymättylässä, 103, 119, 124, 164.
 Brunkkala, Liedossa, 148 t.
 Brusböle, ks. Brömsböle.
 Brändö, Helsingin pitäjässä, 80, 168, 204, 234 (?).
 Brödtorp, asumakartano Pohjalla, 20, 173.
 Brömsböle, Paraisissa, 67, 101, 122, 161, 263.
 Budsö, Pohjalla, 149.

- Bussila, Piikkiössä, 104, 124, 164.
 Bätennummi, rajapaikka Porvoon pitäjän rajalla, 246.
 Bätsträsk, järvi Tenholassa, 278.
 Bäckby, Pyhtäällä, 6.
 Bölböle, Paraisissa, 109.
 Böle (voi myöskin lukea Göle, joka lieneekin oikea), Jomalassa, 153.
 — Taivassalossa, 107.
 — Uskelassa, 68, 185.
- Coonäija (?), Huittisissa, 303.
- Dalkarby, Jomalassa, 153.
 Danske (= Dantzig), kaupunki Preussissä, 149, 261—2, 290—1.
 Danskila, Marttilassa, 145.
 — Maskussa, 103, 124, 163.
 Degerby å, Pernajassa, 91.
 Degernäs, Pohjalla, 39.
 Dekarböle, Sauvossa, 300.
 Delen (= Delet), Pohjanlahdessa, 313.
 Diskarö, Kemiössä, 128.
 Dragsby (nyk. Drägsby), asumakartano Porvoon pitäjässä, 17, 57,
 63, 81, 151, 170, 174, 206, 249.
 Dussijärvi, Hollolassa, 88.
 Döfängså, Siuntiossa, 195.
 Dönsby, asumakartano Karjalla, 257, 283.
- Eckerö, kappeli Ahvenanmaalla, 310.
 Edet, Kirkkonummella, 11.
 — Pernajassa, 231.
 Effra, ks. Eura.
 Ekebyborne, pitäjä Itägöötinmaalla, 109.
 Ekenäs, Pohjalla, 151, 265.
 — Porvoon pitäjässä, 13, 169.
 Ekesjö, Smälannissa Ruotsissa, 176.
 Elgö, ks. Aleglo.
 Elimä, kylä ja hallintopitäjä, 86, 93, 127.
 Emännänniittu, Janakkalassa, 207.
 Erkkylä, Janakkalassa (nyk. Hausjärvellä), 233.
 Espå, pitäjä, 85, 93, 98, 193, 221, 275—6.
 Estböle, Sauvossa, 101, 161.
 — Tenholassa, 15.
 Etelänojan-suo, Tennilässä, 199.
 Eura, pitäjä, 94, 100, 260, 289.
 Eurbominne, pitäjä, 94, 100.

Eurepä, ks. Äyräpää.

Evais, Paimiossa, 293.

Evitskog, Kirkkonummella, 221—2.

Falkeberg, rajapyykki Pernajassa, 241.

— rajapyykki Siuntiossa. 222.

Fantsby, Espåssa, 221.

Fastersby, Sundissa, 177, 224.

Finby, Helsingin pitäjässä (nyk. Tuusulassa), 202—6, 217.

— Porvoon pitäjässä, 65, 234, 243, 249.

Finland, 1, 26, 27 t., 31, 34—5, 46, 59, 67, 83—4, 92, 109, 144, 148,
157, 181, 184, 189—90, 200, 235, 256, 263.

Finneholm, Karjalla, 149—50.

Finnones, 190.

Finnström, pitäjä, 96, 175, 178—9, 306, 308, 310.

Fiskarvik, Siuntiossa (?), 23, 108.

Flandern, 27 taulu.

Flisesten, rajapyykki (nyk. Tuusulassa), 202—3, 205, 217.

Forsby, Pernajassa, 231—2.

Forsby-fors, Pernajassa, 91.

Friskala, asumakartano Röntämäellä, 27 t., 46, 61, 174, 180, 185,
254.

Fräkin nittu, Röntämäellä, 62, 254.

Frö(j)dböle, Sauvossa, 300.

Föglö, pitäjä, 96, 309—10.

Gamböle (Gumböle? Helsingin pitäjässä), 204.

Gammelby, asumakartano Pernajassa, 174, 226.

— Siuntiossa, 196.

— Vihdissä, 277.

Gammelgård, Helsingin pitäjässä, 204.

Garpgård, Pernajassa, 231.

Geetilä, Maskussa, 47, 181—4.

Gefle, kaupunki Ruotsissa, 39, 223.

Gennäs, asumakartano Pohjalla, 174.

Gennäs-träsk, Pohjalla, 39.

Gesterby, Kirkkonummella, 222.

— Sibbossa, 85, 174, 204.

Geteby, Jomalassa, 153.

Geutestein, rajapyykki Porvoon pitäjän rajalla, 246.

Glomsby, Espåssa, 221.

Godelsö, Taivassalossa, 120.

Grabbacka, asumakartano Karjalla, 174.

Granö, Ingåssa, 150.

Granö, Paraisissa, 22, 108, 128.
Grekilä, Maskussa, 103, 124, 163.
Greenö, ks. Granö.
Gregersby, Finnströmissä, 175.
Griisilä, Siuntiossa, 80, 167.
Grundsö, Ingässa, 150.
Grundträsk, Kirkkonummella, 222.
Gudstal, Sauvossa, 173.
Gullö, Pohjalla, sopiva kaupungiksi, 39, 151, 265, 277.
Gumböle, ks. Gamböle.
Gummila, Taivassalossa, 106.
Guntäkt, Helsingin pitäjässä, 80, 168, 216.
Gunnarsby, Kirkkonummella, 222.
   — Lohjalla, 192.
   — Taivassalossa, 118, 121.
Gunnarskulla, Kirkkonummella, 222.
Gunneby, Kemiössä, 252.
Gåskulla, Siuntiossa, 23, 108.
Göleby, Jomalassa, 153, 178. Vrt. Böle.

Haan-aidanpää, rajapaikka Mäskälässä, 237.
Haapa-alho, niitty Räntämäellä, 147.
Haapainenorkko, rajapaikka Janakkalassa, 234.
Haapaniemi, Karjalohjalla, 265.
Haarajoki, raja Hämeen ja Uudenmaan välillä, 234—5.
Haavisto, Vihdissä (nyk. Pyhäjärvellä), 220, 238.
Hackesta, asumakartano Uplannissa, 203.
Haga, Janakkalassa, 236.
   — Saltvikissa (?), 178.
Haga äng, Mynämäellä, 58.
Hahkiala, Saarioisissa, 288.
Haikala, Taipaleella, 40.
Haikarlaks, niitty Taivassalossa, 267.
Haikko, asumakartano Porvoon pitäjässä, 190—1, 247—8.
Haili, Virolahdella, 54.
Haimianwolde, rajapaikka Hämeen ja Uudenmaan välillä, 234.
Hakanvuori, rajapaikka Mäskälässä, 237.
Hakkala, Hauhossa, 114.
Hakkijärvi, rajapaikka Tennilässä, 199.
Haksalo, Porvoon pitäjässä, 64, 240.
Halfskifteö, Karjalla, 150.
Halikon pitäjä, 23, 25, 68, 85, 94, 97, 102, 104—5, 108—9, 123—5, 162—4,
   185, 187—8, 225—6, 250, 286, 290—1.
Halkia, Porvoon pitäjässä, 246.

- Halkivaha**, rajapyykki Köyliössä, 298.
Halliala, Sauvossa, 57—8.
Hallistonmäki, Taivassalossa, 267.
Hammarland, pitäjä, 96, 223—4, 308, 310.
Hammarlands bode, 177.
Hammarlands torp, 223.
Hammarudda, Jomalassa, 177.
Hangöudd, Tenholassa, 149.
Hanhisuonsaari, rajapaikka Hämeen ja Uudenmaan välillä, 234.
Hankkala, Mynämäellä, 58.
Hanttula, hallintopitäjä, 22, 79, 92, 109, 111.
— kuninkaankartano, 92, 229 t.
Hapensaari, Viipurin pitäjässä, 75, 113.
Harjunpää, Ulvilassa, 16.
Har(f)sby, Siuntiossa, 221—2.
Harviala, asumakartano Vanajalla, 115, 209 t., 237.
Hatala, Jääskessä (nyk. Antreassa), 79, 111.
Hatteträsk (nyk. Hafträsk), Korpossa, 300.
Hattulan pitäjä, 37, 58, 95, 99, 115—6, 126, 299.
— kihlakunta, 37, 99, 115—6, 204.
— kylä Jääskessä, 4.
Hauhon pitäjä, 59, 88, 95, 99, 110, 114, 116, 127.
Haukijärvi, rajapaikka Tennilässä, 199.
Hausjärvi, sill. Mäskälässä, 218.
Havas, saari Vehmaalla, 69, 171—2.
Heimola, Vihdissä (nyk. Nummella), 219.
Heinis, Nousiaisissa, 129.
Heinjo(en)haara, rajapaikka Porvoon pitäjän rajalla, 246.
Heinäis, Rymättylässä, 119.
Helgä, asumakartano Mynämäellä, 225, 298.
Helsinge (myöskin **Helsingå**), pitäjä, 63, 80, 82, 85, 92—3, 98, 150,
167—8, 170, 202, 234.
— kylä Taivassalossa, 118, 121, 172.
Helsingefors, kaupunki, 40, 51, 80, 149—50, 168, 191, 194, 202—3, 205,
211—6, 218, 248, 289, 296.
— kuninkaankartano, 40, 84.
— koski, 92.
Helttula, Pöytyällä, 253.
Hemmoila, Pöytyällä, 106.
Henriksby, Pyhtäällä, 6.
Hepojoki, Piikkiössä, 173.
Herajoki, Janakkalassa, 234.
Herraisenniittu, Tennilässä, 275.
Herttuala, Viipurin pitäjässä, 3.

- Hertugnäs** (nyk. Hertonäs), Helsingin pitäjässä, 80, 82, 168, 170.
Heta, ks. Hieta.
„Hethonbeeti“, rajapaikka nyk. Tuusulassa, 205.
Hevonniemi, Tammelassa, 130—1.
Hevonpää, asumakartano Paimiossa, 27 t., 39, 102, 162.
Hevonseikä, kalastuspaikka Viipurin seuduilla, 96 t., 229 t.
 — kylä Porvoon pitäjässä, 245.
Hieta, kylä Lammilla (nyk. Koskella), 37, 200—1, 209 t.
Hietajärvi, Lammilla, 209 t.
Hietala, Viipurin pitäjässä, 3.
Hiirosten neljäskunta, Viipurin pitäjässä, 32.
Hikiä, Janakkalassa (nyk. Hausjärvellä), 233.
Himais, Pöytyällä, 148 t.
Himmeby (Himeby?) Paraisissa, 22, 107.
Hindhår, Porvoon pitäjässä, 96, 206—7, 229.
Hindsby, nyk. Sibbossa, 204.
Hinnerjoki, Laitilassa, 295.
Hinttala, l. Hintta, niitty Maskussa, 47, 181—3.
Hirsikangas, rajapaikka Hollolan rajalla, 242.
Hirvaksenlatva, Marttilassa, 147.
Hirvas, Marttilassa, 146.
Hirvijoenniittu, Vihdissä (nyk. Nummella), 219.
Hirvikorpi, rajapaikka Hämeen ja Uudenmaan välillä, 234.
Hirvikoski, Pyhtäällä, 91.
Hirvisalo, saari Rantämäellä, 49, 61, 254.
„Hodhild“, ks. Huhti.
Hofgården, Siuntiossa, 15, 21, 196.
Hofmansnäs (= Näset?), Porvoon vieressä, 81, 170.
Hollola, pitäjä, 65—6, 86—7, 93, 95, 99, 127, 196, 199, 207, 212, 216, 230, 242, 270—2.
 — hallintopitäjä, 270.
 — kihlakunta, 36—7, 65, 99, 110, 114, 270.
Holm, asumakartano Ångermanlannissa Ruotsissa, 135, 138.
Honkahako, niitty Tennilässä, 274—5.
Hornhatt(ula), Porvoon pitäjässä, 53, 57, 63, 82, 151, 170.
Hotakka, Viipurin pitäjässä, 9.
Hotteböte, rajapyykki Porvoon pitäjässä, 247—8.
Huhdanmäki, rajapaikka Siuntiossa, 195.
Huhtaja, Tennilässä, 273.
Huhtala, Viipurin pitäjässä, 4.
Huhti, Tammelassa, 130.
Huittisten pitäjä, 30, 58, 88, 93, 100, 126, 287, 303.
Hulkkis, Nummella, 103, 124, 163.
Hulta, Sundissa, 313.

- Hunnulaajoki, Säkjärven pitäjässä, 90.
 Huosiasuo(mäki), rajapaikka nyk. Tuusulassa, 202, 204—5, 217.
 Hurttala, Hattulassa, 116.
 Huruinkorpi, Taivassalossa, 106.
 Hurnis, vapaatila Vehmaalla, 23, 102, 122, 162.
 Hutiala, Lammilla, 14, 274—5.
 Hvitahafvet, Venäjällä, 155—60.
 Hvittisbofferd(ing), Ulvilan pitäjässä, 16, 89.
 Hyvikkälä, asumakartano Hauhossa, 59, 110.
 — Janakkalassa, 101, 122, 161, 263.
 Hyvinkäälä (l. Hyvinkäänkylä), Lopella, 60—1, 197—8, 232—3.
 Hyväneuvola (nyk. Hyväneula), Tennilässä, 38, 201, 207—9 t.
 Hyväneuvolanmaa, 208—9.
 Hyöverinmäki, Taipaleella, 40.
 Hälbo, lue: Halikko, 109.
 „Härngx“, Pyhtäällä, 224 t.
 Hähkäniemi, Tennilässä, 196, 208, 209 t.
 Hämeenkyrö, ks. Kyrö.
 Hämeheiniitun-alho, rajapaikka Siuntiossa, 195.
 Hämmäis(tenkylä), Halikossa, 124, 164, 293.
 Härjäntaka, Tenholassa, 277.
 Härkäpää, Pernaajassa, 231.
 Härmälä, Maskussa (?), 103, 124, 164.
 Hästmyr, niitty Espässa, 276.
 Hästö, Pohjalla, 39, 149.
 — Sauvossa, 57.
 Hätilä, Viipurin pitäjässä, 32.
 — Vanajalla, 116.
 Högfors, koski ja kalastuspaikka Kymijoessa, 90, 224 t.
 Hökstorp, Hammarlandissa, 224.

 Idula, Taivassalossa, 107.
 Ihola, saari Viipurin (nykyään Johanneksen) pitäjässä, 2.
 Iijoen pitäjä, 95, 100.
 Iitiä, Taipaleella, 86.
 Iittimaa, pitäjä, 95, 99, 127, 244.
 Ikaloinen, Mäskälässä, 236.
 Ikälä, kylä Lappedellä, 70.
 Iieby, Porvoon pitäjässä, 81, 169, 245—6, 249.
 Iieby å, 91.
 Ilmajärvi, Venäjällä, 156.
 Ilmakaistennittu, Tennilässä, 274—5.
 Ilmola, pitäjä, 95.
 Ilola, asumakartano Muolaassa, 1, 72, 78—9, 111—2.

- Inderö, saari Ulvilan pitäjässä, 16.
 Ingä, pitäjä, 11, 85, 93, 98, 108, 149—50, 228.
 Ingridis (= Ingeris, nyk. Perttelissä), 94.
 „Ingsettohy“ (Ingoisten kylä?), Marttilassa, 23, 108.
 Irjala, Vihdissä, 219.
 Irjavuori, Piikkiössä, 173.
 Iskois, Räntämäellä, 107.
 Isokylä, asumakartano Raisiossa, 103, 124. 163—4.
 Isonittu, Laitilassa, 298.
 Isopyyikki, rajapyyikki Janakkalassa, 209 t.
 Itälaks, Pernajan neljänneskunta, 73.

 Janakkala, pitäjä, 60, 95, 99, 101, 115—6, 122, 161, 196—8, 200—3,
 207—11, 218, 233—8, 263.
 Jannila, Rymättylässä, 70, 152.
 Jauhoala, kylä Taipaleella, 78, 112.
 Jeruksela, Liedossa, 148 t.
 Joenperä, Marttilassa, 146.
 Jokisten neljäskunta, Tammelassa, 130.
 Jomala, pitäjä, 71, 96, 153, 308, 310.
 — kylä Jomalan pitäjässä, 71, 153.
 Jopslabbom, Pernajassa, 241.
 Joutsenjärvi, rajapaikka Tennilässä, 199.
 Joutsitaival, rajapaikka Tennilässä, 199.
 Joutsselkä, nyk. Kivennavassa, 229 t.
 Jukainen, ks. Juva.
 Jumala, ks. Jomala.
 Jungfrusund, Kemiössä, 149.
 Juotoila, Pöytyällä, 148, 148 t.
 Jurvansalmi, Jämpsässä, 15.
 Jusaren, Pohjalla, 149.
 Jutikkala, Muolaan pitäjässä, 75, 112.
 Jutila (nyk. Jytälä?), Rannan eli Viipurin pitäjässä, 50, 77, 96 t.
 113—4.
 Juustila, Viipurin pitäjässä, 77, 96 t., 114.
 Juustilajoki, 96 t., 229 t.
 Juutila, Marttilassa, 87.
 Juvan pitäjä, 19, 87, 93, 99.
 Jyskyjärvi, Karjalassa, 160.
 „Jäcka“, Jääskessä, 13.
 Jämpsän pitäjä, 15, 69, 70, 86, 95, 99, 301.
 Jäniskallio, rajapyyikki Porvoon pitäjän rajalla, 246.
 Järpilä Taivassalossa, 118, 121.
 Järvenoja, Liedossa, 148 t.

- Järvenpää, kylä Uudellakirkolla (Viip. 1.), 77.
 Järventaka, Hollolassa, 127.
 Jääski, pitäjä, 1, 4, 13, 30, 43, 72, 74, 79, 92, 98, 110—2, 229 t.
 — kihlakunta, 33.
 — kuninkaankartano, 92, 111.
- Kaheis, Vehmaalla (?), 107.
 Kahila, Lapvedellä, 45.
 Kahuoto, asumakartano Taivassalossa, 107, 120, 154.
 — „vähä“, 117, 120.
 Kaijelaks (nyk. Kaislaks Johanneksen pit:ssä?), Viipurin pitäjässä,
 77, 114.
 — joki, 77, 114.
- Kaitahansuo, rajapaikka Tennilässä, 199, 209 t.
 Kaitainen, kylä nyk. Joroisissa, 19.
 Kaitamais, Vehmaalla, 172.
 Kaivos, Lemulla, 104, 124, 164.
 Kajala, Paimiossa, 293.
 Kajanoja, Paimiossa, 293.
 Kajanvaha, rajapaikka Mäskälässä, 237.
 Kakkarais, Nummella, 129.
 Kalajoki, pitäjä, 95.
 Kalfö, saari Siuntiossa, 23, 108.
 Kalkianoja, rajapyykki nyk. Tuusulassa, 217.
 Kalkkila, Asikkalassa, 38.
 Kallela, Porvoon pitäjässä, 205.
 Kalliala, pitäjä, (= Tyrvää), 94, 100.
 Kallio, Loimaajoella, 287.
 Kallislaks, kylä Säämingissä, 19.
 Kalmarsnäs, (nyk. Kalmusnäs), asumakartano Kemiössä, 251, 279.
 Kaltunpää, Sauvossa, 105, 166.
 Kangasalan pitäjä, 88, 94, 100, 126.
 Kankaan mylly, Marttilassa (?), 146.
 Kankaanpää, Köyliössä, 29, 72, 126, 253, 255, 258—61.
 Kankais, asumakartano Maskussa, 135, 138, 153, 172, 174, 219, 226,
 229, 249, 265.
 Kankari, Paimiossa, 283.
 Kankeböle, Pernajassa (nyk. Myrskylässä), 229—30, 242.
 Kantalaks, kauppapaikka Vienanmerellä, 156—7, 160.
 Kantela, Hollolassa (nyk. Pukkilassa), 230, 242.
 Kappelstrand, asumakartano Paraisissa, 66, 101, 122, 161, 174, 263.
 Karelen, 56.
 Kareler, 158.
 Karhia, Köyliössä, 71—2, 255, 258—60.

- Karhulaks**, Taivassalossa, 107.
Karinkorva, Sauvossa, 39, 102, 110, 129, 162.
Karinkylä, Maskussa, Naantalin luostarin alkuperäinen paikka, 101, 122, 161—2.
Karis, pitäjä, 28, 34, 38, 80, 82, 85, 93, 98, 105, 150, 166, 168, 170, 283.
Karislojo, hallintopitäjä (?), 265.
Karkku, pitäjä (= Yläsastamala), 94, 126.
 — kylä Yläsastamalassa, 88.
Karlby, Porvoon pitäjässä, 248.
Karleby, pitäjä, 95, 100.
Karmais, Lohjalla, 27.
Karreböle, Jomalassa, 177.
Karsby, Tenholassa, 277.
Karskog, Siuntiossa, 222.
Karuna, Sauvossa, 129.
Karvala, Liedossa, 130.
Karvansalon niitty, Taipaleella, 45.
Karvela, Marttilassa, 144.
Karviais, Maskussa, 103, 124, 163.
 — Pöytyällä (ei Liedossa), 148 t., 239, 250, 280.
Kask(i)saari (nyk. Kassor), Paraisissa, 22, 107, 128.
Kaskis, Mynämäellä, 57—8, 104, 125, 164.
Kastari, Hollolassa, 65, 197, 212, 217, 270.
Kastelholm, linna Ahvenanmaalla, 176—7, 179, 223, 304—5, 309, 313.
Kataloisten kylä, Lammilla, 37, 115.
Katiala, Uudellakirkolla (Tur. l.), 129.
Katinala, Hattulassa, 58.
Kattion niitty, Janakkalassa, 236.
Kaukajärvi, kylä ja hallintopitäjä nyk. Uudellakirkolla (Viip. l.), 57, 92, 110.
Kaukala, hallintopitäjä (osa Laitilaa), 95.
Kaukalammi, Tennilässä (nyk. Mäntsälässä), 18, 199.
 — Ulvilassa, 73, 166.
Kaukarsalo, Perniössä, 291.
Kaukijärvi, neljänneskunta Vihdissä, 277.
Kaulansuu, Pöytyällä, 148 t.
Kauppienkodis, Liedossa, 148.
 „Kaureby“, Muolaassa, 50.
Kauriinkoski, Pöytyällä, 106.
Kaur(is)salo, Taivassalossa, 118, 121.
Kauskila, Lappvedellä, 46, 77, 87, 111, 113.
Kauski, Röntämäellä, 61, 254.
Kavantjärvi, ks. Kovantjärvi.

- Kavittala, kylä Jämsässä, 69.
 Kaxunga, Kemiössä, 279.
 Keihäsjärvimaa, Suursavossa, 238.
 Kelkkala, Viipurin pitäjässä, 74, 112.
 Kellolan niitty, Tennilässä, 274.
 Kellonkoski, rajapaikka Hämeen ja Uudenmaan välillä, 234—5.
 Kelo, Vehmaalla, 104, 124, 164.
 Kemin pitäjä, 95, 100.
 Kemijoki, Venäjän Karjalassa, 160.
 Kepola, Köyliössä, 259, 298.
 Keppola, Liedossa, 145.
 Keravanmajanniemi, rajapaikka Porvoon pitäjän rajalla, 246.
 Kerkola, Somerossa. 285. Vrt. Rekkola.
 Kernaala, Janakkalassa, 116, 210—1, 236.
 Kervo, nyk. Tuusulassa, 204.
 Kesois, Vehmaalla, 22, 23, 102, 105, 122—3, 162, 166.
 Kettarsund, Taivassalossa, 118, 121.
 Kexholm, ks. Käkisalmi.
 „Kialaraihalambi“, rajapaikka Mäskälässä, 237.
 Kielon koski, Jämpsässä, 15—7, 49.
 Kiiala, asumakartano Porvoon pitäjässä, 17, 57, 63—4, 66, 81, 104.
     151, 165, 170, 174, 234, 240—4, 247, 263, 270.
     — kuninkaankartano Suursavossa, 87, 92—3.
 Kiimasjärvi, Karjalassa, 160.
 Kiiskilä, Viipurin pitäjässä, 2.
 Kilkkela (? pro Lyykylä?), 78, 111.
 Kilbängen, Siuntiossa, 195.
 Kiliavaha, rajapyykki Hämeen ja Uudenmaan välillä, 234.
 Kilpiälä, Mäskälässä, 236.
 Kimito, pitäjä, 48, 94, 97, 103, 109, 123, 149, 163, 251, 268—9, 279.
 Kinnaskoski (Kintekoski), Lammilla, 15.
 Kirjaniittu, Tennilässä, 275.
 Kirjavakivi, rajapyykki nyk. Tuusulassa, 202, 206, 217.
 Kirkkojärvi, Äyräpäässä, 31, 79.
 Kirstinsaarenniemi, niitty Taivassalossa, 267—8.
 Kirstula, Hattulassa, 115.
 Kirveelä, Nousiaisissa, 266.
 Kirvesniemi (myöskin Yxnäs; nyk. Yksinäis?) asumakartano Taipaleella, 43, 78, 112.
 Kirviola, Tennilässä, 208—9.
 Kistola, Salossa, 257.
 Kitansuu, rajapaikka Pöytyällä, 148 t.
 Kittfall, Lohjalla, 192.
 Kitu, mylly Vanajalla, 237.

- Kiukkala, Tennilässä, 37, 201, 209 t.
 — (Kiukkala? Taipalsaarella), 40.
- Kiukoila, kylä Jämsässä, 69.
- Kiulo, ks. Köyliö.
- Kiurla, Röntämällä, 49.
- Kiveis, asumakartano Maskussa, 108, 129.
- Kivennavan pitäjä, 92, 98.
 — kuninkaankartano ja linnoitus, 33, 77, 92, 114, 229 t.
- Kivijärvi ja Kivijärvimaa, Tennilässä (?), 213.
- Kivilinna, rajapaikka Vihdissä, 239.
- Kivilä, Turun seuduilla, 107.
- Klemetskog, Helsingin pitäjässä (nyk. Tuusulassa), 82, 217—8.
- Klosaröfors (lue näin, eikä Klas-), Pyhtäällä, 91.
- Kockallio, ks. Koukkukallio.
- Kohkonu, rajapyykki seitsemän pitäjän välillä, 148 t.
- Koisaari, Taivassalossa, 122.
- Koitinniittu, Vihdissä, 238.
- Koivisto, Pöytyällä, 148 t.
 — niitty Röntämällä, 147.
- Koivistonsuon niitty, Köyliössä, 29, 252.
- Koivukylä, Lammilla, 14.
- Koivelaks, ks. Kuivalaks.
- Koivuniemi, Virolahdella, 5.
- Kojonjoen neljäskunta, Loimaaajoella, 287.
- Kojonkylä, Loimaaajoella (= seuraava?), 303.
- Kojonperä, Loimaaajoella, 287.
- Kokemäen pitäjä, 30, 93, 100, 258, 283.
- Kokkila, asumakartano Hauhossa, 114, 127.
- Kokkis, Siuntiossa, 191—2, 196.
- Kolima, ks. Kuolimaa.
- Kolkkis, Pöytyällä, 148 t.
- Kollisnäs, Raisiossa, 56.
- Konkkala, Viipurin pitäjässä, 76, 96 t., 113.
- Konnesuosaari, rajapaikka Vihdissä, 239.
- Kontarla, Marttilassa, 253.
- Kontinloto, niitty Taivassalossa, 267.
- Konungö, Jomalassa, 153, 177.
- Koprala, Hanttulassa, 79, 111.
- Kopu, Siuntiossa, 15, 195—6.
- Korfkulla, Kirkkonummella, 85.
- Korilaks, Paraisissa, 68, 185—6.
- Korkiapätsikallio, rajapaikka Tennilässä, 208.
- Korpela, Viipurin pitäjässä, 2.
- Korpelaks, Nummella, 107.

- Korpi**, asumakartano Taivassalossa, 120.
Korpikylä, kylä ja neljäskunta Tennilässä (?), 147—8, 220—1.
Korpo, pitäjä, 95, 97, 300.
Korpoström, Korpossa, 149.
Korsholm, linna, 89.
Korsiniemi, Viipurin pitäjässä, 113.
Korsnäs (l. Ristiniemi), Sauvossa, 266.
Kortela, Rauman pitäjässä, 107.
Korvasjärvi, Karjalassa, 160.
Korve, Laitilassa, 296—7.
Koski, Piikkiössä, 85.
   — Sauvossa, 292.
   — Tennilässä, 273—5.
   — Vehmaalla, 105, 166.
Koskinurmi, Pöytyällä, 281.
Kouk(ku)kallio, koski ja kalastuspaikka Viipurin pitäjässä, 77, 90, 96 t., 114, 229 t.
Kourula (nyk. Kourla), asumakartano Vihdissä, 276.
Kovantajärvi (nyk. Kavantjärvi Antreassa), asumakartano Jääskessä, 30, 79, 110.
Krokby, Tenholassa, 277.
Krouvila, Pöytyällä, 281.
Kräkö, asumakartano Porvoon pitäjässä, 81, 169, 174, 224, 227.
Kräpäläby, kalastuspaikka Porvoon pitäjässä, 91.
Kuittila, Rengossa, 116.
Kuivais, Rymättylässä, 119.
Kuivalaks (nyk. Koivula), Taivassalossa, 117, 120.
Kuivaluoto, Taivassalossa, 107.
Kukkala, Tennilässä, 38.
Kukkerinmäki, rajapyykki Janakkalassa, 233.
Kukola, ks. Kouk(ku)kallio.
Kulbyn niitty, Siuntiossa (?) 23.
Kulhonnaittu, Liedossa, 148 t.
Kulhu, Pöytyällä, 148 t.
Kullaby, Pyhtäällä, 6.
   — Tenholassa, 278.
Kulloby (Kullom), Porvoon pitäjässä, 247—8.
Kulsiala, hallintopitäjä (= nyk. Längelmäki ja Tyrväntö), 299.
Kultakoski, Pyhtäällä, 91.
Kumlinge, pitäjä, 96, 309—10.
Kummala, Raisiossa, 46, 184.
Kummia, Halikossa, 25—7, 188—9.
Kummianpää, Perniössä, 257.
Kumo, pitäjä, ks. Kokemäki.

- Kumogård, 46, 125—6, 180, 258.
 — sen lääni, 16, 73, 93, 100, 166.
 Kuokkala, nyk. Kivennavassa, 229 t.
 Kuolansuu, kauppapaikka Jäämeren rannalla, 156—7, 160.
 Kuolimaa, Laitilassa (?), 296.
 Kuppis ä, Pyhtäällä, 91.
 Kurenpolvi, Oulujoessa, 155, 159.
 Kurikkala, Viipurin pitäjässä, 3.
 Kurjahuhdankallas, rajapaikka Mäskälässä, 237.
 Kurjala, asumakartano Lammilla, 63, 80, 88, 110, 115, 167—8, 211,
 273, 277.
 Kurkela, Liedossa, 281.
 Kurkisalo, Sauvossa, 68, 185.
 Kuru, Janakkalassa, 207, 233—4.
 Kurö, Pohjalla, 40.
 Kutila, Halikossa, 23, 25—6, 105, 108, 166, 187—9.
 Kuusa, Äyräpäässä, 4, 78, 111.
 Kuusankoski, kalastuspaikka Vehkalahdella, 90.
 Kuus(en)saari, Sauvossa, 129, 173.
 Kuusikoski, kalastuspaikka Pyhtäällä, 91.
 — kalastuspaikka Pernajassa, 91, 230.
 Kuusilaks, Maskussa, 103, 124, 164.
 Kuusilampi, Hattulassa, 116.
 Kuusionperä, Uskelassa, 284—6.
 Kuusto, Tammelassa, 130—1.
 Kyekla, ks. Köklaks.
 Kyllialä, Viipurin pitäjässä, 3.
 Kylmokaljärvi, Siuntiossa, 222.
 Kylmälähde, Pöytyällä, 148 t.
 Kymmene, pitäjä, 84, 92, 98.
 — kuninkaankartano, 84, 92, 224 t.
 Kymmeneland, saari Pyhtäällä, 224 t.
 Kynnar, Siuntiossa, 222.
 Kynnilebule, Halikossa (?), 23, 108.
 Kyrkslätt, pitäjä, 11, 85, 93, 97, 150, 221—2.
 Kyrön pitäjä, Pohjanmaalla (myöskin Norbottensköre), 47, 95, 100,
 133, 181, 183.
 — pitäjä, Satakunnassa (Satakundsköre, nyk. Hämeenkyrö), 46,
 94, 100, 180, 184.
 Kytöis, Halikossa, 104, 125, 164.
 Käetty, Liedossa, 148 t.
 Käikälä, Tennilässä, 274—5.
 Käkisalmi, linna Karjalassa, 154—60, 229 t.
 Kälkö, Ingassa, 150.

- Kängsta**, Södermanlannissa, 73, 166.
Kärkis, asumakartano Sauvossa, 101, 109, 161.
Kärköilä, sill. Tennilässä, 208, 209 t., 220.
Kärrys, Nousiaisissa, 294.
Kärsämäki, Röntämäellä, 107.
Kättilä (pro: Pätilä), 207.
Ködös, ks. Kytöis.
Köer (?), Helsingin seuduilla, 204.
Kökar (Tiuckar), kappeli (?), 310.
Köklaks, Espåssa, 221, 276.
Köre ja Körebominne, ks. Kyrö.
Köyliön pitäjä, 29, 72, 89, 94, 100, 126, 252—3, 255, 258—61, 298, 304.
 — kartano, 89, 304.
- Labbeby**, Pernajassa, 230.
Laby, Saltvikissa, 306.
Ladikkala, Pälkäneellä, 126.
Laha, kylä Porvoon pitäjässä, 244—5.
Lahti, Somerossa, 86.
 — Hollolassa, 127, 272.
„Laijonby“, Rauman pitäjässä, 296.
Laitais, Paimiossa, 293.
Laitasaari, Oulujoessa, 155, 159.
Laitila, pitäjä, 69, 95, 97, 106, 171, 295, 297.
 — kylä, 106.
Lakkola, Tuuloksessa, 36, 115.
Lambekulla, Kemiössä, 49, 269.
Lammasjärvi, Karjalassa, 160.
Lammaskoski, Ulvilassa, 16.
Laumin pitäjä, 14, 37, 63, 88, 95, 99, 110, 115, 127, 167, 201, 207,
 209 t.
Lampaala, Uudellakirkolla, 32.
Lampilan niitty, Raisiossa, 56.
Landsbron, Siuntiossa, 15. Vrt. Sillanpää.
Langis, Pöytyällä, 148 t.
Lanttu, Uudellakirkolla (Tur. 1.), 28, 106.
Lappfjärd, Närpiössä, 89.
Lappi, hallintopitäjä, 95, 295—7.
Lappikota, Sibbossa, 209.
Lappiloto, Paraisissa, 128.
Lappvesi, kirkko, 43.
 — nyk. Lappeen pitäjä, 42, 45—6, 70, 77, 86—7, 92, 98, 111—3.
 — kihlakunta, 40, 43, 74, 111.
 — [= Saimaa], 96 t.

- Lattala**, Hanttulassa, 22, 109.
Lattomerennittu, Köyliössä, 298.
Laukko, asumakartano Pirkkalassa, 1, 28, 126, 138, 174, 252—3.
 — Perniössä, 101, 122, 162.
Lannis, Janakkalassa, 210.
Leasjärvi, Karjalassa, 160.
Ledsarö, ks. Lietsaari.
Lehanimi, ks. Lihaniemi.
Lehijärvi („Leher“), kappeli, osa nykyistä Hattulaa, 116.
Lehmusniitty, Mynämäellä, 58.
Leikkola, Liedossa, 125, 148, 148 t.
Leinakkala, Pöytyällä, 281.
Leinola, Sauvossa, 283.
Leipämaa, Viipurin pitäjässä, 74, 112.
Leisala, Pöytyällä, 106—7.
Lemholm, Paraisissa, 128.
Lemland, pitäjä, 96, 308, 310.
Lemmitis, Taivassalossa, 117, 120.
Lemmittilä, Uudellakirkolla (Tur. l.), 28, 106.
Lemp(i)laks, Paraisissa, 128.
Lempilä (Lempiälä?), Lappvedellä, 40.
Lempäälä, pitäjä, 94, 100.
Lempäälänmaa, Mäskälässä, 237.
Lemun pitäjä, 49, 95, 97, 104, 124, 153, 164.
Lepas, asumakartano Hattulassa, 115—6, 126, 173.
Lepisto, Mynämäellä, 23, 104, 124, 164.
Lepisto-oja, Mynämäellä, 58—9.
Leppäkoski, Huittisissa, 303.
 — Janakkalassa, 210.
 — Liedossa, (Pöytyällä?), 148, 148 t., 250.
Letala, ks. Laitila.
Lethis, saari Turun seuduilla, 58.
Letsalan niitty, Raisiossa, 56—8.
Leuselen, ks. Löysälä.
Lianmaa, Maskussa, 49, 154.
Lieksa, Karjalassa, 160.
Lieksänjoki, Karjalassa, 155, 158—9.
Lieksänojannittu, Tennilässä, 275.
Liesniemi, asumakartano Sauvossa, 129.
Lietsaari (nyk. Lesorholm), Paraisissa, 128.
Lihaniemi, Viipurin pitäjässä, 79, 110.
Liistensaari, hallintopitäjä (= Sääminki), 92—3.
 — kuninkaankartano, 87, 92—3.
Liminka, pitäjä, 95, 100, 134.

- Limola, Viipurin pitäjässä, 4.
 Linnunpää, asumakartano Paimiossa, 128.
 Lintu, Rauman pitäjässä, 107.
 Lislekyrka, pitäjä Itägöötinmaalla Ruotsissa, 109.
 Liuksiala, karjakartano, ent. asumakartano Kangasalla, 126.
 Liuskallio, Mynämäellä, 63, 104, 125, 165, 263.
 Ljunga, Itägöötinmaalla, 109.
 Lohja (Loijo), pitäjä, 27, 80, 83, 93, 98, 167, 192.
 Loikka, Viipurin pitäjässä, 3.
 Loimaaajoen pitäjä, 88—9, 94, 100, 126, 287, 292, 303.
 Lokalaks, Vehmaalla, 185.
 Loppela l. Lupula (nyk. Lupaja?), Perniössä, 52—3, 55, 57.
 Loppi, hallintopitäjä, 59, 93, 196—8, 210, 232.
 — kylä, Tennilässä (?), 213.
 Lothanvaha (Luhdanvaha?), rajapyykki Janakkalassa, 209 t.
 Luhtila, Vanajalla, 116.
 Lukila, Pirkkalassa, 16.
 Lund, Södermanlannissa, 73, 166.
 Lundby, Itägöötinmaalla, 109.
 Lundo (tavall. Lund), pitäjä, 87, 94, 97, 101, 104, 110, 122, 125, 130,
 145, 148, 148 t., 161, 164, 280—1.
 Luolais, Hattulassa, 116.
 Luotokoski, Pyhtäällä, 91.
 Lupula, ks. Loppela.
 Luriselkä (nyk. Lurböle Sauvossa?), 39, 110.
 Lussi, Hollolassa, 88.
 Luvia, kappeli (?), 94.
 Lyykylä, kalastuspaikka ja kylä Rannan pitäjässä, 50, 72, 78, 90,
 96 t.
 Lyytikkälä, Jääskessä, 74, 112.
 Lyöttilä, Elimässä (nyk. Iitissä), 86.
 Lähte, Köyliössä, 72, 258, 304.
 Lähteenniittu, Paimiossa, 283.
 Lähteenoja, Euralla, 117, 120.
 „Läpajoenäijansuu“ (Läpesenoijansuu), rajapaikka Hämeen ja Uuden-
 maan välillä, 234—5.
 Löpe, Taivassalossa, 117, 121.
 Lötela, ks. Lyöttilä.
 Löysälä, Huittisissa, 303.
 Löytänälahti, Hattulassa, 299.

 Maalaks, Mustasaarella, 89.
 Maanittu, Tennilässä, 274.
 Maaskola, Viipurin pitäjässä, 76, 113.

- Mahala, Nousiaisissa, 67, 105, 125, 165.
 Mahittula, Raisiossa, 281—2,
 Maitila, Rymättylässä, 119.
 Majala, Halikossa, 68, 185.
 Malm, Helsingin pitäjässä, 204.
 Manikkala, Viipurin pitäjässä, 3.
 Mar(ja)järvi, Maskussa, 108.
 Marjanmäennittu, Tennilässä, 274—5.
 Markkasiltanittu, Tennilässä, 275.
 Marttila (myöskin Nyby), pitäjä, 23, 25, 87, 94, 97, 108, 144—7, 188,
 253, 291.
 — Tennilässä, 220.
 Maskun pitäjä, 46—7, 49, 95, 97, 101, 103, 106, 124, 153—4, 161—3,
 181—4.
 — kihlakunta, 249.
 Maskulais, Taivassalossa, 121.
 Massby, Sibbossa, 85.
 Massby-ä, 91.
 Matiamäki, niitty Tennilässä, 275.
 Matikär, Kemiössä, 49, 269.
 Maula (Maunula?), Marttilassa, 146.
 Mellilä, Liedossa, 130.
 Mellonsuo, Tennilässä, 199.
 Merijoki, Viipurin pitäjässä, 75, 113.
 Merrasojansuu, Tennilässä, 209 t.
 Merula, ks. Mierola.
 Metsola, Viipurin pitäjässä, 3.
 Metsänkylä, Taivassalossa, 107.
 Metsänmaa, Loimajaajoella, 287.
 Metsäpoiko, Rymättylässä, 118.
 Mieke(l)skär, Kirkkonummella, 150.
 Mickilspiltom, Pernajassa, 230.
 Miehoila, Tennilässä, 208, 209 t.
 Mierola, Hattulassa, 116.
 Mieskomäki, Jämpsässä, 15, 17.
 Monikkala, asumakartano Janakkalassa, 116, 209—10, 218, 238.
 Moraby, Espåssa, 275.
 Mudais, Paraisissa, 22, 108—9, 128.
 — kuninkaankartano, 94.
 Munkey, kylä ja asumakartano Porvoon pitäjässä, 14, 80—1, 168
 —9, 190—1, 205—6, 224, 227—8, 245.
 Munkenäs, Virolahdella, 56.
 Muolaa, pitäjä, 22, 50, 75—6, 78—9, 92, 109, 111—4. Vrt. Äyräpää.
 — kirkko, 229 t.

- Muolaa, kuninkaankartano, 92, 111, 229 t.
 Muolaanjärvi, 229 t. Vrt. Kirkkojärvi.
 Mustanoja, Pöytyällä, 148 t.
 Mustasaari, pitäjä, 89, 95, 100, 133.
 Musti(a)la, kylä Tammelassa, 130—2.
   — kartano, 132.
 Muurila, asumakartano Uskelassa, 27 t., 257.
   — hallintopitäjä (pääasiassa = Uskela), 285.
   — Rengossa, 194, 210.
 Myllykylä, Siuntiossa, 28, 194.
 Myllärinniittu, Nousiaisissa, 67, 105, 165.
 Mynämäki (Virmo), pitäjä, 23, 28, 38, 63, 73, 95, 97, 104—6, 124—5,
   148 t., 164—6, 222—3, 263, 294.
 Myrskylä, Pernajassa (nyk. Myrskylässä), 230, 242.
 „Mäijtela“, Säämingissä, 19.
 Månby, Porvoon pitäjässä, 64, 243.
 Mäsa, niitty Kemiössä, 252.
 Mäsaholm, rajapyykki Porvoon pitäjässä, 247—8.
 Mäenpää, Hattulassa, 37, 116.
 Mäkkylä, Vihdissä (nyk. Mäkkylä Pusulassa), 219.
   — Liedossa, 281.
 Mäkipää, Sauvossa, 57.
 Mäkis, Salossa, 291.
 Mälkilä, asumakartano Perniössä, 152, 293.
 Mälsälä, Maskussa, 103, 124, 163.
   — Vihdissä (nyk. Nummella), 219.
 Mämmälä, Pyhtäällä, 224 t.
 Männäis, Loimaajoella, 88.
 Mäntsälä, Porvoon pitäjässä, 199.
 Märtälaks, Pernajan neljänneskunta, 73.
 Mäskälän hallintopitäjä (pääasiassa = Lampi), 37, 201, 209 t., 218,
   236—7.
 Möklö, Jomalassa, 178.
 Mölmabacka, rajapaikka Halikossa, 286.
- Nackeböle, Siuntiossa, 80, 167.
 Nackskog, nyk. Tuusulassa, 202, 205.
 Nalkkila, Porvoon pitäjässä, 245.
 Naska(r)la, Paimiossa, 292—3.
 Nautila, Liedossa, 101, 122, 161.
 Navo, pitäjä, 94, 97, 149.
 Nedersastamala, ks. Sastamala.
 Nedre Satakunta, ks. Satakunta.
 Nevajoki, ks. Nyen.

- Nevajärvi (= nyk. Laatokka), 154, 156, 158—60.
 Nevetta, joki Vehkalahdella, 90.
 Nickby, Sibbossa, 212.
 Niemilauta, Viipurin pitäjässä, 2.
 Nieminen, Taipaleella, 40, 41, 44, 45.
 Niinimaa l. Niinimäki, Tennilässä, 213.
 Nii(ni)salo, Janakkalassa, 116, 210.
 Niiranojansuu, Tennilässä, 209 t.
 „Nijaijsoo“, niitty Paimiossa, 293.
 Nikin-sarka, Marttilassa, 146.
 Nikoska, Viipurin pitäjässä, 3.
 „Nimisby“, Äyräpäässä, 4.
 Nipala, Lammilla, 17.
 Nissilä, Maskussa, 47, 181—2.
 Nisulaks, Säkjärvellä, 76, 114.
 Niva, Tammelassa, 131.
 „Nobilaby“, Maskussa, 106.
 Nogård, ks. Novgorod.
 Nokkapetäjä, rajapyykki Porvoon pitäjässä, 245.
 Nokkola, kylä Hollolassa, 66, 270.
 Norge, 156.
 Noroilau neljäskunta, Suursavossa, 237.
 Norrbotten, 95, 132—3, 154—60.
 Norrbottensköre, ks. Kyrö.
 Norra Finland, hallinnollinen lääni, 95, 97, 106, 108, 134, 138, 152, 166, 304.
 — laamannikunta, 153.
 Norrköping, kaupunki Ruotsissa (?), 203, 205.
 Norrsunda, kylä Jomalassa, 71, 153, 177.
 Nousiaisten pitäjä, 67, 95, 97, 105, 125, 129, 148 t., 165, 256, 266, 294.
 Nousiaisten-nurmi, 266.
 Nousiniemi, „venäläiskylä“ likellä Äyräpään rajaa, 229 t.
 Novgorod, Venäjällä, 156, 160.
 „Novo“ (Navo?), pitäjä, 119.
 Nuasjärvi, venäläisten reitillä Ouluun, 155, 158.
 Nummenpääkallio, rajapyykki Hämeen ja Uudenmaan välillä, 234.
 Nummi (myöskin S. Karin), pitäjä, 94, 97, 103, 124, 129, 163.
 — Nousiaisissa, 256.
 Nuora, Viipurin pitäjässä, 109.
 Nurkkila, Marttilassa, 25—7, 188—9.
 Nurmeksen kylä, Karjalassa, 158.
 Nurmenranta, niitty Raisiossa, 56.
 Nurmijärvi, ent. Sibbossa (nyk. Nurmijärvellä), 209.
 Nurmis, Viipurin pitäjässä, 86.

- Nurmo** (= Nurmijärvi), 204.
Nutturula, Nousiaisissa, 294.
Nyby, pitäjä, ks. Marttila, ja (s. 147) Tennilä.
   — talo Marttilassa, 144.
   — kylä Hollolassa, 86, 127.
Nyen, joki Inkerinmaalla, 155, 229 t.
Nykyrka, pitäjä (Tur. l.), 16, 28, 95, 97, 106, 129.
   — pitäjä (Viip.), 32—3, 77, 92, 98, 114.
Nyland, 5, 15, 72, 84, 234.
Nynäs, asumakartano Nousiaisissa, 104, 120, 125, 164.
Nyslott, linna, 17—20, 87, 155, 174.
   — lääni, 19, 92—3, 99.
Nädendal, kaupunki, 59, 184.
   — luostari, 22—5, 28, 37, 39, 46, 58, 59, 63, 66—7, 71, 75, 101—5,
     108—10, 113, (117—8), 122—5, 128, 161—6, 185, 187, 262—4.
Närpiö, pitäjä, 89, 95, 100.
Näs, Saltvikissa, 175.
Näset, Kirkkonummella, 11.
   — asumakartano Porvoon pitäjässä, 65, 81, 170, 225—7, 243,
     245—6. Vrt. Hofmansnäs.
Nöteborg, Inkerinmaalla, 156, 160, 229 t.
- „Odzsta“, ks. Ödsta.
Ohensalo, Jämpsässä, 15, 17.
Ohkoila, Sibossa, 234—5, 246.
Oinasvuori, rajapyykki Liedon ja Pöytyän rajalla, 148 t.
Oiteböle, Espässä, 193—4.
Ojaisten niittu, Salossa, 66, 293.
Ojanen, Tammelassa, 130.
Ojanniittu, Vihdissä, 238.
Ojanperä, Paimiossa, 293.
Ojoisten l. Ojotinkylä, Janakkalassa (nyk. Oitti Hausjärvellä), 37,
   200—1, 209 t.
Ojoisten l. Ojotinjoen niittu, 37, 200, 209 t.
Okerois, Hollolassa, 66, 270.
Okerola, Hauhossa, 114.
Olhavajoki, Venäjällä, 156.
Olkkala, Vihdissä, 220.
Ollila, Marttilassa, 146—7.
Ollilanjoen niittu, Marttilassa, 146.
Olsböle, Tenholassa, 85.
Onnikkamäki, Taivassalossa, 107, 295.
Oriharonniittu, Tennilässä, 220.
Oripää, Marttilassa (?), 145.

- Orivesi** (= Näsijärvi), 126.
 — pitäjä, 94, 100, 299.
 — järvi Karjalassa, 154—5, 158.
- Ormajärvi**, järvi Lammilla, 15.
- Ørreby**, Porvoon pitäjässä, 64, 240.
- Oravala**, Vihdissä, 219.
- Orvala**, kalastuspaikka Vehkalahdella, 90.
- Otava**, saari Maskussa, 103, 124, 163—4.
- Otila**, nyk. Nurmijärvellä, 209.
- Otois**, Piikkiössä, 104, 124, 164.
- Oulu**, satama, 133, 154—60.
- Oulujärvi**, 155, 158—9.
- Oulum palte**, kartano (nyk. Kajaanin paikalla), 155, 158.
- Paanajärvi**, Venäjän Karjalassa, 160.
- Paavola**, Pöytyällä, 281.
 — Röntämäellä, 147.
- Paavolanmurrenmäki**, rajapaikka Porvoon pitäjässä, 245.
- Padasjoki**, pitäjä, 95, 99.
- Palahuhdanpaljas**, rajapaikka Mäskälässä, 237.
- Pahkvuori**, Salossa, 293.
- Pahnaluoto**, Maskussa, 58.
- Pajjala**, Vihdissä (nyk. Tuusulassa), 202—6, 217—8, 235.
- Paimion pitäjä**, 25—6, 59, 68, 71, 85, 94, 97, 102—3, 105, 123, 128,
 162—3, 165, 184, 188—90, 239, 250, 279—80, 283, 292.
- Palajärvi**, nyk. Vihdissä, 222.
- Palo**, Taivassalossa, 107.
 — (Palho?), Vesilahdella, 298.
- Palois**, Lammilla, 115.
- Palojoki**, rajapaikka Hämeen ja Uudenmaan välillä, 234—5.
- Paltvuori**, Taivassalossa, 106.
- Pamppala**, Viipurin pitäjässä, 111.
- Panelia**, Eurassa, 289.
- Pankajärvi**, Karjalassa, 160.
- Pantsernäs**, Finnströmissä, 178.
- Pargas**, pitäjä, 22, 24, 62, 66—8, 94, 97, 101—2, 107—9, 119, 122—3,
 128, 161—3, 185—6, 255, 263.
- Pargasport**, kulkuväylässä Paraisissa, 149.
- Parikkala**, Lammilla, 14.
- Parila**, Halikossa, 104, 125, 164.
- Parkkaniemi** (Porkkaniemi?), Viipurin pitäjä, 75, 113.
- Partala**, Juvalla, 87.
- Pattala**, kylä Jämsässä, 69.
- Paturs**, Siuntiossa, 196.

- Pedersöre**, pitäjä, 95, 100, 133.
Pekkala, Liedossa, 148 t.
Pekola, Hattulassa, 116.
Pelli(ng)eskoski, Janakkalassa, 37, 200, 209 t.
Pellosniemi, hallintopitäjä (eteläosa Suursavon kirkkopitäjää), 93, 237.
Pemar, ks. Paimio.
Penttilä, Pirkkalassa, 88, 126.
Pepojärvi, ks. Pääpajärvi.
Pepot, asumakartano Porvoon pitäjässä, 1, 65, 81, 141, 170, 225, 228—9, 270.
Perniö, ks. Bjerno.
Perno, pitäjä, 46, 73, 84, 90, 92, 98, 134, 180, 183, 215, 229—32, 241—2, 271.
 — asumakartano Raisiossa, 138, 153, 174.
Perojensuu, kylä ja kalastuspaikka Viipurin pitäjässä, 74, 90, 96 t., 112.
Persböle, Pohjalla, 278.
Peräis, Halikossa (?), 23, 108.
 — Rymättylässä, 71, 119, 152.
Peräjoenniittu, Tennilässä (?), 148, 221.
Petokoski, rajapaikka Tennilässä, 208.
Petsi, kylä ja venäl. luostari Jäämeren rannalla, 156—7.
Pettala, Halikossa, 286.
Pettis, Liedossa, 130.
Petäjänkoski, rajapaikka Hämeen ja Uudenmaan välillä, 234—5.
Pet(ää)järvi, Kirkkonummella, 222.
Petääniemi, Lohjalla, 27.
Piekslahdenniittu, Kemiössä, 251.
Pielisenjärvi, Karjalassa, 155, 158—9.
Pielisjoki, Karjalassa, 155, 158—9.
Pihlaajoki, Virolahdella, 90.
Piikkiön pitäjä, 85, 87, 94, 97, 101, 104, 122, 124—5, 162, 164, 173.
Pikkala, Lappedellä (?), 40.
 — Siuntiossa, 196.
Pilas, kylä Karjalassa, 155, 158.
Pilasjoki, -järvi, ks. Pielis-.
Pinomäki, Liedossa, 87, 130.
Pintilä, Halikossa, 290.
Pipareböle, Halikossa, 286.
Pipurinjoen niitty, Janakkalassa, 37, 201, 209 t.
Pirkiö, Vehmaalla, 68—9, 185.
Pirkkala, pitäjä, 16, 88, 94, 126.
Pismalaks, Venäjän Karjalassa, 160.

- Pispala, Uudellakirkolla (Viip. l.), 77, 114.
 — kuninkaankartano Pirkkalassa, 94.
 Pispä-Matin neljänneskunta, Uudellakirkolla (Viip. l.), 32.
 Pitkäjärvi, rajapaikka Tennilässä, 199.
 Pitkämäki, Räntämäellä, 37, 104, 109, 124, 164.
 Pitkäniitty, Pöytyällä, 107.
 Pitsukanmaa, saari Jäämeressä, 157.
 Pohjais, Lammilla, 14—5.
 Pohjalankartano, Lapvedellä, 45.
 Poikkimetsä, Lammilla, 14, 207.
 „Pojan l. Poijhanby“, ks. Puujahankylä.
 Poitsila, asumakartano Vehkalahdella, 224 t.
 Pojo, pitäjä, 20, 28, 39—40, 57, 63, 85, 93, 98, 149—51, 167, 173, 264, 278.
 Polsu, Köyliössä, 259, 304.
 Pomela, Säämingissä, 87.
 Porkkala, asumakartano Lammilla, 14, 15, 127, 174.
 — Kirkkonummella, „kuninkaansatama“, 150.
 Pornais, Rymättylässä, 108, 119.
 Portas, Tammelassa, 86.
 Porvoila, asumakartano Lammilla, 88, 110, 275.
 Porvoo, ks. Borgå.
 Potula, Salossa (Turun l.), 66, 293.
 Prunila, ks. Brunila.
 Prästefors, Pyhtäällä, 91.
 Punittu, Pöytyällä, 239, 279—80.
 „Purenttuchenjerfvi“, rajapaikka Tennilässä, 199.
 Purhanniittu, Vihdissä, 238.
 Puruvesi, järvi Karjalassa, 20.
 Puujahan kylä, Mäskälässä (= Lammilla), 37, 201, 209 t.
 Pyhäjärvi, Karjalassa, 154—5, 158.
 — Köyliössä, 29, 252.
 Pyhänsudensaari (?), rajapaikka Hollolan rajalla, 242.
 Pyhäranta, Vehmaalla, 68, 185.
 Pyttimäki, rajapyykki Janakkalassa, 233.
 Pyttis, pitäjä, 5, 6, 81, 84, 90, 92, 98, 127, 134, 169, 230.
 — kylä, 224 t.
 — pappila, 224 t.
 Pytärilaks, Virolahdella, 84.
 Pyysyrjä, rajapaikka Vihdissä, 239.
 Päiväkivi, rajapyykki Suomen ja Venäjän välillä, 229 t.
 Pälkäne, pitäjä, 88, 94, 99, 126.
 Päsämäki, Eurassa, 288—9.
 Pätilä, Tennilässä, 38, 201, 207, 209 t. Vrt. Kätilä.

Pätisby, ks. Pettis.

Pätulä, ks. Potula.

Pääpajärvi, Venäjän Karjalassa, 160.

Päärnäspää, Halikossa, 102, 123, 162, 250.

Pöhlölänniittu, Tennilässä, 275.

Pöleböle, Paraisissa, 23, 102, 123, 163.

Pöytyän pitäjä, 62, 88—9, 94—5, 97, 106—7, 125—6, 148, 148 t.,
239—40, 250, 254, 279—81.

Qvarnby, Espässa, 85.

— Kirkkonummella, 222.

— Siuntiossa, 23, 108, 196.

Qvarnby-å, Vehkalahdella, 90.

Qwewesta, ks. Koivisto.

Qvidja, Paraisissa, 24, 62, 128, 186, 255.

Ragnelsö, Ingossa, 11.

Rahkasuo, rajapaikka Suomen ja Venäjän rajalla, 229 t.

Rahkianiittu, Tennilässä, 208.

Rahkiansuo, Marttilassa, 146.

Rahkiansyrjänpää, Tennilässä, 275.

Rahpahanniska, karjalaisten reitillä Oulujoessa, 155, 159.

Raision pitäjä, 46, 56, 95, 97, 125, 148 t., 184, 281—2.

Rajanittu, Tennilässä, 275.

Rakkola, Viipurin pitäjässä, 3, 75, 90, 113.

Ranalaks (Raulaks ?, nyk. Raulaks), Rymättylässä, 119.

Ranekala, pitää olla: Raukkala.

Ranta, pitäjä (= Viipurin pitäjä), 50, 72.

Rantasalmi (myöskin Rantasalo), pitäjä, 19, 87, 92—3.

— kuninkaankartano, 92—3.

Rasalaks, kylä Viipurin pitäjässä, 9, 10, 75, 113.

Rasankylä, Lappvedellä (?), 41.

Raseborg, linna, 82, 170.

— lääni, 11, 23, 34, 93, 98, 214, 216, 234—5.

Ratula, Pyhtäällä, 6.

Raukkala, Liedossa, 104, 110, 125, 164.

Rauma, kaupunki, 107, 287—9, 296.

— pitäjä, 94, 97, 296.

Rautu, kirkko Venäjällä, 229 t.

— kreikkalaisluostari, 229 t.

Ravansaari, Viipurin pitäjässä, 2.

Reanservi (?), Janakkalassa, 234.

Redhilä, ks. Röödilä.

Reijälä, Raisiossa, 281—2.

- Rekisaari**, Taipaleella, 44.
Rekkola (? Kerkola), Somerossa, 284.
Remojärvi, Vesulahdella, 19.
Renko, kappeli, 84, 116, 194.
 — kirkko, 210.
Repola, Venäjän Karjalassa, 160.
Reppola, Viipurin pitäjässä, 96 t.
Reso, ks. Raisio.
Retukylä, Hanttulassa, 22, 109.
Reuhjoen niitty, Tennilässä, 201, 207, 209 t.
Revel, kaupunki Vironmaalla, 39, 40, 150, 230.
Ridasjärvi, Janakkala (nyk. Hausjärvellä), 234—5.
Riihikoski, Pöytyällä, 148 t.
Riitamaa, Venäjän rajalla, 229 t.
Rikala, Halikossa, 102, 123, 163.
Riknet, Porvoon pitäjässä, 64.
Rimito, ks. Rymättylä.
Ripaniittu, Tennilässä, 275.
Rippoila, Tennilässä, 115.
Ristinkylä, Taivassalossa, 117, 120.
Riuttamaa, Janakkalassa, 211.
Rockala, ks. Rakkola.
Roenlax, ks. Ruonlaks.
Rogö, Vironmaalla, 149.
Rokansuo, rajapaikka Janakkalassa, 209 t.
Ronabäck, Raisiossa, 56.
Ronkamäki, rajapaikka Janakkalassa, 233.
Ronko, Viipurin pitäjässä, 3.
Ropakonsarka, Marttilassa, 146.
Ronkula, Venäjän Karjalassa, 160.
Ru(n)gsböle, Jomalassa, 153.
Runo, kuninkaankartano Sauvossa, 94, 128.
Ruohosmaa, Mynämäellä, 58.
Ruon(a)laks (nyk. Ruola?), Taivassalossa, 106, 117, 120.
 — Sauvossa, 300.
Ruonaniittu, Vihdissä (nyk. Nummella), 219.
Rusko, kappeli, 95, 148 t.
Rusuttu, Vihdissä (nyk. Tuusulassa), 202, 205.
Rutajärvi, Janakkalassa, 202, 209 t.
Ruuhenvalkamaa, rajapaikka Siuntiossa, 195—6.
Ruutila, Mynämäellä, 294.
Rymättylän pitjä, 20, 71, 95, 97, 103, 118, 124, 152, 164, 281—2.
Ryssesten, rajapyykki Pyhtäällä, 224 t.
Ryssland, 44, 154—60.

Ryssar (s. o. usein = venäjänuskoisia Karjalaisia), 31—2, 34, 154—60, 229 t.

Rytsylä, Viipurin pitäjässä, 3.

Rådeby, Tenholassa, 279.

Räfsby, Pernajassa, 73.

Räfsösund, Kirkkonummella, 150.

Räntämäki, (myöskin Vårfru socken), pitäjä, 37, 49, 61, 95, 97, 104, 109, 124, 147, 148 t., 164, 254.

Rörsby, Tenholassa, 279.

Rötkölä, Viipurin pitäjässä, 2.

Röttkall, rajapyykki Porvoon pitäjässä, 242.

Röyhijoki, ks. Reuhijoki.

Röyhinkoski, Janakkalassa, 208.

Röödilä, Rymättylässä, 119.

S. Karin, ks. Nummi.

S. Märten, ks. Marttila.

Saarela, Tuuloksessa, 86.

Saarioisten hallintopitäjä (etupäässä = Akaa), 288.

Sagu, ks. Sauvo.

Sairakkala, Hollolassa, 196.

Sajesjoki, Suomen ja Venäjän raja, 229 t.

Salon pitäjä (Pohjanmaalla), 95, 100, 133.

— pitäjä (Varsinais-Suomessa), 66, 145, 257, 291, 293.

— 119.

Saloistenkylä, Mäskälässä, 237.

Salontaka, 225—6.

Salopää, Marttilassa, 146.

Saltvik, pitäjä, 96, 175, 306, 308—9.

Samola, kylä Viipurin pitäjässä, 76, 113.

Sampu, nimismiehintalo Huittisissa, 126.

Sandbackeudd, rajapaikka nyk. Tuusulassa, 202—3, 205.

Sandhals, rajapyykki Porvoon pitäjän rajalla, 246.

Sandhamn, Helsingin pitäjässä, 150.

Sandnäs, Karjalla, 38, 105, 166.

Sankola, Lammilla, 14.

Sannais, Taivassalossa, 106.

Santalaks, Taivassalossa, 118, 121.

Saravesi, järvi Jämpsässä, 15, 17.

Sarsakoski, Kangasalla, 126.

Sarvenlähteet, rajapaikka Janakkalassa, 233.

Sarven (= Sarvlaks?), tila Pernajassa, 230.

Sarvlaks, asumakartano Pernajassa, 174, 227, 232.

Sarvlaks-ä, Pernajassa, 91.

- Sastamala**, pitäjä, 94, 100.
 — **Ala-** (= Tyrvää), pitäjä, 88, 126.
 — **Ylä-** (= Karkku), pitäjä, 88, 126.
- Sastamalafjärd**, 89.
- Satakunta**, 29, 110, 126, 252, 255.
 — **Ala-** (**Nedre**), kihlakunta, 94, 100.
 — **Ylä-** (**Öfre**), kihlakunta, 94, 100.
- Satakundsköre**, ks. Kyrö.
- Sattala**, Tenholassa, 277.
- Sattiala**, kylä ja neljänneskunta Tennilässä, 197, 208—9 t., 220, 275.
- Sauvo**, pitäjä, 56, 58, 68, 85, 94, 97, 101—2, 105, 109—10, 128—9, 161—2, 166, 173, 185, 283, 292, 300.
- Savelaks**, maakunta, 158, 237, 301.
 — pitäjä, ks. Suursavo.
- Saviniemi**, kuninkaankartano Jääskessä, 92.
- Savipirtti**, niitty Tennilässä, 274.
- Savo**, pitäjä, ks. Suursavo.
- Savolainen**, Viipurin pitäjässä, 4.
- Sebratsång**, Espässä, 221.
- Seesterinjoki**, Suomen ja Venäjän raja, 229 t.
- Seiniheikki**, Viipurin pitäjässä, 4.
- Seiniö**, Viipurin pitäjässä, 4, 7, 90.
- Selpala**, Viipurin pitäjässä, 113.
- Selänoja**, Janakkalassa (nyk. Hausjärvellä), 233.
- Seppälä**, Pöytyällä, 107, 148 t.
- Siansilta**, rajapaikka Tennilässä, 208.
- Sibbo**, pitäjä, 85, 91, 93, 96, 98, 205, 209, 212, 229, 234—5, 246.
- Sibby**, Sundissa, 307.
- Siggeböle**, Porvoon pitäjässä, 241.
- Siggilä**, ks. Sikilä.
- Siipo**, Vihdissä (nyk. Nurmijärvellä), 202, 205.
- Siivoila**, Uudellakirkolla (Tur. l.), 106.
- Sikilä**, Pöytyällä, 62, 125, 148 t., 254, 281.
- Sildvik**, Porvoon pitäjässä, 234, 247—8.
- Sillanpää**, Siuntiossa, 21, 196. Vrt. Landsbron.
- Siltajoenniittu**, Tennilässä (ei Marttilassa), 148, 220.
- Simala**, Marttilassa, 147.
- Simanala**, Uudellakirkolla (Viip. l.), 33—4.
- Simoila**, Liedossa, 148, 148 t.
- Sjundä**, pitäjä, 15, 21, 23, 28, 80, 85, 93, 98, 108, 167—8, 186, 191—2, 194—6, 221—2.
- Sjusholm**, Taivassalossa, 117, 120.
- Sjölaks**, Kemiössä, ks. Soijelaks.
- Skafunge**, Närpiössä, 89.

- Skattmansby, Helsingin pitäjässä, 80, 168.
 Skavaböle, „Skaughöll“, nyk. Tuusulassa, 205, 217.
 Skavistad, Pohjalla, 17, 28, 57, 85, 150.
 Skinnarebacka, Porvoon pitäjässä, 81—2, 170.
 Skinnareby, Siuntiossa, 15, 21, 23, 108, 196.
 Skomakarböle, Pernajassa (nyk. Myrskylässä), 230, 241—2.
 Skrakaby, Espässa, 193.
 Skrapsö, Paraisissa (?), 128.
 Skräddeleskog, Lohjalla, 192.
 Skäggeböle, Kemiössä, 251, 279.
 Skörbölen niitty, Sauvossa, 56.
 Smedsby, Kirkkonummella, 222.
 Soijelaks (nyk. Sjöelaks), asumakartano Kemiössä, 109.
 Soininoja, Tennilässä (?), 209 t.
 Soliste (? Saloistenkylä?), Laitilassa, 69, 171.
 Someron pitäjä, 86, 95, 99, 284.
 Sopalalmi, Karjalassa, 160.
 Sorois, Lemussa, 27 t., 28, 106.
 Sordilan maa, Janakkalan ja Tennilän rajalla, 209 t.
 Sorsala, Mynämäellä, 58.
 Sortala, „kuninkaankartano“ Venäjän Karjalassa, 160.
 Sorvsuo, rajapyykki Porvoon pitäjässä, 242.
 Sotilaks, Sauvossa, 129.
 Sotkais, Turun seuduilla, 58.
 Sotkajärvi, karjalaisten reitillä Oulujoessa, 155, 159.
 Spurila, asumakartano Paimiossa, 59, 71, 105, 165, 184.
 Stensböle, asumakartano Porvoon pitäjässä, 174, 205.
 Stockfors, koski Pyhtäällä, 91, 224 t.
 Stockholm, Ruotsin pääkaupunki, 35, 50, 59, 71, 114, 133—4, 153, 175
 —6, 183—4, 223.
 Storefururå, rajapyykki Porvoon pitäjässä, 242.
 Store Saulax, ks. Suursavo.
 Store Tamman, ks. Tammisto.
 Storgården, ks. Ulfshy.
 Storpoiko, Rymättylässä, 118.
 Strandmalm, rajapaikka Porvoon pitäjässä, 245.
 Ström, asumakartano Taivassalossa, 120.
 Strömsby, Kirkkonummella, 11.
 — Vehkalahdella, 84, 127, 224 t.
 Strömsö, Karjalla, 149—50.
 Stufö, Siuntiossa, 24, 108.
 Störsby, Siuntiossa, 196.
 Sudenkoski, Pyhtäällä, 91.
 Suderfinne, ks. Södra Finland.

- Sudrasunda**, ks. Södersund.
Suikajoki, Karjalassa, 160.
Suksela, Vihdissä, 219—20.
Sukula, Tammelassa, 130—1.
Sulkabäckminne, rajapaikka Pernajassa, 241.
Sulkavaisten kylä, Janakkalassa (? nyk. Porvoon pitäjässä), 209 t.
Summajoki („Sumu ää“), Vehkalahdella, 90.
Sund, pitäjä, 96, 224, 307, 309, 313.
 — 135.
Sundholm, asumakartano Uudellakirkolla (Tur. I.), 106, 176.
Suniamäki (Sundnäs l. Sonnäs), Ulvilassa, 16, 49.
Suonionsaari, Viipurin pitäjässä, 12.
Susikka, Tammelassa, 132.
Sutila, Pyhtäällä, 224 t.
Suursavon (myöh. Mikkelin) pitäjä, 87, 93, 99, 237, 314.
Svartbäck, Siuntiossa, 196.
Svartsjö, linna Uplannissa, 129.
Svartså, joki Porvoon pitäjässä, 91.
 — kylä, 190—1, 248.
Svartö, Ingåssa, 150.
Sverige, 30—1, 65, 83, 109, 132, 136, 138, 153, 159, 172, 176, 179, 257,
 284—5, 300.
Svetton, Pernajassa, 231.
Svidja, asumakartano Siuntiossa, 24, 186, 196.
Svidjeberg, rajapyykki Siuntiossa, 222.
Svidjekulla, Tenholassa, 278.
Svinö, Siuntiossa, 24.
Sydänmaa, Lammilla, 14.
Syrjäntaka, Tuuloksessa, 86, 115.
Sysmä (myöskin Sysnäs!), pitäjä, 95, 99.
Systerbäck, Suomen ja Venäjän raja, 229 t.
Sytärlä, Vihdissä (nyk. Nummella), 219.
Såderskä, ks. Söderskog.
Sådrike (nyk. Södrik), Espåssa, 193.
Säffräsk, Pernajassa, 91.
Säkkijärven pitäjä, 76, 84, 90, 92, 98, 114, 127.
Säkylä, Iso-, Köyliössä, 29, 252, 255.
 — Vähä-, 29, 72, 252, 258.
Säling, Porvoon pitäjässä, 199.
Sänkebäck äng, Espåssa, 276.
Särdenserde (?), rajapyykki Janakkalassa, 233.
Särkilaks, asumakartano Taivassalossa, 21, 222—3, 266—8.
Särkjärvi, Porvoon pitäjässä, 241—2, 249.
Säväs, Viipurin pitäjässä, 50.

- Sääksjärvi**, Porvoon pitäjässä, 246.
Sääksjärvensaari, rajapaikka Hämeen ja Uudenmaan välillä, 234.
Sääksmäki, pitäjä, 88, 94, 99, 266—7.
 — kihlakunta, 99, 134, 136.
Säämingin pitäjä, 87, 99. Vrt. Liistensaari.
Sääskijärvi, Iittimaassa, 127.
Söderby, Karjalla, 82, 170.
Söderlaks, Taivassalossa, 118, 121.
Södermanland, maakunta Ruotsissa, 73, 166.
Söderskog, Espässa, 275—6.
Södersund, Jomalassa, 153, 177—8.
Södra Finland, hallinnollinen lääni ja laamannikunta, 22, 48, 97, 107, 109, 221, 268, 286, 292.
- Tahtomaa**, niitty Vehmaalla, 171—2.
Taipale (nyk. Taipalsaari), pitäjä, 42, 78, 86—7, 92, 112.
 — kuninkaankartano, 78, 87, 92, 112.
 — Räntämäellä, 49, 61, 254.
Taipalsaari, rajapaikka Halikossa, 286.
Taivassalo (oik. Tavisalo), pitäjä, 21, 22, 95, 97, 101—2, 106, 117, 120, 122, 161—2, 172, 263, 266—7, 295—6.
Takkula, Huittisissa, 88.
Tallinna, ks. Revel.
Talpila, Tammelassa, 132.
Tammelan pitäjä, 86, 95, 99, 130.
Tammentaka, Liedossa, 281.
Tammerkoski, Pirkkalassa, 126.
Tammisaari, Maskussa, 47, 181—3.
Tammisto, Taivassalossa, 101, 118, 122, 161, 268.
 — saari Paraisissa, (22), 102, 122, 162.
Tammistonalla, niitty Raisiossa, 56.
Tammö, Paraisissa, 108, 128.
Tanila, kylä Rymättylässä, 70, 152.
Taniöo, lue: Tamöo.
Tapala, Marttilassa, 145.
Tappurla, Mynämäellä, 58.
 „**Tarinby**“ (Mynämäellä?), 28, 106.
Tausala, Marttilassa, 145.
Tavestehus, linna, 20, 86—7, 89, 115—6, 126—7, 216, 237, 263.
 — lääni, 14, 99, 134, 216, 263, 272.
Tavesteland, **Tavastia**, 209, 211, 218, 234, 246.
 — inferior, kihlakunta (= Hattulan kihlak.), 95.
 — superior, kihlakunta (Hollolan ja Hauhon kihlak.), 59, 95, 100.
Tavester, 233.

- Tavestenäs**, rajapyykki Porvoon pitäjässä, 247—8.
Tavinsyrjänmaa, Tennilässä, 147—8, 221.
Tavis, Raisiossa, 56.
Tavisalmi, pitäjä, 92—3.
   — kuninkaankartano, 92—3.
Teisala, Porvoon pitäjässä, 249.
Tekkala, Röntämäellä, 147.
„Teljensalon ramnas“, Taipaleella, 45.
Telkimäki, Mynämäellä, 38, 105, 166.
Tenala, pitäjä, 15, 85, 93, 98, 149, 277.
Tennilä (Tennelä), hallintopitäjä (Hollolan kirkkopitäjää), 37, 110,
   115, 199, 201, 207—9 t., 213, 220, 273—5, 277. Vrt. Nyby.
   — kylä, 213.
Tervajoki, Viipurin pitäjässä, 2, 84, 90, 98, 127.
Tervakoski, Janakkalassa, 116.
Tervik, Pernajalla, 46, 180.
Tervois (Tervosnäs), Mynämäellä, 105, 166.
Tessio-ä, Pyhtäällä, 91.
Teuronjoki l. **Teura(n)joki**, Janakkalassa, 37, 200—1, 208, 209 t.
Teuronjoen niittu, 200, 209 t.
Tiakivi, rajapyykki Porvoon pitäjän rajalla, 246.
Tilloila, Tennilässä, 115.
Tirmula, asumakartano Lammilla, 110, 115.
Titolanmaa, Janakkalassa, 218.
Tiukkar, ks. Kökar.
Tiule, Tiula, ks. Köyliö.
Tjusterby, asumakartano Pernajalla, 46, 174, 180, 226, 232.
   — Porvoon pitäjässä, 206.
Toijala, asumakartano Halikossa, 225—6.
Toikka, Viipurin pitäjässä, 10.
Toivola, Suursavon (nyk. Mäntyharjun) pitäjässä, 87.
Tokila, ks. Tuokila.
Tordsby, Pernajassa, 231.
Torela, ks. Tuorlaks.
Torhola, Janakkalassa (nyk. Hausjärvellä), 37, 200—1, 209 t.
Tornio, satama Pohjanmaalla, 157.
Torois, Taivassalossa, 58—9, 107.
Torp, Jomalassa, 178.
Torstholm, Ingässa, 150.
Toupa, Taivassalossa, 107.
Tranevik, Sundissa, 177.
Trängsund, Viipurin pitäjässä, 2.
Tulkkiisaari, Viipurin pitäjässä, 13.
Tullholma (nyk. Turholm?), Helsingin pitäjässä, 80, 168.

- Tuohittu**, Perniössä, 257.
Tuohiniemi, Köyliössä, 298.
Tuomistonkäyrä, rajapaikka Mäskälässä, 237.
Tuokila, asumakartano Mynämäellä, 67, 105, 125, 165.
Tuorinuoto, Rauman pitäjässä, 107.
Tuorlaks, asumakartano Uudellakirkolla, 129, 173.
   — kylä, 16.
Turila, Halikossa, 23, 108.
Turinge, pitäjä Södermanlannissa Ruotsissa, 109.
Turinki, Mäskälässä, 218.
Turku, ks. Abo.
Tursanperä, Mynämäellä, 58—9, 73, 166.
Tuulijärvi, Karjalassa, 160.
Tuuloksen pitäjä, 36, 86, 115.
Tuusula, ent. Helsingin pitäjässä, 202, 204—6, 235.
Träskholmen, rajapaikka Halikossa, 236.
Träskända (?), Helsingin pitäjässä, 235.
Tvärminne, Pohjalla, 149.
Tynnelse, linna Södermanlannissa Ruotsissa, 284.
Tyrväntö, Hattulan kappeli, 299.
Tyrvää, pitäjä (= Alasastamala), 94.
   — kylä Alasastamalassa, 88, 126.
Tyskland, 149.
Täby, pitäjä Itägöötinmaalla Ruotsissa, 109.
Täktom, Tenholassa, 149.
„Täressväsi“ (Torsajärvi? nyk. Ruokolahdella), Suomen ja Venäjän rajalla, 229 t.
Töjär, saari Tenholassa, 277.
- Uddeböle**, Espässä, 221.
Ukkilaks, Vehmaalla, 28, 103, 124, 163.
Ulfsby, kaupunki, 89, 126, 166.
   — kartano, 16, 89, 153.
   — lääni, 100.
   — pitäjä, 16, 49, 73, 89, 93, 100.
Ulä, ks. Oulu.
Unajala, Rauman pitäjässä, 107.
Undermalm, Tenholassa, 85.
Urhapää, Piikkiössä, 173.
Urpalajoki, Virolahdella, 90.
Uskela, pitäjä, 68, 94, 97, 185, 286.
   — Hollolassa, 86, 127, 271.
Uskila, Viipurin pitäjässä, 2.
Usmana, Karjalassa, 160.

- Ut(a)järvi, karjalaisten reitillä Oulujoessa, 155, 159.
 Utula, kylä Hollolassa, 65, 216—7, 270.
 Usikirkko, ks. Nykyrka.
 Usikyliä, nyk. Valkjärvellä, 229 t.
 — ks. Nyby.
- Vabbeby, Lohjalla, 192.
 Vadby, Siuntiossa, 15, 21, 196.
 Vadäng, Porvoon pitäjässä, 246.
 Vahvaniemi, Viipurin pitäjässä, 13.
 Vaihesuon niitty, Paimiossa, 293.
 Vainikkala, Lappvedellä, 86.
 Vakkala, Porvoon pitäjässä, 65, 241—2, 244.
 — Vesilahdella, 298.
 Valas-äng, Tenholassa, 277.
 Valju(n)maa, saari Taivassalossa, 22, 58, 102, 162.
 Valkiakallio, rajapaikka Hollolan rajalla, 242.
 Valtila, Halikossa, 226.
 Vammelsuu, satama Uudellakirkolla (Viip. I.), 229 t.
 Vanaantaka, Janakkalassa, 115, 236, 238.
 Vanajan pitäjä, 95, 99, 116, 194.
 Vanhakylä, nyk. Tuusulassa, 235.
 Vantaa(la), Janakkalassa, 209—12, 233.
 Vapparen, merenselkä Paraisissa, 22, 102, 122, 128, 162.
 Vargskär, Helsingin pitäjässä, 150.
 Var(its)sala, Paimiossa (Halikossa?), 71, 103, 105, 109, 123, 163, 165.
 Varlaks, Porvoon pitäjässä, 64, 240.
 Varpula, Köyliössä, 304.
 Varsajoenmaa, Tennilässä, 147—8, 221.
 Vartsalo, Taivassalossa, 295.
 Vasteböle, Saltvikissa, 223.
 Vatsiala, Raisiossa, 281—2.
 Vatukivi, kalastuspaikka Viipurin pitäjässä, 75, 90, 96 t., 113, 229 t.
 Vederlax, ks. Virolahti.
 Vehkalahti, pitäjä, 5, 84, 90, 92, 98, 127.
 — kirkko, 224 t.
 Vehkalaks, Närpiössä, 89.
 Vehkamaa, Piikkiössä, 173.
 — Paimiossa, 293.
 Vehkasalo, Viipurin pitäjässä, 13.
 — Taipaleella, 78, 112.
 Vehkasalon silta, Janakkalassa, 209 t.
 Vehmaa, pitäjä, 22—3, 28, 68—9, 95, 97, 102—7, 122, 124, 162—6,
 171—2, 185.

- Vehmaa, kihlakunta, 154.
 Vehmaalaiti, Vehmaalla, 107.
 Vexiö, Ruotsissa, 17, 29, 150.
 — ks. Vääksey.
 Vias, Taivassalossa, 117, 120.
 Viborg, kaupunki, 1, 2, 4, 41, 75—8, 84, 86—7, 90, 96 t., 113—4, 127, 151, 160, 169, 229 t., 264.
 — luostari, 76, 109.
 — linna, 31, 42, 72—3, 79, 112, 127, 142—3, 174, 229 t., 231—2, 235.
 — (I. Ranta), pitäjä, 2, 7, 12, 32, 43, 50, 74—5, 79, 84—5, 90, 92, 98, 109, 111—4, 127. Vrt. Ranta.
 — lääni, 1, 20, 74, 92, 98.
 — asumakartano Perniön pitäjässä, 228.
 Vidby, Södermanlannissa, 109.
 „Vidhelahianpohia“, rajapaikka Mäskälässä, 237.
 Vigsö, Jomalassa, 153.
 Vihdin pitäjä, 24, 93, 98, 108, 202, 219—20, 238, 276—7.
 Vihtanen, Taipaleella, 40.
 Vihtjärvi, Vihdissä, 24, 108, 238.
 Viiala, koski Kymijoessa, 90, 224 t.
 — Tennilässä, 115.
 Viik, asumakartano Kemiössä, 251.
 — asumakartano Pirkkalassa, 115.
 Viikala, Röntämäellä, 147.
 — Ulvilassa, 16.
 Vilajoki, Säkjärvellä, 84, 90.
 Viljais, asumakartano Rymättylässä, 20, 152.
 Viljakanoja, raja Hämeen ja Uudenmaan välillä, 234—5.
 Viljanmaanjoen haara, Tennilässä, 199.
 Villilä, Maskussa, 46, 184.
 Villnäs (= Louhisaari), asumakartano Lemussa, 154, 174.
 Villähti, hallintopitäjä (Hollolan kirkkopitäjää), 93.
 Vilunoja, rajapaikka Porvoon pitäjässä, 245.
 Vinitfors, Helsingin pitäjässä, 92.
 Vinkivi, rajapyykki Suomen ja Venäjän rajalla.
 Vinkkala, Huittisissa, 58.
 Vinkkilä, Vehmaalla, 23, 105, 165.
 Vintala, Liedossa, 281.
 Virala, Janakkalassa, 210.
 Vekkoski, Porvoon pitäjässä, 91, 205, 227, 247.
 Vellinkylä (Vellingele), Köyliössä, 298.
 Velus, Taivassalossa, 121.
 Ventelä, kylä Viipurin pitäjässä, 77, 114.

- Ventopetäjä**, rajapyykki Porvoon pitäjässä, 245.
Verelax, ks. Virolahti.
Verkamala, Halikossa, 286.
Vero, ks. Vöra.
Vesikoski, Loimaaajoella, 292—4.
Vesilaks, pitäjä, 94, 100, 298—9.
Vestansund, Jomalassa, 153, 177.
Vesterby, Korpossa, 300.
Vesterkalmar, Jomalassa, 153, 178.
Vesterkarlby, Porvoon pitäjässä, 190—1.
Vestersjön (= Pohjoinen Jäämeri), 156—7, 159.
Vesulaks, hallintopitäjä, (pohjoisosa Suursavao), 19, 93.
Vinäs, asumakartano Smälannissa (Tjustissa), 214.
Virkby, Lohjalla, 192.
Virmo, ks. Mynämäki.
Virojoki, Virolahdella, 90.
Virolahti, pitäjä, 5, 54, 56, 84, 90, 92, 98, 127.
Virtsanoja, Loimaaajoella (nyk. Alastarossa), 89, 226.
Vitsaistenmaa, Vihdissä, 220, 238.
Viurila, Halikossa, 68, 185.
Voistenojanhaara, rajapaikka Vihdissä, 239.
Voltis, ks. Vuolle.
Vonö, ks. Vanaja.
Vormö, Ingåssa, 24, 108.
Vreta, Kemiössä, 103, 123, 163.
Vuohenginkoski (nyk. Ämmäkoski), 155, 158—9.
Vuoksi, joki, 79, 110, 229 t.
Vuolle, Paimiossa, 68, 185.
Vuorenpää, Rymättylässä, 119.
Vuotjärvi, Muolaassa, 229 t.
Vänä, Vänö, ks. Vanaja.
Vårfru-socken, ks. Röntämäki.
„Vätierff“, ks. Vuotjärvi.
Välkäniittu, Janakkalassa, 202.
Vångarn, asumakartano Uplannissa Ruotsissa, 179.
Vääksy, asumakartano Kangasalla, 110, 126, 174.
Vörmpdö, ks. Vormö.
Vöra, pitäjä, 95, 100, 133.

Ykäpää, kuninkaankartano Viipurin pitäjässä, 34, 75, 90, 92.
Ylilä, ks. Ylälä.
Ylimäisebergisudd, rajapaikka Porvoon pitäjässä, 245.
Yläkihlakunta (Hämeessä), ks. Tavesteland.
Yläsastamala, ks. Sastamala.

Yläsatakunta, ks. Satakunta.

Yhtiälänniittu, Tennilässä, 275.

Ylälä (nyk. Yläne), Pöytyällä, 58—9, 148 t.

Ylänäis, Lammilla, 115.

Ylävesi, saari Viipurin pitäjässä, 3, 43, 50, 74, 76, 111, 113—4.

— järvi, 96 t.

Yskäjärvi, Muolaassa l. Äyräpäässä, 76, 114, 229 t.

Ytterby, Jomalassa, 153, 177.

Yxnäs, ks. Kirvesniemi.

Åbacka, rajapyykki nyk. Tuusulassa, 217.

Åbo, kaupunki, 46, 51, 55—8, 61, 64, 68, 82, 84, 90, 104, 106, 117, 120,
122—5, 130, 145—6, 148, 148 t., 149, 152, 161, 163—5, 170—1,
175, 183—5, 226, 239, 250, 261, 266, 281—2, 290.

— linna, 128, 132, 134—5, 138, 148, 186, 285—6.

— luostari, 22, 58, 108, (128), 263.

— lääni, 94, 109, 129, 146, 229, 286. Vrt. Etelä-Suomi.

— tuomiokirkko, 21, 36, 48, 55—9, 62, 175, 179, 182.

Åbo-å, 95.

Åkerö, asumakartano Södermanlannissa, 128.

Åland, 96, 175, 177, 180—3, 223—4, 304—13.

Ålesnäs, niitty Korpossa, 300.

Åminne, asumakartano Halikossa, 174, 225.

Åminnet, Tenholassa, 15.

Äckerö, ks. Eckerö.

Äijälä, Salossa, 145.

Ängshamn, Kemiössä, 149.

Äyräpää, pitäjä (= Muolaa), 4, 31, 79, 98, 110—1, 183. Vrt. Muolaa.

— kihlakunta, 22, 32—3, 50, 57, 114.

— kylä, 76, 114.

Ödkarby, Saltvikissa, 178.

Ödsta, Södermanlannissa, 73, 166.

Öfre härad (Satakunnassa), ks. Satakunta.

— (Hämeessä), ks. Tavesteland.

Öfre Sastamala, ks. Sastamala.

Ökna, asumakartano Södermanlannissa Ruotsissa, 203.

Ölsböle, lue Olsböle.

Ösmo, pitäjä Södermanlannissa Ruotsissa, 73, 166.

Österbotten, 100, 183.

Östergeta, Finnströmissä, 306.

Östergötland, maakunta Ruotsissa, 109.

Östernäs, Saltvikissa, 178, 306.

Österö, Sauvossa, 129.
 Öudd, Halikossa, 102, 123, 162.
 Övilänkylä, Siuntiossa, 21, 29, 195—6, 222.
 Övitsby, ks. edellistä.
 Övi(t)skog, ks. Evitskog.

III. Asialuettelo tärkeämmistä ja oudommista sanoista ja asioista.*

Aateli, „ville adel“, 35, 189, 211. Vrt. Knaapeja.
 Abbedissa, ks. Nunnia.
 Ain, maaomaisuuden mitta, 60, 63—4, 71, 167, y. m.
 Ardha (= krok), Hämeessä, luult. pitää olla adhra, atra, 271.
 „Blå“ („gifva det länge blå före“), näht. = petkuttaa, vetää nenästä, 25, 187.
 Bol, 17, 149—50, 197, y. m.
 „Bondemarcker“, (30 fyrkkiä markassa), 192, 218. Vrt. Maanmarkka.
 Byfogde, Helsingissä (Marcus Syndergelt), 205.
 Bårdskärare, Venäjältä, 44.
 Bör = purjetuuli, 287.
 Drägling, mitta heinistä (= dragande, suvikuorma?), 193.
 Engelskt, kangaslaji, 40.
 „Enörkne män“, talonpoikia, joiden talossa on vaan yksi työkykyinen mies (?), 269.
 Erämaa („eriemarcken“), 89.
 Etsikkokeräjät, 203, 235.
 Finantzerij, 181.
 Finska practiken (l. sättet), 35, 47, 181, 265.
 „Fisker majjen“, Tallinnassa, 230.
 Geffarbete, vero Ahvenanmaalla, 305.
 Gingärd-vero, 12, 51—5, 232, 292, 297.

* Tässä mainituissa tavallisemmissa vero- ja mitta-yksiköissä on viitattu ainoastaan muutamiin paikkoihin, jotka ennen muita antavat jotain selvitystä niiden laadusta ja suuruudesta.

Haaksirikkoisten ryöstöä, 39—40.
Haka, „dubbel“, eräs tykkilaji, 265.
Henrikin lampuoteja, Köyliössä, 298.

Jousi (= bäga), veroyksikkö, 271.
Juutin sota I. aika, 48, 128, 182, 206, 249.

Kalastuksia, 20, 90—92, 96 t., 169, 224 t.
Kaniikkeja: Johannes Vestfal 1365; Kort Filpuksenpoika, Ahtisten sukua (c. 1500); (Peder Särkilaks 1526).
 „Kaprynick“; eräs päähinelaji, 40.
Karpio, mitta („2 karp är en span“), 216, 255, 274 y. m.
Kavas, venäläis-karjalainen vene, 154, 158.
Kestitystä, aatelistolle ja voudeille, 19, 171.
Kihlakunnan mies (= tuomari), 270.

Kihlakunnan tuomareita:

Ahvenanmaalla: Olof Trotteson 1547.
 Alasatakunnassa: (Anders Slatte 1520-luvulla).
 Hattulassa: Knut Skrifvare, Monikkalan sukua; Erik Spore 1544, 1555.
 Hauhossa ja Hollolassa: Olef Tavast 1458; ? Claes Hansson Lejon (main. Hattulan tuomarina-1496); Jöns Vestgöte; Björn Claesson Lejon 1539; Göstaf Fincke 1554—55.
 Maskussa: Sten Finne (c. 1530).
 Piikkiössä: Sten Henriksson Renhufvud c. 1475; Olof Trotteson 1555.
 Porvoon läänissä: Olof Eriksson Stålarml (c. 1510); Erik Olsson Stålarml 1555; Johan Olsson Stålarml 1555 (sijaisena?).
 Raaseporin läänissä: Nils Grabbe 1532.
 Vehmaalla: Anders Persson 1534; Herman Fleming 1551.
 Äyräpäässä: Peder Skrifvare (c. 1540).

Kiltti, ks. Marckan gildi.

Kirkkotiloja:

Kaniikkitalo, Turussa, 226.
 Lammin pappilalla, 17.
 Paraisten kirkolla, 22, 107—8, 128.
 Siuntiossa, 80.
 Röntämäellä, 147.

Ks. muuten Henrikin lampuoteja, piispanlampuoteja, huostareita ja prebendoja.

Kiukaa (= rök). Ks. kylmäkiukaa.

„Klockarevacke“, 35, 301.

Knaapeja, 23, 29, 35, 162, 207, 243.

Kolmas, mittayksikkö Savossa (viisi kolmasta pannissa), 314.

Kolmasvakka, mitta, 314.

Koulumestareita:

Viipurissa: Enevald.

Helsingissä (Bertil Christophori), 51.

Krok („skatter eller kroker, som the them ther (i Tavestelandh) kalle“) 38, 115, 211, 233, 271 y. m. Vrt. Ardha.

Kuninkaankartanoita, ks. Asteljoki, Bjerno, Borgå, Hanttula, Helsingfors, Jääski, Kiiala, Kivennapa, Kymi, Liistensaari, Mudas, Muolaa, Oulunpalte, Pispala, Rantasalmi, Runogård, Saviniemi, Taipale, Tavisalmi, Ulfsby, Yksäpää.

Kylmäkiukaa, autio-kiukaa (kallrök), 148.

Kypsi (l. kypsä)-raha, vero, 271.

Kyytimatkoja, joilla kansaa rasitetaan, 32, 35, 48—9, 82—3, 132, 183, 268—9.

Köijel, palttinalaji, 40.

Laivoja, (100 lästin suur.) 149, (30 lästin suur.) 296.

Linnanhaltioita:

Hämeenlinnassa: (Per Svenske 1530); Erik Olsson Stålarin (1539); (Isak Nilsson Baner 1546—52); Herman Fleming 1555.

Kastelholmassa: Nils Eskilsson Baner 1513; (? Olof Trotteson); Torsten Henriksson 1551—56; Claes Holst 1556 (sijaisena?).

Raaseporissa: (Nils Boije 1530); (Per Svenske nuor. 1547—49); Hans Larsson (Björnram?) 1555.

Savonlinnassa: Klemet Skrifvare (1542—47); Göstaf Fincke 1555.

Turussa: Hans Kröpelin 1429 (?); Anders Vestgöte (1532—35); Olof Trotteson 1552.

Viipurissa: (Sune Håkonsson 1365); Björn Djekn (1430); Ernegisle Björnsson Djekn; Erik Turesson Bjelke (1499—1511); Johan, Hoijan kreivi (1525—34); Nils Grabbe (1534—45); Måns Nilsson, Ahtisten sukua (1545—55).

„**Longe arbetere**“, verorasitus, 33.

Luostareita:

Naantalissa, ks. Paikannimien luetteloa.

— luostarin konventti, 25, 101—2, 106, 122—5, y. m.

— luostarin lampuotivouteja: Olef Djekn, Sigfred Göök.

Turussa, 22, 58, 108, (128), 263.

Viipurissa, 76, 109.

Luostarilampuoteja (yleensä), 117, 121.

Pätsin ja Raudun venäläiskreikkal. luostareita, ks. Paikannimien luetteloa.

Maakauppa, 148—9, 155, 265, 296.

Maakuntarajoja, Hämeen ja Uudenmaan välillä, 234—5.

Maanmarkka, 60, 197, 207, 259. Ks. Rahalajeja.

Maavero, ks. krok (= ardha), markan kiltti, rök (= kiukaa), stång, Tavestehus jordräkning, tegskifte.

„**Marckan gildi**“ (markan kiltti) = skattmark?, 199.

Miestappo, 28, 61, 72, 133, 180, 185, 212, 219, 223, 230, 232, 242, 246, 258.

Mittoja ja painoja eri paikoissa, 72, 134—44, 214—16, 258, 271, 299, 312.

Munkkeja:

Naantalissa: Olof Mortensson; Hindrik [Matthæi].

Turussa: Mickel Karpalainen, luostarin prior.

Viipurissa: Anders Long.

Mädra (suomeksi matara), kasvi jolla vaatteita painetaan, 19.

Neljäskunta (= fjerdung), 130.

Neljännesmies (= fjerdungsman), 270.

Nimismiestaloja, 125—7.

Nobel, rahalaji, 58.

Nunnia:

Naantalissa: Anna Jakobsdotter; [Karin] Hermansdotter Fleming; Valborg Jachimsdotter Fleming, abbedissa; [Margareta] Friis; ? Kristiernintytär Frille; Margareta Pedersdotter, Hevonpään sukua. Maallikkosisaria: Anna Torstensdotter, Villilän sukua; Märta Svart.

„**Offerpengar**“, maksu papille, 193.

Olutta, saksalaista, 288.

Oravais, mittayksikkö, (kuusi oravaista pannissa), 238, 314.

Panni, mittayksikkö (6 tai 8 pannia punnassa), 2—14, 51—5, 64, 134—44, 306, y. m.

Pappeja:

Espässa: Henrik [Härkäpää] 1555.

Finnströmissä: Henrik Persson 1533—35.

Hattulassa: Matts [Nicolai].

Hauhossa: Severin [Juustinen].

Helsingissä: Karl [Folkesson].

Hämeenkyrössä: Larens Torstensson (c. 1520).

Jämsässä: Michael Clementis † 1555; Jöns Hertug.

Kirkkonummella: Hemming.

Kokemäellä: Olef.

Kyrössä: Jakob Geet.

Laitilassa: Erik [Jacobi].

Pappeja:

Lappvedellä: Jakob Thomæ (c. 1540); Lars.

Lohjalla: Thomas Gregorii.

Muolaassa: Henrik [Nicolai].

Paimiossa: Mickel.

Paraisissa: ? Gres.

Perniössä: Anders Andreae † e. 1555.

Porvoossa: Lauri Pölsä (1488—93); Olef.

Raumalla: Mickel.

Sauvossa: Henrik Jönsson 1412.

Sibbossa: Jöns.

Taivassalossa: Mickel Karpalainen.

Turussa: Esbjörn Petri, prebendaatti 1368; Anders Erlandsson, prebendaatti 1414; Jakob Vennä (1530); Sten Christophori (tuomiokirkon taloudenhoitaja c. 1540).

Uudellakirkolla (Tur. I.): Anders.

Viipurissa: Lars Romer, prebendaatti c. 1535; Peder Soroi; Enevald, prebendaatti.

Tuntemattomassa paikassa: Morten Friis (c. 1530); Olof Krok; Morten Olai; Lars Savolainen (c. 1540).

Ks. myöskin kaniikkeja.

Parmas (kaksi parmasta heiniä on suvikuorma), 41.

Piispan lampuoteja, 118, 121, 126, 148 t.

Pormestareita:

Helsingissä: Henrik Paakkola.

Turussa; Nils Pedersson Stjernkors (1496); Erik Fleming 1531; Olef Brun; Henrik Gröp; Knut Kappa; Simon Nilsson.

Viipurissa: Henrik Bjur.

Prebenda S. Annæ, Viipurissa, 1, 12—14.

— S. Catherinæ, Viipurissa, 1, 7—12, 39, 151, 264.

— Mariæ Magdalænæ, Viipurissa, 1—7, 96 t.

— S. Sigfridi, Turussa, 1, 51—7, 82, 151, 170.

— S. Sigfridi, Vexiössä, 17, 29, (57), 150.

Proventegods, 39, 101—4, 122—4, y. m.

Prestedeja, 27 t., 68.

Prior, ks. Munkkeja.

Puolisavu, 145.

Rahalajeja:

mark rigisk, 11, 50, 57, 63—4, 167, y. m.

mark danske, jota sanotaan „maanmarkaksi“, 60, 61, 130, 197—8, y. m. Vrt. myöskin Bondemarcker.

mark deninger l. (svenske) peninger, 56, 61, 65, 71, 314, y. m.

mark ortuger, 25, 61—2, 254, 305 y. m.; „gambel ortug“, 272.

Reukku (= rök), 148.

Ruotsin kieli, murteellista, 169, 205.

Ruotsin laki, (27), 83, 167, 200, 211 y. m.

„Rydsegård“, v. 1555 Ahvenanmaalla suoritettu vero, 306, 311.

Rök, veroyksikkö, 19, 33, 38, 115, 148, 297, 305 (Ahvenanmaalla), y. m., suomeksi: kiukaa l. reukku.

S. Henriks landbor, ks. Henrikin lampuoteja.

Skattmark, maaomaisuuden mitta, 65, 71, 74—9, 202—3, 231, 241, 245 y. m. Vrt. Marekan gildi.

Span, ks. panni.

Spetal, Viipurissa, 2.

Stadgaskatt, 53—5, 57, 75—6, 79, 111, 113—4.

Stång, maaomaisuuden mitta (= 6 kyynärää, mutta Hämeessä 10 kyynärää), 60, 62—3, 70, 146, 167, 197, 199, 201, 220 y. m.; „stång tvebredt“, 81, 169.

Svartmunkar, Viipurissa, 109.

Tavestehus jordräkning, 60, 197—9.

Tavestpund, ks. Mittoja ja painoja.

„Tegskifte“, 221.

Tispa (= jahtikoira), 279.

Tullikirjuri Turussa: Mickel Kranck.

Turun taloja, 58, 101, 122, 161, 184—5.

Vaakunoita, aatelisten, 18, 34, 46, 59, 180 (kuva), 183—4, 229 (kuva),* 263 (kuva), 268 (kuva).

Vakka, mitta, 193, 216, 278, 299.

Vakkaraha, morsiamelle maksettu, 280.

Veroja, ks. geffarbete, gingärd, kypsiraha, rydsegård, stadgaskatt.

Verontasoitus Suomessa (c. 1540), 24, 186, 256, 259, 283.

Veroyksikköjä, ks. aln, jousi, krok, markan kiitti, rök, skattmark, stång.

Verojen kavaltamista, 17, 24, 34—5, 261—2, y. m.

Vesteråsin recessi, 25, 39, 101—4, 122—4, y. m.

Vike, pituusmitta vesimatalla, = senaikuinen peninkulma (mil), 154.

yilskytter, erämailla, 209 t.

Voutikuntia Suomessa, 84—7, 92—6, 97—100.

* Jos tämä kuva esittää vaakunaa, niin voi se viitata joko Antti Tordinpoikaan tai Niilo Laurinpojan sukuun Hindhärissa.

En riddere aff Flanderen kom till Findland, och fick ther gott giftermål, hans namn war Claes Fleming, aff samme Claes Fleming äre tesse effterschreffne kompe.

När Konge M:t wår alder Nädigste herre later granneligen ransake um *thette* slechte, dhå får Hans Konge M:t wethe, huru monge godtz the efter theres föräldrer ärfw haffwe, och huru monge the undan Cronone köpt haffwe.

